

Quæritur circa initium predicamentorum.

Quæritur vtrū de decē predicamentis sit scientia logicalis ab alijs p̄ribus logice distincta. Arguitur p̄mo q̄ non. q̄ decē predicamēta sunt decē voces decem rez genera significātes s̄z Boetii. sed nulla ps lo gice est de vocibz. ergo de decē predicamentis nō habet sci entia logicalis. Secūdo sic. omne illud de quo ē scia habz aliquā cām. s̄z predicamēta nō hnt cām. q̄ de eis nō ē sci entia. Maior patz fm p̄bm p̄mo posterior. q̄ scie est rē p̄ cām agnoscere. Minor p̄o patz p̄ porphiriū capitu lo de spē dicentem. q̄ decē predicamēta sunt decē p̄ma p̄n cipia. Tercio sic. ois scia habet p̄ diffinitōem aut p̄ demonstratōem. sed nullo istoz modoz p̄r haberi scia ē predicamētis. q̄. Minor p̄z q̄ ad p̄mā p̄rē. q̄ predicamen ta sunt generalissima r̄ iō nō hnt gen^{er} neqz r̄z q̄b̄ pol sint diffiniti. Quo ad scōaz p̄rē p̄z. q̄ diffinitō subie cti debet eē mediū demonstratōis. s̄z predicamēta nō pos sint diffiniri. nec etiā de ipis poterūt formari demonstra tōes. Quarto sic. si de decē predicamentis eēt logicalis scia v̄l hec eēt de ipis p̄me intentionāliter captis v̄l scde in tentionālī. nō p̄me intentionālī q̄ sic eorum determinā tio spectat ad metaphisicū. nō scde intentionālī q̄ nullū predicamētū intentionāle est cōe istis decē intentionibz. ergo Ans p̄z p̄. q̄ si sic tūc aliqd eēt p̄us r̄ cōi^{is} istis. r̄ ita nō eēt ḡnālissima neqz p̄ma p̄ncipia fm Boetii. Tū scdo. q̄ intentio catur a re. q̄ v̄nitas intentionis ab v̄nita te rei sed nulla res v̄niuoce cōuenit istis ergo nec aliq̄ intentio. Tū tercio q̄ nihil v̄niuocei est denotatm. sed q̄dlibet predicamētum intentionāle predicat denotatiue de rebus ergo.

In oppo situm est Areste tiles q̄ hic de/ terminat sci alr de istis. r. pdica mentis. Pro solutōe istius q̄sti onis soluende sunt q̄ttuor q̄stiones min^{or} p̄ncipales.

Questio Prima. vtrū scientia de decem p̄ dicamentis sit p̄ncipalr de vocibz bus aut de rebz aut scōis inten tionibus. Pro cuius solutiōe at̄de p̄mo. q̄ aliquoz op̄nio est q̄ scientia predicamentoz ē p̄ncipalr de rebus pdicamentālibz. nō tamē absolute sed fm q̄ eis insunt scde intentiones q̄ sunt ḡnālissimū predicamētū r̄. Unde notā^m q̄ pdicamēta dupl̄r cōsiderari p̄nt. p̄mo inq̄stū sunt entia realia. Secdo inq̄stū cōsiderant a rōe q̄ eis at tribuit aliq̄s intentiones. r̄ illo mō cōsiderant h̄. Nā rō attribuit substātie h̄ q̄d eē ḡnālissimū v̄l pdicamētū v̄l v̄niuoce predicari. Et licet de istis demonstrēt aliq̄ passiones reales in hoc libro h̄ tū nō est p̄ se intentū. s̄z ad maiorem scōaz intentionum manifestatōnem. Ho/

ta vltra q̄ in isto libro nō agit de istis pdicamentis nisi inq̄stū v̄niuntur in aliquo intentionali ita q̄ maior v̄nitas est illoz in aliq̄ intentionali q̄ est v̄nitas analo gie r̄ illud v̄nū dicit dñs Albert^{us} esse ens dicibile in cō s̄ p̄lexi ordinabile in genere fm sub r̄ supra fm q̄ stat s̄z voce talē ordine significāte. Attēde secundo. q̄ aliq̄ posteriores dicūt logica sciam p̄ncipalr eē de vocibz eo q̄ sic logica sermocional scia vocat. r̄ etiā in p̄ncipijs libroz Areste. r̄ Boetii p̄r determinat de voce sc̄it in p̄ncipio pdicamentoz de equoicis r̄ v̄niuoicis q̄ voci cō uenit r̄ in libro p̄rmentias Areste. r̄ Boetii determi nat de ipsa voce. Et iō Boetii in p̄ncipio huius libri dicit q̄ intentio in hoc libro est de p̄mis rez noibus et de vocibz res significantibz disputare. Et p̄pter hoc in p̄ma diuisione dicit (eoz q̄ dicūt) et statim post singulū eoz aut significat substātiā aut qlitatē r̄. Dicit autē et significari soli voci cōuenit. Et subdit ista op̄nio q̄ a liter grāmatici determināt de voce significatiua r̄ alit̄ logici. Nam grāmatici determināt de ea q̄stū ad p̄te rates cāntes p̄gruitatē r̄ ineq̄gruitatē ostēdendo q̄ vox sit verbū q̄ nomē r̄ q̄ portio mōz significādi nois ad p̄ bum r̄ sic de alijs. Logici autē determināt de ipsis fm q̄ sunt rez significatiue r̄ p̄ratis r̄ fallitatis exp̄s s̄iue. r̄ ita logic^{us} p̄ncipalr determinat de vocibz. scōario vero de rebz significatis p̄ tales voces. Attēde tercio q̄ licet logic^{us} determinet de rebz de vocibz r̄ de scōis in tentionibz ad iūctis p̄mis h̄ tamē est diuersimode. q̄ p̄r mo r̄ p̄ncipalr determinat de scōis intentionibus ad iūctis ris p̄mis. Et ad declaratōem eaz determinat de p̄mis intentionibz eo q̄ scde intentiones sunt m̄ime entitatē. r̄ p̄r m̄ime cognoscibilitatis. Sed determinat de vocibz p̄r necessitatē eo q̄ fm Auzicēnā in p̄ma p̄te logice sue ad cō siderationē dēonū dicit nos necessitas. Et logic^{us} inq̄stū logic^{us} nō h̄z accipere noia neqz p̄ba nisi ad dōm v̄l loquē dū. Si em possibile eēt p̄rātē mēte cōceptā solo intel lectu dicere nō indigerem^{us} vocibz

Dic primo q̄ si logic^{us} p̄sideret de vocibz h̄ nō ē p̄ncipalr intēō ne. s̄z q̄ nō p̄r alio mō docere v̄l doceri. patet sic. q̄ possibile est habere logica s̄iue ne vocibz. Logica nō ē p̄ncipalr de vocibz. Ans patz primo q̄ si aliq̄s surd^{us} a natitate haberet logica nō haberet eā de vocibz. Patet scdo. q̄ oēs passiones sillogis mi sibi cōueniūt seclusa omni voce. q̄ de eo pōt haberi scientia omi voce seclusa. Dic scdo. q̄ nec logica nec aliq̄ ps logice est p̄ncipalr de termis vocalibz mētalibz v̄l scriptis. patet. q̄ si eēt de vocalibz tūc surd^{us} nō posset habere logica. Si de scriptis tūc cecus eam ha bere non posset. Si de mentalibus tūc neqz dormiens eam haberet quod est falsum. et contra exp̄ientiam. Dic tercio. q̄ logica est p̄ncipaliter de secundis inten tionibus cōcretiue designatis. patet autoritate Auzicē ne sepe allegata. Dic quarto q̄ cum Boetius dicit logicam esse de decem vocibus accipit actuum pro passiuo. ita q̄ sit sensus logica est de decem rebus si ḡn ficatis per decem voces. Et similiter Arestotiles cum dicit q̄ singulū eorum aut significat. id est significatur. Et q̄ v̄niuoce equivoce cum incomplexum et dicit et sic de alijs. sunt secunde intentiones concretive des signate etiā aliquando fundantur in vocibus. et ideo non sequitur q̄ logica p̄ncipaliter sit de vocibus pos set tamen concedi q̄ sit de vocibus minus p̄ncipalitē

Questio

Secūda, vtrum de decem reruz generibz que sunt dece pdicamēta possit ee logica scia. Dicunt aliq q pdicamēta possunt cōsiderari fm suuz esse reale vt videlicet sunt pncipales pres entis sic de ipis non est logica sed metaphica. Alio mō pnt cōsiderari fm q cōueniūt in aliq cōi intentōe de q necario subiectū huius scie pdicet z sic de ipis est scia logica. Et ex h inferūt q qūis subiectū huius scie pdicet ptingēt de dece pdicamētis necario tū de scda intōerōis ad dece pdicamēta pdicaf ad quā reducunt Sed tu dic breuiter q pdicamēta pnt duplr accipi. vno mō pme intōerōis z sic de eis nō est logica nisi p accūs. Alio mō scde intentio nalt. z sic ipa est p se de ipis Sed cōtra h arguo qua druplr. pma sic in h libro assignant passiones q pueniunt dece pdicamētis pme intōerōis z fm ee reale accēptis g illo mō hic determinat de ipis. Scdo sic in hoc libro non diffinit pdicamentum nec aliqua passio sibi ostenditur inee g nō ē pdicamētū de quo hic cōsideraf. Tercio sic dicit Boetius q in hoc libro nec determinatur de rebz nec de rebz qnibus sed de vocibz significātibus rez genera. g male dicit q hic determinat de pdicamētis pme vlt scde intōerōis captis. Quarto sic. nulle passiones ostēdunt inee scdis intōerōibz. g h nō determinatur de ipis.

Ad ratios

in oppositū. Ad pma dicit vno mō q ille passiones ostendunt inee scdis intentōibus nō pncipalr z p se h assignat de ipis sed solū mō pncipalr vt lēz p pgnitōez pntoz hz ee reale sumptozuz possum? dicit i pgnitōez scdaz itōerōis. Vlt dicit q qūis ut h mōi passiones nō pueniūt scdis intōerōibz in abstracto tū cōueniūt eis in pcreto. sicut qūis generitas siue i tōerōis qūis nō pdicet de plibz spē dicitū tū gen? scde in tōerōis captū pdicaf de plibz spē dicitū. Silt d: ad scdaz z ad 3az q lz de pnto i cōi z etiā de istis intōerōibz nō demōstrent aliq passioēs neqz diffinitō inuestigetur tū ipē supponit de illo cōi eo q de subiecto oz supponere qd ē. ille aut passioēs q sunt pdicari vniuce diuidi i spēs z sic de aliis ostēdunt inee lube qūitaz z iō supponit inesse pōi. Ad qrtā partz solutio ex dicitis

Questio

Tercia. vtz pdicamētū sit subiectū istū libri ad quā rñdēt ali q q nō. sed q ens dicibile incōpōlētū ordiabile zc. Et h psuadet psualione Boeti qz ad sciam ignoti p noticiā nōi nō deuenit nisi p inqūitō nē. inqūitō aut nō fit nisi p sermonē dispositū ad signifi candū qz siue hō infert apd seipm vlt apd aliū h sit p pmonē certius plati qre seqt de necitate q ordo pdicabiliū nō pnt determinari nisi fm q pdicabile sub voce hz d signari. Reby em inqūitōi ignote vti nō possum? eo qz finite sunt nec nō pntes. z iō signis p rebz vti opoz. Et ex h inferbat Boeti q hec scia libri pdicamentoz ē de dece pimis vocibz dece pma rez gna significātibz. iste aut ordo nō ē in rebz ipf actualr hz oz q rō ponat ordi nē sicut z facit pōem z collectōez mltoz cōpositoz. Et ex h dicit q planū est. q subiectū h libri ē ordiabile in rōe pdicabilr z subijcibil. Sed cōtra h arguit sic. Si ens dicibile incōpōlētū ē subiectū qro. vlt accipit ens cōe entī in aia z extra aiam. aut solū ens extra aiam. aut solū ens in aia. nō pmo mō. qz entī in aia z extra aiam vlt hīl ē cōe vnuocū. Et si aliqd eēt cōe eēt metaphice cōll

deratōis. nec solum accipit ens p ente extra aiam quia tale ē metaphice pderatōis. nec solū p ente rōis qz sic eēt nugatio dice dō ens incōpōlētū eo q sequētia sp icl us dunt ens. Pterea qz vlt dicibile valz tū sicut signifi cabile p vocē z hoc accidit subiecto istū scie vlt valz tū sicut pdicabile z tūc a d dēdo sibi incōpōlētū z or diabi le in genere erit nugatio eo q singulum incōpōlētū fm Aresto. est ordiabile in gne. Et sic relinqt opio ista esse falsa. ideo dicit ali q mlt? q vlt est subiectum matias le h scie. z rō formalr ē? ē ordiabilitas vlt saltē ppa pas sio circūloquēs nobis formalē rōem innoīarā. vñ dicit q vlt sub rōe vltatis ē subiectū libri Porphirij. sed vlt niuersale sū rōe ordiabilitat? ē subiectū libri pdicamēto rum. sed hec opio nō videt habere vltatem. Tū pmo: qz vlt ordiabile est aggregatū p accūs ex subiecto z p pna passione. Tū scdo qz tūc illa scia eēt subalterna scie entie libri pdicabiliū qd est sūm igat. p solutōe qstionis Attende q pdicamētū capis duplr. vno mō p tota cōs ordinatōe pdicamētali z sic oē qd ē in pdicamēto ē or dinabile in gne. Alio mō p pncipio ipi? coordiatōis z sic solū gen? gualissimum vocaf pdicamentum. Et qz cūq? accipiat tūc pē capis p reyl scde intōerōis p rela tōe rōis fundata in talibz rebz. Dic breuiter. q sub iectū istū scie ē pdicamētum scde intōerōis a cce ptum. pater. quia sibi conuenit diffinitio subiecti reſpe ctu huius scientie. z similiter omnes cōditōes subiecti attributōis in aīdeis parrate ergo

Questio

Quarta. vtrum liber pdicamen torum conuenientem habeat or dinem ad librum pdicabilium et perarmenias. Dic breuiter. q licet liber pdicabi liū? pdicamentoz cōsideret de his q p pma oparōez in tellect? cānt qz tamē liber pdicabiliū necari? est ad libz hūi pdicamentoz iō puenient pcediat. Dic scdo. qz libri logice ordiāt fm act? rōis a qbz causant sua subiecta. Et subiectū libri pdicamentoz causant p p mā oparōez. subiectū pō libri piamenias. p scdaz opa nan. ideo iste liber cōueniēt pcedit libz piamenias. sic opatio pma z scda pcedit oparōne itellect?. Et possent hic assignari ples rōes q sufficienter sunt habi te ex pcedentibus

Ad ratios

pncipales. Ad pma pater solutio ex dicit. vñ de Aresto. in textu sepe dicit dicit. vlt significant ad denotādum q ipse nō in tendit dare veras diffinitōes equoqz z vnuoqz scd em rōes expmētes qd nois. Et cum dicit q significare pmo conuenit voci hoc videt negandum salua tamen reuerentia Boeti. qui videt hoc dicere in cōmento sū cut pater diligenter inspicienti. et si nominales cum ves line allegare. p se respiciant textum z commentum Bo eti quia multum est contra eos Ad scdaz dicit. q licet pdicamēta nō habēt pncipia aut aliquid p se quo adeē. bene tamē quo ad cognoscti z h sufficit ad h q de ipsis sit scia. Et si dicas q eadē sunt pncipia ostēdi z pgnoscedi Dico q hz ē q qūqz sunt pncipia eādē st? etiā pncipia pgnoscedi nō tamē cōtra. Vlt dic melius q licet pdicamenta fm suum esse reale non habeant causas bene tamen fm q eis attribuntur secundū in tentiones. Ad tertium dicit aliqui q licet de pdicamentis non possit esse scientia a priori p demon stratōem ppter qd aut p diffinitionem. tū ad huc possēt

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'pma pnd qst' and other illegible scribbles.

esse per diuisionem eo q̄ diuissio est vnus modus sciēdi
 Dicedū est tamē q̄ licet de pdicamētis p̄me intētiōna
 liter captis nō possit eē scia a pot̄i tñ de p̄ntis scēde inten
 tiōnalr captis bñ p̄t eē scia Ad q̄rtū dico sicut dictū
 est q̄ de pdicamēto scēde intētiōnalr capto qd̄ est cōe per
 denominatiōne decez pdicamētis ē sciētia istius libri
 Neq̄ optet q̄ tāta vnitās sit in rebz q̄sta ē in intētiōibz
 eo q̄ res nō est tota cā intētiōis sed etiā intellectus. Et
 cū dicat q̄ nihil vniuocū est denotiatiō hoc vtiq̄ falsū ē
 est. nā albū bñ pdicaf denominatiue de homine r e q̄ z
 tamē est in se qd̄dam vniuocū

Quiuoca di

Iste liber pdicamētōz Aristotelis
 p̄tina sui diuisione diuidit in tres
 tractat̄ p̄tiales. in p̄mo determinat
 de anp̄dicamētis. Et diuiditur in
 tria capitula. in p̄mo determinat de p̄mo anp̄dicamēto
 scz de diffinitōe ponēdo tres diffinitōes. P̄ma ē equo
 coz quā ponit dices. Equoica dicunt quoz nomē so
 lū ē cōe s̄ illd̄ p̄o nomē rō substātie diuersa. vt aial hō
 et aial qd̄ depingit (Hoz em). Declarat diffinitōes
 dices q̄ hoz solū nomē est cōe scz hoc nomē aial. r fm il
 lud rō substātie est diuersa. q̄ si quis assignet qd̄ sit v
 triq̄ assignabit vtriq̄q̄ p̄tā rōem fm hoc nomē aial
 (Vniuoca vero). Aristo. ponit scdam diffinitōem q̄
 est vniuoco dicens. vniuoca dicūt quoz nomē cōe est
 et s̄ nomē illd̄ eadē substātie ratio. Poit exēplū. vt ai
 mal homo r bos vtriq̄ em nominat aial r est eadē rō
 eoz fm illd̄ nomē q̄ si qs assignet qd̄ sit vtriq̄ fm hoc
 nomē aial assignabit rōem vtriq̄q̄ (Denotiatiua ves
 ro) Poit tertiā diffinitōem dices denotiatiua dicūt q̄
 eūq̄ ab aliquo solo casu d̄na sunt r fm illd̄ nomē hnt
 appellatiōem vt grāmatica a grāmatica. r fortis a fortis
 tudine (Eoz q̄ dicūt) In scdo capitulo determinat de
 scdo anp̄dicamēto ponēdo duas diuisiones. p̄ma ē. eo
 rum q̄ dicunt qd̄ā dicunt fm p̄plexione et qd̄ā sine cō
 p̄lexione. Exēplū de his q̄ dicunt fm p̄plexionez. vt hō
 currū. hō vincit. De his p̄o q̄ sine p̄plexione dicunt vt
 hō p̄ se. (Eozū q̄ sunt.) Hic ponit scdam diuisionē q̄ ē
 eoz q̄ sunt. alia dicūt de subiecto in subiecto p̄o nullo
 sunt. vt hō d̄ de subiecto scz de aliq̄ hoie r in nullo sub
 iecto ē. Alia sunt in subiecto r de subiecto nullo dicūt.
 (In subiecto at) Poit exē^m supponēdo q̄ eē in subiecto
 in est eē in aliq̄ nō sicut qd̄ā ps r impossibile est eē sine eo.
 in q̄ est sic qd̄ā grāmatica ē in subiecto. scz in aia r non
 d̄ de aliq̄ subiecto. s̄ qd̄ā albū ē in subiecto scz i cor
 pe. ois em color ē in corpe. Alia p̄o de sbiecto d̄nr r st̄ in
 subiecto vt scia ē i subiecto scz in aia. r dicūt de sbiecto
 vt de grāmatica. Alia neq̄ st̄ in subiecto neq̄ d̄nr de
 subiecto. vt aliq̄s hō aliq̄s equ^m Nullū em hoz ē i sub
 iecto aut de subiecto d̄. r cū d̄r (Simplr at) dat docu
 mētū ad p̄gnosce^m ea q̄ nō d̄nr de subiecto. dices q̄ indī
 uidua r nūero singlaria simplr de nullo subiecto dicūt
 in sbiecto p̄o nihil phibz ea eē. qd̄ā em grāmatica bñ
 ē in subiecto (Quā altez) In h̄ tercō capitulo desinat de
 tercio anp̄dicamēto ponēdo duas m̄rias siue regulas
 p̄ma est q̄n altez de altero pdicaf vt de subiecto q̄cūq̄
 de eo qd̄ pdicaf dicūt oia etiā de subiecto dicunt sicut
 hō dicūt de quodā hoie r aial dicūt de hoie iō aial de q̄
 d̄az hoie pdicaf. qd̄am em hō ē hōz hō est r aial (Di

uerloz genez) ponit scdam regulam q̄ ē q̄ diuerso:unt
 generū r non subalternati positōrū diuerse sunt spēs et
 differētie vt aialis r sciētie qz differētie aialis sunt gressū
 bile volante r bipes. Sciētie p̄o nulla illaz est qz vna
 sciētia nō differt ab alia in eo q̄ bipes est (Subalerno
 rum vero) Remouet dubiū. nā possēt aliq̄s credere q̄
 vt diuerloz genez eēt diuerse d̄ne dices. q̄ subalerno
 rū genez nihil phibet eadē eē vniās. r rō hui^m est q̄ su
 p̄iora pdicant de inferioribz. et idō q̄cūq̄ fuerit d̄ne p̄s
 dicati eadē erūt etiā subiecti Circa hūc textū. atten
 de p̄mo. q̄ qd̄ā p̄bi dixerūt hūc libz pdicamētōz non
 fuisse p̄mo p̄positū ab Aristo. sed a platone siue vt Jāz
 bilico placet a quodāz p̄ho platoni p̄p̄aneo q̄ voca
 bat architas. vñ Boet^m in p̄mēto architas at duos p̄
 posuit libros in quoz p̄mo hec decē pdicamēta dispo
 suit. vñ de posteriorēz qd̄ā nō ē Aristo. h̄ diuisionis is
 uentōre suspicati sunt q̄ pictagoric^m vt eadē p̄scr̄p̄s̄s̄z
 in qua sentētia Jābilit^m p̄hs nō ignobil^m cui nō p̄sentie
 tenuit^m neq̄ cōcedit eū fuisse architā q̄ pictagoric^m r as
 retin^m q̄ eēt Quicq̄ cū plone aliq̄rū vixisset. Sed p̄pa
 etic^m aliq̄c architā q̄ nouo opi autoritate vetustate no
 mis p̄cederz. r sic q̄ patz. neq̄ plōne neq̄ architā q̄ fm
 aliq̄s m̄ discipul^m fuit Aristo. s̄ ip̄m Aristo. hui^m libri
 eē autorē Attēde scdo. q̄ vt d̄r d̄ns Albert^m Aristo. i
 h̄ libro intēdit determinare de ordie pdicabilitū r subijct
 bilū r de reductōe eoz ad aliq̄d cōe Et p̄ma reductō
 oim ē ad ens qd̄ est equoco. iō p̄ns p̄hs poit diffinitōez
 equoco r sic sine p̄gnitōe eoz tal reductō p̄gnosci non
 p̄t. Alia p̄o ē reductio oiz q̄ sunt vni^m gnis ad vñ p̄mū
 p̄ncipiū illi^m gnis qd̄ vniuocē d̄r de oibz ordiatas in eo.
 ideo scdo loco posuit diffinitōez vniuoco. Et tertia F
 ductio ē oim accētū ad subam tāq̄ ad subiectū de q̄
 denotiatiue dicūt iō tercio loco p̄hs posuit noticiāz des
 notatiuoz. sed ens vt p̄dictū ē nō est equocū s̄ vniuocū
 cum Attēde tercio. q̄ Aristo. p̄misit diffinitōez eq̄
 uoco. eo q̄ sola vniuoca ordiabilia sunt in gne. qz rō
 nem cognoscere non possumus non cognoscendo que
 sunt equiuoca eo q̄ equiuoca r vniuoca opposita sunt
 oppositorum autem eadem est disciplina r etiam qd̄
 fm Boetium malum non vitatur nisi cognitum. Et
 si nō cognoscamus que sunt equiuoca non poterimus
 discernere nec extirpare ea que non ponuntur in predi
 camento ab his que ponuntur in predicamento At
 tende quarto. q̄ de equiuocis fm logicos dantur quat
 tuoz considerationes. p̄ma est q̄ ipsa non ponuntur in
 predicamento neq̄ sunt scibilia neq̄ demonstrabilia
 pater sic. eo q̄ ipsi non correspondet vnus conceptus
 formalis nec vnum medūm siue diffinitio nec vna pas
 sio. quodlibet autem scibile debet habere vnam ratio
 nem formalem siue vnum significatum. Et similiter
 quodlibet diffimibile r similiter quodlibet reponit rle
 in predicamento ideo etiam conuenienter philosoph^m
 incipit ab equiuocis. ea reiiciendo a sua p̄sideratione
 Secunda consideratio in equiuocis non est contradic
 tio. hec pater p̄mo elenhorum et p̄mo p̄riarmētis
 as. cum dicat Aristoteles. q̄ contradictio est affirmatō
 et negatio oppositē Dico at oppositiōne eiusdēz d̄ eodē
 non autem equiuocē. r idō equiuocum reiici debet a li
 bro p̄riarmētias. Tercia consideratio. q̄ signum dis
 tributiuum additum termino equiuoco non facit ip̄s
 sum supponere p̄o omnibus suis significatis quia als
 sibi corrūderet vnum featūz in q̄ oia equuoca p̄eirent

Quinto dicitur qd dicitur de equo

Questões

predicamentoz

Et ppter hoc etiā nō potest pluraliter significari sicut etiā patet in secō de celo ppter h̄ rei debet a libris p̄ orum 7 posterioꝝ in q̄b̄ termi debet esse vniuoci. Quarta cōsideratio q̄ in equocis nō est cōsequētia ppter eam/ de eam 7 iō in nulla pte logice vrendū est equocis q̄re p̄ uententer in p̄ncipio a totius logice cōsideratōe tāq̄ in fructuosuz 7 inutile extirpant.

Secda. vtz noticia aū p̄dicamē toꝝ sufficiat sit tradita a p̄ho.

Arguit p̄ q̄ nō. q̄ si diffinitōes vniuocoz 7 equocoz eēt sufficiat assignate seq̄ret. p̄tio q̄ om̄ia eq̄ uoca 7 vniuoca eēt voces eo q̄ sole voces s̄z

Boetii dicit. Secdo seq̄ret q̄ nec in accitib̄ nec in p̄bis eēt equocato v̄ vniuocatio. eo q̄ in accitib̄ nō est ratio substantie nec in p̄bis nō est cōe. Seq̄ret tercio. q̄ neq̄ ens neq̄ decē p̄dicameia essent vniuoca cū nō hab̄

beat diffinitōem. 7 s̄l̄r diffinitio nō esset vniuocum cuz eius nō sit diffinitio. Quarto seq̄ret q̄ termini singlares nō eēt equoci cū tales nō sint noia noia. Seq̄ret q̄nto q̄ q̄libet nomē eēt equoci 7 p̄ p̄ns om̄is p̄positio ess̄z

distinguenda patet cōsequētia. q̄ si aial sit equoci res̄pectu aial veri 7 picti eadē rōe q̄libet nomē erit equoci 7 respectu rei x̄e 7 ficte. Et etiā seq̄ret q̄ aial nō eēt vniuoci ad hōiem 7 ad bouē eo q̄ rō aialis s̄m vniuocoz ē

altera 7 altera. Seq̄ret etiā q̄ equus 7 hō eēt vniuoca in h̄ noie album cū nomē sit eis cōe 7 rō substantie nō sit ea dē. Secdo sic. Equoca 7 vniuoca nō p̄nt diffiniri

ergo. An̄s patz. nā om̄ne diffinibile ē vniuoci. 7 sic eq̄ uoca eēt vniuoca: 7 p̄ p̄ns idem eēt distinguendū. 7 nō distinguendū. multiplex 7 nō multiplex. 7 habēs eandēz rōem 7 nō habēs eandē rōem. Secdo p̄bat an̄s. q̄ v̄l̄ diffinitio equocōi daret de reb̄ v̄l̄ int̄rōibus. nō de reb̄

Tum p̄mo. q̄ logicus nō habz p̄ se cōsiderare de ip̄is Tum secdo. q̄ res equocate nō habēt diffinitōem vna 7 nō etiā intelligit de int̄rōibus q̄ illaz nō est ratio d̄ uersa sed eadem. Tercio p̄bat an̄s. q̄ om̄ne diffinibile est aliquod vnum. sed equoca 7 vniuoca nō sunt aliqd̄ vniū

Quarto q̄ s̄m p̄cianū plurale nihil aliud ē q̄s̄ geiatū singulare. s̄z singulare geiatum nō p̄t diffiniri eo q̄ est totuz copulatiū. Tercio sic. Si diffinitio denominatiuoz eēt bene assignata seq̄ret p̄mo q̄ homo 7 animal eēt denominatiua cū differēt solo casu ab humanitate 7 aialitate. Seq̄ret secdo. q̄ ille nō eēt p̄dicatōnes denominatiue mulier ē gr̄matica. hō ē studiosus sed cōsequēs est fallum cū ille sint p̄dicatōes ordinatez vere 7 nō cōntiales. Seq̄ret tercio. q̄ cōcretū deriuaret ab abstracto qd̄ est fallum sicut patet p̄ grammaticos

Seq̄ret quarto. q̄ cōcreta nō significaret subiectū s̄z solam formā eo q̄ denominatiua solo casu differūt ab abstractis sed h̄ ē fallum. Probat p̄mo autoritate p̄hi d̄ contentis in d̄ctis s̄m accēs sicut sunt album 7 musicum nō ē idēz q̄ qd̄ ē cū eo cui? ppter dupl̄ significare. 7 autoritate cōmetatoris p̄mo p̄h̄corum d̄ctis. illud qd̄ significat h̄ nomē album nō ē vnum s̄m diffinitōem q̄ significat albedinē 7 recipiēs illā 7 duodecimo meta/phisice. dicit q̄ cōcretum significat ambo s̄z subiectū 7 formam. Secdo p̄bat an̄s. q̄ s̄m p̄m̄ p̄mo p̄armentias

Significare est intellectum cōstituer. sed nomē accēs d̄ctale cōcretū cōstituit intellectū sui subiecti s̄z. D̄ior patet p̄mo. q̄ impossibile est accēs ē sine subiecto. vniū qd̄s̄ aut sic se habet ad intelligi sicut ad ēē. Secdo quia subiectum ē p̄us cognitiōe q̄ sum accēs s̄z plata vof

et p̄ius intelligit subiectum q̄ accidēs. Tercio p̄bat an̄s. q̄ illud significat nomē p̄ quo supponit eo q̄ suppo supponit significatōem. 7 suppo est acceptio termi p̄ re significata s̄z ip̄m sed nomē cōcretū suppoit p̄ subiecto s̄z

Quarto. q̄ sexto metaphice dicit p̄hs q̄ idem significat nomē 7 diffinitio. sed diffinitio accēs cōcreti significat subiectū eo q̄ in eius diffinitōe ponit subiectū lo/ co gn̄is. Quarto sic. Si secda regula aū p̄dicamētal eēt b̄n̄ assignata seq̄ret q̄ idem nō possit eē differētia d̄ uerisum generum nec idem possit eē in diuersis p̄dicamētis. sed cōsequēs est fallum s̄z. fallitas cōsequētis patz p̄mo q̄ rōnale est d̄na corpee substantie 7 incorpee 7 etiā aialis 7 scie. patz secdo. q̄ corpe est in q̄ne substantie 7 in p̄dicamento q̄ntatis. 7 figura ē in p̄dicamento q̄ntatis et etiā in p̄dicamento q̄ntatis eo q̄ geometra q̄ p̄ sec̄ d̄ide erat q̄ntitatem etiā considerat figuram. Patz. tercio q̄ scia ē in p̄ma sp̄e q̄ntatis 7 etiā in p̄dicamento relatiōis sicut patz p̄ p̄m̄ in capitulo de relatiōe. Patet q̄r̄ to. q̄ mor̄ est in p̄dicamento q̄ntatis q̄ntatis actionis passionis 7 vbi ergo.

Et ppter relatiōem suppois diffinitum in habitudie ad terminū illi relatiōis. d̄cedo quoz nomē est cōe. Et q̄ q̄libet secda int̄rō cōcreta debet diffiniri p̄ suū subiectū postū loco generis si genus h̄o sit manifestū. idō etiā ponit ibi quoz qd̄ supponit p̄ reb̄ subiectis 7 nō p̄ secda int̄rōe. possit tū dici q̄ refert relatiōem rōnis sicut als d̄ctū fuit. Attēde tercio. q̄ aliq̄ declarātes p̄dicatas diffinitōes. dicit q̄ equoci equocās est terminus significans sua significata diuisim diuersis cōceptib̄ nō synonimis. Sed vniuoci vniuocās est terminus significans suū significatū v̄l̄ sua significata vniū cōceptu. ita v̄l̄ delictet q̄ ad h̄ q̄ aliq̄ vof sit vniuoca plurib̄ sufficit q̄ significet ea vniū cōceptu siue q̄ significando ea subordinetur vni cōceptu. nec requit q̄ significet aliqd̄ cōe illis. Ad hoc nō q̄ vof sit ē quoca sufficit q̄ significet plura mediātib̄ diuersis cōceptib̄. vnde illi ponit vniuocatiōem ita p̄prie rep̄iri in terminis singularib̄ sicut ē terminis p̄m̄ibus. dicit tamē q̄ in cōceptib̄ vltimis 7 p̄ p̄ns non est p̄pe equocatio sed in solis vobz 7 scripturis. Sed cōtra h̄c op̄inione Arguit q̄drupl̄. p̄tio

secundum arguit autoritate p̄hi in retri. p̄io solutiōe ist̄ questio nis soluēde sunt q̄ntoz p̄ncipales questioes. p̄ma ē vtz diffinitōes equocoz 7 vniuocoz sint cōueniēt assignate p̄ cuius solutiōe. attēde p̄mo. circa ea q̄ sunt dicta in summulis de vniuocis 7 equocis. Attēde secdo. q̄ istis diffinitōibus nō diffinitur equoca equocātia v̄l̄ vniuoca vniuocātia. Sed eq̄ uoca equocata 7 vniuoca vniuocata eo q̄ nisi diffinitus uisset ea potuisset aliqd̄ dubitare vtruz eēt aliq̄ talia. Diffinit aut̄ illa in plurali nūero ppter duas cās. p̄ma q̄ ip̄a s̄z sunt plura respectu eiūdem vocis. Nulla em̄ vof d̄: equoca nisi plura significet 7 etiā null̄ terminus p̄prie dicit vniuocū nisi significet q̄ntitatem cōem multis Et ideo q̄uis in terminis singularib̄ rep̄at equocas rō tamē in ip̄is nō est p̄rie vniuocatio. Secda causa est q̄ equocatio est q̄dam relatiō rōis q̄ actiue dicta im̄ portat habitudinem vocis in rōe signi ad mlt̄a in rōne significatoꝝ passiue p̄o cōueris Et tō equoci equocatiū imprat duplicē relatiōem. vna ad equocās q̄ est suppositōis. 7 aliā ad equocatiū q̄ est eq̄pantie ppter ergo relatiōem eq̄pantie melī diffinitum in pl̄ q̄ in singulari. Et ppter relatiōem suppois diffinitum in habitudie ad terminū illi relatiōis. d̄cedo quoz nomē est cōe. Et q̄ q̄libet secda int̄rō cōcreta debet diffiniri p̄ suū subiectū postū loco generis si genus h̄o sit manifestū. idō etiā ponit ibi quoz qd̄ supponit p̄ reb̄ subiectis 7 nō p̄ secda int̄rōe. possit tū dici q̄ refert relatiōem rōnis sicut als d̄ctū fuit. Attēde tercio. q̄ aliq̄ declarātes p̄dicatas diffinitōes. dicit q̄ equoci equocās est terminus significans sua significata diuisim diuersis cōceptib̄ nō synonimis. Sed vniuoci vniuocās est terminus significans suū significatū v̄l̄ sua significata vniū cōceptu. ita v̄l̄ delictet q̄ ad h̄ q̄ aliq̄ vof sit vniuoca plurib̄ sufficit q̄ significet ea vniū cōceptu siue q̄ significando ea subordinetur vni cōceptu. nec requit q̄ significet aliqd̄ cōe illis. Ad hoc nō q̄ vof sit ē quoca sufficit q̄ significet plura mediātib̄ diuersis cōceptib̄. vnde illi ponit vniuocatiōem ita p̄prie rep̄iri in terminis singularib̄ sicut ē terminis p̄m̄ibus. dicit tamē q̄ in cōceptib̄ vltimis 7 p̄ p̄ns non est p̄pe equocatio sed in solis vobz 7 scripturis. Sed cōtra h̄c op̄inione Arguit q̄drupl̄. p̄tio

In oppo

secundum arguit autoritate p̄hi in retri. p̄io solutiōe ist̄ questio nis soluēde sunt q̄ntoz p̄ncipales questioes. p̄ma ē vtz diffinitōes equocoz 7 vniuocoz sint cōueniēt assignate p̄ cuius solutiōe. attēde p̄mo. circa ea q̄ sunt dicta in summulis de vniuocis 7 equocis. Attēde secdo. q̄ istis diffinitōibus nō diffinitur equoca equocātia v̄l̄ vniuoca vniuocātia. Sed eq̄ uoca equocata 7 vniuoca vniuocata eo q̄ nisi diffinitus uisset ea potuisset aliqd̄ dubitare vtruz eēt aliq̄ talia. Diffinit aut̄ illa in plurali nūero ppter duas cās. p̄ma q̄ ip̄a s̄z sunt plura respectu eiūdem vocis. Nulla em̄ vof d̄: equoca nisi plura significet 7 etiā null̄ terminus p̄prie dicit vniuocū nisi significet q̄ntitatem cōem multis Et ideo q̄uis in terminis singularib̄ rep̄at equocas rō tamē in ip̄is nō est p̄rie vniuocatio. Secda causa est q̄ equocatio est q̄dam relatiō rōis q̄ actiue dicta im̄ portat habitudinem vocis in rōe signi ad mlt̄a in rōne significatoꝝ passiue p̄o cōueris Et tō equoci equocatiū imprat duplicē relatiōem. vna ad equocās q̄ est suppositōis. 7 aliā ad equocatiū q̄ est eq̄pantie ppter ergo relatiōem eq̄pantie melī diffinitum in pl̄ q̄ in singulari. Et ppter relatiōem suppois diffinitum in habitudie ad terminū illi relatiōis. d̄cedo quoz nomē est cōe. Et q̄ q̄libet secda int̄rō cōcreta debet diffiniri p̄ suū subiectū postū loco generis si genus h̄o sit manifestū. idō etiā ponit ibi quoz qd̄ supponit p̄ reb̄ subiectis 7 nō p̄ secda int̄rōe. possit tū dici q̄ refert relatiōem rōnis sicut als d̄ctū fuit. Attēde tercio. q̄ aliq̄ declarātes p̄dicatas diffinitōes. dicit q̄ equoci equocās est terminus significans sua significata diuisim diuersis cōceptib̄ nō synonimis. Sed vniuoci vniuocās est terminus significans suū significatū v̄l̄ sua significata vniū cōceptu. ita v̄l̄ delictet q̄ ad h̄ q̄ aliq̄ vof sit vniuoca plurib̄ sufficit q̄ significet ea vniū cōceptu siue q̄ significando ea subordinetur vni cōceptu. nec requit q̄ significet aliqd̄ cōe illis. Ad hoc nō q̄ vof sit ē quoca sufficit q̄ significet plura mediātib̄ diuersis cōceptib̄. vnde illi ponit vniuocatiōem ita p̄prie rep̄iri in terminis singularib̄ sicut ē terminis p̄m̄ibus. dicit tamē q̄ in cōceptib̄ vltimis 7 p̄ p̄ns non est p̄pe equocatio sed in solis vobz 7 scripturis. Sed cōtra h̄c op̄inione Arguit q̄drupl̄. p̄tio

quia ex ea sequitur qd possit esse aliquod nomē vniuocū omni positio. sed dñs est falsū qd falsitas pñtis pñz qd si esset aliquod vniuocū omni positio vel illud pñra beret ad sua inferiora p aliquid positū vel p nihil. non p nihil vt notū est. nō p aliquid positio. qd pñra berens debet ee extra rōnem pñrabilis. vniuocū autē non pōt esse extra rōem vniuocantis. Patet tñ pma pñra. qd ali cui nomini pōt correspondere vnus pceptus in mente quo oia positioa pceptiunt. Sequeretur scdo qd oia vniuocarent in vnitare specifica. imo in vnitare numerali. Patet qd oia pñt vnico pceptu pcepti sub pñris et distinctis rōnibz. deus em vnico pceptu se 7 alia pcepti distincte 7 sub pñris rōnibus. Tertio sequeret qd sicut oēs rose dicunt esse eodem specie ppter idempnitare conceptus in mente. eadē rōne deberent dici vna rosa nymero ppter vnitare mīseralem 7 rōem conceptus in mente. 7 sic oia essent vnus numero. Quarto sequeretur qd hoc nomen canis esset vniuocū eo qd vnico actu pceptiendi sub pñris rōnibz pñt pcepti piscis marinus aīal latrabile 7 fidus celeste. Et possent mīta alia argumēta pñra dicta illius opinionis fieri que causa breuitatis relinquantur. Attende quarto. qd ad vniuocantem pñre dictam non sufficit sola vnitare conceptus anime nōst. e. sed cū hoc requirit vnitare ex natura rei quidditatis siue rōnis obiectiue significare p terminum. non tñ vnitare nūmeralis. sed vnitare minor vnitare numerali.

Ad hoc em qd aliqd nomē sit vniuocū requirit qd fecerit aliqua quidditate cōicabilem multis vnaz vnitare sit pñra que sibi p se scdo modo inest. Nñ autē talis qd dicitas pñrabī in inferiora nō cōicatur vna pars illius quidditatis vni inferiori et alia alteri s; ipa tota cum pñra sua vnitare que sibi p se necario 7 inseparabiliter in est recipitur in quolibet suoz indiuicūoz. als em natura specifica non saluaretur in vno indiuicūe. nec generica in vna specie. Et istis pñz breuiter respōtio ad questionē quomodo videlicet pñre diffinitiones sunt intelligende. Scdo questio. vñ equiuocū sit vniuocū. Ad quā dī qd ista pñra potest habere quatuor sensus quoz quilibet est quadruplex. Primus sensus est accipiēdo tam vniuocū qd equiuocū p pñris intentionibus 7 hoc quadrupliciter. Primo vt sit sensus. res equiuocata est res vniuocata 7 sic est pñra vniuocata liter. Scdo vt sit sensus vox equiuocans est vox vniuocans 7 sic itē est vera. Nñ ista vox canis que est equiuoca respectu triuz fcatōz ē vniuoca respectu vnus. Dicunt autē aliqui qd sic accipiēdo omē equiuocū est vniuocū. qd qdlibet equiuocans est vniuocans respectu vnus suoz significatoz. h tñ non videt ee verū. qd terminus singularis. vt fortēs est equiuocans ad hūc sortem. 7 tñ non est pñre vniuocans ad aliqd illoz cuz omē vniuocans fcat diuersa vno noie 7 vna ratione. Tertio vt sit sensus res equiuocata est vniuocans. 7 sic est vera non tñ vñ. nam ista res fortēs ē equiuoca. 7 tñ non est vniuocans cū nō sit vox aut scriptura. Quarto vt sit sensus vox equiuocans est res vniuoca. Scdo sensus pñcipalis est capiēdo tā vniuocū qd equiuocū pro scdo intentionibz 7 hoc dupliciter. Primo videlicet vt accipiant vt sunt scde intentiones est formaliter siue vt modus. Scdo vt vna se habeat vt qd. 7 alia vt modus. Primo ad huc est quadruplex 7 in quolibet sensu est falsa. qd sunt intentiones despate que in abstracto nō possunt de se inuicem predicari. Scdo modo etiam

est quadruplex. Nam subiectum potest teneri vt quid siue vt pma intentio 7 pñdicatum vt modus siue scda intentio fundata in illa prima intentione 7 sic est vera. eo qd oēs scde intentiones vniuocant in hac voce intentio. Scdo. scda intentio equiuocans est fundamentū scde intentionis vniuocantis. Tertio scda intentio equiuocari est fundamentū scde intentionis vniuocantis. 7 in istis duobz sensibus est falsa. Quarto scda intentio equiuocans est fundamentum scde intentionis vniuocate 7 sic est vñ pñra. Tertius sensus pñcipalis ē accipiēdo equiuocū in subiecto p scda intentione 7 vniuocū pro prima 7 sit quadrupliciter. Primo pōt esse sensus scda intentio equiuocans est signum vniuocans 7 sic ē falsa. Scdo. scda intentio equiuocari est res vniuocata 7 sic est vniuocata vera. Tertio scda intentio equiuocans est res vniuocata. 7 sic adhuc est vera. Quarto scda intentio equiuocari est signum vniuocans 7 sic est falsa. Quartus sensus pñcipalis est accipiēdo equiuocum p prima intentione 7 vniuocū p scda. et hoc quadrupliciter. Primo pōt esse sensus. signum equiuocans est vniuocū vniuocans 7 sic est vera. qd idem signū pōt ee fundamentum vñriusq; illaz intentionū. Scdo res equiuocata est vniuocū vniuocari. 7 sic adhuc est vera. Tertio signū equiuocans est vniuocū vniuocatum. 7 sic adhuc est vera. Quarta res equiuocata est vniuocū vniuocans 7 sic est falsa. Si queras autē vñ omē vniuocum sit equiuocū. dicunt aliqui qd quis nō omē vniuocū sit equiuocū a casu. tñ omē nomē vniuocū est equiuocū a pñlio eo qd omē nomen significans aliqua rem potest transsumi ad significandū fictiōem 7 similitudinē illius rei 7 sic erit equiuocū ad rem verā 7 ad rez fictā sicut aīal ad aīal viuū 7 ad aīal pictū nec ppter hoc sequitur qd omnis pñra sit distinguenda. qd nō oīs pñra in qua ponitur terminus equiuocus est distinguenda. sed solum ea in qua ponitur terminus equiuocus a casu. sed dicendum est aliter qd nō omē nomen est equiuocū a pñlio. Probat quadrupliciter. Primo qd hoc nomen ebimera nō pōt hoc modo esse equiuocū eo qd nulla ē ebimera nisi ficta. Scdo. qd aliter esset pñra in infinitū in trāsumptiōibus. nam si aīal fcat equiuocē aīal viuū 7 aīal pictū. queritur vñrum aīal pictū sit equiuocū a pñlio 7 si non habet intentum. si sic querit que sunt eius equiuocata a pñlio 7 sic non pñt esse nisi aīal pictū qd est similitudo aīalis viuū 7 aīal pictūz fictum. scz similitudo aīalis pictū. 7 tunc queritur vñrum similitudo sit equiuocū a pñlio si non habet intentum. si sic querit que sunt equiuocata eius. 7 non pñt dari nisi similitudo vera 7 similitudo ficta. 7 tunc iterum queritur de ficta 7 sic in infinitum. Tertio sic. si omē nomē eet equiuocū a pñlio sequeret qd nullū nomen esset vniuocū eo qd vniuocū 7 equiuocū ex opposito distinguūt. Quarto qd ex hoc sequeret qd de nullo posset ee scia nec diffinitio nec demonstratio. Et si queras vñ inegalitas participatōis eiusdem rōnis causet equiuocantem. Respondeo qd non. pñz sic. qd ad equiuocantem requiritur diuersitas rōnis. sicut pñz p diffinitionem equiuocantem. Sed si aliqua rō inegalit pñcipet non pñra est diuersa. qd nō causet equiuocantem. Et ex hoc pñz. qd duplex est analogū. s. equiuocū 7 vniuocū. Vñ analogum equiuocū hz diuersas rōes. quarū vna hz attributōez ad aliam. sicut aīal hz diuersitas rōes fm qd fcat aīal

dictum et animal vivum. Et ratio animalis predicti habet attributionem ad rationem animalis vivi. Sed analogum univocum habet unam rationem inaequaliter participatam sicut ratio entis inaequaliter participat a substantia et accidentibus. Et si petas utrum fuerit intentio Aristotelis ponere animal esse univocum vel analogum dico breviter quod non eo quod animal non est impositum ad significandum animal predictum, sed per quandam transumptionem et similitudinem cum animali vivo animal predictum appellamus animal. Et ex hoc patet quod ad veram equivoconem requiritur diversa nominis impositio ad significandum ad placitum secundum diversas rationes. (Et ex hoc sequitur ulterius) quod in perceptibus animal non est proprie equivoconem eo quod in eis non est ad placitum significatio. Dico secundo quod aristotelis ponat ex de animali non et quod depingitur, non tamen ex hoc voluit dicere, quod animal esset equivoconem, sed si animal significaret ex impositione animal vivum et animal predictum tunc esset equivoconem. Unde aristoteles, non multum curavit utrum exempla sua sint vera vel non dummodo declararentur impositum, ita videlicet quod ars sua verificet in eis et declararet. Et ideo dicit in primo priorum quod nos ponimus exempla non ut ita sit sicut per ea significatur, sed ut sentiat, id est facilius intelligat mentem doctoris ille qui ad discit.

Questio tertia.

Utrum definitio denotativorum sit convenienter assignata pro cuius solutione attende primo quod duplex est denominatio, quedam est denotatio proprie dicta secundum quod philosophi vult sunt ea, et ad denominationem hoc modo sumptam duo requiruntur videlicet convenientia vocaboli in principio dictionis et realis participatio in significato, sicut iustus et iusticia, fortis fortitudo in principio convenienter et differunt in fine, participant autem eandem qualitatem. Nam iustus realiter participat iusticiam a qua denotatur, et fortis fortitudinem. Studiosus autem non sic denotatur a virtute, licet enim aliquis dicatur denotativus ut studiosus qui habet virtutem, hoc tamen est minus proprie. Alia autem est denotatio impropria qua aliquid dicitur de alio, ita quod illud denotatur ab eo qualiter de nominatione, et ita studiosus denotatur a virtute et de illa non loquimur hic. Attende secundo, ea que dicta sunt in summis attende tertio, quod licet accipis per naturam non sit sine subiecto, est tamen in se quedam essentia distincta ab esse sui subiecti, licet non ad perfectam sicut essentia sui subiecti. Unde nisi accipis esse essentia distincta a suo subiecto non esset perse in aliquo genere alio a suo subiecto quamlibet autem essentiam contingit intelligere sub propria ratione et sic significare, et tali modo correspondet proprius modus sciendi. Cum ergo ista essentia intelligitur secundum se et precise tunc significatur per nomen abstractam cum non intelligitur sub percreatione ad subiectum tunc significatur per percreatum. Unde dicit avicenna sexto naturalium, quod intellectus accidentis est absolutus, quia esse eius sit dependens quasi diceret quod non obstante quod natura accidentis sit dependens ad subiectum, ipa tamen secundum se potest intelligi et concretive designari. Attende quarto, quod ex hoc orta est difficultas inter philosophos utrum nomen denominatum denominatione proprie dicta fecit formam vel subiectum vel aggregatum ex utroque. Unde dicit aliqui supponendo cum grecis quod abstractum deri-

natur a percreto abstractum et percreatum differre in principali significato, ita videlicet quod percreatum fecit subiectum principaliter et notat formam siue dispositionem abstractam vero principaliter fecit formam et notat subiectum siue habitudinem ad ipsum. Nec philosophus voluit aliud dicere nisi quod ex preuocis non differunt nisi solo casu, id est finali terminatione et modo significandi. Et hoc dicitur fuisse opinio Avicenne. Alii vero dicunt quod fecit aggregatum ex subiecto et forma et hoc perant autoribus et rationibus ante oppositum ad ductis inter istos quidam dicunt quod fecit primo subiectum, alii vero quod fecit primo formam. Sed dicendum est aliter supponendo tamen quod significare capit duplex, primo capitur generaliter ut idem est quod dare intelligere. Alio modo capit specialiter ut idem est quod dare intelligere ad quod primo est impositum ad significandum.

Dic primo. Nomen percreatum significat subiectum capiendo significare generaliter. Patet, quod dat intelligere subiectum. Dic secundo, quod nomen percreatum non fecit subiectum capiendo significare proprie. Patet hoc primo auctoritate philosophi in textu dicens, utis quod denotativa solo casu dicitur ab abstractis, non differunt in principali fecato. Et hoc declarat boetius in commento dicens si quid vero sit quod re non participat nec homine participare potest quare quecumque re non participat, denominativa esse non possunt. Secundo perant auctoritate Aristotelis in capitulo de substantia dicens quod album nihil aliud quam qualitate fecat. Tercio perant auctoritate commentatoris secundo metaphisice dicens, philosophus velle quod percreatum tamen fecit formam. Quarto perant rationibus quatuor. Prima quod aliter esset nugatio addendo accipis subiecto eo quod idem bis dicitur. Secundo ratio quod aliter oporteret quod hoc nomen album fuisset impositum ad sciendum hominem et equum et vltima oia corpora mundi cum omnia illa per aliquam potentiam possunt esse alba, et tamen hoc est falsum. Nam ille qui impositum hanc vocem albi ad significandum non credidisset quod album potuisset verificari de oibus corporibus. Tercia ratio, quod tunc sequeretur quod voces quotidie caderent a sua significacione, nec posset aliquid mouere digitum quin aliqua vox fecaret aliquid principaliter quod philosophus non fecabat, aut oportet concedere quod quodlibet nomen percreatum iam actu fecit principaliter oia illa que possunt esse subiectum forme impotare per ipsum, et sic album et coloratum precise idem fecant et unum erit ita eodem sicut alium cum non sit aliquod corpus quod possit esse subiectum coloris quin possit esse subiectum albedinis. Immo sequeretur quod oia nomina percreta imposita tanta formas corporales precise eadem fecerent et essent imposita ad sciendum idem de principali significacione, et sic album et nigrum calidum et frigidum omnino idem significarent quod est absurdum. Quarto sic, si percreatum feceret subiectum tunc non differeret per additamentum quod est contra philosophum septimo metaphisice, contra patet quod quecumque poneret in eius diffinitione esset de essentia eius. Dic tertio, quod nomen percreatum a pre subiecti positum supponit per subiecto, et licet non fecit ipsum. Nam dicendo albi est coloratum album supponit pro subiecto, et ideo quibus suppositio presupponat fecatorem, non tamen oportet quod idem significet terminum proprie per quo supponit. Dic quarto quod percreatum et abstractum non differunt nisi in modo significandi. Patet sic, quod concreatum et abstractum fecant

Ad notandum
propria

eandem formam. sed abstractū dicit illam p̄cise. Con-
 cretū s̄o sub habitudine et p̄nētia ad subiectū. s̄ ista
 dētia non est nisi in modo f̄ndi. **S**ed pater auctori-
 tate Aristotelis dicentis q̄ denomiatiua dicit solo ca-
 su. id est sola finali eadētia vocis a voce que est signū
 diuersitatis in modo concipiendi. vel vt d̄ Boetius
 sola nominū transfiguratione. casus enī vocabant nos
 minimum aliquas transfigurationes. Et si queras vt im-
 denomiatiua distinguant p̄ra vniuoce et equiuoca.
Dico breuiter q̄ si denotiatiue predicari s̄nt vniuoce et
 equiuoce capiuntur p̄p̄ie sicut ea capit p̄bus. tūc disti-
 gunt ab inuicē. nam illo modo albiū p̄dicatur de hoīe
 denotiatiue et nec vniuoce nec equiuoce. Si autē vniuo-
 ce p̄dicari et equiuoce capiunt generaliter. tūc oē quod
 predicatur p̄dicatur vniuoce vel equiuoce vnde albiū
 predicatur de hoīe et azino vniuoce. sed de hoīe et voce e-
 quoe p̄dicatur. Et si queras tertio vtrum p̄dicatio de
 notatiua et quidditatiua et opposito distinguat. **R**es-
 p̄ndet d̄ns Albertus q̄ sic. q̄ in p̄dicatis essentialibz
 et quidditatiuis nō regitur denotiatio. vnde iste p̄dica-
 tiones s̄t quidditatiue hō est aīal. aīal est substantia et
 p̄pter hoc nullus dicit eas denotiatiuas esse. Sed sic
 q̄ in p̄positionibz denotiatiuis. p̄pter p̄positōem denota-
 tur transitio siue diuersitas que est inter essentialē de-
 nominatōem et denomiatiua. Et ex hoc infert q̄ quēctiqz
 sunt eiusdenature denominationis nō recipiunt p̄dica-
 tionem. et ideo etiam p̄p̄ium non predicatur de specie
 denomiatiue sed vniuoce. est enī p̄dicatum essentialē
 s̄nt in accētibz sup̄ nō p̄dicat de inferiori denotiati-
 ue. nō enī dicimus q̄ albedo sit colorata. **U**n p̄bus in
 scdo topicorū dicit q̄ nullū genus p̄dicat de suis sp̄bz
 denotiatiue. **U**n tūc est denotiatiua p̄dicatio q̄n est alie
 ne nature ad aliquod subiectum p̄suppositum pulsi-
 siue transitio. Et hoc vult innuere Arist. cū dicit (et
 p̄m illud non h̄nt appellationem). i. alie nature ad sub-
 iectum pulsiōem. sicut dicitō homo est albus. Sed tu
 dic q̄ denotiatiua p̄dicatio p̄t rep̄iri et in p̄dicatiōnibz
 essentialibus et accētibz. **U**n nota q̄ duplex ē
 denotiatio quedā est que fit ab accēte informante sub-
 iectum et illa non stat cū p̄dicatōe essentiali. Alia autē
 est denotiatio que sumit a p̄e essentiali. et ista bene stat
 cū p̄dicatōe q̄d dicitatiua. Est t̄n duplex p̄dicatio q̄d dī-
 tatiua. quedā est in vltimate abstractis vt equinitas
 est t̄n equinitas et ista tenet p̄imum gradum p̄dica-
 torum quidditatiue et distinguat contra denotiatiua
 p̄dicatōem. Alia est q̄d dicitatiua que fit. s̄m aliquaz
 p̄cretionem. vt cū d̄ homo est aīal. rōne cūus p̄cre-
 tionis ista est vera. et illa falsa humanitas est aīalitas. Et
 illa q̄d dicitatiua p̄dicatio distinguat p̄ra denotiatiua
 adiectiue dicitam. non autē p̄ra denotiatiua substanti-
 ue factā. Et si queras quarto quare in p̄dicatis esse-
 rialibus fit talis denotiatio. videt enī q̄ idem essentiali-
 ter et quidditatiue seipsum denotare non possit. **R**es-
 p̄ndeo q̄ hoc est ideo q̄ vt in pluribz talibus p̄dica-
 tis sup̄ius est p̄ essentialis sui inferioris. pars autē de
 toto non p̄t predicari nisi s̄m aliquam denotiatiōem.
Un nullum totum est pars sua q̄ntis sit h̄ns partem.
 ideo aīal non est aīa sed aīatum et homo non est caput
 sed capitatus. Et s̄nt albedo nō est coloritas sed color.
 Et generaliter nullū vltimate abstractū est denotiatiū
 sed q̄libet non vltimate abstractū est aliquāliter con-
 cretum et per p̄ns denominat̄m saltem denotiatiue sub-

stantia.

Questio quarta vtz

diuisiones et regule antepdicamentales sint a p̄ho p̄ue-
 nienter assignate. **P**ro cuius solutione attende p̄mo
 q̄ p̄ma diuisio antepdicamentalis valet ad cognoscē-
 dum ea que sunt in p̄dicamento sicut sunt incopleta
 ab his que nō sunt in p̄dicamento sicut sunt p̄plexa.
 vnde illa que dicunt vel p̄cipiunt simpliciter intellectōe
 sunt incopleta. Illa s̄o que p̄cipiunt p̄ponēdo vel dī-
 uidendo sunt p̄plexa. et illa p̄plexio p̄ voces scatur. vñ
 p̄plexio nō est aliud q̄ signatio. homo vincit. determina-
 tur cursus inesse homini et etiā victoria. et illa cōplexio
 fit p̄ intellectum. **A**tende scdo. q̄ scda diuisio dicit
 nos habere modū p̄dicandi eorum q̄ sunt in vno p̄dica-
 mento siue p̄p̄entur ad inuicem ea que sunt in eodē p̄e-
 dicamento siue in diuersis. vnde per esse in scdo intent
 onaliter acceptum denotiatur p̄dicatio eoz que sunt ex-
 tra essentialē subiecti et alterius generis a subiecto. sed p̄
 dici de denotiatur p̄dicatio eoz que sunt in eodēz gene-
 re cū subiecto sicut sup̄iora p̄dicant de suis inferioribz.
Et ex hoc patet q̄ dici de et non esse in est conditio sub-
 stantiay vniuersalitū. sed dici de et esse in accidentiū
 vniuersalitū. **N**ā dici de et non esse in substantiay p̄dicu-
 larium est. non dici de et esse in accidentiū p̄dicu-
 larium. **E**t si arguas. si accidentia singularia sunt in subiecto
 etiā p̄dicant de subiecto. et si substantie p̄diculares dicit
 tur de subiecto etiam erūt in subiecto eo q̄ dici de p̄sup-
 ponit esse in sicut cōiter dicit. **R**ū deo q̄ hic equiuoce
 capitur subiectum cū dicimus accidentia esse in subie-
 cto et substantias dici de subiecto. vñ accidentia dicit
 de subiecto tanq̄ de essentialiter inferiori et cui dāt esse.
Sz accēs d̄t ē in subiecto tāq̄ in fundamento siue in
 eo a quo sustentat et recipit esse. Et cū d̄t q̄ dici de sup̄
 ponit esse in accipitur et dici de et esse in in sua generalē
 ratione quomodo hic nō accipit p̄bus. **A**tende ter-
 cio q̄ sicut dicitur est in summulis aliqui diuersimos
 de exponunt p̄mam regulam antepdicalem. **U**nde
 dicunt quidam q̄ ipsa p̄tinet veritatem tribus p̄ditio-
 nibz obseruatis. **P**rima est q̄n aliqua extrema sit essen-
 tialit̄ ordinata. tūc q̄d p̄dicat de p̄dicato et subiecto
 p̄dicat. **S**cda q̄n medium non variat in p̄p̄tione ad
 subiectum de quo predicatur. et p̄dicatum q̄d p̄dicat
 de iplo. **T**ercia q̄ regula debet intelligi de p̄dicari f̄o
 in scdis intentionibus et exercitio in p̄mis. **S**ed p̄ra
 istum modum exponendi arguit sic. stantibus istis cō-
 ditionibus s̄m h̄c regulā valeret hec p̄na aīal est sub-
 stantia q̄ homo est substantia eo q̄ hic sunt tria essentialē
 aliter ordinata et medium non variatur. **E**t arguit in
 p̄mis intentionibus in actu exercitio. et t̄n nō valet eo q̄
 arguit a positione p̄ntis ad positionem antecedentis.
Ideo dicit alij q̄ oportet obseruare duas condiciones
 videlicet q̄ sit p̄dicatio ordinata et q̄ sit essentialis an-
 teq̄ regula obrineat veritatem. ita q̄ in p̄ma p̄positi-
 tione sit p̄dicatio ordinata et in scda essentialis. **S**ed
 p̄ra non sequitur homo est albus. album est qualitas
 ergo homo est qualitas. **R**espondent aliqui q̄ licet in
 hoc argumento scda p̄positio sit vocaliter essentialis.
 tamen ex natura rei ipsa est accidentalis eo q̄ reducen-
 do argumentū ad p̄nam figuram p̄ma p̄positio est
 e ij

ficatur scda. vt sic arguendo omne album est qualitas
 omnis homo e albus. q. 2. Sz hoc non valet fm au-
 temam 7 Al gazel q. predicta regula extenditur etia
 ad ppositiones negatiuas dummodo negantur ea de pre-
 dicato que sibi non insunt fm formam generis 7 speciei
 id est quid dicitur 7 essentialiter. vt bene sequitur ho-
 mo est rationalis rationale non est insensibile. q. homo no-
 est insensibilis. Sicut homo est risibilis. risibile aut no-
 est inaiatum ergo homo non est inaiatum Attende
 quarto. q. licet idem numero quod est idem accire vel
 pportione possit poni in diuersis generib. si idem spe-
 cie vel genere vel diffinitione. non potest poni in diuer-
 sis generibus Patet sic. q. quecuq. differunt in priore
 differunt in posteriore. q. quecuq. differunt in quolibet
 priore differunt in quolibet posteriore. nihil aut idem
 est in diuersis generibus generalissimis q. Unde nota
 q. sicut vnu dicitur de vno numero vno specie vno ge-
 nere 7 vno pportione. ita etiam idem dicitur de eodem ge-
 nere specie numero 7 pportione. sicut patet quinto me-
 taphisice Et si dicas vnum numero infert vnu 7 specie
 ergo. si idem numero potest esse in diuersis predicame-
 ntis. etiam idem specie 7 genere erit in diuersis predica-
 mentis Dico q. duplex est vnum numero scz vnum nu-
 mero per se 7 vnum numero per accidens. vnde vnum
 numero p se bene infert vnum specie sed non vnum nu-
 mero per accidens Et si dicas itez q. irrationale est diu-
 aialis. 7 tamen non est differentia alicuius speciei ani-
 malis Dico q. hec regula debet intelligi de differentiis
 pstitutis 7 no diuisiuis. irrationale aut non est differ-
 entia constitutiua alicuius speciei.

Unde dicitur
 q. 2. Sz hoc non valet
 fm autemam

Dic pmo Prima diuisio ante pre-
 dicamentalis sufficienter e
 assignata. patz sic. quia ipa
 datur p opposita formaliter. Na illa que concipiuntur
 ab intellectu. vt concipiunt simpliciter intelligentia. 7 sic
 dicitur sine pplexione. vt concipiunt ab intellectu pponen-
 te 7 diuidente. 7 sic dicitur cu pplexione Un pmo mem-
 brum correspondet pmo actui intellectus. scdm so se-
 cundo actui Dic scdo q. scda diuisio anpredica-
 mentalis auerenter est assignata. Patz sic p sufficienter
 nam. q. omne incomplexum vt significat substantiam vt
 accens. Si substantiam hoc est duplr. vel substantiam
 vniuersalem. 7 sic est pmo membrum. vel particularem. et
 sic est quartu. Si vero significet accens hoc est duplici-
 ter. vt scet accens vlt. 7 sic est tertiu membrum. vt particu-
 lar. 7 sic est scdm Dic tertio. q. pma regula anpredica-
 mentalis vlt est vera 7 eius veritas est p se nota. si intel-
 ligatur ad intentionem Aresto. Unde p eam nihil aliud
 significat nisi q. hequid est prius. est prius posteriore.
 vel hequid est superius superiore est superius inferiore Unde
 si quis velit arguere fm illa regula debet arguere sic.
 homo pdicat de quoda hoie. 7 aial pdicat de hoie. er-
 go aial pdicat de quoda hoie Et illa pdicatio exerceri dz
 p hoc vbu est. addendo tm modificatorem p qua deno-
 tat pdicatu eentialr pdicari de subiecto. eo q. absolute
 pna no valeret. sz pmitteret fallacia pntis Dic q. rto
 q. scda regula anpredicamentalis est sufficienter assigna-
 ta. Pz autoritate Theomixij dicitis. q. eentie pdica-
 mentoz st. impmixte Id ergo in diuersis predicamen-
 tis rponi no pot. 7 p consequens neq. in diuersis spibz
 vt generibus subalternis.

Ad argu meta an oppositu Ad p. 3. so
 lu. ex dicit. vni equooca sede inte-
 ronalr accepta st. vni uoca vni
 uocata. sicut pus dicitu est. 7 id pnt diffiniri. nec sequit
 ex hoc q. id e eor distinguendu 7 no distinguendu. multiplex
 et no multiplex. 7 hns eas de roes 7 diuersas fm id e no-
 me. nisi diuersimode accipiat. nec h est inconueniens
 Dicit vltra q. mebra diuisionis no debet coincidere i
 ide formalr 7 respectu eiusde. pnt tm in idem coincide-
 re materialr siue fundamentalr Ad scdm dz q. no o3
 diffinibile ee aliquid vnu fm suppoem. sz sufficit q. sit
 aliqd vnu fm featorem. q. suis en equooca equoocata sede
 itentionalr capta no sint aliqd vnu fm suppoz. tm fm fm
 significatōez. Et ad dicitu pntiam dz. q. dz intelligi q.
 ad natura pstructois. 7 no q. ad natura rei featore. Dicitur
 vltari q. illa diffinitio dat de intentionibus pceret
 et attribuit rebus sicut in alijs interdu dicitu fuit
 Ad scia roem p3 soluto ex his que dicta snt in sumul
 Et ad pfirmatōem pceditur q. concreta scant subiec-
 tu. non tm pncipalr Et ad autoritates dz. q. ubi accipit
 significatō coiter. Et ad pma roem dz. q. nome accentra-
 le pcretu no pstituit pncipalr intellectu d suo subiecto
 sz solu pcomitanter Ad scdam roem negat accedens
 si accipiatu significare proprie. nam solum in suppo-
 tione simplici terminus supponit p suo significato. Ad
 terciā rationem dicendum est q. maior habet veritatem
 de diuisione no data p additamentum. Ad quartam
 patz soluto Ad quartam rationem principalem dis-
 cendum est q. licet rationale equiuoce acceptum sit dif-
 ferentia animalis 7 scientie. Et similiter corpus equi-
 uoce sit in genere substantie 7 quantitatis. 7 similis si-
 gura. non tamen vni uoce. Et licet scientia connotet re-
 spectum ad scibile. gratia cuius est in predicamento res-
 lationis. p se tamen significat qualitatem absolutam
 gratia cuius est in predicamento qualitatis Ad alia
 patebit soluto in sequentibus.

Singulu eorum.
 Iste est secundus tractatus pdicamen-
 torum. qui diuiditur in sex capita-
 in primo determinat de predicamen-
 tis in generali. ponendo numerum 7 sufficientiam ipo-
 rum. 7 pmo ponit talem diuisionem dicens. Singulu
 eorum que fm nullam complexionem dicunt hoc e. sin-
 gulum incomplexorum. aut significat substantia. aut
 quantitatem. aut qualitatem. aut ad aliquid. aut vbi
 aut quando. aut situm esse. aut habere. aut facere aut
 pati. et cum dicit (Est aut substantia) ponit exempluz
 dicens q. substantia vt figuratiter dicitur. i. exempla-
 riter. suba vt ho equus. quaitas. vt bicubitum tricub-
 bitum. qualitas vt album nigrum. ad aliquid vt du-
 plū dimidiū. vbi vt in loco ee quando autē. vt heri. si-
 tum vero. vt stare iacere. habere vt calciatum esse arma-
 tum esse. facere. vt secare vcre. pati vt secari vri (Sin-
 gula igitur) Infert vnum correlarium dicens. q. singu-
 la eorum que dicta sunt fm se in nulla affirmatōe vt
 negatione dicuntur. hoc est nullum decem predicamen-
 torum fm se est affirmatō vel negatō. sed complexione
 ipsorum ad se muticem sit affirmatō. id est oratio affir-

mativa. Et hoc probat. quia omnis affirmatio vel negatio. hoc est oratio affirmativa vel negativa secundum se est vera aut falsa. sed nullum decem predicamentorum secundum se fecit verum aut falsum. ut album. homo. currit. nec sunt vera neque falsa (Substantia autem que) In hoc secundum de capitulo determinat in speciali de primo predicamento. scilicet de substantia. et dividitur in duas partes. in prima determinat de substantia quantum ad eius essentiam. dividendo et diffiniendo membra divisionis. Et dividitur in quattuor partes. in prima parte proponendo divisionem substantie in primam et secundam describit membra divisionis. et primo primam substantiam dicens Substantia prima est que proprie et principaliter maxime substantia dicitur. hoc est prima substantia est que necque dicitur de subiecto necque est in subiecto. ut aliquis homo vel aliquis equus. Et cum dicitur (sedem autem substantie) describitur secundas substantias dices que secunde substantie dicitur quod species. in quibus ille que principaliter substantie dicitur id est prime subiecit in tunc inferius in suo superiori et harum specierum genera. ut aliquis homo est in specie. in homine. et animal est generis huius speciei. id est de substantie dicitur. ut animal homo. (Manifestum est autem) In hac secunda parte declarat et probat diffinitionem prime substantie. ponendo tamen hoc notabile. scilicet manifestum est ex his que dicta sunt in diffinitione unius corpus que necesse est ea que dicitur de subiecto predicari non se et rationem. sicut nomen et ratio hominis predicatur de aliquo homine. eo quod quidam homo est homo et animal rationale. et ea que sunt in subiecto. aliquid nomen. scilicet non rationem predicatur de subiecto. quedam vero necque nomen necque rationem predicatur de subiecto sicut album cum sit in subiecto predicatur de subiecto. eo quod corpus dicitur album. scilicet ratio albi non predicatur de corpore (Alia vero) Deinde probat diffinitionem prime substantie sic. illa de quibus omnia alia dicuntur. aut in eis sunt necque dicitur de subiecto necque sunt in subiecto. sed de primis substantiis omnia alia dicitur aut in eis sunt. et prime substantie necque dicuntur de subiecto necque sunt in subiecto. (Sedem autem) probat quo ad veritatem preteritam. et primo quo ad primam sic. quia animal predicatur de homine. et de aliquo homine. Probat primam ex opposito sequentis. quod si de nullo homine predicatur necque omnino de homine predicabitur. Secunda parte probat. quia color est in corpore. ergo et in aliquo corpore. probat primam ex opposito sequentis Nam si non est in aliquo corpore. nec omnino est in corpore. et idem omnia alia aut dicitur de primis substantiis aut sunt in ipsis (Non ergo) Insuper ex precedentibus que non existentibus primis substantiis impossibile est esse aliquid aliorum. et hoc probat. quia omnia alia. aut dicuntur de primis substantiis. aut sunt in ipsis. sed non existentibus primis substantiis nihil est ipsorum que de ipsis dicuntur. aut in ipsis sunt. ergo etc (Sedem autem) Probatur in hac tercia parte comparat primas substantias ad secundas. ponendo tres conclusiones. in prima comparat species ad genera. et est hec. inter secundas substantias illa substantia que est species est magis substantia que illa substantia que est genus. et hoc probat duabus rationibus. Prima est. illud est magis substantia quod est propinquius prime substantie. scilicet substantia que est species est propinquius prime substantie que substantia que est genus. et Dionysius declarat. quia illud est propinquius prime substantie quod dicitur venientius respondet ad interrogacionem factam per quid de prima substantia. Sed ad interrogacionem factam per quid de prima substantia convenientius respondetur per speciem que per genus. ergo species est. p

propinquius prime substantie que genus Datorem declarat per exempla. quia si aliquis assignet quid est aliquis homo. manifestius assignabit assignando quid est homo que quod est animal. eo quod homo est magis proprius alicuius hominis. et animal est commune. Similiter si aliquis assignet que est aliqua arbor manifestius assignabit assignando arborem que plantam (Similiter principales) Probat conclusionem secunda ratione que est ista. quod si cut se habet prime substantie ad omnia alia. sic species se habet ad genus. sed prime substantie sunt magis substantie omnibus aliis. eo quod omnibus aliis substantiis. et omnia alia de ipsis predicantur. aut in eis sunt. ergo cum species subter generi et non econverso species erit magis substantia que genus. cum species subter generi et non econverso. et hoc declarat. quia genera de speciebus predicantur. species autem de generibus non predicantur (Sedem autem) Probat tertiam conclusionem que est. quod inter primas substantias una non est magis substantia que alia. quia aliquis homo non venientius respondet ad interrogacionem factam per quid de prima substantia que alia. quia aliquis homo non venientius respondetur per hominem cum interrogatur de aliquo homine que per equum. cum interrogatur de aliquo equo (Sedem autem) Probat tertiam conclusionem que est. quod inter primas substantias una non est magis substantia que alia. quia aliquis homo non est magis substantia que alius bos (Sedem autem) Probat quartam conclusionem que est. quod inter primas substantiarum ponendo hanc conclusionem solam species et genera de genere substantie dicuntur secunde substantie. probat duabus rationibus. Prima est. illa que predicantur in quid de prima substantia siue indicant quid dicitatem prime substantie. solum illa dicitur secunde substantie. sed solus genera et species de genere substantie predicantur in quid de prima substantia et indicant quid dicitatem prime substantie. etc. (Sedem autem) Probatur. quod si quis assignaverit de aliquo homine quid sit manifestius assignabit assignando hominem que animal Sed si assignaverit aliquid aliorum. ut album aut currit aut quod dicitur aliud extraneum assignabit. eo quod nullum accidens indicat quid dicitatem alicuius substantie prime. nec predicatur de ipsa in quid (Amplius principales substantie) Probat secundam rationem. que est sicut se habent prime substantie ad omnia alia. ita genera et species primarum substantiarum ad reliqua omnia. scilicet ad accidentia. sed prime substantie dicuntur proprie et maxime substantie. quia substantie omnibus aliis. ergo genera et species que sunt post primas substantias substantiant omnibus aliis accidentibus. Et solum ille dicitur vere substantie Datorem probat. quia de secundis substantiis omnia alia predicantur. quia sicut dicimus aliquem hominem esse gratum. sic etiam hominem et animal dicimus esse gratum cum. et similiter in alijs. Circa hunc textum attende primo quod sicut dicit dominus Albertus. iste numerus predicamentorum non est nisi predicabilem. que sicut univiale de subiecto predicantur. propter quod si aliquid est quod de nullo predicatur. ut univiale nec de ipso predicatur aliquid predicari vel de subiecto siue particulari contento sub aliquo istorum. illud non est in aliquo istorum generum. sed est ante hec genera et causa omnium istorum sicut est prima causa. que nec est univiale nec particulare nec species nec genus nec differentia nec proprium nec accidens alicuius. et ideo non est in genere. sed est

omnium generum effectiuū z cāle pncipium omnia ge-
nera pueniens. Attende secundo. q̄ numerus decē
p̄dicamentorum ab Aristotele supponitur tanq̄ p se
manifestus. Unde nulla ratōe pbat Aristot. istū nu-
merum esse p̄dicamentorum. sicut dicit Auicēna. z
ideo etiam videtur Frāscisco q̄ non sit demonstrabile
decem eē p̄dicamenta. mirū em esset q̄ Aristotele. ad h̄
non insudasset. cū magna ps istius scientie auferretur
si ista diuisio negaret. Nūq̄ aut inuenit ab Aristotele.
aliquid esse suppositum. nisi p se notum v̄ demonstra-
tione probatum. Debet autem dicta dicibilium diui-
sio intelligi de dicibilibus incōplexis res veras z com-
plexas significantibus que sūt entia lūmitata Licz em
secūde intentōes sūt dicibiles. non tamen res veras si
gnificant. sed materia z forma non sūt entia completa
et deus non ē ens lūmitatū. iō non reponit̄ in aliq̄ p̄di-
camēto. Priuatōes at̄ z negatiōnes similr non sūt res
vere. ideo etiā non ordināt̄ in aliq̄ p̄dicamento. At-
tende terco. q̄ in p̄dicta diuisione nō diuidit̄ p̄moyoz
vel fermū? vel aliud signū incōplexū. sed diuidit̄ ens
dicibile incōplexū. siue ens significatū vel significabile
p signū incōplexum. ita videlicz q̄ philosophū? ac-
cipit actiuū p passiuo. v̄ actum significatuz pro actu
exercitio. sicut z fm aliquos sepe accipit actū exercituz
p actu significato. Et ē sensus diuisionis. q̄libet res sig-
nificata p signū incōplexū. aut est suba. aut q̄ntitas.
zē. Et si forte dicas q̄ Boetū? hic d̄r philosophū? di-
uidere ea q̄ significant. Dicendū est q̄ hoc ē verū. non
tamen ex primaria intentōe. s̄z solū secūdaria. Ex hoc
em q̄ diuidit̄ rem significatā p signū incōplexū etiā z
diuidit̄ ex consequētū signū incōplexū. Dicit em Bo-
eti? q̄ quicqd̄ in res venit. hoc idem in rerū vocabulo
inuenit̄. Attēde quarto circa hoc q̄ dicit. Singuluz
eoz q̄ dicta sūt fm se in nulla affirmatōe z negatiōe
dicūt. Nota q̄ verū capitur tripl̄r v̄ ad ppositū suffi-
cūt. vno mō idē est q̄ aliene nature impm̄tū. z isto mō
opponit̄ impuro. z sic dicim̄. ecce fm autū. purū autz.
Alio modo capitur verū siue veritas pro adequatiōe
rei ad intellectū. z hoc duplr. nam quedam ē intellec-
tū simplex siue simplicium circa quam est veritas in-
cōplexa. fm q̄ d̄r Aristot. in tercio de anima q̄ intellec-
tus circa propriū qd̄ quid ē. id ē obiectū semp ē verū?
et illi veritati opponit̄ ignorantia. z ipa repetit̄ in dici-
bilibus incōplexis. S̄z alia est veritas intellectōis com-
plexa. que videlicet est circa ppositōem z diuisionem
et illa opponit̄ fallitati. z de ea loquit̄ hic Aristot. Cir-
ca hūc textū mouet̄ questio pncipal̄

Tercia questio.

Utrū substātie que ē gen? generalissimū ad substāti-
as materiales z immateriales diuisio in p̄mā z secun-
dam substātiām sit conuenienter assignata. Arguit̄
p̄mo sic cōtra suppositū. q̄ substātie materiales z ima-
teriales nō sūt in eodem genere. q̄ substātia non ē ge-
nus generalissimum ad ipsas. An̄s probat̄ p̄mo. quia
fm Aristot. decimo metaphisice. corruptibile z incor-
ruptibile plus q̄ genere differit̄. s̄z sube immateriales
sūt incorruptibiles z materiales corruptibiles. q̄ differe-
rūt plus q̄ genere. z p consequēs non sūt in eodē genere
Secūdo sic. q̄ illa q̄ non conueniūt̄ in vno mō eōz

di non pueniūt̄ in vno genere. eo q̄ ratō generis sumit̄
ab vno mō eēndi communi omibz suis speciebz. s̄z sub-
stātie materiales z immateriales nō cōueniunt in vno
mō eēndi. q̄ D̄nor. pbat̄ fm p̄mentatōem in libro
de substātia orbis dicētem. q̄ omis p̄teritas que inest
inferioribus z superioribus inest eis equiuoce. Terco
pbat̄. q̄ omnes spēs eiusdem generis sūt simul natu-
ra z coequēte sub suo genere. sicut p̄t̄z p Boetium in
libro diuisionum. z p̄ p̄m in postpredicamentis. s̄z sub-
stātie materiales z immateriales nō possūt eē sub aliq̄
coequēte. q̄ D̄nor. p̄t̄z. q̄ q̄quid inest cause z cāto per
p̄us z p̄fectū? inē cause q̄ cāto. s̄z substātie immateriales
sūt cause materialū. q̄ q̄quid inest ambabus p̄t̄z
us p̄fectius inest immaterialibus q̄ materialibus.
Quarto sic. quia substātie immateriales non sūt in
genere substātie. eo q̄ non sūt susceptibiles contrario-
rum fm sui mutatōem. eo q̄ ille nunq̄ possunt altera-
ri aut suscipere contraria. Et propter hoc dicit Boetū?
q̄ p̄ h̄us relictis extremis. s. materia z forma egit̄ d̄ me-
dio. s̄z de substātia composita. Manifestum autēz
est q̄ immateriales substātie non sūt compositę. cr̄z
go. zē. Secundo sic. q̄ aut genus substātie est sub-
stātia simplex v̄ composita. non simplex. quia tunc nō
p̄dicaret̄ de substātia composita. quod ē manifes-
te falsum. nec composita. quia tunc non p̄dicaret̄ d̄
substātijs immaterialibus. Et etiam genus sumitur
a materia z differētia a forma. ergo si substātie imma-
teriales eēt in genere. ipse haberet̄ materiam. Et vltra
sequitur q̄ substātia que ē genus generalissimum sus-
mitur a materia. que non ē composita sed simplex.
Tercio sic. q̄ diuisio non sit sufficiens. quia aut p̄ illaz
diuisionem diuiditur substātia que ē genus generalis-
simum. aut aliqua substātia sub ea contrēta. aut ali-
qua communis vtriq̄. non terciū. quia nulla est sub-
stātia illis communis. non secūdam. quia nullū con-
tentū sub substātia potest dari qd̄ p̄ h̄ac diuisiones di-
uidatur. Non p̄m̄z. qd̄ parz quadrupliciter. Primo
quia omis diuisio generis fit p̄ differētiās in species.
sed ista non est huiusmodi. quia prima z secunda sub-
stātia non sūt species substātie. q̄. Secundo. quia
diuisum non debz contineri sub aliquo membroz. dis-
uidentium. sed substātia que est genus generalissimū
p̄tinetur sub secunda substātia. ergo ipa non diuidit̄
p̄ hanc diuisionem. Tercio quia de aliquo p̄dicatur
substātia. v̄puta de deo. quod tamē nec est p̄ma sub-
stātia nec secunda. Quarto. quia materia z forma et
differētie substātiāles sūt substātie. cū nō sūt accidēs-
tia. z tamē non sūt p̄me nec secunde substātie. Quar-
to sic. nulla secunda substātia est substātia. ergo mala
ē diuisio substātie in primā z secundam. Antecēdes pa-
ret. quia nullū homo est scda substātia. nullus bos est
secunda substātia. zc̄is. ergo nulla substātia est secun-
da substātia. Tenet p̄sequētia p̄mo a sufficiētū induc-
tione. Scdo p̄ vnam consideratiōem positam a p̄ho
secūdo thopticoz. que est. si aliquid negatur a qualibz
specie vniuersaliter sumpta. illud etiam negatur a ge-
nere vniuersaliter sumpto. Tercio quia a simili bene
sequitur. nullus homo currit. nullus bos currit. zc̄is.
q̄ nullum animal currit. Quarto. q̄ nullus terminus
est substātia. s̄z omis secunda substātia ē terminū. er-
go nulla secūda substātia est substātia. D̄nor. p̄t̄z. q̄

Veritas
adequata
completa

nihil significat nisi terminus. necq; etia; aliquid predi-
catur uniuocem nisi terminus. nam pdicari e terminoru

In oppositu arguitur auctoritate philosophi i textu pro solutione istius questionis soluende sunt quattuor questiones minus principales

Questio prima

Uer de v aliqd formaliter dictuz de deo sit poibile in pdicamento substantie. Pro cuius solutione At-
tende primo. q de ipsa questione est controuersia non solum inter theologos sed etiam inter logicos. Unde dicunt quidam deum esse in pdicamento et etiam a-
liqua formaliter dicta de deo esse in pdicamento acti-
onis v relationis. et isti sunt diuersificati nam illi qui dicunt pdicamenta non esse nisi quosdam conceptus v terminos vocales v scriptos dicunt illum terminu deus et pater et creans contineri sub istis terminis sub-
stantia relatio actio qucadmodum inferius continet sub suo superiori. sed ista opinio deuiat i pncipijs pitar. to eam relinquo. Alij vero subtiliores hoc ides intelli qnt de rebus. et illorum opinio potest aliquibus rationib; et auctoritatibus fulcari. Prima auctoritas est damasce-
ni in elementario capitulo quinquagesimo dicentis q essentia diuina est respectu diuinarum persona-
rum. Cu ergo omnis species habeat genus sequitur q essentia diuina erit in genere. Secunda auctoritas est eiusdem in eodem libro et eodem capitulo dicentis des-
um esse in pdicamento substantie. dicit em sic. substā-
tia est genus generalissimum quia non habet supra se aliud genus. et subdit q illa diuidit in corpoream et in incorpoream. continet autem incorporea deum angelu animam demones. Tercia auctoritas est Augustini in quinto de trinitate dicentis q in deo est pmissime actio. Quarta auctoritas est eiusdem in eodem dicentis que-
dam dicit de deo fm substantiam. quedam vero fm re-
lationem. et fm ad aliquid. Vt autem talia ppe predi-
centur de deo patet. quia ipse dicit in eodem loco alia quedam pdicamenta dici de deo sed non ppe vide-
licet situm hitum tempus et vbi. Unde ait situs vero et hitus et loca et tempora non ppe sed translatiue di-
cuntur de deo. et postea remouet ab eo omnino pdica-
mentum passionis. Probatur etiam quattuor auctori-
tatibus philosophorum. Prima auctoritas est Aresto-
telis in primo ethicorum. vbi exemplificando de predi-
camentis exemplificat de pdicamento substantie. vt deus. Secundo auctoritate eiusdem in duodecimo me-
taphisice diuidentis substantiam in sensibiles et in insen-
sibilem generabilem et corruptibilem et eternam. et post considerationem de substantia sensibili probat esse sub-
stantiam insensibilem abstractam et immobilem. Et deinde inquit. an hec sit vna tantum vel plures inter-
quas vna est prima que est nobilissima et finis et perfec-
tio totius vniuersi scz deus. Philosophus autem ibi diuidit substantiam vt est pdicamentum distinctuz ab alijs sicut patere potest discurrendo per precedentia et expositiones commentatoris. ergo. Tercia auctori-
tas est commentatoris i quarto metaphisice vbi dicit

q in vnoquoq; genere est vna mensura que est primuz illius generis et dicitur q est eiusdem generis cum mensurato. Dicit em ibi commentator commento viceis moleptimo. q primus motor qui est deus est mensura in genere substantie. Quarta auctoritas est Boetij dicitis in libro de trinitate q in deo tantum manent duo genera scz substantia et relatio. Probatur etiam quattuor rationibus. Prima ratio est pater et filius et creator sunt in pdicamento et tamen illa ppe dicuntur de deo. ergo etc. Secunda ratio est illud ponitur in pdicamento substantie vel relationis cui conuenit modus pdicandi talis pdicamenti. sed deo patri etc. pueniunt modi pdicandi substantie vel relationis ergo. Tercia ratio est intellectus noster certus est q deus est substantia. dubitando vtrum sit substantia creata vel increata corporea vel incorporea ergo substantia pdicatur uniuoce de deo et de creaturis. igitur substantia est genus respectu substantie create et increate. An-
tecedens patet. quia multi philosophi dicebant deum esse substantiam corpoream. sed fides catholica dicit deum esse substantiam incorpoream. Quarta ratio est omne quod pdicatur vere et in quid de pronomine demonstrante aliam rem specie distinctam ab illa nec tamen sic pdicatur de quolibet est genus illius rei et ipsa res continetur in illo genere sed aliquid est huiusmodi respectu dei ergo. Maior patet per definitionem generis etiam accipiendo genus pmissime. Patet etia inductiue nec videtur posse reperiri instantia nisi in pposito. Minor patet. quia hoc nomen species pdicatur in quid de deo et de angelis et non de boue vel de le-
pide. Et sic recolligendo dicta illius opinionis dicit quattuor. Primum q ad hoc q aliquid ponatur in pdicamento non oportet ipz esse copositu ex diuersis rebus. videlicet potenciali et actuali. nec etiam ex diuersis realitatibus a quarum vna sumatur genus et ab alia differetia. Secundo dicit q ad hoc q aliquid sit in pdicamento non oportet ipsum esse compositum ex esse et essentia tanq; ex partibus distinctis. Probant quia accidentia sunt per se in pdicamento et tamen n habent distinctum esse ab esse substantie. et sic acci-
dens et esse substantie essent in pdicamento accidens-
tis quod est inconueniens. Tercio dicit q non est inco-
ueniens rem simplicem poni in pdicamento sicut pas-
ter de materia et forma. materia em pdicatur de hac materia et de istis sicut species de individuis. Quar-
to dicit q deus est in pdicamento substantie. et hoc sic probant quattuor auctoritatibus theologoru 3. quatuor philosophorum et pluribus alijs rationibus.

Attende secundo. q reales doctores dicunt deum non esse in pdicamento reponibilem. Et huius causam assignat doctor sanctus. eo q nihil dicitur uniuoce de deo et creatura. Sed ista ratio non valet ex eo q sicut dictum est prius non est inconueniens aliquid dici uniuoce de deo et creatura. Sed doctor subtilis alias ad ducit auctoritates et ratios. Prima auctoritas e Augustini in septimo de trinitate capitulo quinto dicentis. Manifestum est deum abusiue dici substantiam reddi roem tale. Omnis substantia substat acci-
dentibus quod deo conuenire non potest. Consi-
mas qz omnis substantia aut est prima aut scda. Si p-
ma sic primo substat acci-
dentibus. si scda substat scdario

Prædicantia
nihil significat nisi terminus. necq; etia; aliquid predi-
catur uniuocem nisi terminus. nam pdicari e terminoru
arguitur auctoritate philosophi i textu pro solutione istius questionis soluende sunt quattuor questiones minus principales
Questio prima
Uer de v aliqd formaliter dictuz de deo sit poibile in pdicamento substantie. Pro cuius solutione At-
tende primo. q de ipsa questione est controuersia non solum inter theologos sed etiam inter logicos. Unde dicunt quidam deum esse in pdicamento et etiam a-
liqua formaliter dicta de deo esse in pdicamento acti-
onis v relationis. et isti sunt diuersificati nam illi qui dicunt pdicamenta non esse nisi quosdam conceptus v terminos vocales v scriptos dicunt illum terminu deus et pater et creans contineri sub istis terminis sub-
stantia relatio actio qucadmodum inferius continet sub suo superiori. sed ista opinio deuiat i pncipijs pitar. to eam relinquo. Alij vero subtiliores hoc ides intelli qnt de rebus. et illorum opinio potest aliquibus rationib; et auctoritatibus fulcari. Prima auctoritas est damasce-
ni in elementario capitulo quinquagesimo dicentis q essentia diuina est respectu diuinarum persona-
rum. Cu ergo omnis species habeat genus sequitur q essentia diuina erit in genere. Secunda auctoritas est eiusdem in eodem libro et eodem capitulo dicentis des-
um esse in pdicamento substantie. dicit em sic. substā-
tia est genus generalissimum quia non habet supra se aliud genus. et subdit q illa diuidit in corpoream et in incorpoream. continet autem incorporea deum angelu animam demones. Tercia auctoritas est Augustini in quinto de trinitate dicentis q in deo est pmissime actio. Quarta auctoritas est eiusdem in eodem dicentis que-
dam dicit de deo fm substantiam. quedam vero fm re-
lationem. et fm ad aliquid. Vt autem talia ppe predi-
centur de deo patet. quia ipse dicit in eodem loco alia quedam pdicamenta dici de deo sed non ppe vide-
licet situm hitum tempus et vbi. Unde ait situs vero et hitus et loca et tempora non ppe sed translatiue di-
cuntur de deo. et postea remouet ab eo omnino pdica-
mentum passionis. Probatur etiam quattuor auctori-
tatibus philosophorum. Prima auctoritas est Aresto-
telis in primo ethicorum. vbi exemplificando de predi-
camentis exemplificat de pdicamento substantie. vt deus. Secundo auctoritate eiusdem in duodecimo me-
taphisice diuidentis substantiam in sensibiles et in insen-
sibilem generabilem et corruptibilem et eternam. et post considerationem de substantia sensibili probat esse sub-
stantiam insensibilem abstractam et immobilem. Et deinde inquit. an hec sit vna tantum vel plures inter-
quas vna est prima que est nobilissima et finis et perfec-
tio totius vniuersi scz deus. Philosophus autem ibi diuidit substantiam vt est pdicamentum distinctuz ab alijs sicut patere potest discurrendo per precedentia et expositiones commentatoris. ergo. Tercia auctori-
tas est commentatoris i quarto metaphisice vbi dicit

Probat etiam quod esse susceptibile contrariorum est proprie
 proprium substantie sed illud deo convenire non potest. Se-
 cunda autoritas est Anselmi in libro monologium qua
 expresse probat deum non esse in predicamento substantie. Unde
 dicit cum omnis substantia tractetur aut est vltima quod pluribus sub-
 stantiis essentialiter comitatur. ut hominem esse commune com-
 mune habet cum singulis hominibus. ut homines sint. sicut quod
 modo quod summa natura in aliarum substantiarum tractatur
 contineri intelligit quod nec in plures substantias se dividit
 nec cum aliqua alia per essentialem communicationem se colli-
 gat. Unde in hoc confutatur ratio eius. omnis substantia que
 est in genere est uniuersalis vltima indiuidua sed summa natura
 nec est vltima quod non multiplicatur in pluribus nec indiuidua.
 quod cum nullo essentialiter conuenit. Tercia autoritas est Au-
 gustini septimo de trinitate capitulo vltimo dicens. di-
 uina essentia non esse genus neque species. et tamen si esset in ali-
 quo predicamento esset genus vltima species. Quarta autoritas est
 magistri sententiarum qui allegat Augustinum quod de
 trinitate capitulo primo dicens. intelligam deum quod quibus
 possum sine quantitate magni. sine qualitate boni. sine in-
 dignitate creatoris. sine situ persistere. sine habitu omnia comitatur
 nentem. sine loco ubique. sine tempore sempiternum. sine vlla
 mutatione mutabilia faciente. nihilque patiente. Quibus
 subdit magister sententiarum. Ecce si subtiliter attendas ex
 his atque predictis reperit. illa predicamenta artis dialectice
 dei nature minime conuenire. quod nullis subiecta est accidenti-
 bus. vnde nec proprie substantia dicitur. Probat huiusmodi autori-
 tate Augustino octavo metaphisice quarto capitulo dicens
 Deus non est in genere quod genus est pars speciei. sed in deo nul-
 la est pars quod quid simplex. Et probat tali ratione. si nec-
 cessario est huius generis. igitur intentione generis vltima est se ne-
 cesse esse vltima. Si dicatur secundum tunc necario esse erit consti-
 tutum ex eo quod non est necario esse. Si finit tunc non cessat
 bit quousque sit ibi deum. hoc est dicitur quod tunc generis includit
 differentiam quod sine illa non est in actu vltimo. et necario esse
 est ex se in actu vltimo. Si autem est in actu vltimo tunc generis
 includit differentiam. et per consequens non est genus. Prima ra-
 tio qua adducit est illa. omnis res diffinitibilis est intrinsece
 posita ex distinctis partibus. quilibet autem species contenta in aliquo
 genere est diffinitibilis et omnis talis est composita ex partibus dis-
 tinctis deus autem nullo modo est compositus intrinsece quod non
 est species. Minor probat per philosophum septimo metaphisice dicitur
 rem quod ad diffinitionem sufficit generis et differentia. Et ergo
 omnis species habeat genus et differentiam sequitur quod quod
 libet species est diffinitibilis. Maior probat per philosophum autoritate philo-
 sophi septimo metaphisice dicens. quoniam omnis diffinitio
 ratio est. et omnis ratio partes habet. ut autem ratio ad res et
 partes rationis ad partem rei similiter se habet. Ex quo patet quod
 philosophus vult quod sicut tota diffinitio significat totam rem sic
 pars diffinitionis significat partem rei. et per consequens
 omne diffinitibile habet partem et partem. Patet etiam au-
 toritate commentatoris dicens ibidem commento tricesimo
 moteratio. quod admodum diffinitio declarat quod dicitur
 rei ita pars diffinitionis declarat partem quod dicitur rei.
 Patet tertio autoritate philosophi in eodem dicens quod si nec-
 que vna substantia est ex substantiis in composita vltima erit
 substantia omnis quere vltima ratio erit neque vnius sub-
 stantie. Ecce vbi philosophus infert quod si omnis substantia est
 simplex nullius substantie esset diffinitio que conse-
 quentia super hoc fundat quod omne diffinitibile est compositum

Unde commentator primo quinquagesimo. aut om-
 nes existimant quod substantie sunt compositae ex eo quod con-
 cedunt quod diffinitiones significant compositum. Secun-
 da ratio nihil quod est in genere est purus actus immo
 quodlibet est compositum ex actu et potentia. siue ex ac-
 tuali et potenti. Sed deus est purus et simplex actus et
 Maior patet primo autoritate commentatoris secun-
 do metaphisice commento tricesimo tertio dicens. ge-
 nus vero dicitur formam mediam inter potentiam et ac-
 tum. Secundo autoritate eiusdem duodecimo meta-
 phisice commento decimo dicens. omnia que trans-
 mutantur habent materiam sed nature materiarum
 diuersarum sumuntur finem modos transmutationis. Et
 ergo sunt diuersi modi transmutationis diuersorum ge-
 nerum. sequitur quod sunt nature diuersorum generum
 proprie illis. Constat autem quod etiam diuersi sunt actus
 et forme diuersorum generum. ergo sequitur quod quodlibet
 ens in genere compositum est ex parte actu et propria
 potentia illius generis. Tercio autoritate Avicenne
 dicens. secundo. ff. capitulo primo. nulla categorica
 est que non habet actum de potentia sua ad suum ac-
 tum. Quarto autoritate philosophi decimo metaphi-
 sice dicens. genus est materia et statim ostendit de quo
 genere loquatur dicens quod dicitur genus non ut circulo-
 rum vel eractorum. sed ut in natura. quod commen-
 tator vicesimo quarto commento sic exponit. genus est
 materia id est significat materiam. sed genus quod dicitur
 tur genus in rei veritate. non genus quod dicitur de ho-
 minibus attributis eidem patri. Sed genus quod
 dicitur de rebus existentibus secundum naturam quod ita
 diffinitur sed quod est predicabile de pluribus in quod
 Tercia ratio si deus haberet aliquod genus illud esse
 ens. sed hoc est fallum. ergo Patet consequenter. quia
 quodcumque esset genus dei esset etiam genus ad quod-
 cumque creaturam sed nullum posset esse tale nisi ens.
 Maior patet. quia plus conueniunt et minus differunt
 quocumque creature ab inuicem quam deus et quocumque cre-
 atura ergo sequitur quod si deus et aliqua creatura conueni-
 unt genere etiam omnes creature conueniant genere.
 Quarta ratio omnia que sunt in genere conueniunt ad
 inuicem secundum aliquam certam proportionem perfectionis. sed
 deus nullam proportionem perfectionis habet cum alio
 cum quodlibet alio excedat in infinitum. Et confir-
 matur. quia nullum infinitum habet rationem generis
 sed deus est infinitus. ergo Maior patet. quia entitas
 generis est distincta ab entitate differentie et est potentia
 alis respectu eius. Sed hoc repugnat infinito eo quod in
 ipso non est pars et pars nec etiam potentia. quia tunc
 sibi deesset aliqua perfectio ergo. Istis rationibus et
 autoritatibus manifeste concluditur deum non contineri
 in aliquo predicamento. neque aliquid dictum de deo
 formaliter. Concluditur etiam nihil reponi in aliquo
 predicamento per se et directe nisi sit compositus ex gene-
 re et differentia et hoc compositio metaphisica quod non est
 ex re et re. sed ut conuenit ex realitate et realitate quod
 admodum superius dictum fuit. Et propter hoc etiam
 nec materia nec forma ponuntur per se in predicamen-
 to sed solum reductiue. et ita dicam de anima. Et licet
 autem angelus non sit compositus ex materia et for-
 ma est tamen compositus ex genere et differentia. Et ita
 dicat de celo secundum opinionem commentatoris. id dicens
 est ad rationes alterius opinionis. Ad primam

autoritatem que est damasceni. Respondet magister sententia 2. distinctione decimano nona primi. q. ponit naturam diuinam esse speciem respectu suppositoz. ex ali qua similitudine spei. ita q. accipit spem p aliqua similitudine speciei. tamen fm Augustinum est maior dissimilitudo q. similitudo. et ideo Augustinus. simili ter negat essentiam diuinam esse speciem. Ad sedam autoritatem dicitur q. illa 2. etiam omnes alie que videntur hoc sonare soluntur p vnum dictum. quod est in eodem elementario vbi dicitur (substantia inquit que pnerit supsubstantialiter increata diuinitatem 2. gnos cibiliter 2. pntentiu omnem creaturam generalissimuz est genus ex se) Vbi de Damascenus que substantia que est genus generalissimum non pnerit eodez modo diuinitatem sicut creaturas Sed supsubstantialiter accipiendo illud qd est perfectionis 2. relinquendo illud quod est imperfectionis Et sic etia Auicenna nono methaphisice dicit deum esse ens per se 2. hoc non est ens in genere sed continet generis pfectione Ad terciat autoritatem dicitur q. Augustinus dicit indiuidui pprie esse actiorem ptra quosdam qui negabant pducti one realen indiuiduoz Sed no dicit q. illa sit in gene re vel q. sit genus. actio em in pluribz est q. pdicame tu actois. Quauis etia pprie reptatur in deo sapientia scia relatio paternitas 2. filiatio. non tn sunt in genere sed sunt transcendencia Ex hoc patet solutio quare autoritatis. Sed ad primam autoritatem. que est Aristo. in primo ethicorum dicentis. q. ens et bonum reptur in quolibet pdicamento 2. exemplificat de deo. Ddm est q. hoc non est fm opinione Aristo. sed phisi corum. qui dixerunt deum esse optimum aialium Ad sedam autoritatem dicit q. phis non accipit ibi substan tiam precise p substantia pdicametal. quis em acci piat eam vt est comunis ad substantias pdicamenta les non tn solum sed etiam vt est cois ad substantiam infinitam Si autem pcedentur q. accipiat substantia vt est pdicamentum posset dici sicut dictum est ad au toritatem damasceni Ad terciam autoritatem dicit aliqui. q. commentator ibi non sequitur textum phi et ideo negat ipsum. Alij fo dicunt q. in quolibet gene re est dare mstram oim existentium in illo genere Et cu hoc etia phs pcedit q. genus substantie reducitur ad vnam substantiam que est simplicissima que tn no est in genere substantie. 2. quis infra genus substantie pos sit dari aliquid quod sit mensura oim alioz illius ge neris. tamen illa esset adhuc reducibilis ad illam sub stantiam simplicissimam que est extra pdicamentum substantie. Et hoc videtur intelligere pmentator cu di cit q. ratio mensure 2. mensurati magis recipiunt analo giam q. vniuoatione. 2. p pns non est necessarium q. mensura 2. mcluratum semper sint vniuz generis pprie dicit. 2. sic deus potest esse mensura totius generis sub stantie dato q. non sit pprie in illo genere. 2. hoc est q. aliq breuiter dicunt q. licz deus sit mensura extrinseca. sub stantia tamen est mensura intrinseca omnium que sub ea continentur Ad quartam autoritatem dicitur q. Boetius non dicit illa verba immo dicit in primo ca pitulo. q. si quis predicameta in diuinam predicatio nem conuerterit. omnia mutantur que mutari possunt ad aliquid vero omnino no mutaf. 2. infra dicit essentia continet vnitatem 2. relatio multiplicat trinitate. 2. 3do dicendum est q. ibi no manent duo genera quis ibi ma

neant duo mo'i predicadi scz respectu 2. absolutu sicut exprmit Augustin' qnto de trinitate dices q. ibi manet ad se 2. ad aliud. Secdo patet p boetiu dicentem vbi pus cum dicim' deii substantia signi ficare videmur. sed no est sic. ea em q. est supra subam sic significamus. Et ex his patet so' ad pma ronem. Ad alias dicit q. anq. aliqd sit genus requit q. sit finitiu 2. limitatu 2. etia ps a. licuius spei. De' aut no est hmoi nec etia aliqd dicitur de deo Un licet ens pdicet vniuoce de deo 2. creatura no tamen et h sequit q. sit gen' sicut pus dicitu. est

Questio secunda. vtr' genera et species q. dicunt scde sube sint se lbne ex tra aiaz. Ad hac qstio ne r' dicit notiales q. no immo oes scde sube sunt termi coes ordi nables i linea pdicameti sube. quoz qda sunt magis coes eo q. ples subas singulares significat. et alij min' coes q. pauiores significat 2. sicut ponit qda prima subna 2. qda scda ita posset poni qda pma q. lites 2. que da scda. Sed phs de his no fecit merdem q. hira' di stictoe de suba pr etia facili' haberi de qlitate. Un fm eos pma suba est imin' imediate significas re singula rem coceptu pprio. sed scda suba significat eam coceptu eoi. Sed de hac qstione dicitur sicut in predicabilibus 3o nunc breuiter ddm est q. nulli termin' sunt scde sub stantie. h pbat q. dicitur ex dicitis phi in hoc textu. Un substantia diuidit in pma 2. sedam sed in oim bona diuisi one diuisum dz pdicant de mebris diuidetibz igitur lbna pdicat de scda substantia 2. prima no ar pdicat d' aliquo termino vocali merali vl' scripto igit' Un phis dicit pmo q. scda substantia est min' substantia q. pma sed inter sedas substantias spes est magis substantia q. gen' sed copatiu' presuppoit positiu' g. Secdo dicit q. scde substantie scdario substat accntibus. sed null' ter' minus substat accntibus. g. Tercio dicit phs q. scda substantia dicitur de subiecto 2. non e in subiecto. sed omnis terminus est in subiecto. Quarto dicit phis q. destructis pms substantijs impossibile e aliqd altoz remanere sicut destructis oibus indiuiduis alie' spet aut generis no remanet illa spes 2. illud gen'. Sed de destructis oibus lapidibus aut azinis adhuc pot manere iste termin' a zu' vl' lapis. g. reliquit q. nec iste termi nus asinus nec ille termin' lapis e scda substantia 2. p se quet scde substantie erunt res extra aiam sicut 2. prime Sequet em als q. gna 2. spes eent substantie separe a suis singularibz. qd negat Aristo. Quilibet em coceptus vltis vl' termin' vocal' cois e sepat' a finis singularibz

Quadupl' dicit 13 q. nulli' ex' pmo 2o/6d

Questio tercia. vtr' distinctio pme substā tie cu suis exēplis sit cōueniēter assignata. p cul' solutioe. Attē de primo. q. pma substātia 2. scda pnt capi duplr. vno modo p per se significato 2. sic sunt intēiones ex oppo sito distictē. in quas diuidit substantia diuisione que est subiecti in accidētia. Alio modo capiunt p denoiat to vtr' p rebus in quibus fundant tales intēioēs et illo modo no distinguunt ex opposito. immo vna int eludit aliā 2. sic de ip' his h determinat nisi p accūs.

Attēde scdo q. distinctio pme substantie duplr' solet exponi. pmo vt hoc ro' (lbna pma que ppe pncipalit' er maxime substare dicit) se teneat ex pte diffiniti 2. tūc per hoc ro' circuloquit' Aristo. pnam substantiam 2. sic abijciendum est pma p' buz ita videlicz q. no dicat substantia e q. ppe pncipalit' 2c. Sz lbna q. ppe pncipalit'

no p. pto. denoio

ex opposito. Explanat

Questiones

predicamentoy

et maxime substare dicitur est que necq de subiecto dicitur necq est in subiecto. et sic erit vna distinctio. Alio^o exponitur vt sola substantia sit distinctio dicitur qd pprie principaliter dicitur. et sic erit due distinctioes. Et sic ista expositio est conueniens cu expoe Boetij. vñ pma substantia dicitur p se substantia ab actu substandi alijs et per hoc differt ab accidentibus que pprie non substant. Et dicitur principaliter ad differentiam scda substantiarum que scdario et minus principaliter substant. et dicitur (maxime) ad differentiam vtriusq. Attende tercio. qd diuersitas est inter logicos vtrum aliquis homo sit prima substantia vel non. dicitur em aliqui q sic et probant pmo auctoitate phi qui de pma substantia sic exemplificat vt aliqds homo. aliquis equus. Secdo qd plus pbat omne aliud a pnis substantijs dici de illis aut esse in ipsis. sic arguendo aial pdicatur de hoie. q de aliquo homine per aliquem hoiem intelligens primam substantiam. Tercio sic. ois substantia aut est pma aut scda sed aliquis homo est substantia cu non sit accidens et non est substantia scda q est pma. Quid aut non sit scda. pr q si esset scda substantia esset species sed hoc est falsum eo q nullus homo est species. Quarto sic illud qd no est in subiecto nec hz aliquid essentialiter inferius est pma substantia sed aliquis homo est hmoi tgr. Vno: pr q si aliquis homo haberet aliqua inferiora predicaret essentialiter de illis sed hoc est falsum. licet em aliquis homo pdicetur de pluribus. hoc tñ no est nisi equo et ideo etiam illa ppositio est falsa. ois homo est aliquis homo et eius p contradictoria est vera. scz aliquis ho non est aliquis homo. Sed pta hoc arguit quadrupliciter. Primo mo sic. subiectu istius ppositionis ois homo currit non est pma substantia. q etiam nec subiectu istius aliquis homo non currit. Pater pna. q ille ppositioes sunt p contradictorie in quibus debet esse ides subiectum. Secdo sic. subiectum istius ppositionis supponit pro pluribus. q non est pma substantia. Ans patet q in ppositionibus p contradictorijs termini debet p se p eis deis supponere et de eis dem predicari eo q als p contradictio no esset affirmatio et negatio eiusdem de eodem. Tercio sic arguitur. q si aliquis homo no supponeret p pluribus nec predicaret de pluribus nisi equivoce sequerentur quatuor inconuenientia. Primu q ad singulare no sequeretur picularis nisi facta distinctioe. Secdm q picularis non haberet contradictoriam vel si haberet esset singularis. Terciu q picularis et indefinita non puerteretur cu indefinita haberet plures singulares. p causis veritatis. sed picularis haberet eas p singularibus multitudinis. Quartu q hec ppositio aliquis ho currit esset distinguenda. sicut ista canis currit hoc aut est falsum. nam dato q sic esse distinguenda non videre tur fm que modum equo catōis distinguere. Quarto arguit. q cu dicitur aliquis homo est prima substantia. aut intelligitur q tantum homo est pma substantia. et hoc non. sicut nec homo est pma substantia cu dicitur omnis aut intelligitur q hoc totus aliquis homo est pma substantia. et hoc no qz eade rone diceret q omnis ho esset prima substantia. Attende quarto. q p primam substantiam intelligendum est indiuiduum de genere substantie sicut p primam qualitatem indiuiduum de genere qualitatis. Tale aut duplex est. s. vagu et determinatu. Vagu dicitur quod fecit singulare determinatu inderia te tñ vel fecit singulare determinatum sub distinctione

tñ ad aliud vt aliquis homo sortem vel platonem vel cicerones. Hoc tñ non est ex impositione eo q ille terminus homo vel equus indifferenter se habet ad hoc q accipiat p natura p singularibus pro voce vel pceptu sed hoc habet virtute signi picularis sibi additi. Et si querat. primo quare aristoteles exemplificauit de singulari vago et non determinato. cu tñ non sit pma substantia. Rñt albertiste q hoc est ideo. qz singulare vagum magis accedit ad incorruptibilitatem et pnis ad scientificam doctrinam qz singulare determinatu. Na singulare vagu dicitur natura cu signo significante ea debere accipi p aliquo singulari. Sed tu dic q Arz exemplificauit p singulare vagum. qd tñ no est pma substantia. sic intelligendo q fecit tñ vnu singulare sicut facit iste homo vel socrates. vult em exprimere primam substantiam vt distinguat pta scdm et hoc denotat per istud signu aliqds. Si querat tercio. quare scda substantia non vocat potius pma cu sit prior in essendo qz indiuidu et per pnis in subsistendo eo q talem ordinem habet aliqua in subsistendo qualcm habent mensendo. Dicit franciscus q cu esse suppositale sit incoicabile qualcm ordinem habent aliqua in essendo in communitabilia. talem habent in subsistendo. Indiuidua aut primo sunt icommunitabilia. et ea illa que repiuntur in eis. Et si querat quarto vtru destructis primis substantijs possibile sit aliquod alioru remanere. Dicit breuiter q sicut prima substantia potest accipi pime intentionaliter et scde intentionaliter. sic etiam destructis potest capi realiter et logice. vnde destructis primis substantijs quo ad eaz esse existente impossibile est scdas substantias in esse existente remanere. licet possint manere in esse essentie. Similiter si logicaliter destruantur. id est negentur oia singularia alicuius substantie destructe et ipa scda substantia. sunt em due relatiue intentiones opposite que possit se ponunt et pempte se piment. Unde bene sequit fortes non est. plato. non est et sic de alijs. Nullus homo est. Vñ fm aliquos ad rationem substantie tria requiruntur. Primu est q habet esse per seccum fm naturam et actu et non esse intentionale tñ et illud esse non puenit specie fm suam natura. Secdo q subter accidentibus et sustentet oia eiusde coordinatioes. Tercio q alijs substandi et fundandi virtute tribuat. ita videlicet q sede substantie non subsistant communiter accidentibus nisi ratione primarum. Et si forte arguas q potphi. dicit q ablato posteriore non opz aut ferri prius sicut ablatis differentijs et speciebus adhuc potest subintelligi substantia animata sensibilis. Dico sicut prius q manet substantia animata sensibilis quo ad rōnem suā. ppriam et qd dicitur. no tñ quo ad esse existentie. Et si dicas iterum q locus ab inferiori ad superius non tenet negatiue sic nec a superiore ad inferius affirmatiue. sicut pater scdo topicorum. Concedo. ibi tñ non arguitur ab inferiori ad superius negatiue sed a pibus totius in quantitate sufficienter entieratis. Nec arguit a superiori ad inferius affirmatiue eo q aliqds homo de tot pdicat sicut homo. Unde si argueret a superiori ad singulare determinatu argueret ad inferi. Si qñ argueret ad indefinatu virtualiter arguit ad p

Non aqut homo dicit p se
Opio Hgmpfara

Opio Orgonstaur

Opio
Opio

medicamentum

positiōem distinctiua ppositam ex oibus sribz ppositi/
 ontis a qua arguit Et sic ergo patet quō tenet ista pna
 aial predicator de hoie .g. de quodā hoie . z color est in
 corpore .g. in quodā corpore Un illa pna nō tenet forma
 liter eo q non sequit genus pdicatur de animali .g. de
 quodam aiali . sed solum grā materie Et istis prz que
 sic natura pme substantie z q aliquis homo non est p/
 ma substantia nec etiā est scda substantia eo q non pdi/
 catur in quid de primis substantijs sed denotiatiue . z
 hoc ppter istud signū aliquis qd habet similitudinem
 cum intentione . opz aut quamlibet scdam substantiaz
 nomine z rōne pdicari Et si dicas forte album predi/
 cat de hoie nomine z rōne . dicimus em q homo est al/
 bus z homo est coloratus colore disgregatiuo visus .
 Respondeo q aliud est rōne pdicari z rōem pdica/
 ri . Un rōne pdicari est quid dicitariue pdicari . rōne
 nem aut pdicari est distinctiōem esse pdicari . Concedo
 .g. q ratio albi pdicatur de homine sed nō pdicat ratio
 ne id est quid dicitariue Sic q aliquis homo nō pdica/
 tur qddatiue de pccularibz hoibus Et ad auroita
 tē pbi dicendū est q ad extploz positiōez non requirit
 veritas Vel q p hoc pplexum aliquis homo ipse intel
 ligit aliqz singulare determinatū . Silt p hoc pplexū
 aliquis bos circumloquitur vñū determinatum singu
 lare bouis .

Questio quarta vtz

inter scdas substantias species sit magis substantia q
 genus Pro cui? solutione Attende pmo . q licet sub/
 stantia fm suam essentiam non suscipiat magis z mi/
 nus . m bñ q ad actum substandi . illa em ubstantia q
 pluribz modis substat magis substantia dicit q illa q pau
 cioribus substat Attende scdo . q aliqz pnt pprii fm
 magis z minus in vno z non in alio Nam species quo
 ad actum substandi sunt equaliter substantie . z tñ vna
 excedit aliam in entitate Unde homo est pfectior sub/
 stantia qz asinus vel musca z ideo est magis ens . fz nō
 est magis substantia qrum ad modum substandi . nā
 tot modis substat musca quot modis substat hō . mus
 ca autē est magis substantia qz aial . licet aial pluribus
 substat . musca tñ pluribus modis substat Et ideo cō
 uenientius respondet ad interrogatiōem qua queritur
 de aliquo hoie qd est homo qz qd est aial Arguit tñ
 ptra hoc Albertus in pmento . qz genus generalissimū
 qd est substantia est pncipiū oim pdicamentoz qd diti
 ue . z ita p seipm est causa formalis seu pdicatum qd d
 dicitariū inferior . alia aut inferiora p ipm genus gene/
 ralissimū in quid pdicatur . ideo videtur q puenientius
 respondeat p supius qz inferius Rūdet qz inferius
 acru z intellectu includit supius . ideo qz significat inf/
 ferius . assignat etiam supius z ita pfecti? assignat cau
 sam qz qui assignat supius eo q supius non pnet infe
 rius nisi potentialiter .

Dic primo

inter scdas substan/
 tias spes est magis substan/
 tia qz genus Patet p rā/
 tiones quas ponit pbs in textu . Dic scdo . q inter
 species specialissimas vna non est magis substantia qz
 alia Prz qz ad qstionē factā p quid de pma substantia
 non respondeat puenientius vna qz alia . Dic tercio
 q vna pma substantia non est magis substantia qz alia

Patet qz vna non magis subiacet scde substantie qz alia
 eo q vtraqz est infimū subiectum in genere substantie
 Dic quarto . q inter omnia alia a primis substantijs
 sole species z genera dicunt substantie . z hoc sufficient
 patet in textu Ad argumenta in oppositum Ad pri
 mum dicit negando anis loquendo de genere logico Ad
 pma pbarionem dicit q corruptibile z incorruptibile pl?
 differūt qz genere pbsico . z tñ sunt in eo de genere logi
 co Ad scdas pbarionē negat minor . qz cōicat in hō mō
 cōi essendi que est esse p se Et ad pbarionē dicit q pmen
 tato hoc dicit qz quicquid inest superioribus z inferio
 ribus prius z pfectius picipatur a superioribus qz infe
 rioribus . Un aliquid dicitur equiuocum dupliciter vno
 modo p pte . fz conuenit alicui fm diuersas rationes .
 Alio modo cōiter z improprie scz qz non equaliter pti
 cipat nec puenit eque pfecte qzuis fm eandē rōez pue
 niat pluribz Ad tercia ppositiōez dicit q si pparat sub/
 stantia corporea z incorporea ad ipsam substantiam sū
 coequue sub ea z vna nō est pfectior alia . sed si pparat
 inter se sic vna est pfectior qz alia Alij respondent negā
 do minorem z ad pbarionem dicit q illa ppositiōe habet
 veritatē de illo qd puenit effectui p illud qd est ali
 signatū causa z in eodē genere . modo substantia in cor
 porea nō est cā in genere cause formalis p quā formali
 ter z intrinsece substantia corporea est substantia fz solū
 extrinsece z effectiue Ad quartam pbarionem negatur
 anis . nā angelus pōt transire de bono in malum Et
 ad dictū boetij dicit q per extrema intelligit pnam mas
 teriam z primā formā . que non reponuntur in genere .
 Unde inter pmas formā que est deus z pma materiā
 mediat substantia . Ad scdm dicit q substantia que ē
 genus generalissimū nō est positioe simplex nec cōpositi
 ta sed pmissiue est verūqz Ipsa em sic est simplex qz per
 mittit stare cū pposita . z sic est pposita qz pmitit stare
 cū substantia simplici Et cū dicit q gen? sumit a materia
 pcedendū ē q sumit a materia hoc est ab aliqz hūte mo
 di materie . enō aut a materia de qua pbsico loquunt.
 Ad tercia rōnem prz solutio ex dictis . z ad pma ppos
 itionem silt Potest em dici q illa diuisio sit subiecti in
 accidentia vel vnus scde intentionis in alias scdas in
 tentiones Et silt dicat ad tercia q substantia q est ge
 nus generalissimū pnet sub illa intentione q est scda
 substantia nō quid dicitariue fz denominatiue Utrum
 aut substantia pdicet de deo dictū est Ad quartam
 pbarionem dicit q materia z forma z dñe substantiales
 non sūt substantie de se z p se reponibiles in pdicamēto
 substantie quō accipit hic substantia Ad quartum
 prz solutio ex dictis . licet em nulla substantia sit scda
 substantia in suppositiōe psonali . substantia tñ simplicif
 et hō z aial sūt scde substantie Silt dicat ad pbarionē
 onem pbi . q ipse dicitur intelligi qn fit distributio p singu
 lis generū Et etiā respectū pdicatorum scde intentionis
 et non pme Et sic prz . q nō est sile de ista inductione q
 arguit fortes nō currit . plato nō currit zē . g nullus hō
 currit . sicut de ista in qua arguit respectū pdicari scde
 intentiōis . Et p hoc patet solutio ad tercia pbarionem
 Et ad quartam prz solutio ex dictis sequitur cōe .

Comune est omni

In ista secunda parte principali determinat pbus
 de substantia quantum ad suas proprietates . z dicitur

Questiones

predicamentoz

Prima p[ro]prietat[is] substantie

Inter partes fm q[ue] assignat sex proprietates eius In pri
ma parte ponit primam proprietate dicens Loe est om
ni substantie in subiecto non esse Probat inductiue q[ue]
prima substantia non est in subiecto . sicut patet p[er] dis
tinctionem eius Primam namq[ue] substantia est que neq[ue]
de subiecto dicit neq[ue] in subiecto est Sicut nulla scda
substantia est in subiecto Probat hoc primo inducti
ue sic ho[mo] no[n] est in subiecto q[ui]s dicit de aliq[ui]s hoie ta[m]
q[ue] de subiecto . non tamen e[st] in subiecto aliquo homine
Et similiter q[ui]s aial dicit de aliquo hoie tanq[ue] de
subiecto . t[ame]n no[n] est in aliquo hoie Secdo p[ro]bat hoc sillo
gismo cu[m] d[icitur] (Amplius aut[em]) dicens nihil eor[um] que sunt
in subiecto p[ro]dicant rone q[ui]s nihil p[ro]hibeat nomen p[ro]
dicari Sed scde substantie p[ro]dicat noie rati one q[ue] r[ati]o no
men rati one hois rati one aial p[ro]dicat de aliquo hoie
scde substantie no[n] sunt in subiecto (No[n] est ar) Dist[ic]
dit p[ro]p[ri]et[is] q[ue] hoc est p[ro]p[ri]um substantie sic q[ue] coueniat
sibi soli . q[ue] no[n] esse in subiecto uenit eti[am] d[icitur] . r[ati]o p[ro]
bat sic . q[ue] gressibile r[ati]o p[ro]dicat de aliq[ui]s hoie r[ati]o
de subiecto . r[ati]o no[n] sunt in aliquo subiecto . q[ue] r[ati]o d[icitur] p[ro]
dicat de quocunq[ue] ipsa d[icitur] p[ro]dicat . r[ati]o sicut gressibile
de hoie p[ro]dicat . sic eti[am] rati o gressibilis (Non vos g[ra]
t[ur] bent) Remouet dubiu[m] . aliquis em[er]it possit dubitas
re v[er]y p[ro]p[ri]et[is] substantie sint in toto sicut in subiecto . cu[m]
t[ame]n videant esse substantie . r[ati]o no[n] vos p[ro]turbent sub
stantiaz p[ro]p[ri]et[is] . que ita sunt in toto quasi i subiecto sint
Ne forte cogamur no[n] eas substantias esse p[ro]p[ri]et[is] Non
em[er]it in subiecto dicit[ur] ee . que tanq[ue] p[ro]p[ri]et[is] sint in aliquo est
em[er]it aliud esse in aliquo tanq[ue] in subiecto In ista scda
parte ponit arestotiles scdam p[ro]prietatem substantie di
cens inest aut[em] scdis substantijs r[ati]o d[icitur] eaz[um] vniuoe
p[ro]dicari spe de p[ro]p[ri]et[is] Probat . q[ue] q[ui]cunq[ue] p[ro]dicant de indi
uiduis aut speciebus p[ro]dicant vniuoe Sed oes subst[an]
tie que p[ro]dicant r[ati]o d[icitur] eaz[um] p[ro]dicantur de indiuidu
is aut speciebus . q[ue] p[ro]dicantur vniuoe D[icitur] no[n] p[ro]
bat inductiue . q[ue] non sunt plures substantie que p[ro]dicant q[ue]
substantia que est spes r[ati]o substantia que est genus Nam
a p[ro]p[ri]et[is] substantia nulla est p[ro]dicatio . ipa em[er]it de nul
lo subiecto d[icitur] . sed species p[ro]dicat de indiuiduis r[ati]o sub
stantia q[ue] est gen[us] p[ro]dicat r[ati]o de spe r[ati]o de indiuiduis r[ati]o
ter d[icitur] . D[icitur] no[n] p[ro]bat q[ue] omne q[ue] p[ro]dicatur fm nome[n]
et r[ati]o p[ro]dicat vniuoe eo q[ue] vniuoe sunt . quoz nome[n]
est coe r[ati]o substantie eadem Sed spes genus r[ati]o d[icitur] p[ro]
dicantur de p[ro]p[ri]et[is] substantijs fm nome[n] r[ati]o fm rationem
q[ue] certu[m] est q[ue] spes p[ro]dicatur de indiuiduis fm nomen
et roem . genus aut[em] de speciebus r[ati]o d[icitur] genus p[ro]dicatur
de indiuiduis fm nome[n] r[ati]o r[ati]oem . q[ue] quecu[m]q[ue] de p[ro]dica
to dicit[ur] ead[em] r[ati]o de subiecto d[icitur] Et similis d[icitur] p[ro]dica
tur fm nome[n] r[ati]oem . r[ati]o d[icitur] oes substantie que p[ro]dica
tur r[ati]o d[icitur] eaz[um] p[ro]dicant vniuoe (Dis aut[em] subst[an]
tia) . In ista tertia parte ponit arestotiles tertia p[ro]prie
tatem dicens Dis aut[em] substantia videtur hoc aliquid
significare . sed in p[ro]p[ri]et[is] substantijs est . veru[m] r[ati]o indubita
le q[ue] fecit hoc aliquid eo q[ue] illud q[ue] p[ro]p[ri]et[is] est indi
uiduu[m] r[ati]o vnu[m] numero In scdis substantijs eti[am] vide
tur hoc esse sub appellatois figura eo q[ue] indiuiduum
vocat homo vel aial . no[n] t[ame]n fecit scde substantie hoc ali
quid sed mag[is] quale quid eo q[ue] illud q[ue] p[ro]p[ri]et[is] fecit
non est aliq[ui]s vnu[m] queadmodu[m] p[ro]p[ri]et[is] substantia . sed d[icitur]
de plurib[us] (Sed queadmodu[m]) remouet aresto . dubi
um quo aliquis possit credere q[ue] scde substantie fecerent

Secunda p[ro]prietat[is] substantie

Tercia p[ro]prietat[is]

simply quale siue quante sicut album . dicens q[ue] scda
substantia non fecit simply quale aliquid sicut album
nihil em[er]it aliud fecit albu[m] q[ue] qualitate[m] Sed scde subst[an]
stantie circa primam substantia qualitate[m] determinat
eo q[ue] scde substantie fecit qualis e[st] p[ro]p[ri]et[is] substantia Et
ad d[icitur] q[ue] determinatio plus est in genere q[ue] in specie id
est genus potest per plura determinari r[ati]o qualificari q[ue]
spes . eo q[ue] dicens aial plus p[ro]p[ri]et[is] dicens homi
nem (Inest aut[em] substantijs) In hac q[ui]ta parte ponit
Arestotiles quartam proprietate[m] substantie dicens q[ue]
substantie nihil est p[ro]p[ri]et[is] nec etiam scde . ergo nullu[m]
substantie est aliquid p[ro]p[ri]et[is] Probat antecesses ex
emplariter q[ue] alicui hoie nihil est p[ro]p[ri]et[is] . Similiter
nec hoie nec aial (Non aut[em]) Dicit arestotiles q[ue] hoc
non est p[ro]p[ri]um substantie . non em[er]it puenit soli subst[an]
tie sed eti[am] multis alijs vt qu[ui]tati . q[ue] bicubito nihil
est contrarium nec etiam recta r[ati]o sic de alijs quantita
tibus (Nisi quis) Non aut[em] Dicit instantiam dicens . nisi quis
dicat multa paucis esse p[ro]p[ri]et[is] vel magnu[m] paruo . que
t[ame]n videntur esse quantitates soluit q[ue] determinator . i .
p[ro]dicatoz nullum est contrarium alteri (Videtur aut[em]
substantia) In hac quinta parte ponit quintam p[ro]prie
tatem substantie dicens q[ue] substantia non suscipit magis
r[ati]o minus . r[ati]o q[ue] dicitur est p[ro]p[ri]um vna substantia est ma
gis substantia q[ue] alia ideo remouet instantiam que pos
set fieri dicens q[ue] non vult dicere q[ue] vna substantia qua[m]
tum ad actum subst[an]di non sit magis substantia q[ue]
alia sed q[ue] vna queq[ue] substantia fm illud quod est no[n]
suscipit mag[is] r[ati]o min[us] Probat inductiue . q[ue] nulla subst[an]
stantia p[ro]p[ri]et[is] fm id q[ue] est suscipit magis r[ati]o minus Si
militer nulla scda . q[ue] An[te] p[ro]bat exemplariter . q[ue] vnu[m] ho
non est magis r[ati]o minus homo q[ue] alius nec vnu[m] a se nec
vnu[m] in vno t[em]p[or]e q[ue] in alio sicut albu[m] est altero albo ma
gis albu[m] . r[ati]o bonu[m] altero bono magis bonum r[ati]o ipsum
eti[am] a se mag[is] vel minus album vel bonum dicitur . vt
corpus cu[m] sit album dicit[ur] esse magis albu[m] q[ue] prius r[ati]o cu[m]
sit calidu[m] magis r[ati]o minus dicitur calidum Substantia
aut[em] non dicit[ur] hoc modo . q[ue] nihil mag[is] dicit[ur] n[on] ho q[ue]
prius nec etiam aliquid alioz que sunt substantie
(Maxime ho substantie) In ista sexta parte ponit sexta
p[ro]prietatem substantie . dicens q[ue] maxime p[ro]p[ri]um e[st] subst[an]
stantie cu[m] sit vna r[ati]o ead[em] numero manes fm sui mutatione
esse susceptibile p[ro]p[ri]et[is] Et q[ue] hoc pueniat soli subst[an]
tie p[ro]bat . q[ue] nihil aliud a substantia manes vnum r[ati]o
idem numero est susceptibile p[ro]p[ri]et[is] . q[ue] An[te] p[ro]bat
inductiue . q[ue] color cu[m] sit vnu[m] r[ati]o idem numero non est ali
qu[ui]do albus r[ati]o aliquando niger nec ead[em] actio in nu
mero est praua r[ati]o studiosa r[ati]o sic de alijs . que no[n] sunt subst[an]
stantie . q[ue] aut illa p[ro]p[ri]et[is] conueniunt substantie des
clarat exemplariter . quia idem homo numero est . alij
quando albus r[ati]o aliquando niger aliquando calidus
et aliquando frigidus aliquando prauus r[ati]o aliqu[ui]do
studiosus (In alijs ar) Remouet inde vnu[m] dubium
in quo tangit duas instantias Dubium est tale . vide
tur em[er]it q[ue] aliquid aliud a substantia manes vnum r[ati]o
idem numero sit susceptibile contrariorum . sicut pas
ter de oratione r[ati]o opinione . Nam oratio manens vna
et eadem numero est susceptibilis contrariorum eo q[ue]
illazatio fortes sedet manens vna et eadem numero .
forte sedente est vera forte surgente est falsa Similiter
opinio qua aliquis opinatur aliquid sedere eo sedea

re est vera .z eo surgente est falsa . sed verum z falsum
 st' d'ria . s3 nec oratio nec opinio st' sube (Sed z si) Sol
 uit hanc dubitacionem . z pmo soluit eam p distinctioem
 na aliquid pt recipere d'ria duplr . vno mo fm sui muta
 roem . alio mo fm mutarorem alterius . Primo suscipe
 d'ria puenit substantie . na cum aliqua substantia mutat
 de calido in frigidu . aut ex albo in nigrum . aut ex prauo
 in studiosu . ipa mutat . S3 si opinio z oratio suscipiat co
 rruaria . hoc est scdo mo . s3 fm mutarorem alterius z non
 fm sui mutarorem . Et q' oratio dicitur aliquid vera z aliquo
 do falsa . h' no est . q' ipa mutata est . s3 q' facta est muta
 ro in re z sicut e de opinione (Si quis ar h) Soluit deum
 p interemprionem dicit q' oratio z opinio no suscipiunt co
 rruaria . z hoc pbat sic . q' cu aliqd suscipit d'ria ipm est
 subiectu illoz . z patitur ab eis . s3 oratio z opinio no e sub
 iectu d'riorum . nec aliquid patit ab eis . s3 fit passio cir
 ca rem subiecta ipis . quia ab eo q' res est vl' non e oratio
 dicitur vera vel falsa . z no ex eo q' sit suscipibil' rruarioz
 et io res est que e capax d'rioz . z no oratio vl' opinio . Sub
 stantia aut suscipit d'ria fm sui mutarorem . sicut languo
 re z sanitare z nigredine z candore . z cjs . z io p'riu e sub
 stantie cu s'ryna z eade numero manes fm sui mutaroz e
 susceptibile d'rioz Circa huc textu Attende pmo q'
 in pma p'rietate no accipit Arist. subiectu p eo qd dicit
 tur quasi subiectu factu . hoc est p qlibet substantia . s3 ac
 cipitur p eo qd est ens in se pletu . z e occasio vl' ca alte
 ri existendi in eo . z illo mo nihil nisi accens est in subiec
 to . No capit aut Arist. ratione p distinctioem quid d'ita
 riuu . sed magis p pceptu formalit' z quid d'itatio . vñ
 d'ria no habz distinctioem . s3 bn habet conceptu forma
 le . Attende scdo q' d'ria e inter hoc aliquid z quale
 quid . vnde hoc aliquid p'rie acceptu e suppositu . Ad
 racionem autem suppositi requirit q' alteri no imitatur
 nec habeat aptitudinem ad imitandum alteri . Un accu
 ria no snt supposita . licz sint indiuidua . eo q' alteri ihe
 rit' d'ia ronalis no e suppositu . eo q' bz aptitudinem ad
 imitandum alteri . v'puta corpus qd informat vl' aptu
 natu est informare Unde vnu numero indiuiduu sup
 positu z psona ordie habet inter se . na indiuiduum vl
 tra vnu numero addit indiuisibile roz in plura entialit'
 distincta . Suppositu vero vltra indiuiduu addit nega
 toem duplicis innitete . s3 actualis z aptitudinal' Per
 sona vero vltra suppositu addit nature intellectuala
 re . Est em psona fm Richardu intellectualis nature
 indiuidua substantia . sed quale quid est aliquid con
 mune pluribus de quibz pdicatur entialit' vl' accu
 talit' Nome q' pme substantie fcat hoc aliquid . s3 nome scde
 substantie sub appellatois figura . i . sub silitudine voe
 videtur fcare hoc aliqd . fcat tam q'le aliquid . eo q' s3
 gnicat natura cu p'etode ad suppositu . Et ex h' mani
 feste p' error noialium . qui dicunt scdas substantias sig
 nificare hoc aliquid . Dicit em terminos coes no fcare
 vna naturam coem . sed ipa singularia . que snt hoc ali
 quid . Attende tereio q' ad vera d'rietate plures co
 ditioes requiruntur . Prima est q' d'rietas est opposito di
 stinctoz . spe . z eorudem genere . dicuntur em d'ria que
 sub eodem genere posita sunt . Scda conditio est q' d'ri
 etas est d'ntia extremoz pdicantiu naturu positiuam
 et p hoc differt ab oppone puatiua . in qua alterum ex
 tremu est no ens formaliter . Tercia d'itio q' d'rietas
 est inter extrema maxime distanta . z hoc habet ex sepi
 mo metaphisice vbi Arist. dicit q' d'rietas est differ

tia pfecta . quia si maxima . ergo pfecta Quarta d'itio
 que sequit ex tertia est q' tm vnu vni contrariat . Quia
 ra e . q' est opposito eoz q' ei de susceptibili vicissim insur
 z ab eode se expellit mutuo . nisi alteru sit a natura . Sex
 ta q' in rruarijs hntibus mediu no deuenit de extremo
 ad extremu . nisi p'raferendo omnia media . Et ista habe
 tur ex decimo metaphisice . Un rruarietas cui puenit
 unt tales d'itioes vocatur rruarietas p'rie . vbi aut
 vna illaru deficit . erit rruarietas coiter accepta Att
 de quarto . q' vltima p'rietas p' duplr exponi fm q' h
 nome (maxime) p' exponi aduerbialit' . z tuc notat p'pa
 roem illius p'rietatis ad pcedentes p'rietates q'si ipa
 sit potior z puerbil' cu substantia Illio mo p' accipi no
 minialit' z gentiue . z tuc noiat comparoem p'ria substas
 tie ad scdam z sic legitur p'riu est maxime substantie
 id e pme substantie . pma em substantia est maxima suba
 Un dicit Albertus q' pma exposito est melior . s3 ex di
 ctis Arist. videt q' scda sit melior . eo q' dicit . cu sit vna
 et eade numero . z e e ar vnu z id e numero pncipalr pme
 substantie puenit . fm hoc etiā dicitur ista p'rietas co
 uenire substantie fm quartum modum proprii vl' fm
 alios modos .

Questio quarta

Utrū p'rietates substantie sint a Deo . h' . sufficiēter affi
 gnate Et arguit pmo q' no . q' no e in subiecto non
 puenit omni substantie . quia no puenit forme substantia
 li Nec etiam soli substantie . quia conuenit deo z chime
 re q' no snt substantie . s3 pma p'rietas e insufficēter affi
 gnata . Sicut posset argui de scda . q' no conuenit oi sube
 eo q' pme no puenit . Sicut etiam no puenit d'ntis nec
 etiā soli substantie conuenit . quia puenit p'rio . Scdo
 sic . nulla substantia e vox . s3 nulla substantia fcat quale
 quid . nec hoc aliquid p' d'ria . quia significare e voe
 pceptus vl' scripture . Etia hec p'rietas puenit indiui
 dnis accitit' . s3 no puenit soli Tercio sic . in quolibz
 genere est vna pma rruarietas . s3 substantie est aliquid
 rruariu . Lo firmatur . quia aliqua substantia corrupt
 g corruptur a suo rruario . Scdo p'firmat . q' elemēta
 snt rruaria . s3 Tercio q' rruarietas in effectibz arguit
 d'rietate in caus . s3 in effectibz sube repitur d'rietas . er
 go z in caus . Quarto p'firmat . q' d'nie de genere sube
 snt d'rie . Et vltra si in genere sube e d'rietas suba susci
 pter magis z minus . eo q' ille p'rietates sp se pcomitā
 tur . Quarto sic . oē susceptibile d'rioz e corruptibile
 er mutabile . sed aliq' sube snt imutabiles z incorrupti
 biles . s3 aliq' substantie no snt susceptibiles d'rioz . Vi
 nor p'z de celo z de substantijs incorrupteis . Et p'firmat
 q' hec p'rietas no puenit secundis substantijs . eo q' scda
 substantia no e vna z eade numero

In opposi

tu est pbs in textu . Pro so
 lutioe istius qstionis solu
 de sunt quatuor questio
 nes minus pncipales
 Prima questio . Utrū pma p'rietas sube
 sit a pbo pueniēter assignata Pro
 cau' solutioe Attende pmo q' are
 sto . p no e in subiecto intelligit p'rietate affirmatiua z
 que est hec . Loe est omni substantie reponibili in pdica
 meto e e s p se sic q' no sit i altero rāz in subiecto . De
 em z chimera nec snt entia per se nec in pdicamento re
 f . ia

Questiones

predicamentoz

Qua
Sua
Op. calu

ponitur. Atte de secundo q scia capitur duplr. vno/ mo generalr. p eo scz qd est ens p se. z illo mo qdlibz re ponibile in pdicamento substancie. siue directe siue indi recte. siue p se. siue reductiue possit dici substancia. Alio mo spealit capir pro eo qd e p se reponibile in pdicam to substancie. siue de quo substancia in abstracto pdicaf. Un substancia equiuoce d; de epe p se z de pncipijs etis p se. vñ hec pncipias e pncipia qro mo si capiat suba gna lit. no aut si capiat spealit. sicut hic accipit ea Areto.

pres fone
Ede
p d mbe
p pncipia

Atte de terco. q pres substancie snt triplices. quedaz snt eentiales. sicut materia z forma. Alie snt quiddita tiue. sicut gen^o z dñia. q constituunt qd dicitate spai. Alie po snt quantitatiue. z snt pres dimensionu includetes. q pstruunt substanciam extrinsece. Atte de quarto. q alr ps e in toto z accns in subiecto. Na ps exis in toto accis pit acti z r oem a toto. qui qd e actus e a forma. Et si mitr opato eius qua hz fm formā. sicut oculi est vide re radicias alimētū trahere. z folij fructū a caumate des federe. z manus op^o practici intellectū pficere. Nec at pres facere no possit. qñ a toto abscise snt. z io non no/ minatur talibz noibus. nisi equoee. Sic aut accns no e in subiecto. sicut ps. sz subiectū accns est es in se cō plerū z totū. z accns pt ita bñ inherere alteri subiecto manet noie z rōe. sicut illi cui inheret. Est g ali^o mo/ dus eentiair in quo accns est in subiecto. z quo ps e in toto. sicut p3 in qro phisicoy.

Dic primo

Quia pncipias substā tie est pncipia qro mo sub stancie. si substancia capia/ tur generalr. eo q cōuenit omi z soli substancie z ita. g e pncipia substancie accepte in suppoe simplici. z cois si capi atur in suppoe plonali. Dic secundo q dñia substancia lis e substancia generalr accipiendo substanciam. Pz qd ex no substancis no fit substancia pmo phisicoy. ex gene/ re at z dñia pstituitur spes in genere substancie. Dic t cio q pres. eentiales snt substancie. captedo substanciaz pmo mo p3 primo sic. q no substancia no est p3 substā tia. eo q substancia est pñū es septimo metaphisice. sed ois pars eentialis p3 est eo cui^o est ps. eo q pncipiū et ea e p3 naturalit cato. g zc. Secdo sic. nihil pncipr ad qd dicitatem substancie snt substancia. sed pres eentiales p tinct ad eentiam substancie. igitur. Tercio sic. diuisum debet pdicari de mēbris diuidētibz. substancia aut di dif in materia formā. z i id qd e ex bis. de aia Quar to p3 ex autoritate Areto. in textu dicitis (No vos cō turbet zc. Dic quarto q pres qntitatiue no snt substā tie nisi generalr capiat substancia. z hoc loquedo de ip sis. vt snt in toto siue vt pres st. pnt tñ dici aliquid sub stancie. p3 ex dicitis. Na ipe vt dicit no substancie actua/ lr. sed potencialr existunt

Questio secunda

Utrū in substancia sit tritas Pro e solutioe nota q tritas capir tripplr. vno^o p pncipias oppositis. sicut cap pif in pmo phisicoy. Alio^o capir p repugnātia duaru formaz positiuaz in quocūqz genere. Tercio^o capir p repugnātia duaz formaz actiuaz z passiuaz sub eodem genere posituz. q maxime a seinuice distat z eis de susceptibili vicissim inst; ab eo dēcz se expellat. z il/ li tritas pueniunt p dicitōes cca ter^o affigere

Cotiam tnd
Coi
p d mbe
p pncipia

Dic

Breuitr q in substancia repit tritas pmo z^o accepta. eo q ibi est repugnātia habi/

l^o z pncipias. z snt dñiarū oppositaz. Sz no tercio^o. eo q substancie no snt forme actiue z passiue adinuice. licz aut tritas videat dicere q ignis z aq tritāt fm sub/ stanciam. ex h tñ no sequit q in substancia sit tritas pncie dicta. Et si dicat q ome qd corrupit a suo pncipio corrupit. sicut habet ex pmo celi. substancia aut corrupit hz g contrariū. Dic q substancia p accns corrupit. videlz rōe pmarū qlitatu. vt pcedet q in substancia est tritas generalr accepta.

Tercia questio

Utruz substancia hoc e forma substancialr suscipiat ma/ gis z min^o. Pro cui^o solutioe Atte de pmo q ad illaz questionē rñdent aliqui q no. eo q ois dñia aduentis rel pstituit inee eentiair ei^o est accns. Si aut forma sub stancialis suscipit magis z min^o. hoc eēt pncipales dñitias siue gradus. g illi eent accns. z p dñis forma fm suū eē no suscipit magis z min^o. Secdo sic. q ois dñia q ē inee rei est specifica. Si at forma suscipit mag^o z min^o p grad^o siue dñias. tūc forma ineeior spō differt a for ma remissior qd e fallū. Tercio pbatur autoritate phē dicitis in octauo metha. q spēs rez se hñt sicut nūerū ita q sicut ad numez. no pē addi vnitas qñ variēt spe cies. ita ad spēs no pē addi dñā qñ ipa variēret. Quar to sic. q si substancia suscipit mag^o z min^o seqret q ad ipm possz eē p se mot^o. qd e zc. Ar. qnto phisicoy. Et h de Ar. q substancia no suscipit mag^o necz min^o. igit zc Pro solutioe illaz rōnū z veritatis manifestatōe At tēder^o. q grad^o no e aliud nisi quedā portō pfectionalr ipius forme extra qd dicitate exis. ipam tñ includes cōi cides cū ea in idē eentiair z realr inclusa in cōceptu in diuidui vagi vage. z determinati definiatē. Un in illa descriptōe tā gñt aliq cōditōes reqsire ad gradū. Pncipia cōditō e q grad^o e qdā portō pfectionalr. q forma spe cifica de se e illimitata hñs quā dā totalitate siue intē/ suā qritate. cur qritatis iste grad^o portio e. Secda cōditō q sit extra cōceptū qd dicitatē z specificū forme. quia si eēt de cōceptu qd dicitatē. tūc vbi cūqz repiretur forma. ibi z oēs gradus forme repirent. qd e fallū. Ter cia cōditō e. q grad^o includat formā. p3 qz in quolibz ber gradu saluaret rō forme. qd no estz nisi ea inclu de ret. Quarta cōditō e. q gradus est idē eentiair z realr ipi forme. si em no. tūc possz repiri forma sine omi gra du. qd e fallū. Et si arguat. grad^o pē separi a forma et etiā aduent forme post eē ei^o cōplerū. g realr distin guif a forma. z e accns eius. Negāda e pncipia. grad^o em no snt res. z io no distinguit ab aliq realr. sz snt mag^o quidē mōi siue portōes reruz. Possz tñ dici q oēs gra dus in forma st. vna res int se quis rōe disticti. sz d h postea dicef Atte de 3° q duplices st. grad^o. qdē snt forme specificē eentiair z specificē distinguētes. z illi vo eaf grad^o qd dicitatē de qb no loqmur in pposito. Alij po snt gradus indiuiduales cōrenti in latitudine forme specificē de qbuz data e diffinitō Atte de qro q fm aliqz substancie tres snt mōi. qz pncipus eē e p se. z non in alio. q e formāltr negatiu^o. Secda e substancie accntibz q e positiu^o. Tercius at e substancie p se q no qreal. sz lo/ lū ratiōis. eo q eiusdem ad seipm no e realr relatio. Et ex h inferit talē distictōem. q substancia suscipe mag^o z minus pē itelligi duplr. vno^o qntū ad ei^o pncipiū mo duz eēndi. q eē p se. z no in alio. z sic substancia no suscipit

Archie
Dic p
Questio

magis neq; min⁹. nec infra eadē spēm. nec in diuers⁹ h⁹ latitudine gradū. 2 sic intelligit dictū Aristo. in textu et multa alia dicta p⁹ h⁹. q⁹ hoc sonare vident⁹. Alio⁹ q⁹ ad substratū hui⁹ mō eēndi. 2 sic subā bñ p⁹ susci pere magis 2 min⁹?

Dic pmo Q⁹ substantia q⁹ ad grad⁹ d⁹us specificos nō suscipit mag⁹ neq; min⁹. h⁹ pbāt q⁹ tuor rōes supius adduce

Dic scdo. q⁹ subā q⁹ ad p⁹riū modū eēndi p⁹ se nō suscipit magis neq; min⁹. eo q⁹ q⁹libet substantia eōl⁹ est ens p⁹ se. ita q⁹ nō ē in alio subiectiue **Dic tertio** q⁹ substantia quo ad grad⁹ idiu⁹ duales suscipit mag⁹ 2 min⁹. P⁹ q⁹ d⁹rupl⁹. p⁹mo p⁹ art⁹ culū p⁹licem. r⁹ij. q⁹ dicit q⁹ error ē dicere aiām xpī nō esse p⁹fectiorē in centalib⁹ aīa iude. q⁹ sequit⁹ q⁹ aiām xpī h⁹ aliq⁹ gradus eēntiales q⁹ nō h⁹ aiām iude. 2 siles gradus possent dari aīe iude. p⁹ q⁹ ipā intendere⁹ Pro bā⁹ scdo ratiōe Frāncisci de mar. supponēdo q⁹ sic duo corpa naturalia ei⁹ de spēi 2 ei⁹ de dispōis q⁹rum ad oīa excepta sola raritate⁹ densitate. q⁹ vni sit duoz⁹ pedum. 2 aliud sit vni⁹ pedis. 2 corp⁹ duoz⁹ pedū cō⁹ denset quātū ad dīmensiōes eius q⁹sq⁹ veniat ad q⁹ntit⁹ tarem vni⁹ pedis. h⁹ totū ē possibile Quo supposito arguit sic. oīe corp⁹ fm substantiā excedens aliū manēte eius tota substantia sp⁹ excedet fm corp⁹ illud. s⁹ corpus duoz⁹ pedū fm subām excedit corp⁹ vni⁹ pedis. 2 ip⁹ so p⁹ densato remanet tota substantia ei⁹. q⁹ postq⁹ erit eō densatū 2 redactū ad q⁹ntitatem vni⁹ pedis. adhuc exce dit aliud corp⁹ vni⁹ pedis. 2 erit mai⁹ eo. sed nō mai⁹ extēsiue. q⁹ necario est maius intēsiue. 2 p⁹ vni⁹ vna sub⁹ stantia erit mag⁹ substantia intēsiue q⁹ alia ei⁹ de spēi. 2 sic substantia suscipit mag⁹ 2 min⁹. **Tercio** sic. calidus et frigidū intendit⁹ 2 remittitur. q⁹ ignis 2 aq⁹. p⁹na probatur. q⁹ cā naturalis silt se h⁹ntē. cā silt se h⁹. eo q⁹ cā naturalis agit fm vltimū sue potētie. 2 sic q⁹no cā natu⁹ ral⁹ ē p⁹fectior v⁹ ip⁹fectior rāto. effect⁹ erit mag⁹ 2 min⁹ p⁹fect⁹. **Quarto** sic. id q⁹ d⁹ formāl⁹ 2 entitate prim⁹ ē in termino a quo. 2 prim⁹ ē in termino ad quē h⁹ grad⁹ fm q⁹ suscipit magis 2 minus. s⁹ sic est de subā. **Da** ior. p⁹. q⁹ gradus nō sūt nisi q⁹dā pres p⁹fectiōales **Si** no⁹ pbāt p⁹ p⁹hm sexto p⁹h⁹icoz⁹ dicētem. oē q⁹ d⁹ trāsimu⁹ tatur prim⁹ est in termino a q⁹ 2 prim⁹ in termino ad quē **Et** dicit p⁹mentator. h⁹ h⁹ic veritates in q⁹tuor generib⁹ de q⁹ nūero est subā. **Dic q⁹ro.** q⁹ nō ē incōueniens ad subām eē motū gener al⁹ captū. p⁹ ex autōitate ia⁹ allegata 2 p⁹ dīffinitōz⁹ mot⁹ in 3⁹ p⁹h⁹icoz⁹.

Ad rōes alterius opintonis **Ad p⁹ma** dōm ē q⁹ licet isti grad⁹ sint accētia. capiedo accēsi⁹ pro eo q⁹ d⁹ extraneū. sic capit p⁹hs in libro e⁹lecho⁹ rū. nō tū s⁹ accētia si capit accēsi⁹ p⁹ eo q⁹ d⁹ adest 2 abest sic capit p⁹z. 2 p⁹hs in p⁹ thopicoz⁹ **Ad scdoz⁹ dōz⁹** q⁹ licz gradus q⁹ sūt specificci siue q⁹d d⁹itatuū. variēt spēm. nō tū grad⁹ indiuiduales. **Et** p⁹ h⁹ p⁹z solutō ad tertiā. **Ad quartam** p⁹z solutō ex dictis

Questio quarta

U⁹z marie p⁹riū sit substantia cū ipā sit vna 2 eadem nūero manēs eē susceptibile p⁹rioz⁹. p⁹ e⁹ solutōe **Attē** de p⁹mo q⁹ actu al⁹ suscipit p⁹ria 2 mutari de p⁹rio in p⁹riū uenit p⁹mo substantie p⁹me 2 ex p⁹riū scdo. eo q⁹ act⁹ et oparōes sūt singulariū. ap⁹tinūdo tū ad suscipiedum

p⁹ria p⁹mo uenit scdo substantie. 2 scdario p⁹me. 2 fm h⁹ etiā ista p⁹rietas p⁹ eē p⁹riuz q⁹ro⁹ si susceptibile dicat ap⁹tinūdinē. v⁹ p⁹mo⁹ si dicat actū. **Attē** de scdo q⁹ sub stantie ad accēsi⁹ triplex est habitudo. s⁹ potētie ad actuz⁹ cause ad cārum. 2 habitudo p⁹betis eis stabilitementū 2 occasiōne eēndi. **U⁹z** h⁹ aliquod accēsi⁹ quodā mō poss⁹ sit h⁹ic cārum. nō tū vni⁹ accēsi⁹ p⁹bet alteri stabilitementū siue occasiōne existendi. **Licet** em⁹ superficies sit in potētia ad colores. 2 silt⁹ q⁹litates p⁹me sint cāe aliaz⁹ q⁹litas⁹ tū. nō tū substantie. s⁹ bñ sūt illa mediāntib⁹ quib⁹ subiec tū substat. **U⁹z** q⁹ntitas nō est susceptiua alioz⁹ accēsiū sensibiliū. nisi ex eo q⁹ alia accētia p⁹supponit q⁹ntitate⁹ liberere subiecto a⁹q⁹ ipā inherēt. **Et** p⁹ hoc p⁹z solutō argumenti. quo etiā vult pbare q⁹ntitate⁹ esse substantiā ex eo q⁹ accēsi⁹ suscipit accētia p⁹ria. h⁹ em⁹ fallū est **Attē** de 3⁹ q⁹ circa instātiās q⁹ facit p⁹hs q⁹ aliter veritas et falsitas sūt in re voce v⁹ scriptura 2 intellectu. nō em⁹ sūt in voce. nisi sicut in signo 2 in re sicut in cā siue fun damento. **In** intellectu vero sicut in termino. **U⁹z** nō lo quit hic de veritate fūdamētali. q⁹ est p⁹ritas in re. s⁹ for mali. que est p⁹formitas rei ad intellectū. que quidē cō formitas est in intellectu obiectiue. q⁹ reflectit se sup⁹ su um actum. p⁹gando illū ad obiectū. 2 illa reflectō confi stit in hoc q⁹ intellect⁹ p⁹gnoscit suū actū eē siltē v⁹ dīffī milē ipī obiecto. 2 ista p⁹formitas nō est aliq⁹ q⁹litas ab soluta. nec etiā respectiua realis. s⁹ solū rōis. eo q⁹ non p⁹urgit circūscripto ope intellect⁹ **Attē** de q⁹ro q⁹ cū dicit p⁹hs ordē nō suscipit p⁹ria p⁹ sui mutatiōem intē⁹ ligit q⁹ ipā nō suscipit p⁹ria nisi aliq⁹ aliud p⁹ mutet⁹ er aliq⁹ aliud p⁹ suscipiat p⁹ria. nō aut⁹ sic est in sub stantia. q⁹ suscipiedo p⁹ria nō p⁹requirit mutatiōem alicu ius p⁹cedentis. **U⁹z** p⁹hs nō negat oīmodam mutatiōez⁹ ab ipā ordē que nūc est vera nūc falsa. sicut nec ab alte dine. q⁹ nūc est siltis. nūc dīffiltis. s⁹ vult q⁹ illa mutatiō nō est p⁹mo nec original⁹ in ipā ordē. s⁹ in re. **U⁹z** nō v⁹ def⁹ possibile transire de p⁹dictōrio in p⁹radictōriū sine mutatiōe.

Dic pmo Q⁹ eē subiectū accētiuz est marie p⁹riū substantie. p⁹z q⁹ fm unicemā subiectū ē es in se cōpletū q⁹ d⁹ alteri p⁹bet occasiōz⁹ existēdi. nihil aut⁹ h⁹ facit nisi subā **Dic scdo** q⁹ bec p⁹rietas marie cōue⁹ nit p⁹me substantie. 2 scdario scdo. eo q⁹ suscipit p⁹ria ges nerari 2 corūpti rē. sūt act⁹ q⁹ p⁹ncipal⁹ cōueniūt suppo sitis **Et** si arguas cōtra h⁹. q⁹ de⁹ 2 angeli 2 corpa ce lestia nō suscipiūt p⁹ria. q⁹ d⁹ico p⁹cedēdo q⁹ de⁹ nō su scipit cōtraria. nec ipē est substantia. s⁹ sup⁹ substantiam. **U⁹z** aut⁹ angeli nō suscipiūt cōtraria aliq⁹ d⁹ facto. sūt tū suscipibiles cōtrarioz⁹. eo q⁹ aliq⁹ angeli boni sei sūt mali. **Licet** at⁹ corpa celestia fm cōmētatiōē in de subā orbis nō suscipiūt cōtraria corruptiā. p⁹nt tū suscipit cō raria p⁹fectia. aliq⁹ em⁹ ps celi est rara 2 alia densa. **Nā** fm eū stella est dēlioz⁹ ps sui orbis. **Dic scio.** q⁹ oīō 2 opinio p⁹nt suscipit cōtraria respectiua. sic sūt fm 2 siltē eadē de cā q⁹ albedo suscipit cōtraria. v⁹puta siltitudi nem vel dīffiltudinē. nec h⁹ est cōtra p⁹h⁹ **Dic q⁹ro** q⁹ licet p⁹ritas fūdamētāl⁹ sit entitas real⁹. nō tū p⁹ritas formāl⁹. p⁹z q⁹ illa est in compōe 2 diuisione n⁹ri intellect⁹ p⁹ cōpantis suū actū ad obiectū. 2 illa p⁹ritas nō est sub iectiue in intellectu. s⁹ solū obiectiue. s⁹ est subiectiue in re h⁹ntē esse cognitū **S⁹** cōtra p⁹dicta arguit q⁹drupl⁹ p⁹mo sic. potētia intellectia 2 volūtia fm p⁹hos sūt accētia

f q

et tñ pñt suscipe tría. q̄ nō sola substantia est subiectū
 p̄trarioz. Scda ps antis p̄z. qz possūt recipere iusticiaz
 et iniusticia. sciam z errore. Scdo sic. ignis z aq̄ sunt
 sube. z tñ nō pñt suscipe p̄traria. q̄z Scda ps ant. p̄z
 qz ignis nō p̄t trāsire de caliditate in frigiditatem. nec
 aq̄ de humiditate in siccitate. Rñdet Boetius in cō-
 mēto. qz caliditas ē de substantia ignis. z humiditas d̄
 suba aque. Nec dicūt tría q̄lirates simplr. sed q̄lirates
 substantiales. Et hoc idem videt dicere Pe. h. sic in sū
 mulis patuit Sz d̄. qd̄ vni est accūs nulli est substā
 tia. p̄mo p̄hificoz. caliditas at̄ ē accūs aque calefacte.
 q̄ nō est d̄ substantia ignis. Ter sic. nulla p̄p̄ vocal̄ est
 p̄a. q̄ male d̄: qz p̄itas ē in orōe tanq̄ in signo. An̄s p̄z
 Tū p̄mo. qz orō vocal̄ nō est eo. qz nulle ei⁹ p̄tes sūt qñ
 em̄ subiectū est. p̄dicatū nō est nec copula. q̄. Tū 2. qz
 si eēt p̄a v̄l h̄ eēt qñ subiectū p̄fer. l̄ qñ p̄dicatū l̄ copu
 la s̄z neutz. hōz est d̄dm. sicut de le p̄z. q̄. Tū scio. qz
 seq̄res qz postq̄s aliq̄s dixit v̄z postq̄ nūq̄ dixisse v̄z
 et postq̄s aliq̄s dixit mendatū postq̄ nūq̄ dixisse men
 dacū. sed h̄ est impossibile. q̄. Lōsequētia p̄z. qz postq̄s ali
 q̄s p̄tulit istaz verā. hō ē in sua libertate. z statī addat
 asinus. et quo p̄itas p̄p̄tis dependet ex p̄p̄ta f̄catōe. p̄
 p̄tis p̄t nūq̄ dixisse p̄m. p̄ q̄s em̄ q̄s p̄tulit. statī addat
 asinus erit vera. z sic postq̄s dixit mendaciū. p̄t nūq̄ di
 xisse mendaciū. Tū q̄to. p̄p̄tes vocales f̄cat ad placitū
 et aliud f̄cant in vna ydeomate q̄s in alia. q̄ q̄cunq̄ p̄
 p̄ō ē p̄a in vno ydeomate poterit esse falsa z impossibilis
 in alio. z sic tota biblia scripta v̄l plata possēt esse falsa

Quarto sic. veritas p̄p̄tis nihil ē. q̄ nulla p̄p̄ō d̄ p̄a
 v̄l falsa. An̄s p̄z. qz si esset aliq̄d q̄uocūq̄ i intellectu v̄l
 p̄p̄ōe exis. seq̄ret p̄mo qz p̄ motū d̄giti mei possēt muta
 re oēs angelos. P̄z p̄na. qz qz ista est p̄a d̄giti me⁹. q̄el
 cit. z p̄ motū d̄giti mei hui⁹ p̄p̄tis veritas corrūpitur
 et causat in ea falsitas. tal̄ at̄ p̄p̄ō est in mente āgeli. Se
 q̄ret. qz musica yalās possēt alterare oēs āgelos z ani
 mā t̄p̄i. s̄z h̄ ē absurdū. q̄. p̄na p̄z sicut p̄us. Seq̄ret ter
 cio qz esset aliq̄ res alia a deo quā de⁹ nō possēt facere.
 P̄z p̄na. nā ista p̄p̄ō aliq̄d creat a deo de nouo p̄t eē fal
 sa. ista falsitas ē aliq̄d distinctū a p̄p̄ōe qd̄ de⁹ nō p̄t cre
 are. si em̄ cāret eam. iā p̄p̄ō esset p̄a. eo qz aliq̄d de nouo
 creat. Sequeret q̄to qz duo d̄dictoria essent sūt p̄a p̄z
 p̄na. nā ista p̄p̄ō nihil cā a dō p̄t esse p̄a. ponat q̄ qz sic
 p̄a. sua veritas erit aliq̄d distinctū ab ea. vel q̄ illō cā a
 deo v̄l nō. si nō sequit incōueniens qd̄ p̄us. si sic. q̄ ali
 quid cā a deo sic ille due erūt p̄e. nihil causat a dō. ali
 qd̄ cā a deo

Ad argu mēta Ad p̄mo dico qz po
 tētā intellectiua z volitiua nō
 sūt accūs ip̄ius aie. s̄z sūt re
 alit̄ eēdē ip̄i aie. de q̄ p̄arebit in libro de aīa Ad scd̄z
 d̄dm ē qz ignis z aq̄ sūt susceptibiles tr̄ioz. s̄z ignis nū
 q̄ possit naturalr̄ esse frigid⁹. neqz aq̄ siccā. videt tñ qz
 ex rōibz formalibz ip̄oz h̄ eis nō repugnet. Et sic s̄z nō
 possit suscipe tría humiditatis z caliditatis sūt tñ ap
 ti nati suscipe illa v̄l alia. Et cū d̄r qz caliditas ē de sub
 stantia ignis. h̄ videt salua reuerētia Boetij nō eē verū
 sicut ex argumto patuit Ad 3. negat an̄s. Ad p̄mā
 p̄batōem d̄dm qz s̄z vocal̄ p̄p̄ō nō sūt ens p̄manēs neqz p̄
 manētes p̄tes habeat. ē tñ es successiui. z suas p̄tes h̄z
 in successione Ad scdam p̄batōem d̄dm qz p̄p̄ō ē ve
 ra nō p̄tpe platōis v̄n⁹ p̄tis. s̄z p̄tpe p̄pleto platōis.
 Et p̄h p̄z solutō ad terciū. veritas em̄ istī p̄p̄ōis. hō ē

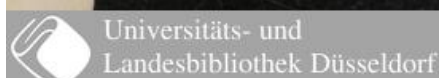
in sua libertate dijudicanda ex tpe p̄pleto z totali f̄ca
 to. p̄p̄ōis. Sūt istius. hō in sua libertate est asinus. v̄n⁹
 de iste p̄p̄ōes sūt oīno difficte. eo qz h̄nt totalia f̄cata d̄
 stincta Ad quartū d̄dm est. qz sicut p̄p̄ō vocalis ad
 placitū f̄cat p̄m. ita p̄t f̄care fallū. si terminū alr̄ impos
 nerēt ad f̄candū Ad q̄rta rōem p̄z solutō ex dictis.
 Nā veritas formal̄ nō est entitas real̄. s̄z solū entitas rō
 nis. que nō ē subiectiue in intellectu. s̄z solū obiectie. et
 tō nō p̄t alterare intellectu neqz mutare. neqz sibi p̄ueit
 p̄p̄ie creatō. Est em̄ creatō entis realr̄ ex̄tis. quale es
 nō est veritas formalis.

Ad argumēta p̄ncipalia Ad p̄mū d̄: negando
 an̄s. Ad p̄batōem aut̄ d̄: qz forma subal̄ non
 est in subiecto v̄t h̄ caput subiectū. caput enim
 hic subiectū nō p̄ quolibet potenciali respectu alteri⁹. s̄z p̄
 ēte p̄pleto in vltio actu nature Ad scdam d̄: qz p̄h̄s
 caput actiui p̄ passiuo Nā h̄ aliq̄d f̄catur p̄nōmē p̄me
 sube. postq̄ tñ hoc exponi logicalr̄ d̄do qz terminū p̄ma
 rū subāz f̄cant hoc aliq̄d. Ad p̄firmatōez at̄ p̄z solutō
 ex deis. z sūt ad terciā Ad q̄rta d̄: qz oēs sube sūt sus
 ceptibiles tr̄ioz. z aliq̄ sūt imutabiles z incorruptibiles
 les substantiāl̄. oēs tñ sūt corruptibiles accūsāl̄. Et ad
 p̄firmatōem d̄dm qz s̄z sube ex suis rōibus. nec ha
 teat v̄ritatē nūeralem. nec suscipiat tría. Dec tñ habet
 a suis singularibz. Ad alia p̄z solutō ex dictis

Quantitatis ali.
 In hoc terciō capitulo determinat Aresto
 teles de lēdo p̄dicamēto. s̄. de q̄ntitate. z diuidit in du⁹
 as p̄es p̄ncipales. in p̄ma determinat de q̄ntitate diuisi
 ue. Et diuidit illa ps in q̄rtuoz p̄es min⁹ p̄ncipales. in
 p̄ma ponit duas diuisiones q̄ntitatis z duas subdivisi
 ones tría diuisio q̄ tangit in p̄ncipio ē. Quantitatē ali
 ud cōtinuū aliud discretū. Scda diuisio q̄ tangit ibi.
 et aliud qd̄ est. Quantitatis aliud p̄stat ex p̄tibz positō
 nē ad semitice h̄ntibz. aliud aut̄ ex nō h̄ntibz positōem
 (Est aut̄ ponit p̄mā subdivisiōem. videlz diuisiōem
 q̄ntitatis discrete. q̄ est qz q̄ntitas discreta est vt numer⁹
 v̄l orō (Cōtinuū vero) Ponit scdam diuisiōem q̄ntita
 tis p̄tinue dicēs. qz q̄ntitas cōtinua ē vt linea superficies
 corpus. z p̄ref hec loc⁹ z tēpus (Partiū etem) In ista
 scda p̄te declararat istas duas diuisiōes. z p̄mo p̄bat
 qz nūer⁹ sūt q̄ntitas discrete ex eo qz p̄tes numeri nō cō
 pulāf ad aliq̄d t̄minū cōem. sicut q̄ncz z q̄ncz ad decē
 sūt trīa z septē. Sūt em̄ sp̄ discreta z sepata ab inuicēz
 Probat at̄ de orōe. ex eo qz p̄ orōem mēsurāf sillaba bre
 uis z longa Et ne aliq̄s credat qz Arest. h̄ intelligat d̄
 orōe mērali vel scripta subdit. Dico at̄ cū voce orōem
 platā) Tñ legon in greco idē est qz orō in latino. z con
 uenit cū orōe q̄ est in mēte z que est in voce. s̄z apud las
 tinos orō solū in voce rep̄at. vt inq̄t Boetius. iō p̄ue
 nient dicit. dico at̄ cū voce orōem platā. excludēdo mē
 tis cogitatōem q̄ at̄ sit q̄ntitas discreta p̄bat. qz p̄tes
 eius q̄ sūt sillabe nō copulāf ad vniū terminū cōem. sed
 vnaq̄qz est diuisa ab alia. sed qz linea superficies z corp⁹
 sint q̄ntitates p̄tinue. p̄z. qz p̄tes eaz copulāf ad ali
 quē terminū cōem vt p̄tes lineē ad p̄ctū z p̄tes sup̄ficiē
 ei ad lineā. z p̄tes corpis ad sup̄ficiem q̄ at̄ t̄ps sūt q̄
 titas p̄tinua. p̄bat. qz p̄tes eius. vt p̄teritū z futuz ad
 p̄fens copulāf. De loco p̄o. p̄bat. qz p̄tes loci cōtinue

lingulas pres corpis. q̄ pres loci copulāf ad eū dē fmi/ nū cōem ad que copulāf pres corpis (Ampli⁹ ar) In tercia pte resumit sedam diuisione q̄ntitatis, dicens q̄ q̄ntitatis alia p̄stat ex p̄tibus positōem ad seiuicē hū ribus, et alia ex nō hūtibz positōz. Declarat aut̄ hāc di uisōem dicens, q̄ linea sup̄ficies corp⁹ et locus p̄stāt ex p̄tibus hūtibz positōem, nūerus p̄o tps et oīo ex p̄tibus nō hūtibz positōem. Primā pte ant̄is p̄bat, q̄ oē illō cō stat ex p̄tibz hūtibz positōem, cui⁹ singule pres site sunt alicubi, et cur⁹ pres sit p̄manētes et p̄tinue, s̄z linea sup̄ficies corp⁹ et locus sit h̄mōi, et nō numer⁹ nec oīo nec tē pus. **S**inore declarat p̄mo de linea, q̄ singule pres linee site sit alicubi, ita q̄ possim⁹ assignare d̄ q̄libz p te vbi sita sit. Etā pres linee hūc positōz, et ostēdit vbi vnaqueq̄ ps facit, et site est de soliditate, i. corp̄e, et etiā de loco. De numero tpe et oīo p̄bat, q̄ q̄uis pres tps et numeri habeat ad inuicē ordinatōez quādā, eo q̄ ali qd tps est pus et aliquid posterius. Et s̄l̄r pus vnum numerat q̄ duo, et duo q̄ tres, n̄ iste pres nō hūc positōem, eo q̄ nō copulāf ad inuicē, pres p̄o tps nō sit p manētes. Et s̄l̄r pres oīoīs nō sit p̄tinue, nec p̄manētes, q̄ qd dicitur est nō p̄t ampli⁹ sumi, h̄ est dicitur qd se mel dicitur est ap̄lius resumit nō p̄t (Proprie ar quācitas tes) In ista q̄rta pte determinat de q̄ntitate p̄ accēs et ponit tale cōclusionē, h̄c solū q̄ntitates q̄ dicte sit d̄ cūf p̄prie q̄nt⁹, i. q̄ntitates p se, et oīa alia a p̄dicte d̄ cūf q̄ntitates p accēs. **S**inore dicit q̄ntitates p̄bat, q̄ illa que dicitur quāta solū p̄ p̄parōem vel habitudinē ad q̄ntitates p̄dictas sūt q̄ntitates p accēs, s̄z oīa q̄nta alia a p̄dicte d̄ cūf solū q̄nta p̄ p̄parōem et habitudinē ad quācitates p̄dictas. **S**inore declarat inducti ue, q̄ albi qd est quātū p accēs dicit multū, eo q̄ sup̄ficies multa sit, et actō dicit longa, eo q̄ tps in quo sit ē longū. Et s̄l̄r morus d̄ longus, q̄ tēpus mēsurās ipsū est multū, eo q̄ nullū istō d̄ p se quātū, q̄ si q̄s alii gnet quāta sit actō tpe diffinit, et assignabit eā quātas vel h̄mōi. Et si quis assignet q̄ntū sit albi diffinit su p̄ficie, quāta en fuerit sup̄ficies tāntū albi eē dico, qua re solū p̄prie et fm se ip̄e q̄ntitates dicit q̄ pus dicte sūt Alie p̄o nō sit q̄ntitates nisi p accēs (Ampli⁹ q̄ntita ti) In scda pte istī capituli determinat p̄s de q̄ntitate q̄ntum ad eius p̄prietates. Et diuidit in tres ptes fm tres p̄prietates et, p̄maz ponit dices, Quātitati nihil est p̄rium, et hoc ē manifestū in q̄ntitatibz diffinitis, i. determinatis de quibz iā dicitur est. Nā bicubito vel sup̄ficies v̄l alicui taliū nihil est p̄rium (Nisi multa) Po nit duas instantias p̄ hāc p̄prietate, p̄ma est, multū et paucū sit p̄ria, et etiā magnū et puū, et tū sit q̄ntitates. **S**z (Nihil est aut̄) Soluit hāc instantiā dupl̄r, s̄z tā inter rimēdo maiorē q̄ minorē, p̄mo q̄ soluit interimen s̄do minorē dices, q̄ nullū eoz est q̄ntitas, s̄z qdlibz eoz est ad aliqd, Probat, q̄ illa que sit, ad aliqd nō sit q̄ntitates, s̄z multū et paucū, magnū et puū sit, ad aliqd, **S**z. **S**inore declarat, q̄ illa q̄ solū dicitur in p̄parōne ad aliud sit, ad aliqd, s̄z magnū et puū, multū et paucū sit h̄mōi, i. ḡ. **S**inore p̄bat p̄mo de magno et puo, q̄ ali qd mons d̄ puus, et multū d̄ magnū, eo q̄ multū sit ma tus in suo genere et mons sit min⁹ sui generis, s̄z si mag nū et puū dicerent p se et nō in p̄parōne ad aliud, nunq̄ mons diceret pu⁹ et multū magnū (Rursus in vico) de clarat h̄ idēz de multo et paucō, q̄ nos dicim⁹ plures

hoies eē in vico et paucos in ciuitate, cur tū in ciuitate sint multo plures. Et s̄l̄r dicimus eē multos in domo et paucos in theatro, s̄z h̄ nūq̄ dicerem⁹ si multū pau cū dicerent fm se, et nō in cōparōe ad aliud, **S**z. Et sic p̄z q̄ q̄uis bicubitū tricubitū et vniūq̄q̄z talū fecit q̄ntitatem, tū magnū et puū nō fecit q̄ntitatem, s̄z mag⁹ ad ali qd, eo q̄ dicitur solū in p̄parōe ad alia (Ampli⁹ siue aliq̄s) P̄s soluit p̄dicte obiectōem p̄ intemp̄tōez ma ior⁹, dices q̄ siue aliq̄s p̄cedat eas eē q̄nt⁹ siue nō, tū nihil est eis p̄rium, et h̄ p̄bat duplici rōe, p̄ma rō est ostēsiua qua sic arguit, in ill̄ que sit, ad aliqd nō est q̄ rietas, s̄z magnū et puū multū et paucū sit h̄mōi, **S**z. Se cūda rō est rō ducens ad impossibile, Nā si magnū et puū multū et paucū eēt p̄ria, sequeret p̄mo q̄ p̄ria sūt eēt in eodē, Sequeret scdo, q̄ idē eēt subijp̄i p̄riū p̄ri ma p̄ria p̄z, q̄ aliqd d̄ magnū respectu vni⁹, et puū res p̄ctu alterius, ergo si magnū et puū sūt p̄ria in eodē sūt et eodēz tpe p̄traria erūt, **S**z. ar hoc sit ip̄osibile, p̄bat q̄ si duo p̄traria possent sūt eodē in eē marie videtur q̄ possent inesse p̄me substātie, q̄ ipsa est maxime suscep tiua p̄traria, s̄z hoc nō, q̄ q̄uis oīs hō sit suscepti u⁹ p̄rioz, nullus tū p̄t sūt et semel eē albi et niger, aut sa nus et eger, **S**z. aut scdm̄ incōueniēs sequit⁹ p̄z, q̄ si p̄e dicta sūt p̄traria, tū idē sit magnū et puū, et idē erit s̄z b̄ijp̄i p̄trariū (Maxime aut̄ videt) Ponit scdam instā tiā, q̄ est, locus est q̄ntitas, sicut dicitur est, et tū loc⁹ sūt et locus deorsū p̄trariā, sicut p̄z p̄ diffinitōem p̄trari oz, **S**z. p̄traria eēt sit, que sub eodē genere posita sūt maxie a seiuicē distāt, hāc ar instantiā nō soluit Et idē tū eā soluere Boetius et Simplicius dicesdo q̄ furus et deorsū nō sit, absoluta s̄z respectiua, neq̄ sit, loc⁹, s̄z ali qd loci, sicut et ip̄m q̄n non est tps sed respect⁹ a tpe in re tpali derelict⁹ (Sed nō videt) Ponit scdam p̄prietate, q̄ talis est q̄ q̄ntitas nō suscipit magis nec min⁹, p̄ bat inductiue, q̄ bicubitū nō dicit mag⁹ et min⁹ alii bicubitū, nec et tricubitū, nec numer⁹ d̄ fm mag⁹ et min⁹ nec triāngulus nec q̄drāngulus, vt aliq̄ nō dicit eē mag⁹ triā q̄ alia, et magis q̄nq̄ q̄ alia, nec vniū tps magis et minus tps q̄ aliū, et s̄l̄r de oīo et alijs q̄ntitatibz (Pro priū ar maxime) Ponit scdam p̄prietate q̄ntitatis, q̄ est q̄ maxime p̄rius, id est proprie p̄rium sit quantitat fm eam equale vel ineq̄ale dici, **S**z. autem hec p̄prie tas conueniat cuilibet q̄ntitati, p̄bat inductiue, quia copus dicitur equale v̄l ineq̄ale, et numerus dicitur equalis vel ineq̄alis, et sic de alijs q̄ntitatibz, **S**z. ar commentat soli quantitati, p̄bat, quia aliqua alia q̄ non sit q̄ntitates non dicant equalia vel ineq̄alia, q̄ af fectō et dispō non dicit equalis et ineq̄alis, sed magis similis, Similiter album non dicit equale et ineq̄ale sed simile, et idēo propriū est quātitati equale v̄l in eq̄ale dici, Circa hunc textum, Attende primo, q̄ sicut refert Simplicius q̄ architas post predicamen tum substantie ordinauit predicamentum qualitatis eo q̄ p̄ sensibiles qualitates deuenimus in noticiā sub stantiarum coporalium et incorp̄oratum, et etiāz in q̄ libet substantia a qualitas reperitur, quantitas vero in substantiis sp̄ritualibus reperiri non potest, **A**risto teles quidez post predicamentum substantie immedi ate ordinauit predicamentum quantitat̄, **L**ui⁹ cau sas assignat Boetius in cōmento sic dicens, post sub stantie tractatum, cur de quantitate potius q̄ de q̄nti

rate proferit hanc causam est qd omnia quecumq; st; si
 mul in numerum cadunt. ois em res aut vna aut plu-
 res vnum veroz plures quantitates simul colliguntur
 sed non omnis res aliquam suscipit qu alitatem. ipsa
 em materia sub quantitate quidez principio cadit qd
 est vnum. sub qualitate vero minime. Alia ca omne em
 corpus vt sic tribus dimensioibus constat. longitudi-
 ne. latitudine. z altitudine. i. pfunditate. vt vero sit cu
 qualitate erit albu aut nigrum. sed prius est ee corp.
 post vero album aut nigrum. Alia ca. quia qntitas plu-
 ra habz substatie sitia q; qualitates. na quantitati que-
 nit nihil ee prarium. nec suscipe magis z minus qd q/
 litati no conuenit Attende secudo q aresto. dicit in
 neutro genere q quantitates aliud primum aliud dis-
 cretum a d denotandū eentialem diuam mebroz ist? di-
 uisionis. qual no reperitur inter spes ipius qlitatis Na
 aliud in neutro genere denotat eentiale diuam. Vno
 subintelligendū est in pdicta diuisione genus subalter-
 nu vt ita dicat. aliud genus subalternu qntitatis e con-
 tinuu z aliud discretu. Vt sic. aliud mebru diuisio-
 nis est cotinuu z aliud discretu. Vtru aut illa mebra
 sint diue eentiales vel solū circuloquane eentiales diu-
 itas non est curandam. verunq; em probabiliter dici
 potest. eo q paucas habemus eentiales differentias
 que sunt nominate prop:is nominib;. sicut in libro di-
 uisionum Boetius videtur innuere Attende terco
 q in pdicta diuisione quantitates. diuisum ponitur
 in singulari numero z non in plurali ad denotandum
 q quantitas est vnum genus generalissimum vniu-
 cu ad oia sua inferiora sub eo contenta. Si em posu-
 set in plurali numero dicedo quantitati. tuc aliquis
 posset credere quantitate no esse vnu genus. s; duo gene-
 ra. quoz vnu correspondet discrete quantitati. z aliud
 primum s; coiter gramatici diuisu ponant in plali
 numero ppter mebrozum diuersitatem. logica tamē at-
 tendentes diuisi vnitatem ipm ponit in singulari nu-
 mero Attende quarto q aresto. no declarat mem-
 bra scde diuisionis anteq; subdiuidet mebra pme diui-
 sionis. eo q habere positōem in pibus accidit quati-
 tati continue quo ad aliqs suas spes. z quo ad aliqs
 no habere positōem solun conuenit quantitati discre-
 te. z non conuenit ei habere positōem. ideo conueniēter
 anteq; mebra diuisionis declarat quantitate conti-
 nuam z discretam subdiuidit. Et si forte petas quare
 hic non determinat de puncto z vno. Dico q bec non
 st; qntitates. s; bñ terminat v pncipia qntitatu

Questio quinta est

Utrum diuisiones spes. z proprietates secundī generis
 quod est quantitas sint a pho conuenienter assignate
 Arquit pmo s; suppositū. na qntitas no est gen? genera-
 lissimū. s; zc. Anz pz Tū pmo. q; pdicat denotatie de
 suis speb;. nullū at gen? denotatiue de suis speb; pdica-
 tur. Tū scdo. q; h; aliqd an se. s. subam Tū 3o. q; spe-
 cies detēt ee coeq; sub genere. numer? at fm Boetiu
 in pmo arisine. por est ipo primum s; Tū qro. q; qnti-
 tas no distinguit realr a suba. s; no est scdm gen? gene-
 ralissimū. anz pbabit in qtra qstione Scdo sic. qnti-
 tas no ē vnu gnalissimū. s; no est generalissimū Anz pz
 Tū pmo. q; in qlibet genere vno ē vnu pmūz minimū

qd est metz z mensura oim alioz de illo genere. sed in
 genere quantitates sūt duo pma z minima. s; punctus
 in continuis z vnitatis in discretis. Tū secundo. q; qd
 liter genus debet hie em vnu denotatiuū z vnu modū
 pdicā di de pma substāta. s; qntitas no h; vnu denoia-
 tiuū sed duo. s. quantū z quotū. s; Tū tercio. q; omne
 gen? vnu d; habere vna rōem pmam. q equalr ppetit
 oimibus sub illo genere exntib;. qntitas aut tale rōz no
 habet. quia si eet aliqua talis. v; eet ratio mēsure v; rō
 diuisibilitatis. nullū aut illoz; est dicendum No em
 rō mēsure quia ipa pns competit quantitati discrete
 te q; continue. sicut pz p cōmētatorez decimo metha.
 Nec rō diuisibilitatis. quia ipa prius conuenit quatē-
 tati continue q; discrete. eo q nūerus cāt ex diuisioe cō-
 tinui terco phisicōz Tū qro. q; vni? gener? d; ee vna
 diuisio. quantitat; at sūt ples diuisioes. s; zc. Hator: pz
 p Boetiu in libro diuisionū dicēte q ois diuisio gene-
 r; sit p diuās oppositas Terco sic. nūer? z rōz no sūt
 spes qntitatis discrete ab inuicē distincte. s; male enūe-
 rant. Anz pz Tū pmo. q; nulla ē rō nisi vocalis mēza
 lis v; scripta. nulla at tal est qntitas. s; De o: ee in mē-
 te z scripto de se notū est. De vocali p; pz ex hoc q ipa
 est qlitas sensibil. Tū scdo. q; breue z longū sūt diue
 titatis primum. s; fm illas mēsurat o: ee sicut in textu pz
 s; rōz est qntitas primum. Et dato q eet qntitas discreta
 no videt q in aliquo differat a nūero. Tū terco. q; nu-
 mer? no est qntitas ex eo q pponit ex no pūctis ex qui-
 bus no fit quātū. s; Anz pbat. q; sic ex no substatie non
 fit suba. ita nec ex no qntis fit qntitas. nūerus at ppos-
 nit ex vnitatib;. q nec lūit quāte nec quantitates. Tū qr-
 to. q; nullū trāscēdes est spes qntitatis discrete. nūer?
 at est trāscēdes. eo q reperit in deo z intelligētis Quar-
 to sic. linea supficiēs corp? tēpus z loc? no st; spes qnti-
 tatis primum ab inuicē distincte. s; male assignat spes de-
 stincte. Anz pz Tū p? de linea z supficie. qa oē accūs
 h; aliqd subiectū sibi adequatū. s; nec linea nec supfi-
 cies st; hmōi. s; no st; accūs. z p pns nec spes qntitatis
 Vno: pz. q; no est dabile aliqd subiectū qd no habe-
 at longitudine. latitudine z pfunditate Tū scdo. q; coz-
 p? est spes sube. s; no qntitatis Tū terco. q; loc? ē supfi-
 cies fm phm qro phisicōz. s; no distinguit a supficie
 et ppter hoc etiā phs qnto metha. no enūerat locū inter
 spes qntitatis Tū qro. q; fm phm qnto metha. ips est
 qntitas p accūs. s; no est spes qntitatis. pbat pna. qa de
 nulla spe pdicat gen? p accūs

In oppositiōe ar gūitur autoritate phē
 in textu. Pro solutiōe istū
 questionis soluc de sunt qe
 tuo: questiones.

Prima qstio. vry qntitas sit gen? gnalissī-
 mū ab alijs distinctū. Pro c? solus-
 tōe Attēde p? q sicut dictū ē originale distinctū v;
 ni? pdicamēti ab a. no est mod? pdicandi de pma sub-
 stāta neq; mod? denoiandi pma suba. s; est qdā mo-
 d? siue rō intrinseca q in pdicamēto sube est ens p se. in
 pdicamēto vero qntitat; fm aliqs est d se hie pres integra-
 les eo q ille mod? puenit cuilibet qntitati z nulli alteri
 nisi p quantitate. fm alios vero est rō mēsure. Nam
 phs d; o: ee em qntitate. eo q est mēsurā. Et similiter
 fm diuersas rōnes mēsurandi distinguit spes ipsius
 quantitates. Nam locus z superficies sūt spccies dē

dicere et h^o q^o loc^o e^o mēsurā extrinseca superficies p^o insseca
 Alij autē dicunt p^o dicitur in q^o tū e^o ppū distinctū q^o tū tatis
 ab alijs generalissimis. In licet quantitas fm rem ha
 beat vnum modum predicandi. tamē fm vsū loquē
 di habet duos scz predicari in q^o tūz in quor. Sed fm
 regulā q^o vtrū Aristotle. in sedo topicorū qn aliq^o duob^o
 est vni nomē cōe r vni illoz est nomē impositū aliq^o p^o
 nō. tūc p^o restrictōem vsualē illd nomē cōe restringit ad
 standū precise p^o illo spēali cui nō est nomē impositum
 Et sic ergo q^o tū significat a dequatu denotatiū
 q^o tū tatis q^o tamē ipsū est cōe ad denotatiū q^o tū tatis
 discrete cui est nomē impositū scz quorū r denotatiū
 q^o tū tatis cōtinue cui nō est nomē impositū ipsū stat
 precise p^o denotatiō q^o tū tatis cōtinue. Et licet iste mod^o
 dicēdi doceat distinctōem predicamētoz a posteriori r
 scdē intentionālī captorū. p^o supponit tamē aliā distinc
 tōem a p^o tū. V^o autē illa distinctio nō sit p^o rōes mēsurā
 di p^o nā subam. p^o bat q^o drupl^o. P^o mo sic. q^o rō mēsurā
 nō cōuenit cōtinuis nisi in q^o tū p^o rōem discreti r
 ideo ipsa nō cōuenit equaliter cōtinuis r discretis igit^o
 Secūdo sic. q^o si sic tūc illd q^o mē mē habet tōem men
 sure maxime eēt q^o tū r spēs q^o tū tatis. sed vntas max
 ime h^o rōem mēsure v^o dicit q^o rō metaphisice. q^o ipsa e^o
 rit maxie q^o tū r spēs q^o tū tatis q^o est falsum q^o ipsa
 nō est in genere q^o tū tatis nisi reductiue. Tercio sic. q^o
 rō mēsure dicit omī g^o nālissimo eo q^o in omī g^o nē est v^o
 p^o mū q^o est mēsurā omniū ill^o g^o nē. Quarto sic. q^o nul
 lus respect^o eētialr distinguat predicamēta absoluta sz
 rō mēsure ē respectiua q^o. Attende scdō. q^o q^o tū tatis
 q^o tū tatis sunt passioēs a p^o h^o assignate. P^o rā passio ē diff
 bilitas in p^o rōe eiusdē rōis. q^o tū tatis em ē q^o est distibile i ea
 q^o insunt q^o lingulū natū ē eē hoc aliqd r vni aliqd. id
 est natū est diuidi in p^o rōe eiusdē rōis sicut habet q^o tū
 metaphisice capitulo de q^o tū. Scdā est finitas v^o infini
 tas de q^o habet p^o m^o phisicorū. cū d^o q^o finitū r infinitū sol
 li quantitati conueniunt. ista autem passio p^o rōem suppo
 nit p^o nā. Tercia est equalē v^o in equalē de qua superi^o
 dictum est. Quarta vero est ratio mēsure de qua ha
 betur quinto metaphisice. r h^o etiam p^o rōem nit ter
 ciam. Nam omnis mēsurā p^o rōem tūc q^o tū esse equas
 lis vel in equalis mēsurato. Ex hoc em q^o est equalis
 vel in equalis ipsa dicitur mēsurā r non eōuēso

Attende tercio. q^o cum dicitur in vnoquoq^o predi
 camento esse vnum primum quod est metrum r mens
 sura omnium aliorum illius predicamenti hoc non de
 bet intelligi nisi de generalissimo totius coordinatio
 nis quod est primum predicatum r simplicissimum r
 est mēsurā omnium que sunt in illo predicamento.
 quia de omni bus predicatur in quid tamē genus ea
 continens. Non autem debet hoc intelligi de vno mi
 nimo vel perfectissimo sicut est vntas punctus. vel de
 us eo q^o tūc oportet in predicamento quantitatatis af
 signare duo. quozum vnum esset minimum sicut r ali
 ud. Dicunt tamen aliqui q^o q^o tū tatis in predicamento q^o
 tū tatis sint duo minima scilicet punctus r vntas rā
 men ibi est tantum vnum primum principium r mini
 mum quod est mēsurā omnium aliorum. Punctus
 enim non est mēsurā cōtinui eo q^o tūc aliquotiens
 sumptus redderet cōtinuum. et per consequens cō
 tinuum esset compositum ex indiuisibilibus. Sed v^o
 nitas siue vnum est mēsurā omnium eo q^o vnum ap
 plicatum alicui parti cōtinui est mēsurā cōtinui

vt dicitur quarto metaphisice. Dicunt tamen aliq^o q^o
 hoc debet intelligi sic q^o in vnoquoq^o genere est vna p^o
 ma r simplicissima r p^o rōem spēs q^o est mēsurā om
 niū alioz de illo genere r tal^o est vna in g^o nē q^o tū tatis. q^o
 forte nō est nobis notata. V^o inter spēs eiusdē g^o nē est
 eētialis ordo p^o rōem r ideo necēssiū est repiri vna q^o e^o
 p^o rōem spēs inter alias spēs. Sed doctor subtilis dicit
 q^o h^o debet intelligi de g^o nē p^o rōem sicut in g^o nē coloris
 albedo. r in g^o nē saporis dulcedo r illa vocat^o mēsurā nō
 p^o rōem spēs sz fm p^o rōem. v^o vocat^o mēsurā r g^o nē
 nis eo q^o dicit in noticiā omī alioz q^o sunt in illo g^o nē.

Attēde q^o tū. q^o in istis p^o rōem linea est q^o tū. nūc^o
 est q^o tū nō p^o rōem denotatiue de suis spēs de
 nominatōe extrinseca sed b^o denotatiōe intrinseca. non
 em ē incōueniens sicut in p^o rōem patuit gen^o denotatiue p^o
 dicari de suis spēs denotatiōe intrinseca. V^o p^o rōem p^o
 positōes nō tm valent sicut linea est h^o nē q^o tū tatis eo q^o
 tūc eēt false. sed valēt tm sicut linea est h^o nē p^o rōem q^o tū
 tūas. siue numer^o est diuisibil^o. Dicunt tamē aliq^o q^o q^o
 tū nō p^o rōem absolute de linea sicut nec coloratū de al
 bedie p^o rōem. tū de ea p^o rōem vt ē in matia vt p^o rōem illa
 r^o p^o rōem sit linea est q^o tū tā ē res lineata est q^o tū tā si
 ue res numerate sunt quorū. Sed hoc minus bene dicit^o
 est ex eo q^o linea abstrahit a subiecto. pro quo de rigore
 sermonis supponere non potest

Dic primo. q^o p^o mū distinctiū q^o tū tatis ab alijs
 p^o rōem nō est mod^o p^o rōem dicit^o ad. p^o bat q^o
 drupl^o. P^o mo sic. q^o tūc seq^o r q^o abstrac
 tū r cōcretū facerēt duo p^o rōem mēsurā v^o p^o rōem q^o tū r q^o tū
 ras h^o nē em aliū r aliū modū p^o rōem dicit^o ad. p^o rōem q^o tū
 falsitas in p^o rōem. Secūdo sic. q^o ille diuersus mod^o
 dus p^o rōem dicit^o in diuersis g^o nālissimis ē p^o rōem ad
 subam q^o cōpando ea ad p^o rōem spēs ē p^o rōem dicit^o in q^o d. r
 sic solū illa q^o p^o rōem dicit^o de p^o rōem suba erūt p^o rōem dicit^o de
 sticta r talia nō sunt abstracta sed solū cōcreta r sic q^o tū
 eēt p^o rōem dicit^o r nō q^o tū tatis. Tercio sic. si diuersi mod^o
 dicit^o distinguēt p^o rōem dicit^o aut h^o sufficeret. aut em
 hoc req^o r diuersitas eoz q^o p^o rōem dicit^o si scdm dicit^o tūc
 mod^o fndi nō distinguūt realiter p^o rōem dicit^o. nā illd q^o p^o
 dicit^o p^o rōem dicit^o r p^o rōem erit aliqd p^o rōem dicit^o r
 Quarto sic. q^o si solū mod^o p^o rōem dicit^o distinguēt p^o rōem
 mēta r nō illd q^o p^o rōem dicit^o seq^o r q^o p^o rōem negatiua in q^o v^o
 predicamētū negat de alio nō eēt imediata q^o d^o ē p^o rōem
 p^o rōem posterior. P^o rōem p^o rōem. q^o rōem negatiua ē ex diuersita
 te extremorū sicut rōem affirmatiua ē ex diuersita
 te. vbi ē
 est maior diuersitas ibi verior negatiua sed vbi ē diuersi
 tas in re maior ē q^o vbi solū est in mod^o p^o rōem dicit^o. igit^o.

Dic scdō. q^o rōem mēsure nō est p^o rōem rōem q^o tū tatis. p^o rōem q^o tū
 tuoz rōemibus p^o rōem adductis. Dic tercio. q^o diuisibili
 tas in p^o rōem eiusdē rōem nō est essentialis ratio ipsius
 q^o tū tatis per quam distinguitur ab alijs p^o rōem amentis
 Pater. quia ē passio q^o tū tatis p^o rōem ipsi q^o tū tatis. sicut p^o
 us patuit. Dic quarto. q^o quantitas est vnum gen^o
 generalissimum habens vnum modum predicandi r
 vna p^o rōem rōem distincta m ab alijs modis predi
 cādi alioz predicamētoz. sz p^o rōem q^o sit gen^o q^o rōem predica
 tur de p^o rōem spēs diuisib^o scz de q^o tū tatis discreta r p^o rōem
 tu eo q^o q^o d. Si em querat quid est quantitas discreta
 vel continua conuenienter rōem q^o est q^o tū tatis. Sed q^o
 sit generalissimum pater. q^o nō habet aliud supueniens
 gen^o sed q^o sit vni parz. quia habet vnaz rationes fm
 quā dicitur de omnibus suis speciebus equaliter illa

modus p^o rōem h^o rōem p^o rōem

autem ratio ponit ab Aristote. quinto metaphisico. scz quatuor est quo d est divisibile in ea que insunt. quorum singulum natu est esse hoc aliquid id est natum est dicitur in partes eiusdem rationis. q aut habeat vnu modum pdicandi patet ex dictis. Nam pprius modus pdicandi eius est pdicari in quantum

Secunda questio e

Utr spēs q̄ritatē sint a p̄ho uenitēter assignate. p̄ cu^o solutioe Aristote p̄mo. q̄ orō a dño Alberto sic describitur est forma nūeri adherens p̄tibz vocis in p̄tinua. platea sibi uicē succedētibz. n̄ capēdo eā. p̄ uoce scripta uel cōcepta. sed p̄ mēsurā intrinsecā ip̄ius orōis plate. Utr sicut numer^o nō est res nūerata sed cōforma subiecte ex istis in rebz nūeratis. p̄ quā habem^o p̄gnitōem de rebz q̄ sunt. ita orō in opposito nō ē ip̄a uox. platea sed mēsurā p̄ quā p̄gnoscit^{ur} ut syllaba sit breuis uel lōga. Dicitur tñ aliq̄ nolētēs ponere sup̄fluitatē sine nēccitate q̄ orō p̄ lara nō uidet habere. p̄ mēsurā nisi t̄ps̄ r̄ nūc̄z ita q̄ tēpus mēsurat eā q̄ritū ad duratiōem r̄ nūc̄z q̄ritū ad mēlitudinē sillabaz. Ad p̄m̄ aut dicitur q̄ t̄pe ut cōter i hoc libro nō loq̄t^{ur} s̄m̄ p̄p̄riā op̄ionē sed s̄m̄ op̄ionē famo sam sicut uidet dicere Auicēna de loco in q̄rto p̄hicoz. Seq̄ndo tñ op̄ionē Boetij. d̄d̄z ē q̄ orō distiguit a nūc̄ro r̄ t̄pe. A nūc̄ro quidē eo q̄ t̄pe mēsurat absolute mēlitudinē sillabaz. Orō autē mēsurat uoces q̄ritū ad ex tēnsionē r̄ duratiōem sillabaz. A t̄pe p̄o differt eo q̄ tēpus mēsurat motū. orō autē uoces Aristote sc̄do. q̄ locus s̄m̄ q̄ ab Aristote. in q̄rto p̄hicoz. describitur nō ē spēcies q̄ritatis distincta a superficie. sed ē uicē superficies corporis p̄tinētis immobilis s̄m̄. Si tñ capiat p̄o ip̄a tūc̄ ē in pdicamēto ubi eo q̄ ē respicit^{ur} extrinsecā ad uentens p̄cedēs a locatē r̄ terminat^{ur} ad locatū. Licet autem Aristote. posuerit locum inter spēcies q̄ritatis hoc tñ non fecit s̄m̄ p̄p̄riā op̄ionē sed more suo secut^{ur} est op̄ionem famo sam at̄quoz q̄ dixerūt locū esse spaciū separatū qd̄ terminaret^{ur} eis dē finis q̄bus terminat^{ur} cor^o. Sed hāc op̄ionē in q̄rto p̄hicoz ip̄bat. Neq̄ ip̄m̄ inter spēcies q̄ritatis in q̄rto metaphisice enūerat. nō ualeat autē rō aliorum qui dicunt q̄ q̄ locus est mēsurā extrinsecā superficiē uero intrinsecā idē specificē distinguunt. q̄ dicitur est p̄rius q̄ mēsurā nō est distincta pdicamēti substantie r̄ q̄ritatis. Attende t̄rcio. q̄ licet nulla q̄ritas p̄manēs possit cōponi ex p̄tibz q̄ nō sunt q̄ritas tñ successiua cuiusmōdi est t̄ps̄ bñ pōt cōponi ex p̄tibz q̄z vna ē p̄terita r̄ alia futura. Utr s̄m̄ p̄scianū p̄ns t̄ps̄ est cui^o p̄s p̄terit p̄s q̄z futur a est. Et ex h̄ sequit^{ur} q̄ in successiuis nō est incōueniēs nō ens p̄tinuari nō enti. Seq̄tur sc̄do q̄ nō est incōueniēs aliq̄d totū ēē cui^o tñ nulla p̄s p̄manet. Nā totus ānus est r̄ tñ null^o est dies saltē in p̄manētia licet sit in successione. Est atē t̄ps̄ mēsurā ip̄s̄ mor^o s̄m̄ p̄us r̄ posteri^o q̄ motus habet aliq̄nā duratiōnē r̄ p̄tinuitatē. idē nec ē q̄ habeat aliq̄nā mēsurā q̄ mēsurat^{ur} certificet cōtinuitas r̄ duratiō ei^o. Est em̄ mēsurare q̄ritatē min^o notā p̄ aliā q̄ritatē magis notā certificare. Aristote q̄rto. q̄ positō capif tripl^o s̄m̄ Alberti. vno mō accipit^{ur} ut referat ad illd̄ cui^o ē positō r̄ sic sc̄ssio statio pōnes qd̄a dicunt. Alio mō accipit^{ur} positō ut dicit ordinē p̄rium in loco r̄ sic ē vnu^o pdicamētum ab alijs pdicamentis distinctū. T̄rcio mō capif positō

posse rō tñ

ut dicit ordinē partū in toto absolute. r̄ sic ē dēna q̄ntē tatis de qua loquit^{ur} p̄hus in p̄tri diuisione. Utr ad ras lem positōem tres cōditōes requirunt. Prima cōditō est q̄ partes sint permanētēs. Secūda q̄ tales partes sint situate in loco totius s̄m̄ ordinē p̄rius r̄ posterioris. T̄rcia q̄ t̄pe sint cōtinue sic q̄ copulēt ad aliq̄nē ter mium cōem qui sint p̄ncipiū vni^o r̄ finis alius r̄ p̄ defectum illaz cōditōnum numer^o oratiō nō habent positōnem in suis partibz nec etiā tempus

Dic primo

q̄ r̄ si loc^o sit spēcies q̄ritatis nō ē tñ distincta a superficie. patz q̄ vna spēcies non potest uere pdicari de alia spēcie in abstracto. superficies autē uere pdicatur de loco dicēdo q̄ loc^o est superficies q̄ nō sicut spēcies distincte. Sed cōtra hoc arguit^{ur} q̄dupliciter. p̄mo sic Aristote. p̄bat q̄ p̄ticule loci copulant^{ur} ad eūdem terminū scz ad centrum ad quē copulant^{ur} p̄ticule corpis. Sed manifestū est q̄ p̄ticule superficies ad illum terminū nō copulant^{ur} q̄ loc^o est distinct^o a superficie. Sc̄cūdo sic. omē p̄ se diuisibile ē q̄ritas. loc^o autē est p̄ se diuisibilis q̄. T̄rcio sic. de quociūq̄ pdicatur p̄p̄ria passio de illo pdicatur suū subiectū. de loco autē pdicatur egle uel ineguale. q̄ etiā de loco pdicatur q̄ritas. D̄inoz patz q̄ loc^o est eglis locato. Quarto sic. q̄ loco p̄uenit rō mēsure q̄ locus ē q̄ritas. Ad p̄mū dicit^{ur} q̄ Aristote. nō loq̄tur s̄m̄ p̄p̄riā op̄ionē sicut dēn^o est. Ad sc̄dm̄ q̄ diuisibilitas r̄ s̄m̄ eglitas nō cōueniūt loco nisi p̄ acciōis uirtuta gratia sui fundamētū qd̄ est superficies. r̄ hoc p̄z so^o ad t̄rciū. Ad q̄ritū dēn^o est q̄ ratio mēsure uariat spēcies q̄ritatis eo q̄ ip̄a est extrinsecā q̄ritati sicut dicitur est. Dic sc̄do. q̄ orō ē spēcies q̄ritatis distincta a numero patet ex dictis. Dic t̄rcio. q̄ ip̄a est q̄ritas p̄ se a q̄libet alia spē q̄ritatis distincta. patet autoritate Aristotiles. Sed cōtra h̄ arguit^{ur} qd̄ dupl^o. p̄mo sic. t̄ps̄ est numer^o q̄ nō est spēcies a numero distincta. Sc̄do sic. t̄ps̄ ē q̄ritas p̄ acciōis s̄m̄ p̄m̄ q̄rto metaphisice. sc̄d de nullā spē pdicatur genus p̄ acciōis igit^{ur}. T̄rcio sic. t̄ps̄ est q̄ntum per motum. ergo motus est magis quantus. patz consequentia. quia p̄pter quod vnumquodq̄ tale r̄ illud magis ergo motus est magis q̄ritas q̄ tempus. Quarto sic. quinto metaphisice enūerat^{ur} motus inter species quantitatis. ergo species erunt insufficienter hic enūerate. uel tempus nō erit species quantitatis. Ad p̄mū dicit^{ur} q̄ in diffinitione t̄ps̄ nō capif numer^o p̄p̄rie sed generaliter ut idem est q̄ mēsurā quia tamē tempus mēsurat per modum discreti ideo non inconuenienter dicit^{ur} q̄ est numerus motus igit^{ur}. Ad sc̄cūdum dicit^{ur} q̄ aliquid esse quantum per accidens dupl^o p̄liciter intelligitur. vno modo formaliter. alio modo effectiue. Unde tempus non est quantitas per accidens formaliter eo q̄ per nihil aliud recipit predicationem quantitatis immo quantitas de eo pdicatur per se p̄mo. Sed tempus dicit^{ur} quantum per aliud effectiue q̄z habet suam quantitatem effectiue a motu. Ad t̄rciū dicit^{ur} q̄ propositio aristotilis est uera ubi pdicatur aliquod vniocum de causa r̄ effectu quod natum est recipere magis r̄ minus r̄ quando causa est p̄ se r̄ essentialis. Unde tempus est quantitas. r̄ motus non est quantitas. similiter tempus r̄ motus non recipiunt magis r̄ minus. Ad quartum posset dicit^{ur} concedendo q̄ Aristotiles hic insufficienter assignauit species quantitatis. sicut etiāz patz de loco. Utr dicitur

Strofo
Quo
D
Quo

q̄ motus v̄reſt quantitas non eſt aliq̄uid diſtinctus a tēpore. ſed de h̄ alibi dicitur Dic quarto. q̄ linea ſup̄ficiēs corp̄ et loc̄ h̄nt p̄dem i p̄tinuo parz in textu

Queſtio

tercia **U**tr̄ p̄ma p̄p̄terea q̄ſtiōnis ſit a p̄ho p̄ueniēt̄ aſſignata. p̄ ſolutōe **A**ttēde p̄imo ea que dicta ſunt de contrarietate in p̄cedentibus

Attēde ſecūdo. q̄ magnū z p̄uū multū z paucū poſſunt accipi dupl̄. vno mō abſolute z ſic ſunt in p̄di camēto q̄ſtitatis **A**lio mō p̄ reſpectū ad aliud. z ſic ſunt in p̄dicamēto relatōis. **N**ā numer̄ eſt multitudō aḡgregata ex vni tati b̄. ſi aut̄ multitudō nō eēt q̄ſtitas n̄ poſſet in abſtracto p̄dicari de nūero. ſil̄r q̄nto metaphi ſice diuidit̄ q̄ſtitas in magnitudinē z multitudinē q̄ diuſio nō valeret niſi multitudō magnitudō eēt q̄ſtitates **A**lio mō poſſunt accipi p̄ cōparatōem ad aliud z ſic ſunt relatōes. **E**t hoc idē dicit̄ alij ſub alijs verbis q̄ magnitudō z paucū poſſunt vno mō accipi vt ſunt denotiatiua magnitudinis z multitudine captanz. p̄mo mō z ſic non ſunt ad aliqd̄ q̄ magnū idē eſt q̄ q̄ſtitas magna z m̄l̄tūm q̄ multa q̄ntitas. **A**lio mō vt ſunt denotiatiua magnitudinis z multitudinis captanz ſecūdo mō z ſic ſunt relatiua. **A**ttēde tercio. q̄ locus pōt̄ capi q̄ſtu o: modis. vno mō p̄ corp̄ locatē z ſic ignis dicit̄ eē lo cus aeris z aer locus aque z ſic locus eſt ſubſtantia. **S**ecūdo ſic accipit̄ p̄ vltio corp̄s p̄tinet̄. **T**ercio accipit̄ tur p̄ reſpectū locat̄is ad locatū z ſic eſt vbi actiō. **Q**uarto p̄ p̄tēte cōſeruatīua locat̄i et ſic eſt q̄ſtitas. **S**ed circa p̄nas q̄s facit **A**reſto. **A**ttēde q̄ro. q̄ in iſta p̄na q̄ **A**reſto. ſic arguit̄ hoc eſt magnū ad h̄ et p̄uū ad h̄ ergo eſt magnū et p̄uū nō. p̄mittit̄ ignorātia elenchi. **N**ā p̄dica mēta affirmatiua ſil̄r ſumpta ſequunt̄ ex ip̄ ſumptis cū deſiniatōe nō diminuēt̄ vt b̄n̄ ſeq̄t̄ h̄ eſt dupl̄ ad a q̄ eſt dupl̄ z h̄ eſt dimidiū ad b̄. q̄ eſt dimidiū p̄ locuz a p̄e in mō ad ſuū totū. **E**t ſequit̄ vltra q̄ eſt dupl̄ et dimidiū ſed nō ſequit̄ q̄ eſt dupl̄ et nō dupl̄. **I**mo eſt ignorātia elenchi **S**ic ſil̄r b̄n̄ ſequit̄. **H**e magnū ad a z p̄uū ad b̄. q̄ eſt magnū z p̄uū. **S**ed nō ſequit̄ q̄ eſt magnū et nō magnū et ita eſt in oib̄ alijs. in qb̄ p̄ di camēta p̄trahunt̄ p̄ additōem nō diminuēt̄. oēs em̄ ta les inferūt̄ affirmatiuas ſz n̄ iſerūt̄ negatiuas ſine fallacia ergo breuiter ad queſtionē q̄ m̄l̄tū et paucū cum magnum et p̄uū abſolute ſumpta nō ſunt p̄na nec etiā relatiue ſumpta eo q̄ p̄ cō paratōem ad diuerſa p̄nt̄ eidē in eē ſicut p̄z i textu. **L**o cus aut̄ ſurſuz et deorſuz q̄ro mō q̄ cecepti ſunt p̄ri ſz nō ſunt q̄ſtitates ſz q̄ſtitates. **S**i aut̄ accipiunt̄ trib̄ primis modis n̄ ſz p̄ri eo q̄ p̄ditōes p̄rioz eis deſiciunt

q̄ra. vtz ois q̄ſtitas a ſba et q̄ſtitate reat̄ diſtincta. p̄ ſolutōe

Attēde p̄mo. q̄ d̄ hac q̄ſtione ſunt atiq̄ diſcordia p̄hoz. **U**tr̄ q̄dā dicunt̄ p̄mo q̄ vni tas nō eſt aliq̄ ſoza ſine aliq̄ res reat̄ diſtincta a re vna q̄d̄ p̄bat̄ ſic q̄ ſi vnitās q̄ ſortes d̄: vñ? eſt aliq̄ ſoza diſ ſicta a ſorte vt̄ ip̄a ſic eſt ſorte q̄ eſt tota i to? ſorte et p̄s in p̄e. **N**ō p̄mo? q̄ tūc ſeq̄ret̄ p̄mo q̄ q̄libz p̄s ſortis eſ ſet vñ? h̄o cū illa vnitās denotaret̄ qualibz p̄em. **S**e q̄ret̄ ſecō q̄ aliq̄ ſoza corp̄ea eēt̄ indiſtib̄l̄ et eēt̄ fm̄ ſe rōz tā in p̄lib̄ ſubſiectis aut̄ in p̄lib̄ p̄tib̄ eiusdem ſubiecti

q̄d̄ eſt p̄ſſibile. **N**ō ſecō? q̄ ſi eēt̄ diſtib̄l̄ aut̄ eēt̄ diſtib̄l̄ in p̄es eiusde rōis vt̄ diuerſaz. **S**i p̄mū q̄ ſeq̄t̄ q̄ ſi ip̄ ſa d̄ideret̄ tūc fieret̄ m̄l̄i hoies z ſic ſocrates poſſz d̄idē in m̄ltos hoies. **N**ō ſcōm q̄ tūc nō poſſent dari q̄ſta en tia eēt̄ p̄es ille. **S**ecō d̄icit̄ q̄ nūc? n̄ eſt aliq̄ res diſtic ta reat̄ a reb̄ neceratis ſic q̄ ſit vna ſoza p̄ ſe vt̄ vñ a c ei dēs reat̄ diſtictū ab ill̄. **P**robant̄ p̄mo ſic. q̄z poſſitis tribus q̄ſtitatibus cōtinuis ſine tribus ſubſtātijs cor poralib̄ z om̄i alio circū ſcripto vere ponit̄ nūc? reruz q̄ ille nūc? nō rea l̄t̄ diſtictū ab ip̄is. **P**robat̄ aut̄ aut̄ cedēs. p̄mo ſic q̄z vt̄ ille tres res ſūt diſtictē nūero vt̄ nō ſi ſunt tres res diſtictē numero ibi erit nūc? ternarius ſi nō ſunt diſtictē numero h̄ eſt p̄tra ſenſum z exp̄ient̄ am. **N**ā tūc opteret̄ q̄ eſſet vna res nūero q̄d̄ eſt manife ſte falſum? **S**ecō ſic. nūc? et aliq̄b̄ reſultat̄ aliq̄ forma abſoluta alit̄ rōis niſi vñ illoz ſit act̄? z reliquū potē tia. ſed vna vnitās nō eſt p̄na reſpectu alit̄ eo q̄ oēs ſit ei uſde rōis q̄ ex ill̄ vnitatib̄ nō reſultat̄ forma abſolu ta alit̄ rōis ab ip̄is. z tū ſi nūc? ſit res diſticta a reb̄ nūeratis tūc eſt alteri? rōis ab vnitatib̄. q̄z alit̄ vna vni tas eēt̄ q̄ſtitas diſcreta ſicut vñ? nūc? **T**ercio ſic. nō videt̄ eē maior rō q̄re aliq̄ duo eiusde rōis loco **U**tr̄ tu diſticta poſſint facere p̄ ſe vñ? q̄ alia duo eiusde rōis nis. **S**ed duo hoies diſticti loco z ſitu ſunt ei uſde rō nis z nō p̄nt̄ facere vñ. **S**ed nec due vnitates. **C**onfirmat̄ q̄z q̄n̄ aliq̄ vnitates ita eſſential̄ diſtictū ſic alit̄ tūc ſi a liq̄ nō faciunt̄ aliq̄ vñ rem nec etiā alit̄ ſed vnitates duozz continuozum ita diſtinguunt̄ inter ſe ſicut v nitates duozum angelozum. vnitates autem duozum angelozum non faciunt̄ vñ rem ab eis realiter diſtinc tā q̄ nec vnitates duozum continuozum. **Q**uarto ſic. ſi numerus eſſet vna res diſticta a reb̄ numeratis ſe queretur q̄ numerus ternarius eſſet numerus quater narius z in quolibet numero eſſent̄ infiniti numeri. **T**er cio q̄ poſſitis duobus entibus neceſſario poneretur mil le milia. **Q**uarto q̄ deus non poſſit producere vñ en titatem quin produceret̄ infinitas realiter diſtictas ſed iſta ſunt falſa z impoſſibilia ergo. **I**ſte tamen con ſequēte probant̄ ſic. quia ſi produceretur numerus ter z narius ibi erunt tres res realiter diſtictē z entitas nu meri erit quarta z per conſequens erit numerus quat ternarius. **E**t ſi ponatur vna res cuius vnitās ſit diſticta ab illa re tunc erunt due res realiter diſtictē z non poſſunt eſſe due quin ſit numerus binarius. **E**t ſi nu merus binarius ſit res diſticta a reb̄ numeratis. tunc ſunt tres res realiter diſtictē. z per conſequens eſt numerus ternarius z ſic in infinitum. **T**ercio d̄icit̄ q̄ in continuis non ſunt ponenda puncta. que ſunt res indiuiſibiles diſtictē a linea nec linee indiuiſibiles diſtictē a ſuperficie. **N**ec ſuperficiēs indiuiſibiles diſtictē a corpore im̄no puncta z linee et ſupficiēs nullo mo do ſunt indiuiſibiles. **P**robant̄ p̄mo ſic. quia ſi punc ta in linea eſſent̄ res indiuiſibiles ſequerent̄ duo con tradictoria. ſcz q̄ puncta eſſent̄ ſib̄iunctem proxima et non eſſent̄ ſib̄iunctem proxima. **P**rima pars conſequē te patet. quia vbiq̄ in linea eſſet punctus. ſed vna li nea eſt alteri prop̄iqua et puncto extremo alit̄? linee eſt alia linea prop̄iqua. ergo punctum erit prop̄inquū puncto. **S**ecunda pars patet. quia ſi puncta eſſent̄ ſi b̄iunctē p̄tia vt̄ eēt̄ extra ſe iunctē. vt̄ intra ſe. non pōt̄ dici ſcōm. q̄ tunc eſſent̄ indiſticta fm̄ ſubſtantiam z fruſtra ponerent̄ur. quia mille ſic exiſtentiā non pluſ

Op̄o de m̄o

De p̄ctis in rōh̄

Queſtio

ſunt atiq̄ diſcordia p̄hoz. **U**tr̄ q̄dā dicunt̄ p̄mo q̄ vni tas nō eſt aliq̄ ſoza ſine aliq̄ res reat̄ diſtincta a re vna q̄d̄ p̄bat̄ ſic q̄ ſi vnitās q̄ ſortes d̄: vñ? eſt aliq̄ ſoza diſ ſicta a ſorte vt̄ ip̄a ſic eſt ſorte q̄ eſt tota i to? ſorte et p̄s in p̄e. **N**ō p̄mo? q̄ tūc ſeq̄ret̄ p̄mo q̄ q̄libz p̄s ſortis eſ ſet vñ? h̄o cū illa vnitās denotaret̄ qualibz p̄em. **S**e q̄ret̄ ſecō q̄ aliq̄ ſoza corp̄ea eēt̄ indiſtib̄l̄ et eēt̄ fm̄ ſe rōz tā in p̄lib̄ ſubſiectis aut̄ in p̄lib̄ p̄tib̄ eiusdem ſubiecti

Vertical text in the left margin, likely bleed-through from the reverse side of the page.

faceret q̄ vnū solū. Nō etiā sc̄dm q̄ tūc vnū punctum
tangeret alterū. vel ḡ ps vnus rāgeret prem alterū. vel
ps vnū rāgeret totū alterū. 2 sic punctum esset res diuisi-
bilis v̄l totū rāgeret totū 2 sic ipsa eēt indisticta fm si
tū. 2 eodē mō posset argui de linea 2 superficie. Secūdo
sic q̄ vel eēt substantia 2 sic nō q̄ nulla substantia eēt indist-
bilis nisi substantia intellectual. v̄l eēt acc̄ns. et sic nō q̄
omne acc̄ns habet aliqd̄ subiectū p̄mū et adeq̄m̄ sibi v̄l
ergo subiectū p̄mū eēt acc̄ns et tūc q̄reret sicut p̄s et
esset p̄cessus in infinitū. v̄l eēt substantia et sic eēt indisticta et p̄
p̄ns incorporea et sic sicut ponit̄ infinita p̄ntia i linea sic o
porteret ponere infinitas lineas et sic infinitas substantias
indistictas et incorporeas. Tercō sic si linea eēt res indisticta
līs cōtinēs duas superficies tūc diuidat̄ superficies q̄ diuisa
q̄rit̄ v̄l ibi sit linea noua aut sit ibi sola p̄o. linea. si est
linea noua tūc in dīlōne cuiuscūq̄ corp̄s gnabunt in
finita linee noue q̄ diuidit̄ infinite superficies. Si linea
p̄o. maneat tūc cū illa nō magis maneat cū vna sup̄fici-
cie q̄ cū alia sc̄q̄ q̄ nec remanet v̄l remanebit p̄ se subs-
stantia v̄l remanebit i distinctis locis et subiectis q̄d eēt im-
possibile. Cōfirmat̄ q̄ si diuidat̄ aliqua linea v̄l ali-
quod p̄tinuū q̄ro v̄l puncta que terminabunt illas p̄tes
p̄fuerint aut nō. si nō ergo p̄ solā dīlōnem cātē sunt no-
ue entitates. si sic sc̄q̄ q̄ cū illa p̄s non distaret situ et
subiecto punctus et it̄ immediat̄ puncto. Eodē mō posset
argui ex p̄te vnionis q̄ p̄ solā vnionem p̄tū alicui cō-
tinuū v̄puta aq̄ nō generat̄ aliq̄ noua res absoluta nec
etiā corrupt̄. sed si punctus eēt entitas positīua i disticti-
lis tūc p̄ solā vnionē generant̄ et infinite res et infinite cor-
rūperēt sc̄z infinite puncta. ḡ. Quarto sic oīm rem ab-
solutā distinctā fm se totā ab alia potest de p̄ducere si
ne alia. ḡ si puncta sint res ip̄iusibiles reāl̄ a se iuicem
distincte et a corp̄ibus sc̄q̄ p̄mo q̄ de p̄osset facere oīa
puncta q̄ sunt in linea esse actu separata. Secūdo sc̄q̄ q̄ de
us posset p̄ducere lineā sine punct̄. ip̄as terminātib. Et nō
q̄rit̄ v̄l sit finita v̄l infinita. nō infinita q̄ ip̄a nō ē maior
q̄ si haberet puncta terminātia. nec finita q̄ tūc eēt termi-
nata sine punctis. et p̄ p̄ns nō opteret ponere puncta ad t̄
minādum eā. Sc̄q̄ ref̄ tercio q̄ de p̄osset facere lineas
eēt nō p̄tinuā q̄ se destruat oīa puncta terminātia lineas
v̄l q̄ ip̄a erit adhuc p̄tinua v̄l nō. si nō habet intentū. si
sic. ḡ ad p̄tinuandū eā nō oīz ponere punctū. Sc̄q̄ ref̄ q̄
ro q̄ deus posset facere lineā diuisam in oēs suas p̄tes
eadem de cā. Quarta p̄o est. q̄ corp̄itas ip̄s loc̄
et oratio nō sunt res distincte a substantia et q̄litate. P̄z
p̄mo sic. q̄ q̄ntitas corp̄ea nihil aliqd̄ eēt res h̄ns p̄tes ex-
tra prem q̄libet aut substantia de se habet prem extra p̄-
tē. Et sicut aliq̄ qualitates sine aliquo habito habēt p̄-
tem extra p̄tē q̄ nō optet eis sup̄addere q̄ntitate reāl̄iter
ab ip̄is distinctā. Secūdo sic q̄n aliq̄ substantia corp̄ea cō-
densat̄. v̄l amittit̄ aliq̄ ps v̄l nulla. si nulla ps q̄ntitat̄
amittat̄ q̄ in cōdensatione q̄ eēt mor̄ ad q̄ntitate nō optet
ponere aliquā rem distinctā a substantia. et p̄ p̄ns corp̄-
poretas nō distinguit̄ ab ea. Si aut̄ aliq̄ pars q̄ntitatis
amittat̄ v̄l ergo pars substantie que p̄dit̄ illam q̄ntitate
manet sine omni q̄ntitate. 2 h̄ est extra experientia. vel ad-
huc habet prem q̄ntitatis. 2 tūc q̄rit̄ de illa v̄l sit nos-
ua v̄l v̄l fuit p̄t̄ns. Nō potest dici q̄ sit noua q̄ cum
nō sit maior rō q̄re acq̄rat̄ noua q̄ntitas in vna p̄te q̄ in
alia. sc̄q̄ q̄ oēs p̄tes habebūt nouā q̄ntitate 2 sic nul-
la q̄ntitas q̄ ibi erat remanebit. Nec potest dici q̄ p̄terisse
bat q̄ tūc acc̄ns migraret de subiecto in subiectū. Ter-

cio sic. omnem rem absolutā posteriorē alia 2 ab ea rea-
liter distinctā p̄t̄ deus destruere remanente p̄t̄i 2 ip̄sa
nō mutata local̄ ḡ sequit̄ q̄ de p̄oterit destruere q̄ntita-
tem substantie corp̄ee. ip̄a remanente 2 nō mutata local̄.
Et tūc q̄rit̄ v̄l sit in loco v̄l nō. si nō ergo ē mutata lo-
cal̄. si sic ergo ip̄a est corp̄ea eo q̄ omne q̄d est in loco. ē
corp̄oreū. Quarto quia sc̄q̄ref̄ q̄ substantie corp̄ee pos-
sent fieri indistictas sicut angeli 2 p̄ p̄ns essent vere ip̄s
stante spirituales ip̄s oīno fm suā substantiam rema-
nentib. sed hoc est falsum. ḡ. Patz p̄na. si auferat̄ q̄nti-
tas a suba corp̄orea. sed de ip̄e loco p̄babit in q̄ro p̄bi-
ficio. Et istis patet q̄ nō sunt ponēda puncta indisticta
bilis aut linee aut superficies q̄ sunt entia reāl̄a distinc-
ta sed solū sunt ponēda fm imaginatōem. Patet etiaz
q̄ si aliqd̄ est punctum ip̄m est linea 2 si est aliq̄ linea ip̄-
sa est superficies. 2 si est aliq̄ superficies ip̄a est corp̄. 2 sic ē
aliqd̄ punctū ip̄m est corp̄. Ab ill̄ aut̄ discōrdat̄ Buris-
dan̄ in h̄ q̄ ponit̄ q̄ntitates primas reāl̄a a suba 2 q̄nti-
tate distinguit̄. nulla t̄n ponēdo indistictas sicut ē punctus
immo q̄dlibz illor̄ ē distictibile quoad modū corp̄. Sed
nūc fm cū nō distinguit̄ a rebo nūerat̄ imo ē reāl̄ ip̄e
res nūerate. Attēde sc̄do. q̄ mod̄ dicēdi alior̄ p̄bi-
fiosophor̄ sicut stat in q̄ntuor̄ p̄p̄tib. P̄na est in rebo p̄-
tinuis ē aliqd̄ h̄ns latitudinē indistictibile fm p̄fūditate
sc̄z superficies. 2 aliqd̄ h̄ns lōgitudinē indistictibile fm lat-
itudinē sc̄z linea 2 aliqd̄ oīno indistictibile sc̄z punct̄. Nec p̄
positio p̄bat q̄ntuor̄ autoritatibz 2 q̄ntuor̄ rōibz. prima
autoritas ē enclitidis sic diffinit̄ punctū. Punct̄ ē cur-
ps nō ē q̄p̄nt̄ ē oīno indistictibile. Secūda autoritas ē p̄bi-
fio m̄ta. dicētis q̄d nō indistictibile fm q̄ntitate h̄ns
positioes d̄ punctū sicut i p̄mo celi dicit q̄ corp̄ ē tripl̄
cit̄ distictibile. superficies ē dupl̄ solū 2 linea t̄n vno. sicut
q̄ro p̄bi-
fiosophor̄ negat locū ē corp̄. 2 p̄cedit̄ ip̄s ē superficies
superficies ḡ nō ē corp̄. Tercia autoritas ē mathēmaticor̄
q̄ describit̄ lineā dicēdo q̄ ē lōgitudō sine latitudinē et
p̄fūditate 2 superficies ē lōgitudō cū lōgitudinē 2 sine p̄-
fūditate. Quarta ē auto. Boetij dicētis in p̄m̄to p̄n-
tū ē q̄d dā p̄uisimū q̄d i p̄tes d̄di secari q̄ nō possit 2
statū post nlla q̄ res suis t̄mis p̄stat q̄ circa punctū linee
nō erit ps sc̄z cōis t̄min̄ p̄tū. Et h̄ p̄z manifeste p̄positū
sc̄z q̄ punct̄ nō ē distictibile sicut corp̄. nec ē ps corp̄is q̄d
t̄n aliq̄ p̄terue sustinet̄. P̄na rō. oīs t̄min̄ v̄ltimū ē idist-
ictibile p̄te q̄ f̄miat̄. sc̄z p̄fūditas sine corp̄eitas h̄z t̄minū
v̄ltimū alit̄ eēt infinita. Et certū ē q̄ t̄min̄ p̄fūdicitatis
h̄z latitudinē ḡ in rebo ē aliqd̄ h̄ns latitudinē sine p̄fū-
ditate. Maior patz. q̄ si v̄ltimū t̄min̄ ē ex ea p̄te q̄ f̄miat̄
ē distictibile cū omne distictibile h̄at t̄minū sc̄q̄ref̄ q̄ v̄ltimū
t̄min̄ h̄t̄ t̄minū v̄ltiore 2 sic nō eēt v̄ltimū. Et si dica-
tur q̄ nihil indistictibile ē v̄ltimū t̄min̄. sed q̄libz ps v̄ltra
quā n̄ p̄cedit̄ corp̄ ē v̄ltimū t̄min̄ corp̄is. Cōtra poīto ca-
su q̄ mobile moueat̄ sup̄ aliq̄ magnitudinē corp̄ee q̄
vidat̄ i duas p̄tes sc̄q̄lis tē q̄libz illaz p̄tū ē v̄ltimū
2 extremū magnitudinis date. 2 tūc sc̄q̄ q̄ mobile p̄ p̄ue-
niet ad extrē magnitudinis q̄ ad mediū q̄d ē absurdū.
P̄z p̄na. q̄ mobile p̄trāsita m̄ori p̄te iā p̄uit ad secū-
dā p̄te 2 nō gūent ad m̄ magnitudinis date. Secūdo sic
illd̄ fm q̄d spera tāgit̄ planū ē aliqd̄ i re. sc̄z spera tāgit̄
planū h̄z punctū oīno indistictibile. ḡ. S̄dior̄ ē demōstrā i geo-
metria 2 facill̄ posset p̄bari. q̄ illa h̄z aliq̄ se tāgit̄ sc̄z
simul adeq̄te 2 p̄ p̄ns sunt eiusdem figure. ḡ si spera
tāget̄ planum fm aliquo d̄ diuisibile. tūc diuisibile
lia spera et plani que se tangunt essent eiusdem figure

et per sequens aliquid esset simul figure plane et circularis. Tercio sic, illud quod est centrum circuli est aliquid in re sed punctum omnino indivisibile est centrum circuli. Quinque patet, quod vel punctum indivisibile est centrum circuli vel aliquid punctum, si punctum habet intentum, si secum dum querit de centro illius puncti circuli, aut enim est simpliciter indivisibile, et sic habet propositum, aut est divisibile sic seque est alius circulus adhuc minor, et tunc iterum querit de suo centro, et procedit in infinitum, sed hoc est impossibile, quia tunc nunquam posset sciri de aliquid puncto quod esset centrum circuli et per consequens non posset certificari quod in aliquid figura lineae ducere a centro ad circumferentiam sunt equales, et ita nunquam sciremus certitudinaliter quod aliquid sit circulus vel circularis figure. Quarto sic secundum philosophum sexto physicorum continua sunt quorum ultima sunt unum sed non sunt unum divisibile quod tunc non essent continua eo inter ea medietate aliquid divisibile sunt unum indivisibile et non aliud quam punctum lineae aut superficies. Confirmatur, quod aliqua corpora possunt se tangere eo quod alia infra quatuor corpora esset vacuum sed non possunt se tangere secundum profunditates eo quod alia essent penetratio dimensionum ergo illud secundum quod se tangunt carum profunditate. Ad rationes autem phantasias premissas oppositam, dicendum est, ad primam dicitur negando consequentiam, et conceditur quod si puncta sunt se subdividunt, prima tunc sunt summa situa licet nec ex hoc sequitur quod non distinguantur secundum substantiam, quod non distinguntur secundum situm. Conceditur etiam quod mille sita substantia non essent aliquid maius quam unum quod non faceret aliquid quod continuum tamen essent plura entitativa et essent plures entitates realiter distincte. Nec ex hoc sequitur quod sint frustra quod non ponuntur ut ex eis resulteret aliquid maius siue aliquid continuum. Sicut si ponerentur plures angeli in eodem loco illi non essent loco distincti nec facerent aliquid maius quam unus, non tamen ex hoc sequitur aliquid esse frustra aut quod non distinguantur secundum substantiam. Ad secundam dicitur quod illa propositio est falsa omnino accens habet subiectum libere ad equatum. Nam accens quod est terminus alterius, corporis non habet subiectum ad equatum, est enim in eodem in quo est accens cuius est terminus et ideo cum non sit ad equatum, tum accens nec etiam subiecto. Ad tertiam dicitur quod quod sit impossibile quod sint distincte res actu separate et seorsum existens res tamen non est impossibile quod sint in finite actualitate presentie non tamen actu separate sed in existentes alteri cuiusmodi sunt puncta terminantia vel continuantia lineam. Unde si illud argumentum aliquid concluderet maxime concluderet contra aduersarios istius opinionis quod partes continui non sunt aliquid quod secundum eos in quolibet continuo sunt infinite partes. Ad confirmationem dicendum quod per divisionem continui generantur novi termini, et per unionem eorum punctum nec est inconveniens per unionem et divisionem generaliter et corrumpi in infinitum a puncta et infinitas lineas in potentia, immo est necessarium. Ad quartam dicitur concedendo quod quantitas est finita vel infinita per se hoc est sine omni extrinseco alterius generis, non tamen sic quod non per aliquid intrinsecum eiusdem generis. Et dicitur ultra quod deus non potest facere lineam sine puncto eo quod hoc videtur implicare contradictionem. Nam distinctum non potest esse sine eo quod est de diffinitione. Puncta autem sunt de diffinitione lineae sicut habet primo posteriorum, et ideo deus non potest facere punctum sine continuo, nec continuum sine puncto, et per consequens omnia puncta non possunt esse separata. Unde

si hec ratio concluderet eodem modo concluderet quod deus posset facere continuum esse divisum in omnes suas partes, cum omnes ille partes realiter distinguantur quod tamen non conceditur ab aduersariis. Aliter tamen dicitur quod dam quod illud principium est falsum et implicans contradictionem scilicet quod deus potest omnem rem absolutam ab alia realiter distinctam facere sine illa re absoluta sic quod faciat eam sine omni causa. Non enim potest deus facere substantiam corpoream sine omni quantitate, et nec quantitate sine omni figura, nec albedinem sine omni gradu albedinis, et sic deus non potest facere lineam sine puncto nec punctum sine puncto quod quis possit facere quod linea sit sine hoc puncto et illo divisum. Et si arguatur, omne illud potest deus facere coniunctum et simul, quod natura potest facere successum sed natura potest facere lineam sine hoc puncto et illo divisum ergo deus potest facere punctum. Respondetur quod assumptum est falsum, quod natura potest facere quod alterum contradictorium sit verum absque quantitate illius contradictorii et istius divisum et tamen deus non potest hoc facere coniunctum. Et dicitur quod deus potest facere lineam sine punctis ipsam terminantibus, et tunc ista linea non est terminata nec finita nec infinita positive siue extensa, ut est tamen in infinitum extensa, sed est infinita negative et punctum tunc quod non est finita sed apta nata finiri. Secunda pro quolibet magnitudo siue quantitas corporea est res distincta realiter a substantia et quantitate ita scilicet quod substantia quantitas non est sua quantitas nec qualitas quantitas est sua quantitas nec sunt plures quantitates corporee realiter distincte in eodem subiecto quarum una sit substantia et alia albedo, et alia qualitas et sic de alijs, immo in unaquaque substantia corporea est tamen una corporeitas que est realiter distincta a substantia et albedine et alijs accidentibus per quam materia et forma et totum compositum et etiam omnia accidentia eius dicuntur quantitas. Probat quadruplici autoritate et quatuor rationibus. Prima est philosophi primo physicorum de centis. Si substantia et quantitas sunt, duo sunt. Et paulo post. Si sola substantia esset non esset magnitudo, et ibidem ratio finita et infiniti quantitati congruit. Secunda autoritas est eiusdem in quanto metaphysice dicentis, quod unum in quantitate facit equale et unum in qualitate facit simile, unum autem in substantia facit idem. Et decimo metaphysice, quod mensura primo debet quantitati et alijs scilicet substantie et quantitati ratione ipsi quantitates, et septimo eiusdem quantum est per se divisibile alia vero per accens. Tercio probatur autoritate commentatoris qui dicit in de substantia orbis quod dimensionem in terminate procedunt formam in materia sed terminate sequitur. Et quarto physicorum, quod quantitas non est de partibus actuum, et primo eiusdem omnia predicamenta dicuntur esse in substantia, sicut in subiecto et ibidem individua aliorum predicamentorum existunt in individuis substantie, et octavo eiusdem inter omnia accidentia quantitas immediatus inheret substantie. Quarta autoritas est augustini in libro de trinitate dicentis quod in unaquaque substantia corporea aliud est substantia aliud est quantitas aliud relatio et aliud qualitas. Prima ratio secundum philosophum primo posteriorum, omnis propositio est immediata in qua negatur unum generalissimum ab alio sicut sunt nulla substantia est quantitas, nulla quantitas est qualitas sed omnes propositio immediata aut est in toto vera aut in toto falsa sed ille non sunt in toto false ergo sunt in toto vere. Secundo sic quod sequeretur quod in aliquo casu aliquid moneretur et tamen non haberet se aliter nunc quam prius sed sequens est manifeste falsum, ergo, prima patet quia posito quod omnia

Handwritten note: *Handwritten note in the right margin, possibly a correction or reference.*

creature pter vnu bipedale sint annihilate si illud rare
 fiat ipm mouet 7 tñ nō se habet aliter nūc q̄ prius .eo
 q̄ nō se habet aliter extrinsece q̄ q̄libet extrinsecū est
 annihilatum .nec intrinsece dicat ipm se habere aliter
 fm magnitudinē p̄ habēdo minore 7 postea maiore .g.
 Tercio sic .q̄ tunc omis mor^o ad q̄ritatē est mor^o ad
 substantiā . sed p̄ns est s̄z . g. p̄na p̄z . q̄ in motu ad q̄
 ritatē aut acq̄rit aliqd̄ aut depdit̄ . aut nihil acquirat
 nec depdit̄ . Nō nihil q̄ ois mor^o aut ē depditū aut ac
 q̄ritū . Si aliqd̄ v̄l ḡ illd̄ ē suba 7 sic erit mor^o ad sub
 stantiā v̄l nō 7 sic q̄ritas nō est substantia . Quarto sic
 in sacramento altar̄ is est q̄ritas sine substantia ḡ q̄ritas
 realiter distinguit a substantia . Et si dicas q̄ licet
 illa q̄ritas sit distincta a substantia nō est tñ distincta a
 qualitate . Contra q̄ tūc seq̄ret q̄ in eodē corp̄e eēt plu
 res q̄ritates 7 p̄ p̄ns penetratio dimensionū que apud
 phos est impossibil̄ . Sed cōtra h̄ arguit p̄mo sic . nō
 est ponēda pluralitas sine necessitate . Sed oia p̄nt cauz
 bñ saluare nō ponendo q̄ritatē distingui a re q̄nta s̄z
 cut ponēdo eā distingui .g. Secūdo sic aut tal̄ q̄ritas
 circūscripta suba est intrinsece extēsa v̄l nō . Si nō ergo
 nō facit subam extēsam . si sic v̄l ipa ē extēsa se ipa vel p̄
 aliqd̄ aliō . Si se ipa ḡ eodē mō poruit dici d̄ substantia
 si p̄ aliud erit p̄cessus in infinitū . Tercio sic . q̄ si sic q̄rit̄
 v̄z deus possit separe albedinē existentē in sorte ipsa
 habēte p̄tem extra p̄tem sicut quando erit in subiecto
 eritā ip̄o sorte habēte p̄tem extra p̄tem sicut prius habē
 bat . Si dicat q̄ sic tūc seq̄ret vnu manifestū impossibi
 le scz q̄ eadē q̄ritas ē in diuersis locis . Si dicat q̄ nō
 imo ad hoc q̄ sic esset oporteret eē aliā q̄ritatē albedis
 separe 7 aliā subiectū . tūc seq̄ret q̄ deus nō potest sepa
 re albedinē a suo subiecto nisi faceret eā aut suū subiectū
 indiuisibile . Quarto sic . q̄ seq̄ret q̄ p̄ separatōem cuius
 cuiq̄ albedis a sua q̄ritate ipa efficeret infinita intēsis
 ue sed p̄ns est falsum . g. pars p̄na . q̄ albedo pus in sub
 iecto extēsa habebat infinitas p̄tes . querit ergo v̄z p̄
 separatōem eius a q̄ritate oēs fluant in vnu indiuisibile
 si ne differētia sit . 7 sic ex ipis cōstituet albedo infini
 ta intēsis . au: vna ps manebit extra aliā sicut pri^o sic
 ipa albedo se ipa 7 nō p̄ aliqd̄ aliud est q̄ritas 7 habēs p̄
 tem extra p̄tem . Ad p̄mā dicendū . q̄ q̄ritas distinguit
 a re quāta ad saluandū augmētatōem distinguit
 a generatōe 7 ad saluandū multas p̄tradōnes q̄ scz
 idem inheret 7 nō inheret substantiē 7 idem eēt accēs 7
 nō eēt accēs 7 multa alia . Ad scdaz dicat q̄ q̄ritas
 se ipa est extēsa 7 nō p̄ aliqd̄ aliud . nec est sile de ea 7 de
 alijs . q̄ q̄ritas de se ē indiuisibil̄ 7 habēs p̄tem extra p̄tem
 alia p̄o solū p̄ accēs 7 extrinsece s̄z distibilia . Ad scā d̄z
 q̄ deus nō potest separe albedinē a subiecto v̄roq̄ p̄
 separatōem habēte p̄tem extra p̄tem q̄ritatiue . nisi in v
 no illoz . p̄duceret nouā q̄ritatē . Nec tñ ex hoc seq̄rit̄
 q̄ de nō possit illas separe nisi faceret v̄l illoz indiuisibile
 q̄ritas nō haberet p̄tem extra p̄tem tamē haberent p̄tem .
 Ad q̄rtā dicat vno mō q̄ ad intēsiōnē requirit̄ duplex
 vno . scz vno graduū inter se 7 vno corp̄ in subiecto . Et
 hec scda vno nō esset in illo casu . Et dicat aliter q̄ om
 nium a nata cōstantiū posit^o est certus termin^o . 7 ideo
 ille albedines vnirent inter se vsq̄ ad certū terminū 7
 nō vltra . Et dicat aliter 7 melius q̄ ille pres nec mane
 rent extra se nec intra se inuicē nec fluere in vnu . q̄ si
 mutarent localiter sed manēt ibi p̄tialiter vbi p̄t^o di
 mensionalr̄ occupatē fuerit . Tercia p̄o vnitas ē v̄

nū ens positū p̄ter aiām distinguit realr̄ a substantia
 et q̄litate . Probat p̄mo . q̄ vnitas est mēsurā nūeri sicut
 patet p̄ diffinitōem eius datā a p̄ho . in quadicif q̄ nu
 merus est mltitudo mēsurata vnitate . suba ā v̄l q̄litas
 nō est h̄mōi .g. Sedo patet q̄ fm Aristo . in scdo de aī
 ma vnitas est sensibile p̄ se distinctū ab alijs sensibilibz
 p̄ se ergo nō est substantia v̄l q̄litas . Sed solucidū rōnem
 q̄ est cōtra istam p̄pōem . notandū ē q̄ duplex est vni
 tas q̄dā em̄ est q̄ seq̄rit ad indiuisiōnem cōtinui 7 tal
 dicat vnitas p̄dicamental̄ 7 est p̄ncipiū numeri de p̄dīs
 camēto q̄ritatis 7 realiter distinguit a re vna . Alia est
 q̄ seq̄rit indiuisiōnem eēntie 7 tal̄ dicat vnitas trāscēns
 dens 7 cōntēctū cū ente 7 p̄ eā om̄is ens est vnu nec disting
 uif realiter ab eo cuius est . Et ideo dicit p̄hs q̄rto me
 taphisice . q̄ nō differt ens 7 vnu nisi fm dēcōm repen
 tam 7 tal̄ vnitas nō est fm nūerū d̄ e p̄dicamēto q̄ritas
 ris sed est p̄ncipiū numeri trāscēdētis q̄ nō realr̄ dis
 tinguit a rebz numeratis . 7 hanc diffinitōem de vno
 siue vnitate ponit exp̄sse cōmentator q̄rto metaphisice
 Dicens q̄ Auzenna fuit in hoc decept^o q̄ non disting
 uebat inter vnu q̄d cōuertit cū ente 7 vnu q̄d est in ḡne
 q̄ritatis . Ad rōem ergo factā p̄ra istā p̄pōem in p̄
 mo dicto alterius op̄ionis . Dēm est q̄ vnitas est accēs
 dens indiuisibile 7 recipit in subiecto diuisibili q̄ cuz
 in illo recipit indiuisibilit̄ 7 non diuisibilit̄ . ideo n̄
 est diuisibil̄ ad d̄m p̄pōem eius 7 est tota in toto accēs
 p̄do to^o kathegorematicē n̄ ē tñ to^o in q̄libz p̄te . nec e
 tiā ps in p̄te . Posset tamē aliter dici q̄ aliqd̄ ē indiuisi
 bile dupl̄ . vno mō q̄ nō habet p̄tem sicut deus 7 sic v̄
 nitas nō est indiuisibil̄ . Alio mō aliqd̄ dicit̄ indiuisibi
 le q̄ nō potest diuidi partibz remanētibz 7 sic oia sensibi
 lia est indiuisibil̄ q̄ p̄ diuisiōnē ei^o p̄tes corūpūnt . 7 si
 militer vnitas est indiuisibilis q̄ diuisiōne facta nō ē
 amplius vnitas sed dualitas . Quarta p̄o . Nume
 rus est forma accidētaliter distincta a rebz numerat^o
 pbat q̄ dupl̄ p̄rio autoritate p̄bi q̄rto metaphisice . dicē
 tis . bis tria nō sunt sex . sed si numerus eēt vnitates vel
 res numerate bis tria essent sex .g. Secūdo . q̄ fm p̄m
 in scdo de aīa numerus est sensibile p̄ se . sed substantie
 numerate nō sunt sensibiles nisi p̄ accidēs ḡ subē n̄ies
 rate nō sunt numerus . Tercio q̄ nisi sic tūc numer^o nō
 esset res distincta a magnitudine q̄d est cōtra p̄m in se
 cūdo de aīa vbi dicit q̄ magnitudo 7 numerus sunt di
 uerſa sensibilia p̄ se . Quarto q̄ illa sunt realiter distic
 ta . quoz vnu corūpūnt altero manēte eo q̄ impossibile ē
 idem corūpū 7 manere . Sed vnitas duabz magnitudi
 dimbz ille adhuc manēt 7 nō numer^o eā . q̄ amplius
 nō sunt due sed vna .g. Sed cōtra hoc arguit q̄drū
 plicif . p̄mo autoritate cōmentatoris q̄rto p̄phisicoz di
 centis q̄ mens facit numerū in subiecto p̄parato ḡ nu
 merus est forma accidētal̄ p̄ter aiām distincta a rebz
 numeratis . Secūdo q̄ fm p̄m q̄rto metaphisice mē
 sura vocū est vor . magnitudinis magnitudo . vnitas
 vnitas . sed nō numeroz numer^o . 7 tamē si n̄ierus esset
 res distincta a rebz numeratis . sicut magnitudo a re
 magna non videt̄ causa q̄re numerus nō esset mēsurā
 numeroz sicut magnitudo est mēsurā magnitudis .g.
 Tercio sic . q̄ forma distinguit ad diffinitōem matie
 ergo est tanta diuersitas in materia sicut in vnitate
 vel rebz numerat^o . 7 p̄ p̄ns sicut res n̄ierate nō sunt alē
 quid vnu sic etiā nec numerus ip̄atū . Quarto sic . seq̄
 ret q̄ agens in om̄i actōe sua facit tot entia . quot prius

erant. sed p̄ns est falsum ergo etc. **L**osequētia patz. qz vno p̄ducto p̄ducit binarij et. q̄ a quolibet ente pro ducuntur tot binarij quot p̄ns erant entia. Sequeret etiā q̄ agens naturale posset producere formā absolu tā in quacūqz distātia. Nā si agens naturale p̄duces ret aliquā vnitatē. tūc cū quocūqz alio vno etiā in q̄ cūqz loco p̄duceret binariū. Ad primā instantiam dicit q̄ numer⁹ accipit duplicif. Uno q̄ p̄tate dist creta q̄ causat ex diuisione p̄tinui. et dicit numer⁹ cōtinuo. et talē numer⁹ nō facit aia. Alio mō p̄ numero trāscendente q̄ dicit numerus cōtinuū. et tali numero numerant p̄tes existētes in p̄tinuo. sic sunt p̄tes linee. Nā inter p̄tes linee nō est aliq̄ diuisio p̄tinuitatis. sicut ue numer⁹ p̄dicamentalis. sed solū est diuisio essentie siue entitatis et numer⁹ trāscendēs. et aia facit ibi dist cretōem q̄ntitatū. ita q̄ p̄metator vult dicere. q̄ ibi p̄ter aiam nō est numer⁹ p̄tatiū. s̄z aia facit ibi dist cretōem q̄ntitatis. Ad scdm dicit q̄ q̄ntuplex ē mensura. Quedā em̄ est mēsurā p̄fectōis. et sic p̄ma cā est mēsurā oim̄. qz p̄ accessum et recessum ab ipsa mēsurā p̄fectio cuiuslibet entis. Scda est mēsurā durati onis. vt tps. Tercia est mēsurā p̄sionis. et sic ois cā est mēsurā p̄p̄tatiū. Et sic dicit q̄nto methaphi. q̄ sensibile est mēsurā sensus. Quarta est mēsurā q̄nta tis. de q̄ est ad p̄positū. Et illa est duplex. Quedā em̄ est mēsurā ad eadē q̄ ad eadē notificat q̄ntitatem ali quā. vt vna vlna p̄mā aliaz vlnā. Alia est mēsurā res p̄licatōis q̄ multoties accepta reddat q̄ntitātē alteri vt vlna decies replicata mēsurat p̄mā decē vlnarū. Et de hac mēsurā dicit p̄s q̄ debz eē minima. et hoc intelligendū est in p̄paratōe ad mēsuratū. vnitatis q̄ est mēsurā vlns numeroz. p̄ replicatōem. qz ipa aliquāes replicata red. dit oim̄ numer⁹. nulli t̄n numeri ē mēsurā p̄ ad eadē. binarij aut̄ bñ est mēsurā q̄ternarij vel senarij p̄ replicatōem. et vn⁹ binarij bñ est mēsu ra alteri p̄ ad eadē. t̄n numer⁹ nō est vlr mēsurā oim̄ nūeroz. et h̄ vult dicere p̄s. binarij em̄ nō mē surat alio numero. sed solū vnitatē. Rō aut̄ distictu/ dnis in magnitudine et numero est. qz oī magnitudi ne data est dare minoz. s̄z et⁹ medietatē. sed nō oim̄ numero Ad terciū dicit. q̄ est tanta diuersitas loci et sit⁹ in binarij sicut in duobz vnitatibz. sed nō diuer sitas numeralis. due em̄ vnitates sunt due numero. qz diuidunt in plura p̄silia. sed binarij est vn⁹ numero qz nō p̄t diuidi in plura p̄silia. Forma aut̄ distictōe extrinseca distinguūt ad distictōem materie. sed non distictōe intrinseca. qz si forma nūqz esset. in materia. nō t̄n esset min⁹ intrinsece disticta ab alia q̄ q̄n ma terie p̄sigit. Ad q̄rtum dicit q̄ nō est inconueniēs q̄ agens in oī actōe q̄ p̄ducit aliqd̄ cōtinuū p̄ducit tot binarios q̄t p̄ns erant entia p̄tinua. non t̄n p̄ducit tot entia q̄t p̄ns erant. qz numer⁹ alioz entū nō est res di stincta ab illis. Et si arguat q̄ illi numeri sūt p̄pa rables ad inuicē. eo q̄ q̄ternarij intelligentiaz ē ma ior q̄ ternarij p̄tinuo. illi numeri sunt eiusdē sp̄ci et numer⁹ dicit vniuoce de illis. Dicit q̄ nō oī cōpa rata eē eadē sp̄c. sed sufficit q̄ illud i q̄ sit p̄paratio sit vn⁹ sp̄ci. Dicit vltra q̄ q̄uis in h̄ntibz p̄trariū ipossi bile est actōem naturālē p̄cedere ad q̄ramcūqz distā tiā. p̄ter cōtrariū impediens. t̄n in illis in qb̄ nulla ē p̄trarietas p̄t fieri actio ad totā distātiā mūdi. sicut p̄ de lumine. sic etiā est de numero. cui nihil est p̄tra riu. Sed ad rōnes scdi dicit alteri op̄inionis. ad

primā negat aīns. nam si ponatur tria p̄tinuēt secul⁹ danf oēs alie res ab illis. nō ponit numer⁹ p̄dicamen talis solū. q̄ntis ponat numer⁹ trāscendens. et sic in tali casu sunt tres res realiter distictē. sed t̄n numer⁹ ternarij ip̄saz nō est realit⁹ distict⁹ ab ipsis. Ad scdam dicit cōiter q̄ vna vnitatis est in potētia ad ali am. posset t̄n dici q̄ illud nō h̄z veritatē in discretis. Ad terciā dicit negādo aīns. nisi oīa illa sint eius dem rōnis. q̄uis aut̄ duo sint eiusdē rōnis et etiā due vnitates. t̄n duo hoies et duo vnitates simul nō sunt eiusdē rōnis. Ad q̄rtū dicit negādo illas p̄ns. qz numer⁹ nō dicit vn⁹. aut etiā vnitatis vna vnitatis p̄e dicamentali. sed t̄n trāscēdēt. Et ideo vnitates et nu meri nō numerant numero p̄dicamentali. sed solū trāscēdenti. qui nō est distict⁹ realit⁹ a rebz numeratis. et ideo ibi est stat⁹. Et si querat q̄ est forma nume rī. Cōiter rōndet q̄ est vltima vnitatis. sed hoc nō ē ve rū. sicut alibi probabit. Et dicitū q̄ illa q̄ntio nulla est. sicut illa q̄ quereret q̄ est forma albedinis. Unde numer⁹ est forma. s̄z forme nō est forma. Sed si q̄ras p̄ quid numer⁹ dicit vn⁹. Dico primo q̄ numer⁹ dicit p̄ vn⁹ individualit. sicut homo vel albedo. Dico sc cūdo q̄ numer⁹ effectiue dicit vn⁹ ab eo a quo effecti ue h̄z suā entitatē. eo q̄ vnitatis trāscendēs et entitas p̄uertunt. et sunt idē realit⁹. Dico terciō q̄ numer⁹ nō dicit formalit vn⁹ p̄ vnitatem p̄dicamentale. sed per vnitatē trāscēdentes. Dico q̄rtō q̄ numerus p̄t dici vn⁹. qz est indiuisus. indiuisio t̄n nō est cā vlns vntas tis numeralis. Nā vnitatis numeralis inuenit in alijs quibz q̄ sunt indiuisibilia. sicut in intelligētis etiaz inuenit i p̄tibz p̄tinuatis. sicut hō vel lignū dicit vnū. Similit in cōtignatis. sicut dom⁹ vel archa dicitur vna. et ergo ad hoc q̄ aliqd̄ sit vnū nō oportz q̄ oīno sit indiuisum. Vlns em̄ causa vnitatis numeralis est eē indiuisum in plura p̄silia. et sic lozes dicit vn⁹ hō. qz nō est duo hoies. et dom⁹ dicit vna. qz nō est due domus. sic etiā binarij dicit vn⁹. qz nō ē duo binarij.

In oppositū. Ad p̄maz p̄ solutio. q̄ntitas em̄ p̄dicat denotatiue denotatōe intrin seca et nō extrinseca d̄ suis inferioribz. Ad p̄batōne scdaz dicit q̄ q̄ntis habeat aliqd̄ ante se in genere cause ma terialis vel efficientis. t̄n nō h̄z aliqd̄ supra se in ge nere cause formalis qd̄ ad ipam p̄trahat. Ad terciā dicit q̄ sp̄s q̄ntitatis p̄t p̄siderari q̄ duplicif. Uno mō in ordine ad suū gen⁹. et sic sunt coequē sub suo ge nere. Alio mō in rōne mēsure. et sic q̄ntitas discreta p̄ oī est q̄ntitate p̄tinua. Tercio. mō p̄t p̄parari quo ad nos. et sic q̄ntitas p̄tinua p̄t est discreta. Quarto vt sunt sp̄s qd̄am que sunt de p̄fectōe vniuersi. et sic vna est essentialit p̄t alia. Ad q̄rtā p̄batōne p̄z so ex d̄cis. Ad scdam d̄ negādo aīns. Et ad p̄batōez p̄z solutio. sicut ad scdam et ad terciā. Ad q̄rtā dicit p̄cedendo q̄ vn⁹ generis est vna prima diuisio et esse tialis. p̄t t̄n esse plures. quaz vna est p̄ d̄ns essentia ales. et alia p̄ d̄ns accidentales. Vlns p̄ma diuisio q̄ntitatis est p̄ d̄ns formales. scda vero nō. sed magis per d̄ns materiales siue accidentales. Ad terciū di cit negādo aīns. Et ad p̄mā p̄batōne dicit q̄ ex nō q̄ntis nō resultat q̄ntitas continua. sed bñ q̄ntitas dis creta. Ad scdā p̄batōem p̄z solutio. et sicut ad ter ciā. Ad q̄rtam aut̄ dicit q̄ licet in intelligētis reperia

non sit forma numer

tur quantitas transcendens. tñ in eis nō reperitur quā-
titas de genere quātitatis Ad quartā dicit negan-
do anis. Et ad p̄mā probatōem negat maior. nō enim
o3 omne accūs habere subiectū adequatū. sicut et dic-
tis patuit Ad scđam p̄batōem dicendū est q̄ corp⁹
equiuoce accipit qñ est spēs qñtitatis et substantie. cu3
em accipit pro substantia nata mensurari trib⁹ dimē-
sionibus. tñc est spēs substantie. sed qñ accipit p̄ ipsa
rina dimēsiōne. tñc est spēs qñtitatis Ad terciā p3
solutio et ad quartam ex dictis

Aliquid vero

In hoc quarto caplo determinat p̄hs de re-
latione siue de adaliquid qđ est terciū pdicamentum.
Et diuidit prima sui diuisione in duas p̄tes p̄ncipa-
les. In prima determinat de relatiōe s̄m opinione an-
tiquoz. et ponit cōitates et p̄p̄ietates relatiuoz. Et
diuidit in duas partes. In p̄ma ponit descriptiones
ad aliquid dices Ad aliquid talia dicitur q̄cūq; hoc
ipsum qđ sunt alioz dicitur vel quōlibet aliter ad
aliud. id est talia dicitur relatiua quecūq; hoc ipsum
qđ sunt dicitur alioz. id est referuntur ad alia s̄m ha-
bitudines genitiui casus vel quomodolibet aliter ad
aliud. i. sub quacūq; alia habitudine alicui⁹ alterius
casus. vt dicitur. accusatiui. vel ablatiui Et cū dicit
(Vt maius) exemplificat de eis q̄ dicitur sub habi-
tudine genitiui casus. vt in aius dicit alicui⁹ maius.
et duplū d̄: alicui⁹ duplū. vt puta dimidiū. 2 sic de ali-
is. S3 cū dicit (Atuero) exemplificat de illis q̄ dicitur
sub habitu dicit alicui⁹ alteri⁹ casus. vt habitus
et affectus disciplina positio. dicuntur em̄ illa sub ha-
bitudine alicui⁹ casus. sicut mons dicit magn⁹ ad
aliū montem. et simile dicit alicui simile. Et q̄ exem-
plificat de positione. ideo enumerat quāsdā positi-
ones. et dicit q̄ accubitus et statio et sessio sunt positi-
ones. sed sedere et stare vel tacere nō sunt positiones. s3
denotatiue dicitur a positionib⁹ In est aut̄ p̄tra-
rieras In hac secūda parte ponit p̄hs duas cōita-
tes et duas p̄p̄ietates ad aliquid. Prima ē habere cō-
trariū. q̄ aut̄ p̄trarietas insit relationi declarat exem-
plarit. q̄ virt⁹ p̄trarietas virtio. et scia ignozatiue. et ista
sunt ad aliquid. hoc tñ nō p̄uenit omib⁹ relatiuis. q̄ du-
plici et simplici nihil est p̄trariū. nec sibi (Viden-
tur aut̄) Ponit scđam cōitate q̄ est suscipe magis et mi-
nus. Q̄ aut̄ aliq̄ relatiua suscipiunt magis et min⁹ de-
clarat exemplarit. q̄ sile d̄: magis et min⁹ sile. et ineq̄le
d̄: magis et min⁹ ineq̄le. nō tñ oia relatiua suscipiunt
magis et min⁹ q̄ duplex nō dicit magis et minus du-
plex nec aliquid taliū (Via aut̄ relatiua) Ponit
p̄mā p̄p̄ietatē. q̄ est. Oia relatiua dicitur ad p̄uertē-
tiā. Probat inductiue. q̄ seru⁹ dicit dñi seru⁹. et do-
min⁹ serui dñs. et duplū dimidiū duplū. et dimidiū
duplū dimidiū. et mai⁹ minorē mai⁹. et min⁹ maiorē
min⁹. et s̄l̄r in alijs. (Sed casu aliquoties) Dicit
aresto. q̄ nō sp̄ fit s̄m eūdē casum. q̄ disciplina dicit
disciplinari. et s̄l̄r sensus dicit sensati sc̄lus. et sen-
sati sensu sensati Sed cū dicit (Atuero aliquid) Ponit
vniū impedimentū qđ posset fieri p̄tra p̄dictā
p̄p̄ietatē. Et dicit q̄ relatiua dicitur ad p̄uertentiā
si fiat p̄ueniens assignatio relatiui. si aut̄ non fiat p̄ue-

niens assignatio tñc nō dicitur ad p̄uertentiā. sicut
si ala assignet aut̄ tanq̄ suo correlatiuo. assignatio est
inconueniens. Nec dicitur ad p̄uertentiā. q̄ nō ois ala
est auis ala. imo multe sunt. ale q̄ nō sunt auium. Et
hoc impedimentū p̄t p̄uenire duob⁹ modis. primo
quando correlatiuo nō est nomē impositū. et ideo ad
hoc euitādum ipse dat tale documentū. q̄ quicūq;
correlatiuo alicui⁹ relatiui nō est nomē impositū tñc
necesse est fingere nomē correlatiui a nō te relatiui. vt si
remus assignet relatiui nauis nō est cōueniens assigna-
tio. q̄ rem⁹ non refert ad nauē in eo q̄ nauis. quia
multe sunt naues quaz remi nō sunt. sed si correlati-
uū remi assignet fingendo nomen a remo tñc p̄ueniens
erit assignatio. et dicitur ad cōuertentiā. q̄ rem⁹ dicit
rei remite remus. et remitū remo remitū. Similit̄ ē i
alijs. vt si caput assignet ad aial tanq̄. ad correlatiuū
nō est conueniens assignatio. q̄ caput nō refertur ad
aial in eo q̄ aial. multa em̄ sunt animalia capita non
habētia. sicut ostree 2c. sed si capitū assignet. p̄ corre-
latiue eius p̄ueniens erit assignatio. Et q̄ dicit q̄ o3
fingere noia. ideo dat modū s̄m quē oportet ea finge-
re ibi (Sic aut̄ facilius) dicens q̄ntiēscūq; correlati-
uo non est nomen impositū tñc fingat nomē correlati-
ui a primo. id est a noie relatiui cui est nomen impo-
sitū. vt ab ala alarū. et a remo remitū. Secūdo p̄t p̄-
uenire illud impedimentū ex hoc q̄ q̄uis relatiuo et
correlatiuo sint nomina imposita. tamen relatiuū nō
assignatur ad suū propriū correlatiuū. sicut si seru⁹
non assignetur domini seruus. sed hominis aut̄ bipe-
dis aut̄ alicuius alterius. tñc non erit p̄ueniens assigna-
tio nec dicitur ad p̄uertentiā. Deinde cū dicit
(Amplius si p̄uenienter) dat duo documenta quib⁹
possum⁹ cognoscere qñ est cōueniens assignatio. et qñ
non. Prīmū documentum est. si aliqđ relatiuū assignet
alicui⁹ oportet videre an circūscriptis omnib⁹ acci-
dentib⁹ relatiui et relicto solo correlatiuo adhuc tale
relatiuū referat ad ipsum. et si sic tunc p̄ueniens ē as-
signatio. sicut circūscriptis oibus que sunt accētia
dño. vt esse bipedem scie susceptibile vel hominem. et
hoc solo relicto q̄ est dñs adhuc seru⁹ refert ad dñm
semp̄ em̄ seru⁹ dicitur domini seruus. et ideo seruus
p̄uenienter assignat ad dominū. Scđm documentū
dat arestoreles cū dicit (Si vero seru⁹) et est tale. si re-
latiuū assignet alicui et circūscriptis omnib⁹ alijs illo
solo relicto nō plus referat ad illud. tñc nō est p̄ueni-
ens assignatio. sicut si seruus assignet ad hominem et
ab homine circūscribat esse dominū. tunc seruus non
plus referat ad hominē. et ideo non est p̄ueniens assigna-
tio. Similit̄ si ala assignet ad auē. et ab auē circū-
scribatur esse alatum. tunc ala non plus referat ad
uen. ideo non est conueniens assignatio. Et ex hoc cō-
cludit q̄ omnia relatiua dicuntur ad conuertentiā
si fiat conueniens assignatio ad correlatiuū. et si cor-
relatiuo sit nomen impositum facile erit conuenienter
assignare. si vero non sit nomen impositum necesse erit
fingere nomen correlatiui a relatiuo Tunc ibi (Di-
uiditur aut̄ ad aliquid) Hic philosophus ponit scđ-
cūdam p̄p̄rietatem ad aliquid que est. q̄ omnia rela-
tiua sunt simul natura. Probat q̄ duplū et dimidiū
sunt simul natura. et dominus et seruus. q̄ si duplū
est dimidiū est. et econtra si dñs est seru⁹ est. 2 econtra.
sic aut̄ est in alijs. ipa em̄ perempta se perimunt. quia

si non est duplū nō est dimidiū. et si nō est dimidiū nō est duplū. et sicut est in alijs. Sed cū dicit (Nō autē in oibz) ponit duas instācias p̄ra hanc p̄rietatem. Prima est de scibili et scia. q̄ p̄ sic formari. Scibile et scia sunt relatiua. et tñ nō sunt simul natura. q̄ nō oīa relatiua sunt simul natura. Maiorē p̄bat tribz rōnibz. Prima est q̄ in pluribz res p̄existūt anteq̄ de ip̄sis accipiam⁹ sciam. nā in paucis aut nullis videm⁹ sciam simul esse cū scibili. q̄ rē. Sed scōaz rōnem tāz q̄ tibi (Ampli⁹ scibile) dicens q̄ scibili distincto distinguit scia. sed distincta scia nō distinguit scibile. q̄ scibile plus est scia. An̄s p̄ vtraz p̄te probat. q̄ si nō ē scibile scia nō est. si em̄ nō est scia nō oīa scibile nō esse. vt si q̄dratura circuli sit scibilis. tñ nondū est scia de ip̄a. Et cū dicit (Ampli⁹ autē) rangit tertiā rōnem. que est q̄ sublato aiali nō est scia. et tñ sublato aiali. p̄nt eē plura scibilia. q̄ rē. (Sicut autē his) ponit secūda instācia q̄ est de sensu et sensibili. et p̄ sic formari. Sen sensus et scibile nō sunt simul natura. et tñ sunt relatiua. q̄ Maiorē p̄bat. q̄ scibile plus est q̄ sensus. Et hoc p̄bat duabz rōibz. Prima ē q̄ destructo sensibili destruit sensus. sed destructo sensu nō destruit scibile. q̄ scibile plus est sensu. An̄s p̄bat p̄ prima p̄te. q̄ destructo sensibili destruit corp⁹. eo q̄ omne corp⁹ ē scibile. sed sensus est circa corp⁹ et in corp⁹. q̄ destructo sensibili destruit sensus. eo q̄ omne corp⁹ ē scibile. An̄s p̄ scōaz p̄te probat. q̄ destructo aiali destruit sensus. sed destructo aiali nō destruit scibile. eo q̄ destructo aiali adhuc remanet corp⁹ calidū dulce et amarū. q̄ destructo sensu nō destruit scibile. Sed cū dicit (Ampli⁹ sensus) ponit scōam rōnem. que est sensus simul sit cū sensato. sed scibile plus ē q̄ sensatū. ergo scibile plus est q̄ sensus. Maiorē probat. q̄ simul fit aial et sensus. Maiorēz p̄bat. q̄ ignis aq̄ et alia hmōi ex q̄bus p̄stat aial plus sunt q̄ aial. Et il las instācias nō soluit. (Habz autē q̄stionē) Ista est scōa pars p̄ncipalis hui⁹ capli. in qua mouet et soluit aristoteles vnā q̄stionē que est. vtruz aliq̄ suba dicit ad aliq̄d vel nō. Et p̄mo probat q̄ p̄me substantiā nec fm se totas nec fm suas p̄tes dicitur ad aliq̄d. q̄ aliq̄s hō nō dicitur alicui⁹ aliq̄s hō. nec aliq̄s bos dicitur alicui⁹ aliq̄s bos. sicut q̄dā man⁹ nō dicitur alicui⁹ aliq̄s bos. sicut q̄dā man⁹ nō dicitur alicui⁹ q̄dā caput. sed alicui⁹ caput. Deinde cū dicit (Sicut autē) p̄bat q̄ scōe substantiā fm se totas non dicitur ad aliq̄d. q̄ hō nō dicitur alicui⁹ hō. nec bos alicui⁹ bos. nec lignū alicui⁹ lignū. sed alicui⁹ ius possessio. Tercio vero cū dicit (In hmōi ergo) arguit dubitatiue p̄bando q̄ p̄tes scōaz substantiarū sunt ad aliq̄d. q̄ caput est alicui⁹ caput. et man⁹ alicui⁹ manus. et alia hmōi. Et ideo p̄tes scōaz substantiarū videtur esse ad aliq̄d. (Si igitur) Dicit p̄hus soluit p̄dicam questionem. primo cōditōaliter dicens q̄ si diffinitō superi⁹ data de ad aliq̄d sit sufficiens. aut nimis difficile. aut impossibile est soluere q̄ nulla substantia sit ad aliq̄d. Si autē illa nō sit sufficiens. hec p̄ dari. Ad aliq̄d sunt quibz hoc ip̄m esse est ad aliq̄d q̄dā modo se habere. Et ponit dōnam in ter istā diffinitōem ad aliq̄d et diffinitōem superi⁹ data tam. q̄ prima diffinitō p̄uenit omnibz relatiuis. hec autē p̄uenit solū relatiuis quoz rotū esse est ad aliq̄d. Et cū dicit (Ex his q̄ manifestū) Infert ex hac diffi-

nitione vnū correlatiū. in quo cōiter ponit vna p̄prietates relatiuoz. et est Si aliquis diffinitō nouerit vnū relatiuoz diffinitō noscet et reliquum. Probat. q̄ si q̄s nouerit diffinitō quid est duplū. mox diffinitō noscet cui⁹ est duplū. et si nō nouerit diffinitō ip̄m cuius est duplū nec etiā noscet si est duplū. Similit̄ si quis nouerit diffinitō q̄d melius est. necessariū est ip̄m cognoscere quo melius est. et ideo si q̄s diffinitō nouerit vnū relatiuoz. diffinitō noscet et reliquū. Et ex hoc soluit p̄dictā q̄stionē cathegorice. cū dicit (Caput vero) p̄bando q̄ p̄tes substantiarū nō sunt ad aliq̄d. q̄ aliquis p̄ diffinitō noscere partes scōaz substantiarū. et nō noscere ea quoz sūt p̄tes. q̄ quis aliquis diffinitō nouerit quid sit caput vel man⁹. nō tñ oportz cognoscere cui⁹ est man⁹ vel caput. ergo p̄tes scōaz substantiarū nō sunt ad aliq̄d. sicut p̄tes p̄ma et suba nō sunt ad aliq̄d. et p̄sequens verū est dicere q̄ nulla substantia est ad aliq̄d. Sed cū dicit (Fortasse autē) Finat̄ liter excusat se de dictis in hoc caplo. assignādo causā quare dubitatiue processit plus q̄ in alijs. dicens q̄ fortasse est difficile declarare aliq̄d confidenter de istis. nisi sepe pertracta sint. ideo dubitare de singulis supple dubitabilibz nō erit inutile. Circa hūc textū attende primo. q̄ ille tractat⁹ de relatiuis p̄uenienter ordinat post q̄ntitatē et ante qualitātē fm dominum Albertū tanq̄ inter sua fundamenta. Nā actio et passio q̄bus annectit qualitas et etiā q̄ntitas sunt cause relationū. et etiā relatio inter oīa accēntia est maioris accēntialitatis. ideo p̄uenienter post tractatū de q̄ntitate de ipsa relatiōe determinat. Tñ boetius in p̄mēto alias reddit causas sic dicens. Cur autē de his que sunt ad aliq̄d determinat amisso interim tractatu de q̄ntitate hec cā est. q̄ posita quantitate. minus minusq̄ esse necesse est. quare cū quantitate p̄tinuo ad aliq̄d sequitur. recte post quantitatē relatiuoz series ordinata est. Illud quoq̄ est in eā q̄ cū superius de quantitate tractaret relatiuoz. mentio facta est q̄n de magno paruoq̄ diceret. Et ideo p̄uenienter tractat⁹ relatiuoz post tractatū de quantitate ordinatus est. Attende secundū. q̄ istud predicamentū solet appellari ad aliq̄d relatiuū et relatio. Tñ fm albertū p̄uenientissime vocatur ad aliq̄d. eo q̄ ad aliq̄d significat naturā hui⁹ predicamenti. vt exercitum seu vt in actu. relatiō significat eā vt abstractā. Et ita solū in aptitudine seu habitualiter acceptā. Relatiuū vero noiat materialiter illud quod refert. Unde hoc p̄positus ad aliq̄d quod est p̄positio euz suo casuali duo importat q̄ sunt in relatiuis. Vnū est transitio q̄ est ad aliq̄d diuersum. Aliud est terminatio hui⁹ habitudinis que importat p̄ hūc accusatiuū aliquid. sicut paternitas est in patre et terminat ad ad filiū. sicut filiatio est in filio et terminat ad patrē. Hinc est q̄ hoc predicamentū hz aliquid p̄mune cū omnibz accēntibz. q̄ inheret. et aliquid sp̄iale. q̄ nō solū est in subiecto. sed etiam ad aliq̄d aliud terminat. Unde dicit allegando p̄p̄ phirū et alexandrum q̄ plato inuenit hoc nomē. nāz p̄dicamentū illud ab antiquis relatiuū dicebat. q̄ plato emendauit p̄siderans q̄ relatiuū hic non p̄siderat nisi materialiter. sicut non significat p̄paratōem sine relatiōem nisi in potentia. ex eo q̄ significat potentiam actiua ad referendū. ad aliq̄d aut significat actuale exercitiū. et ex hoc infert q̄ illud predicamentū

aptissime significatur p hoc nomen adaliquid. min⁹ apte per relatiuum. minime vero p hoc nomen relatio. qd significat naturā adaliquid vt abstractā et quasi p modū absoluti. Dicit aut boet⁹ q siue relatiua dicitur siue adaliquid relatiū nihil interest. Adaliquid em dicit q ipm qdem cū p se nihil sit relatiū tm ad aliud constat. Relatiua quoq; dicuntur idcirco q eorum nūcupatio semp ad aliud referat quo circa nihil inf est quomoliter dicat. Vter⁹ aut videt hoc pdicamentū p hoc nomen relatio nūcupari in abstracto et non in concreto. sicut cetera pdicamenta nūcupant. et eo q cōcreta fm phum qnto thopticoz p se non sunt in genere. Un adaliquid nō iporat habitudinē siue rōnem referendi. sed terminos habitudinis siue ea q in ista relatione referunt. talia aut nō reponunt in isto pdicamento. nec etiā adaliquid dicit qd vnū. quale debz esse gen⁹. sicut de se pz. quare puenitissime hoc pdicamentū relatio vocat. Si aut qras quare ab aresto. ad aliquid nōctur. Dico q hoc est ex eo q res ista pdicamentū sunt minime entitatis. et pns minime cognoscibilis. ideo aresto. tanq; bon⁹ doctoz p finimos habitudinis qis iporat h nōmē adaliquid ipam habitudinē demonstrat. Attende tercio. q fm boetiū qui dicit. huius aut distinctio platonis eē credit q paulo post ab aresto. emēdat totus tractat⁹ de relatiuis vsq; ibi. (Sed sūt adaliquid) est script⁹ a platone. et illud qd sequit est scriptū ab aresto. Unde simpliciter sup pdicamenta dicit. boeti⁹ vero totū libz scribens de adaliquid et de aliquo se habete puta tm a platone esse assignat⁹ vsq; (ad hoc q sunt alioz eē dicunt. qd autē sequit ab aresto. ponit correctōis gratia. Attēde qrtō q aresto. dicit i distinctōe (dicunt) i pl. 7 nō dicitur in singulari numero. Lut⁹ cām assignat boetius dicēs. quicqd em i natura relatiōis cognoscit cū alio necē est q p si deref. Atq; ideo nō dixit aresto. adaliquid vero tale dicit. sed in plurali numero. talia dicitur inquit demonstrans relatiuoz intelligentiā non in singularitate. sed in pluralitate pistere.

Questio sexta

diuisiones et proprietates tercij generis scz adaliquid sunt sufficient assignate. Arguit primo ptra suppositum qz adaliquid nō est gen⁹. pdicamentale. q. Anz pz. pmo qz qd est cōe enti et nō enti nō est gen⁹ pdicamentale. sz adaliquid est hmoi. q. Vno: pz qz inf ptradictoria q sunt ens 7 nō ens est ptradictio media. q est relatio. sz illa nō est ens. eo q nullū ens mediat inf ptradictoria. Parz scdo. qz qd est cōe enti reali et enti rōnis nō ē gen⁹ ms pdicamentale. sed relatio est hmoi. qz cōtinet sub se sedas intēdēs et multas alias relatiōes rōnis. ergo Tercio pbat anz. qz qd ptnet sub se trāscēdēs nō est gen⁹ pdicamentale. sed adaliquid siue relatio ē hmoi. qz ptnet sub se idē et diuersum. q. Quarto pz qz omē genus pdicamentale dz habere vnū pxiū qsitū respēctū pme substatie. sed sic nō est de adaliquid. qz illd maxime esset qliter se hz hoc ad illud. sed hoc ē falsū. qz p hoc qsitū bñ qrit de alijs ab his que sunt. de h pdicamento. q. Secūdo sic. Adaliquid nō est vnū gen⁹. q nō est gen⁹ pdicamentale. Anz pz pmo. qz adaliquid fūdas in oibz generibz. q nō est vnū gen⁹. Secdo pz. qz relatiū in cōi hz correlatiū ad qd referat. et nō seipsuz nec aliqd supius nec inferi⁹. qeqlē. Et nō est maior ra

tio quare vnū sit magis gen⁹ q aliud. q. Erūt duo genera. Maior pz qz habere correlatiū puenit oibz relatiuis. q puenit eis p aliqd cōe cui pmo puenit. et illd nō est nisi relatiū in cōi. q. Vno: pbat. qz relatiua sunt simul natura. et dicunt ad puerentiaz. sed h nō p cē si adaliquid referret ad seipm aut ad superi⁹ aut ad inferi⁹ tanq; ad correlatiū. q. Tercio parz. qz cui libet generis vnū sunt tm due spēs. sed relatiōis in cōi nō sunt tm due spēs pme. q. Vno: pbat. qz si sic tūc sint. a. et. b. et oportet q referant adaliquid. 7 tūc qrit vtrū. a. referat ad. b. et. b. ad. c. et sic erunt relatiua eqparantie. et p pns oia relatiua eis inferiora erunt etiā relatiua eqparantie. et si sint relatiua supponis alia erūt relatiua suppositōis. et p pns oia relatiua erunt disqparantie et nulla erūt eqparantie vel saltē erūt alteri⁹ generis. et etiā erūt qtuor spēs pme relatiōis. Pater qrtō. qz spēs hui⁹ pdicamenti nō sunt distincte a spēs alioz pdicamentoz. q nō est vnū gen⁹ distinctū ab alijs. Anz pz p phm. qz lepe enumerat cadē in pdicamento adaliquid et in pdicamento qlicatis Tercio arguit ptra qsitū. qz si diff. nitōes relatiuoz essent tm assignate. seqret q oia essent adaliquid siue relatiua. sed hoc est falsum. qz multa sunt q nō pnt referri sub habitudinē alicui⁹ casus. et sūter nulla sunt qz esse nō se habeat qdām ad aliud. q. Firmat. qz si esse relatiōis esset ad aliud hoc nō esset nisi p aliā relatiōem et tūc illi⁹ esse etiā esset ad aliud. et p pns esset pcellus i infinitū in relatiōibz. Quarto arguit ptra prietates primo ptra pma. qz relatiua opponunt relatiuē. q nō ptraie. Tenet pna. qz sunt diuersē spēs oppositiōis. Contra scdam. qz si susceptio magis 7 min⁹ cōuenret relatiōi. vel hoc pueniret ei fm se. vel gratia sui fundamenti. Nō pmi. qz nō cōuenit oibz. Nō scdm. qz tunc nō intendet respect⁹ nisi ex intēdē sui fundamenti tūc fundamēto eqli pmanente nunq; fieret intēdē ip⁹ sius relatiōis. sed hoc est falsum. qz videm⁹ q fundamēto eodem modo se hntē solo finimo suscipiente maioratōem vel minoratōem ipm dicit equale vel ineqle. Et sūter dicit de coloribz qui dicuntur siles vel dissiles. Contra tercia arguit. relatio terminat ad absolutū. q nō referat ad suū correlatiū. et p pns relatiua non dicuntur ad puerentiaz. Anz pz. qz relatio referat ad illud q posito et circūscripto omi alio adhuc referuntur ad ipm. tale est absolutū. Contra qrtā sic arguitur. vnū relatiuoz prius est altero. sicut pat prior est filio ergo nō sunt simul natura. Et firmat. qz vnū diffinitur p reliquū. q vnū est pus alio. ex eo q diffinitō debz esse prior suo diffinito

In oppositū Est pbs in textu. Pro solutiōe istius qstionis soluen de sunt quatuor questiones partiales

Questio prima

Utr relatio sit vnū gen⁹ cōe oibz relatiōibus ab alijs generibz distinctū. Pro cui⁹ solutiōe atende pmo q octo sunt modi relationū assignati a franco vices simanona distinctōe pmi sententiaz. Pmi⁹ est. relatiōis aliē sunt fm dicit. et aliē fm esse. Illa aut dicuntur relatiua fm dicit q fm id qd sunt alioz pdicamentoz sunt. fm aut se sunt absoluta. ita q solū intelligunt cū habitudinē ad aliud. sicut aia intelligit cū habitudi

ne ad homines et scia ad scibile. Sed relatiua fm esse sunt q fm tota suā noturā et totū id qd sunt in p dicamento relatiōis. sicut pafnitās. Secūda diuisio relatiuoz est q alia est relatio rōnis q est ab aia fabri/ cata et in aia obiectiue. Alia vero realis que nō est ab aia fabricata. sed est in rez natura circūscripto omni ope intellecte. Et ad talē tria requirunt. Prīmū est q beat extrēa realia. Secūm ē q extrēa sunt realit distincta. Et terciū ē q talis relatio inuestigat ex natura ex tremoz circūscripto oī opo intellecte. Tercia diuisio relatiōis est in relatiōes disqparātie. q necō sunt alicuius alteri spēi in vtroqz extremis. vt paf et fili. et in relatiōes eqparātie q sicut dicitur rōis in vtroqz extremoz. Quarta diuisio relatiōis disqparātie est in relatiōes suppositōis q sūt supiores et pncipaliores. et sup/ positōis q sunt min/ pncipales. Quinta diuisio est relatiōis in trāscēdentes et nō trāscēdentes. Unde il le sunt trāscēdentes q nō sunt alicui p dicationē. vt idē et diuersum. Ille vero nō trāscēdentes q sunt alicui determinati generis. vt dūs et seru. Sexta diuisio relatiōis est in relatiōes intrinsec/ adueniētes q necē/ sario inalcunt positis extremis. et extrinsecus adueni/ ētes q nō necārio inalcunt posit is extremis. sed acq rūt aliquā apporimatōem. sicut respectus q est inter agens et paties. sed illa distinctio relatiōis q intrinse cus adueniunt alijs simpliciter necārio ponunt positis fundamēto et termino. sicut respect/ creature ad deū alii vero nō. sicut positus duobus albis fm est posset nō poni silitudo. de quo tū est dubiū. Sicut si de/ creaf set me et patrē meū inter nos nō fuisset pafnitās nec fili/ liatio. illa em nō surigat nisi positio actū generandi. Septima diuisio relatiōis est in fundamētales et for/ males. Vñ relatio fundamēntalis est illa q est in suo fundamēto p se scdo mō expectās in eo relatiōem for/ malē siue actualē. sicut rñsibilitas expectat actū rñden/ di. Sed relatio formalis est in suo fundamēto p acci/ dens. sicut pafnitās et filiatio. Attende scdo q rela/ tio siue ad aliqd vt est generalissimū est rō referēdi ad aliud. et fm illā rōnem p dicitur de oibz suis inferioribz p se pmo mō. q p3. q fm aristotelis diffinitōem illa sunt ad aliqd quoz esse est ad aliud se habere. h inest oibz q sunt ad aliqd p se pmo. q inest eis p rōnē alicu/ ius cōis. qd nō est aliud nisi rō referēdi ad aliud. igit/ Et si forte arguas. q si relatio sit pncipiuz referēdi ad aliud relatiuū. hoc erit fm eā de formā cōem oibz relatiuis. q erit relatio eqparātie. Scdo idē nō re/ fert ad seipm relatiōe reali. si q relatio sit ad aliqd siue relatiuū. tūc habet reali qd correlatiuū. et cū relatiua sine simul natura sequit/ q in ad aliqd erūt duo gene/ ralissima genera. Ad primum respondeo. q rela/ tiuū eqparātie p capī p rē et trāssumptiue. Proprie acceptū est aliqd relatiuū qd dicit ad aliud fm eādē formā specie a q relatiōe imponit nomē vñ qd dicit/ de vtroqz relatiuo talis relatiōis. sicut sunt filie et eqle. Trāssumptiue autē sumptū dicit relatiuū eqparātie omē illud qd eodē mō denotat vtrūqz extremuz. licet illud nomē non imponat ab vna forma in specie. et h scdo mō pcedo relatiōem q est generalissimū esse rela/ tiōne eqparātie. et ab ea dicit relatiū eqparātie. dicit/ em relatiū relatiue relatiū. Vñ relatiū pmo/ accep/ tū est spēs hui/ p dicationē. nec est incōueniēs q relati/ ua disqparātie sint illo mō equiparātie. Ad secūd/

dum dicendū q relatio in cōi nō hz aliā relatiōem h/ bi oppositā. sicut nec relatiuū in cōi hz aliud correla/ tiuū sibi oppositū. Est em pncipiū referēdi idē ad seipm. nō idē numero nec spē. sed idē genere. Et q p3 q nō est incōueniēs idē referri ad seipm relatiōe reali posset tū dici q relatio in cōi hz rñmū in cōi. ille autē termin/ dicit/ de oibz terminis terminātibz relatiōes. Vtr/ aut relatio possit fundari in relatiōe postea pate/ bit. Attende terciō. q ista tria relatiō respect/ et ha/ bitudo vidēt habere aliquale ordinē. Nā respectus repit/ in septē generibz. relatio autē p rē sumpta p rē ē in vno genere. nā septem sunt respect/. sed tū vñz est p dicationē relatiuū. Habituudo vero cōior est respect/ tu et relatiuo. eo q in multis repitur habituudo in qd/ bus nō repitur respect/ neqz relatiuū. sicut inter diffi/ nitōem et diffinitū. subiectū et p rē passionē repit/ ha/ bitudo. vbi tū null/ est respect/. Attende q rō. q ad hoc q aliq relatio sit in hoc p dicatione q rō. requirunt. Primo q sit relatio realis. eo q ens reale diuidi/ tur in decē p dicationē. et idē oīe qd est in p dicationē to est ens reale. Scdo requirit q sit relatio finita. et li/ mitata et nō trāscēdēns. et idēo nulle relatiōes dicte de deo si sumātur fm suū cōceptū p mune sunt in hoc p dicatione. imo si in hoc p dicationē reponātur hoc est fm suū pceptū finitū et limitatū. Vñ dicit/ est sus/ per/ q ad hoc q aliquid sit in p dicatione reqrit q habeat pceptū finitū et limitatū. nihil autē formaliter dicit/ de deo est h mōi. Tercio requirit q sit relatio formalis et actualis. nā q relatiōes ap ritudinales nō distinguātur realit a suis fundamētis. ideo sunt i cōs/ de p dicationē reductiue in quo sunt sua fundamēta. Quarto requirit q sit relatio intrinsec/ adueniēs. et idēo q rōis oīa reponibilia in sex vltimis p dicationē sunt relatiōes fm eē. tū nullū eoz est de hoc p dicationē to. q nulla talis relatio necārio surigat positis fundamēto et termino.

Dic primo Relatio siue ad aliqd in suo pceptu cōi accept/ ta nō est vñ gen/ gene/ ralissimū. Paf sic. q nihil cōe septē generibz est vñ gen/ generalissimū. sed relatio est cōis septē generibz generalissimis. q rē Dic scdo. q relatio realis actua/ lis intrinsecus adueniēs est vñm genus saltem cir/ cumlocutiue. Paf sic. q illud est gen/ qd predicatur de pluribus differentiibus specie. sed relatio est huius/ modi. q rē. Vno probatur. quia predicatur de relatiōe equiparātie et disqparātie que differunt specie. igitur rē Dic terciō q proprius modus per que p dicationē istud distinguit ab alijs p dicationē tis est esse ad aliud. Paf ex diffinitōe aristotelis quā ipse attribuit huic p dicatione. sunt enim talia ad q aliquid quibus totum esse est ad aliud quodā modo se habere. Dic quinto q hoc genus generalissimum est vñ. qd patet sic. quia omne illud genus est vñm quod fm vnam rationem dicitur de omnib/ suis spe/ ciebus. sed relatio est huiusmodi. quod sic patet. ens diuiditur in ens ad se. et in ens ad aliud. et nulla rela/ tio est ens ad se. ergo omnis relatio est ens ad aliud. z per consequens habituudo vnius ad alterum siue ratiō referēdi ad aliud erit propria ratio ipsius relatiōis fm quam p dicitur de omnibus suis inferioribus. Sequitur secunda questio

Questio secunda vtz

Comunitates et proprietates relationum sunt a pho pueni enter assignate Pro cuius solutio attende pmo qd beatus augustinus in suis cathedonibus illi predicamento assignat quatuor proprietates. Prima est qd proprium est relationi qdam modo intelligi cuius termino. omne enim qd est ad se generaliter loquendo potest intelligi in suo alio intellectu. sed si relatio debet intelligi necessario requirit suum terminum intelligi. Secunda proprietates est qd omnia relativa dicuntur ad puerentiam. Tercia proprietates est qd relative opposita sunt esse in eo de susceptibili p preparationem ad diuersa. qd id est potest esse patris et filii respectu diuersorum. licet non respectu eiusdem. Quarta proprietates est specialis modus predicatois. recipit enim predicatoem in obliquo qd relatio hoc ipsum qd est aliorum est. et si aliquid absolute huiusmodi predicatoem suscipiat. hoc tamen esse non potest sine concomitantia respectu. Attende secundo. qd susceptio contraria. scilicet magis et minus non in sunt relative nisi gratia suorum fundamentorum. Tunc illa relativa qd fundantur in formis suscipiuntur magis et minus. et huiusmodi proprietatem etiam habent contraria. illa autem qd fundantur in illis formis qd non habent proprietatem nec magis nec minus. etiam non suscipiuntur contraria. et propter hoc relationes fundate in quarta specialitate nec suscipiuntur contraria nec magis et minus. Unde generaliter si relativa apparent ad sua correlatiua cum quibus dicuntur ad puerentiam non contrariantur. sed relative opponuntur. nam posita se ponunt et pempta se perimunt. Si autem apparent ad alia qd ad sua correlatiua. tunc in illis qd habent fundamenta contraria reperitur contrarietas. in alijs vero non. Tunc si virtus propria ad virtuosum et scia ad scitum non est contraria. Si autem virtus congerit ad virtuosum. et scia ad ignorantiam ipsius contrariatur. Et si forte arguas qd eque et inequale suscipit magis et minus. et tamen qritas qd est eius fundamentum non suscipit magis et minus. Dicendum est qd sufficit ad hoc qd relative suscipiat magis vel minus qd eius fundamentum suscipiat magis vel minus vel maius et minus. Videtur tamen dicere boetius aliter in commento. vnde dicit sed forte qd dicitur cur. (cum qritas sit dici eque et inequale. et qritas magis atq; minus non suscipiat) eque et inequale inter se crescat et remissione minuatur. Dicendum igitur quomodo quicquidmodum substantia ipsi in eo qd substantia est non est proprium. ipsi tamen proprium est contraria posse suscipere. ita et in quantitate psideat. proprium enim est non hoc ipsum cuius est proprium. sed qdam alia extrinseca qritas. passio enim quantitatatis est et qdam qualitas eque et inequale dici posse. qd quomodo non est idem proprium qd est illud cuius est proprium eque vel inequale dici non est qritas cuius est proprium. sed qdam qritas seu passio qritatis. Ex hoc videtur haberi qd equalitas vel non est qritas. vel non est immediate fundata in qritate. sed qdam extrinseca qualitas. Dicit tamen eoster qd eque non suscipit magis. eo qd fundatur in induisibili. Ineque autem suscipit magis et minus. eo qd recessus ab equalitate potest fieri sicut magis et minus. Attende tertio qd relativa dicuntur ad puerentiam non est aliud qd ea ferre ad se inuicem sicut mutua dependentia. sic se qd relative usque predicet de seipso cum obliquo sui correlatiui et contra. vt dominus seruus dominus. et seruus domini seruus. Tunc boetius. Quod uertit autem est. vt si pma res dicatur ad secundam. secundam rursus dicatur ad primam. Dec autem proprietates puenit solis relationis. sicut p

in textu. Et si istas qd ipsa reperiat in alijs. vt dicitur. si solus dies est. et si dies est solus. Ruder iam blicus qd aristoteles non dicit hanc proprietatem esse proprie proprias. Sed boetius dicit qd cum dicitur cum solus oritur dies est. nulla habitudo demonstrat. sed solimodo pna ostendit. cum vero aliquis dicitur filius patris filius. habitudo in et pparatione et qdam modo pntentia utroque declarat. sed de hoc patuit in summis. Attende quarto. qd relativa esse si multi natura a diuersis diuersimode intelligitur. Unde qdam dicit ea esse simul natura. i. naturali intelligentia. ita qd quicquid unum intelligitur. intelligitur et reliquus. que expositio francisco non placet. qd aristoteles non loquitur hic de simultate relata ad intellectum. sed de ea qd est in rerum natura. qd posito uno. ponitur et reliquum inesse. Illud vero hoc idem intelligitur quomodo ad dependentiam. ita qd si cur unum relatiuum dependet ab alio. ita aliud dependet ab ipso. et scilicet illi non intelligitur hoc quomodo ad existentiam. Sed boetius aliter intelligit hoc dicens. Dicimus enim illa simul esse natura quicquid altero pstituto vel alitero interepso. simul utraque pstituerent vel etiam pprime tenent. Et hoc est qd vult dicere augustinus in suis cathedonibus cum dicit qd relativa sunt simul qd ad ortum et occasum. hoc est. p quocumque instanti nature est unum relatiuum. p eodem instanti est reliquum. et p quocumque instanti occidit. i. destruit unum relatiuum. destruit et reliquum. hoc enim est relatiuum esse simul quo ad ortum et occasum. Dicunt breuiter qd proprietates relationum puenient assignate a pho. vt p3 in textu. et hoc intelligendo qritas p proprietatem de relationis p se et non p actus. sicut sunt scia et scibile. non enim oportet talia esse sicut natura. Sed p arguit qd dupl. Primo sic. p3 et virtus non maxime distat qd non sunt contraria. Secundo sic. scia et scibile. sensus et sensible sunt relatiua. et tamen non sunt sicut natura. Tercio sic. p3 et posteriore sunt relatiua. et tamen non sunt sicut natura. Quarto sic. destructa scia non e necesse destrui scibile. sicut destructo scibili non e necesse destrui sciam. eo qd nulla rosa erit adhuc potest haberi scia de rosa. qd male dicit qd destructo scibili necesse est destrui sciam. Ad pmo dicit. qd licet p3 et virtus non distat in genere nature. tamen sibi p3 et in genere moris. in qd maxime distat virtus et virtus. vbi bonum et malum sunt in genere moris. et sub bono no pntet virtus. sub malo vero virtus. Ad scdm dicit qd scia non puenient assignat ad scibile tanq; ad suum correlatiuum. sed magis ad actualitatem scitum. scia autem et scitum sunt simul natura. qd quicquid scia est scitum est. et quicquid scitum est scia est. Sicut sensus non puenient assignat ad sensibile. sed ad sensatum. quomodo enim scia referatur ad scibile. et sensus ad sensibile. tamen scibile non refertur ad scientiam. nec sensibile ad sensum. et ideo dicit aristoteles. qd in pluribus pstititibus rebus accipiamus scias. in paucis enim vel nullis reperit aliquis sicut sciam cum scibili. sed qd sunt illa pauca in quibus scia reperitur cum scibili dicit boetius qd animus qdam res si bupit ptingit. vt chimeram vel cetaurum. vel alia huiusmodi qd tunc sciunt cum ea sibi animus finire. tunc autem et incipiunt cum p3 in opinione pstant. et hec simul habent esse et sciri. nam qd quomodo in opinione nascuntur mox habent sciri. sed cum in ratione sunt mox coruz scia capis. sed quomodo nihil qd in substantia non pmanet necq; in veritate pstitit sciri. scia enim est reze qd sunt pprehensio veritatis. ideo bene superaddit (vel nullis) Ad tertium dicit aliqui qd prius et posterius sunt termini amplius animi. proprietates autem illa debet intelligi de non ampliatio.

41

Sed ista respōsio volūtaria ē. nec illoꝝ terminoꝝ vs
 ampl' latius a pbatis logicis repitur. Ideo dōm est.
 q' p'us 2 posteri' natura p'nt accipit' p se significato.
 siue in sup'pōe simplici. 2 sic sunt sil' natura. Sed si ac
 cipiant' p denoiato 2 fm sup'pōem psonale. sic nō sunt
 simul natura. nec tūc sunt relatiua. v'puta iohānes
 est p'or: platone solū denoiatiue. Vñ p' dicta. p'prietas
 intelligi d'z in rebz pmanētibz 2 nō successiuis. Nam
 quōcūqz capiant' p'us 2 posteri' tpe. ipsa non sunt sil'
 natura q' ad existentia q'uis forte sint sil' natura quo
 ad depēdentia. Nā q'ncūqz d'z de vno qd ē p'us tpe
 tūc d'z de alio qd est posteri' tpe Ad quarta dicitur
 aliq' q' destructo scibili quantū ad eē exētie nō opoz
 ter sciam destrui. Si at scibile destrueret quantū ad
 oia sua esse. tunc necario destrueret scia. Et hec solu
 tio videt esse vera 2 p'cordās cum dicitioe Aristo. nisi
 q's diceret q' Aristo. h' loq'itur de destructioe scibilis
 quantū ad esse exētie. 2 tunc dōm est. q' si vlr nulluz
 scibile sit nulla erit scia. ita q' Aristo. nō velit dicere
 q' destructo aliq' scibili destruat scientia ill' scibilis

Questio tertia

no includat terminū vel correlatiū. sicut videt dices
 re Arz. in lra. Pro cui' solutioe attende p' q' sicut
 omne accēs aliud a relatiōe (p'ter diffinitōz q' datur
 p addimētū) h'z diffinitōz q' datur p aliqd sui gener'
 scz p sua irrifeca 2 eēntialia. ita relatiō p'ter diffini
 tiōne q' datur p additamentū. v'puta p'ter diffinitōz
 q' est p extrinseca p' diffiniri p intrinseca 2 eēntialia sui
 gener'. Attēde scdo q' q'uis cōter dicit q' relatiū
 nō possit diffiniri sine suo fūmīno. h' tamē nō d'z intelli
 gi de diffinitōe mere qd dicitatiua. sed pot' de diffini
 tiōne data p additamentū. p'prie eē d'z relatiōis cōt'
 ter sunt nob' ignote. Et id eas circūlo q'mur p aliq. nā
 relatiōes formāl' 2 irrifecae nō distinguunt' p fundamē
 tū 2 fūmīnū. sicut nec alia accidētia. distinguunt'
 tū extrinseca 2 q' ad nos p fundamentū 2 terminū. Et
 id cōter diffinitō' relatiua p ea q' nobis notiora sunt
 Attēde 3°. q' licet p'hus in textu videat' dicere. q'
 vñ relatiū 2 diffinitā p reliquū. multis tū videt q'
 relatiū nō debeat diffiniri p correlatiū. sed p fūmīnū
 siue fundamētū correlatiui. 2 h' maxime ad euitā dū
 circularitōz 2 p'p'itōne pncipiū. Hoc tū nō obstāte pos
 set dici q' relatiū diffinitā p correlatiū. sicut d'z Arz.
 Nā relatiū 2 fundamētū correlatiui nō sunt sil' na
 tura. nec d'icunt' ad p'uertētia. Vñ nō est incōueniēs
 q' idē diuersimode p'sideratū sit notū 2 ignotū. nec
 in relatiuis incōueniēs ē circularitō. Attēde q'rto.
 q' fm aliq's in substātia non p' imēdiate fundari rela
 tio. 2 h' p'pter imp'fectionē relatiōis. nec etiā relatiō p'
 fundari in alia relatiōe. ex eo q' sicut materie nō ē ma
 teria. sic etiā forme nō est forma. Et sil' eēt. p'cessus in
 infinitū in relatiōibz. Et dicunt' vltra q' relatiū si
 cut est p' p' adeq'to termino nō habet hūc filiū vel illū
 sed filiū in cōmūti. Et id destructo h' filio nō destrui
 tur termin' paternitatz nisi fm qd. Et p' p'ns nec etiā
 paternitas destruit' simplr. sed solū p' qd 2 in ordine
 ad filiū destructū. Et ex hoc p'z q' a distinctōe nume
 rali subiectoꝝ 2 nō fundamētōꝝ sumit' distinctio nu
 meralis relatiōnū. Vñ est q' quidā p' eadē generatōe
 actio p'duces p'les filios. eadē relatiōe refert' ad ipsos

Dic primo

relatiū in suo con
 ceptu q' dicitur non in
 cludit terminū. p'z sic.
 pmo. q'z nihil alter' gener' a genere relatiōis inclu
 ditur q' dicitatiue in ipsa relatiōe. sed termin' v' cōi
 ter est alter' gener'. q' non includit' in ipsa relatiōe
 Et ex hoc sufficēter p'z. q' relatiū q' dicitatiue non
 p' diffiniri per terminū. nec p' correlatiū Dic se
 cundo q' relatiō nō terminat' p'imo ad suū correlati
 uū. Probat' quadruplr. pmo sic. omne diffiniens est
 p'us diffinito. h'z relatiō diffinit' per terminū. h'z termi
 nus ē p'ior ea. relatiō autē opposita est sil' natura cuz
 alia. Maior ē manifesta siue diffinitio fiat p' intrin
 seca p'ora siue p' additamentū. Scdo sic. in essentia l'
 ordinat' non p' esse circularitō. omne autē diffiniens ē
 p'ius diffinito. eo q' diffinitū notificat' per diffinitō
 Si h' relatiō esset termin' tunc esset p'or 2 notior. 2 ea
 dem rōne alia opposita. Tercio sic. ois relatiō depē
 det a termino 2 fundamētō. 2 per p'ns relatiō est po
 sterior. sed relatiō opposita nō potest esse p'or hac rela
 tiōne. cum sit sil' natura cum ea. h' non p' esse termin'
 q' non p' ab ea depēdere eo q' tunc eēt circūl' Quar
 to sic. ois h'itudo inter extrema sup'ponit extrema ill'
 lius h'itudinis. sed ois relatiō est h'itudo iter fundamē
 tū 2 terminū. igit' sup'ponit terminū. Et cum re
 latiō nō sup'ponit relatiōe sibi oppositā. igit' nō ter
 minat' ad eam. Dic tercio q' relatiō p' fundari in
 substātia. 2 relatiōe imēdiate. Probat' quadruplr. p'
 sic. q' substātia est eā omnū accidētū. sil' est p'ior
 accidēte. Et etiā vna substātia fm ordinē eminētie
 est p'ior 2 sup'ior alta. 2 alteri imp'fectior 2 ineq'lis. g.
 Scdo sic. q' irrōnale videtur q' due albedines habe
 ant' p'formitātē inter se. 2 tū due substātie v'puta duo
 boies nō habēt talem p'formitātē. Tercio sic. due al
 bedines h'nt relatiōne inter se v'puta ydēp'itate specē
 ficā. ergo due sil'itudines sil' h'nt ydēp'itate specē
 ficā. 2 illa est relatiō. h' relatiō p' fundari in relatiōe
 Quarto sic. relatiō actualis realr distincta a fundamē
 tō ē accidēs 2 vere inheret fundamētō. sed illa in
 herētia est realis relatiō. h' relatiō p' fundari in rela
 tiōne Dic q'rto q' ipossibile est idē referri ad multa.
 eadē relatiōne numero. Probat' primo. q' omis rela
 tio h'z aliq'ua correlatiōne sibi oppositā. ergo sequit' q'
 hec filiatio h'z aliq'ua correlatiōne sibi oppositā. Sed
 destructioe cuiuscūqz relatiōis sequitur destructio cor
 relatiōis. eo q' relatiō 2 correlatiō sunt siml' natura
 h'z destruat' filiatio destruit' aliq'ua correlatiō. 2 non
 alia q' paternitas. h' destruit' paternitas. h'z implicat
 h' dicitōne idē numero sil' esse 2 nō esse. q' illa p'afinitas
 q' remanet destructa vna filiatiōe nō est eadē nume
 ro paternitati destructe. 2 p'ns erunt p'les paterni
 tates. Scdo p'bat'ur. q' implicat' h' dicitōne q' idē
 sil' intendat' 2 remittat'. 2 q' aliqd sit mag' vel minus
 sil' q' p'us. 2 tū sil'itudo nō sit mag' aut min' intēta.
 et tū vtrūqz istoz seq'ret' si sil' per eandē sil'itudinē re
 ferreret' ad p'la sil'ia. g. Vno: p'z q' ad primā partē
 q' si sit vñ albu' decē graduū. 2 alia duo q' vñ ē sex
 graduū. 2 a^o duodeci. sic si intēdat' albu' sex graduū
 et etiā albu' duodeci graduū. tūc sil'itudo albi decē
 graduū sil' intēdēret' 2 remitteret'. Quod ad scdam
 prem p'z. q' addat' vñ grad' albedinis. 2 remittat'
 vñ nō erit sil'itudo mag' 2 min' intēta q' p'ius.

et non erit magis simile vni. et minus simile alteri

Questio quarta.

Utrum relatio sit entitas respectiva propter aiam a suba et qualitate reali distincta. Pro solutio attende primo quod relatio est quoddam esse transcendens ad predicamentum relationis et ad sex vltima predicamenta. et etiam ad multa alia. quod non sunt in isto predicamento. In inquirendo naturam relationis dicemus primo in generali. quod sit natura relationis. et quod ab alijs predicamentis distinguatur relatione. Sunt autem duo modi dicendi famati de ipsa relatione. Primo modus dicendi stat in quibus dicitur

Primum dicitur est. quod sit propter operationem aie aliquid sit sile. ut pater et filius. nulla tamen res quod non est signa siue terminus. et ad aliquid vel relatio. sed solum terminus sunt ad aliquid vel relatum vel relatio. ita quod hec tria nomina non sunt nomina proprie institutionis. sed solum terminus. quod non verificant nisi de terminis. Probat quadrupler. Primo auctoritate philosophi in capitulo de relatione dicitur. quod ea sunt relationa que dicuntur aliorum aut quolibet aliter ad aliud. quod exponit eorum sub aliqua habitudine casuali. Secundo quod dicit philosophus quod omnia relationa dicuntur ad uententiam sed casu aliquis differunt secundum loquutionem. Tercio dicit philosophus quod aliquis nonia fingere necesse est. si non fuerit non ipso situm ad quod uententer assignet. postquam autem quod dicit non uentit rebus. nec sicut casualis habitudine. sed solum terminus. nec etiam possumus fingere ipsas res. sed solum nomina rebus. Et ad illa que fingimus de philosophus alia dicit. dicit enim si non fuerit nomen impossum. ad quod seque uententer relationum assignet. Quarto sic. absolute et respectiuum non sunt dicit rerum. sed solum terminorum. quod non uentunt rebus. sed solum terminis. Et ex hoc inferunt quod non est aliquid res entis subiectiue in illo que est pater que sit ad aliquid. et non res absolute. quod secundum intentionem philosophi in illo qui est pater non est huiusmodi da aliquid res que non sit vera substantia aut qualitas. tamen hoc nomen pater est vere ad aliquid. eo quod impossibile est ipsum verificari de aliquid nisi respectu alterius. Nam si aliquid est pater necessario est pater alicui. non autem sic est de hoc nomine homo. quia non oportet quod si sorores sit homo quod sit alicuius homo

Secundum dictum est

Dis res est absoluta et omnis res est respectiva. et omnis substantia est relatio. et omnis qualitas sicut. et omnis relatio est suba vel qualitas. nec oportet huiusmodi quod aliquid relatio sit ab oibus rebus absolute. reali distincta. et inherens alicui rei absolute. sicut accidens subiecto. Probat primo quod nisi sic sequitur quod quicunque aliquid incipit esse vel de sunt esse relatum. tunc ipsum vel aliquid eius est in se mutatum per acquisitionem alterius entitatis. quia primo immediate non habuit. vel per depositionem alicuius entitatis. quia primo immediate habuit. sed non est falsum. igitur. Teneo prima. quod non videtur quod aliquid acquirat in se aliquam nouam entitatem. vel deperdat aliquam quam habuit. ipso nullo modo mutato. Falsitas patet primo auctoritate Augustini quod de trinitate capitulo primo dicitur. Unde cum dicitur periculum relatione dicitur. nec tamen mutatum est cum cepit periculum. nec cum periculum incipit esse. et si quod sunt ista. Si ergo munus per nulla huiusmodi ratione multoties relatione dicitur. ut nec cum incipit dicitur nec cum desinit per aliquid. nec materiam forme que munus per mutatum fiat. quanto facilius de illa incohibibili dei substantia debemus accipere. ut ista dicatur relatione ad

creatura. et quod sit temporaliter incipiat. non tamen ipsi substantie dei aliquid accidisse intelligat. sed illi creature ad quam dicitur. Secundo probatur auctoritate Anselmi. xv. monogram dicitur. Constat quod homini post annum presentem nascituro nec minor nec maior nec equalis sum. omnes autem has relationes vtrique cum natus fuerit sine omni mutatione ad ipsum habere potero et amittere. secundum quod crescat. vel per qualitates diuersas mutabitur. Tercio auctoritate philosophi quanto philosophorum dicitur. quod in aliquid non est motus. dicit enim quod pertingit altero mutare. id est. mutato verum esse alterum nihil mutatum. Et secundo metaphisicis est cum altero permutare verificari altero nihil permutato. Quarto per rationem. quod tunc sequitur quod ad generatorem cuiuscumque mine entitatis in quolibet re mundi. et in quolibet eius parte noua entitas generaretur. et per philosophum ad subitum cogitatorum aut huiusmodi generationem meam aut per motum digitum totus mundus et quilibet per eius mutaretur. sed hoc videtur esse multum mirabile secundum quod mea huiusmodi generatio totum mundum reale mutet. et res has causet in quolibet parte eius. prima tamen pars. quod a quolibet entitate noniter genita. id est. ab actu huiusmodi generatiois distinguitur quilibet alia entitas mundi. Et in quolibet genere res noua distinctio. Secundo sequitur quod quilibet agens quam tunc debile quicunque ageret. in quolibet res mundi ageret. et in quicunque partes eius. et secundum quamcunque distinctam etiam si finita esset distincta. quod videtur absurdum. igitur. Secundo sic arguitur. quod si similitudo esset talis entitas reali distincta ab omni re absoluta. sequitur quod impossibile esset forte album esse simile alicui albo sine tali entitate. sicut est impossibile forte esse album sine albedine. sed non est falsum. igitur. Falsitas patet per quod possibile est forte ex parte albo pater alium albo generari nulla entitate genita in forte. Probat quod si a generatione albi romae necessario generaretur aliquid entitas in forte pater. vel generaretur a deo l'ab aliquid creatura non a deo. quod nihil agit ad extra necessario sed mere pertingeret et voluntarie. et sic quicquid agit per non agere. Non a creatura. quod de cuiuscumque creature quamcunque actus per suspedere. Tercio sic. distinctio reali non est aliquid talis entitas. sed non per quod relatio sit res distincta a re absoluta. Annon per philosophum. quod per nullam rem inherente alicui rei ipsa est id quod essentialiter est. et per nullam sibi inherente ipsa non est illa res que ipsa non est. Sicut per nullam rem forte inherente fortes est forte. et forte non est plato. eo quod destructa quilibet re inherente forte fortes non minus esset forte. et non minus non esset plato. sed per nullam rem sibi inherente aliquid res est reali distincta ab alia. Tercio prima. quod ad hoc quod hec res sit distincta ab alia sufficit quod tamen hoc quod illa sit. et hec non sit illa. nec oportet supaddere aliquam entitatem. Secundo haec si fortes est distincta a platonem per aliquam aliam rem a se sibi inherente. quod sit illa distinctio. postquam quod ipse est distinctus ab illa distinctio. aut quod seipso. et sic eadem ratione erit distinctus a platonem. et a quolibet alio. aut est distinctus ab illa distinctio per aliquam distinctioem. et sic erit perfectus in infinitum. Tercio. quod si fortes non seipso sed distinctioem supaddita est distincta a platonem. igitur illa distinctio distinguit a distinctioem platonem a forte. et sicut ab ipso forte per aliquid distinctioem. et sic erit perfectus in infinitum. Et sicut posset argui de deperitate. quod non esset talis res reali inherens. Quarto sic. duplicitas que est quodam relatio non est aliquid talis res reali inherens rei absolute. igitur. Annon per philosophum. quod si numerus quaternarius quatuor hominum sit duplex ad binarium duorum hominum ex ipsis per aliquam entitatem illi inherente que sit duplicitas. aut illa entitas est simplex et indiuisibilis. et tunc oportebit quod ipsa sit tota illa

quolibet illoz. cum non sit ratio. ppter quā pot^o sit in vno q̄ in alio. Et sic sequitur primo q̄ idem accidens numero fm se totū est simul in diuersis subiectis maxime distantibz. qd̄ est impossibile naturalr. Sequit̄ secūdo q̄ quilibet illoz erit duplus ad duos. et sic q̄ libet illoz boim erit q̄tuor hoies. Vel illa entitas ē diuisibilis et h̄ns ptes. et tunc vel ptes erunt eiusdē rōnis cum suo toto. sic q̄ qlibet sit duplitas. et tunc sequitur vltimū incōueniens. vel sunt diuersa. rationē cū toto. et tunc oēs sūt q̄libet. et sic sequitur primus incōueniens. vel vna erit in vna et alia in alia. Cōstat aut̄ q̄ ille ptes nō sunt entitat̄ absolute fm aduersari os. s̄ sunt respect̄. et nō nisi ad eundē terminū ad quē est duplitas. aut ad eius ptes. Vni^o aut̄ ad duo est respect̄ subduplitas. et p̄ p̄ns ista duplitas nō est aliud q̄ subduplitas. et sic non est fm se aliq̄ duplitas vel respect̄ alteri^o rōnis a subduplitate. immo cū tales subduplitas sint iter se loco distātes. nec ad inuicē p̄tine aut contigue. sequitur q̄ ipsa duplitas nō est aliq̄ mō entitas vna numero plusq̄ illi q̄tuor hoies. Sed ducit̄ aut̄ plures alias rōnes ad pbandū illā p̄dem quas cā breuitat̄ relinq̄. Est tñ vna apparatus qua sic arguit̄. possibile ē aliq̄ de non dño fieri dñm. et de nō seruo fieri seruū nullo penitus agēte in alteri ipsoz. s̄ dñs seruus nō importat̄ tales entitates. eo q̄ nulla entitas p̄t esse in aliquo de nouo nisi aliq̄d agat in ipso illā entitatē. H̄ns p̄z. q̄ possibile est aliq̄d legē fieri a deo vel ab aliq̄ alio. q̄ q̄cunq̄ p̄t mū vulnerauerit sponte. et infra decenniu et nō satisfecerit p̄ illa offensa. post illud decenniu ille q̄ le sisset esset fuus ei^o q̄ fuisset lefus. qua lege facta si q̄s aliu vulnerauerit et infra decenniu nō satisfecerit. cōspleto decēnio et nulla re agēte aliq̄d in lesum vel ledētem. lefus eēt dñs et ledens fuus. non em̄ p̄ assignari quicq̄ qd̄ p̄ se vel p̄ accēs aliquā entitatē causaret i alterū vel vtrūq̄ ipsoz. nec ipsi etiā in seipsoz. q̄. vlt̄ hoc eēt naturalr. et tunc etiā totū cursum decēnij non min^o causassent. nec libere. q̄ tūc possent nō causare. et sic casu posito ille possit nō esse fuus et ille dñs. Arguit̄ iterū alio argumēto. q̄ dñs possit separe relationē a fundamēto. Et sicut̄. dependētia creaturē ad deum. et q̄ in deo eēt aliq̄ accētia realiter inherētia de quo postērius dicitur.

Tercium dictum ē.

Q̄ ad nō ens p̄t esse relatio realis. et sicut̄ nō ens p̄t realiter referri ad ens. P̄z sic p̄mo. q̄ hymago refertur ad hymaginatū. ita q̄ representat rem cui^o ē hymago. ea nō existēte. igit̄. H̄ns p̄z. q̄ hymago hercul^o representat ipm herculē. q̄ tñ nō existit. Sicut̄ possit p̄bati de memoria q̄ refert̄ ad illud cui^o est memoria. dato q̄ nō existat. Secūdo sic. p̄ductiuū realit̄ refert̄ ad sc̄ibile. et factiuū ad factibile. igit̄. H̄ns p̄z. q̄ illa sunt relatiua secūdi modi. Tercio sic. cā realiter refertur ad causatū. et causatū realr dependat ab ipsa in eē. vlt̄ fieri. s̄ aliq̄d nō existēs est cā illi^o qd̄ est. Vnoz p̄z q̄ finis q̄ nondū est ē cā. igit̄. Quarto sic. dñs eternaliter fuit p̄ductiu^o vlt̄ causatū^o rez ab eo p̄ducibilis q̄ non fuerit ab eterno. s̄ deus ab eterno referebat̄ relationē reali ad ipsas creaturas. Q̄ at̄ illa relatio sit realis p̄z. q̄ fundat̄ sup̄ potentia actiuā et passiua. et etiā nō est ex opatione n̄i intellect^o. eo q̄ dñs fuit crea-

turus et causatū^o ante omnē animā et p̄siderationē intellectus creati

Quartum dictum.

Q̄ relatio q̄ idem refert̄ ad seipm sicut̄ illud qd̄ refert̄ sit existēs ē realis. P̄z ex eo q̄ qd̄libet ē magis realr idē sibi ipsi q̄ alteri. Sed relatio q̄ res ponit eadem sp̄e cum alia re ē realis. s̄ a fortiori relatio qua res est eadē sibi ipsi est realis.

Dic primo.

Q̄ quis aliqua noia sunt absoluta. et aliq̄ relatiua. nō tñ sola noia sunt relatiua. sed aliq̄ res sunt relatiue. sc̄z ille q̄ signifiat̄ a cū p̄ terminos relatiuos. Probat̄ p̄mo autoritate Augusti in libro de trinitate. ca. x. dicit̄. Ille sp̄s sc̄us q̄ nō est trinitas. sed in trinitate intelligit̄. in eo qd̄ p̄prie d̄: sp̄s sanctus cū relatiue d̄. et ad patrē et ad filium refert̄. vbi patz q̄ nō de noie sed de p̄sona q̄ per nō intelligit̄ in trinitate. d̄ q̄ refert̄. Et in sequenti ca. mouet dubiū quō dicat̄ relatiue sp̄s p̄ns. cum ecōs uerso p̄ non dicat̄ pater sp̄s sancti. Rūdet̄ q̄ in multis relatiuis h̄ p̄tingit̄. q̄ ad se referunt̄. Et subdit q̄ vt h̄ vicissim r̄ndear dicit̄^o donū donatoris et donatorē doni. q̄ h̄ potuit inueniri vltatū vocabulū. ibi vero nō. Et h̄ clare patz q̄ cū vocabula imponant̄ relatiuis. et his q̄ referunt̄ nō solū vocabula. sed res. ipse vocabulū significare sunt relatiue. Secūdo p̄bat̄ autoritate p̄metatoris dicit̄ in p̄n^o capli de adaliq̄d. q̄ vnūq̄d̄ relatiū redit̄ p̄ p̄uersionē cū accipiunt̄ p̄ noia sua signa sup̄ ipsa ambo. ex eo q̄ sunt relatiua si ē eis nomē. aut p̄ponit̄ eis nō. si nō eis ambobz nō. et infra d̄t cum nō fuerit relationi recte nō. s̄ sup̄ eā. ex eo q̄ ē recta. et. Finalr p̄cludit̄ q̄ hec ē via discēdi necessaria vt ambulet̄ p̄ ea. in eo q̄ nō h̄z nō. ex relatiōe videlicet vt imponat̄ ei nō. s̄ relatiue ex ea p̄te qua fuit relatio. Et sic patz q̄ fm intentionē ei^o est dñm. q̄ relatiua sunt res quibz imponunt̄ noia. q̄ noibus nō imponunt̄ noia. sed rebz q̄ nō sunt noia. q̄. et. Et sic q̄s forte p̄teruēdo velle d̄cere. q̄ noibus noia imponunt̄. q̄re ab eo qd̄ est illud nō. cui nō est nō. imposi r̄ū. ad qd̄ caput relatiue d̄. cui sc̄z impo. hoc nō. casu p̄tariū. et nō potest aliq̄d tale assignari sicut̄ manifestū est. igit̄. Tercio Aristotē. in toto caplo ad aliq̄d refert̄ suā intentionē ad res respectiuas. igit̄. cū em̄ dicit̄ relatiua suscipere mag^o et min^o et h̄c p̄traria. et dicit̄ ad cōuertentiā. hoc nō intelligit̄ de noibus. Si em̄ h̄ intel ligeret̄ de noibus. ita q̄ nō de r̄bis. non mag^o p̄uenit̄ ret illis noibus q̄ alijs. Sicut̄ manifestū est q̄ dñs nō d̄: hui^o vocis. sc̄z serui dñs. Et sic possit deduci per totū caplm. Quarto p̄bat̄. q̄ illud qd̄ p̄uenit̄ noibus nō ex sua natura. p̄uenit̄ sibi ex aliq̄ alio. sed noi p̄uenit̄ referri ad aliud. et nō ex sua natura. s̄ p̄uenit̄ sibi ex alio. et nō potest aliud assignari nisi imposito vel significatū eius. ergo p̄uenit̄ sibi ex parte rei significate q̄ sit relatiuū. sed nō ex parte rei absolute. s̄ relatiue Confirmat̄. q̄ hec p̄p̄o est vera p̄ se referri ad aliud. vel s̄ subiectū supponit̄ p̄sonaliter. et sic habet̄ intentū. sc̄z q̄ aliqua res refertur aut supponit̄ materialiter. et sic p̄p̄o est falsa. Nam pater materialr sump tum est p̄ se qualitas. nulla aut̄ qualitas est ad aliud Et ex h̄ p̄z ad autoritates ad p̄mū d̄m̄ alteri^o opio nis ad ductas. q̄uis. n. n̄ fingim^o res. cū fingim^o nō.

relatiua. et imponitur. ut res et nomina dicuntur relatiua. res quidem quae sunt ad aliquid. nomina vero quae significant illa. Et sic quibus non ueniunt rebus. tamen ueniunt ipsis nominibus. quae significant res relatiuas. et per se non possunt referri sub huiusmodi diuersorum casuum. Et cum dicitur. quod dicitur non uenit rebus sed solum terminis. negat a sumptum. uenit enim rebus dicitur hoc uel illud. sicut eis quae ea significantur. ut patet per Augustinum. viii. de trinitate. ca. vii. dicentem. quod patet dicitur deus ad se et bonum et magnum. Et dicitur filius et purissimus. quod non est uerum. cum iste terminus patet nunquam predicatur aut dicitur ad se. Dicendum quod relatio est uera res propter actum anime. ita quod aliquid res talis quibus importat per terminos relatiuos est in re seclusa omni operatione intellectus. Probatur primo. quia ens reale extra animam secundum philosophum et suum commentatorum est diuisibile in decem. cum relatio sit predicamentum ipsa est unum ens reale extra animam. Probatur secundo. quod de uere actualiter est pater. et fuit ab eterno. nec ad hoc facit anima quod plus sit deus. Et similiter sortis est pater platonis quem genuit. et aliqua res actualiter extra animam est ad aliquid tenet mater. quae esse patris est ad aliud quodammodo se habet. Probatur tercio. quod nisi sic sequitur quod nulle res essent realiter distincte propter animam. et per se nulla rerum pluralitas esset extra animam. sed omnia essent unum indistinctum. eo quod si aliquid sunt plura ipsa sunt distincta. ut patet per Boetium in libro de trinitate dicentem. ubi nulla diuersitas. ubi nulla pluralitas. sed unitas tamen. Quarta ratio. quod sequitur quod nulla essent similia et nulla essent equalia. propter animam. sed per se est falsum. quod nullum esset tale quod esset aliud. et sic nulla essent alba uel nigra. Sicut nullum esset tantum quantum aliud. et sic nulla essent bicubita aut tricubita. Et si diceretur quod aliquid est propter animam pater uel dominus. sed non relatiue. sed solum fundamentaliter. Contra quod si est actualiter dominus erit alicui dominus. et per se relatiue. Si autem non actualiter. sed solum in potentia. tunc iste essent falsae. deus ab eterno fuit pater. et ab eterno fuit distinctus a filio. et iste essent uere deus potuit non esse pater. et pater potuit non esse distinctus a filio. quod est hereticum. Sed contra haec arguitur quadruplex. primo sic secundum philosophum sexto metaphysice. quod dicitur est ens quod cum alio copulatur. et comparatio diuidit illud. et exponit commentatorum commento octauo dicens. Et intendit predicamenta quae coiter habent operationem. extrinsecam enim quae illa non essent si anima non esset. Ex hoc patet quod relatio non habet esse propter animam. Secundo sic. quod secundum commentatorum. xii. metaphysice commento nono. relatio inter omnia predicamenta est esse debitoris. et secundum eundem quod philosophus metaphysice octauo. ens rationum quaedam sunt completa. in quorum esse nihil facit anima quaedam sunt quorum actus completur per animam. et de talibus est tempus secundum eundem. et relatio. cum ipsa habeat esse debitoris simum. Tercio sic secundum philosophum quinto metaphysice. relatio aduenit alicui sine mutatione illius. sed nulla res extra animam aduenit alicui sine mutatione eius. Quarto sic. quia formalis effectus relationis non est aliud quam una res ad aliam referri. haec autem non facit natura. sed intellectus. et cetera. Ad primum dicitur quod philosophus et commentatorum volunt expresse quod relatio sit ens reale extra animam. Patet. quia excludendo a sua consideratione ens per accidens et ens in anima dicunt se uelle perscutari de uero ente quod est extra animam. per philosophum enim antiquam translatione ait. Ex rebus autem quae sunt in rei ueritate est illud quod significat aut quid aut quantum aut quale. aut

quod copulatur cum alio. Et dicitur commentatorum quod per istud (quod copulatur cum alio) intelligit cetera predicamenta. uolunt ergo quod cetera predicamenta significant ueras res extra animam. Et quia aliqui estimauerunt oppositum ut ibidem dicitur commentatorum. ideo ad excludendum opinionem eorum specialiter de illis fecit mentionem simul cum alijs dicens. quod etiam illa significantur ex rebus. quae sunt in rei ueritate. Dicendum est ergo quod nec a philosopho estimantur talia non esse si anima non esset. sed a quibusdam alijs hoc falsae opinionantibus. Ad secundum dicitur. quod non uult dicere commentatorum quod tempus dependat ab anima. sic quod non habeat esse reale propter animam. sed uult dicere quod tempus quantum ad aliquid esse eius dependet ab anima eo modo quo et numerus. Numerus enim quo ad actuale numerari dependet ab anima. sic etiam tempus quodammodo quo ad apprehensionem et discretiones unius patris ab alia dependet ab anima. Dicunt tamen alij quod commentatorum non uult dicere. quod non sit aliquid relatio maxime entitatis. cum aliquid relatio sit ipsamet deus. sed uult dicere quod esse ad aliquid non est esse aliquid secundum se simpliciter. sed solummodo in ordine ad aliud. Ad tertium dicitur aliqui quod quibus nulla res absoluta adueniat alicui sine mutatione eius. non est tamen incoueniens de re relatiua. immo est sibi proprium aduenire alicui sine sui mutatione. Et si arguatur. quod illud mutatum est quod se aliter habet quam prius per diffinitionem eius quod est mutari positum a philosopho. Sed si alicui aduenire relatio illud se habet aliter quam prius. ergo est mutatum. Dicitur quod mutari est aliquid aliter se habere quam prius secundum se aut secundum formam absolutam. non autem secundum formam respectiuam. Ad hoc enim quod aliqua forma respectiua recipiat in aliquo de nouo non oportet quod illud in quo recipit mutetur. sed sufficit quod in ipso aut in alio alio fiat mutatio. Et per hoc soluitur aliud argumentum quo sic argueret. impossibile est transire de contradictorio in praedictorium sine mutatione facta. sicut patet ex articulo particeps. ergo relatio non aduenit alicui sine mutatione. Possent tamen dici aliter quod relatio non aduenit alicui sine mutatione illius. Et ad philosophum diceretur quod ipse loquitur de mutatione perceptibili. mutatio autem qua aliquid suscipit relationem est imperceptibilis. Et si arguatur. quod secundum philosophum ad relationem non est motus. quod ipsa acquiritur sine motu. Dicitur quod ad relationem non est motus primo et per se. bene tamen ex parte et per accidens. Ad quartum dicitur quod effectus formalis relatiui est esse relatiuum. et si militudinis est esse simile. et illud est in re extra animam. seclusa omni operatione intellectus. referri autem ad aliud saltem si dicatur actum anime referentis. non est effectus ipsius relationis nisi accipere relatio ut importat actionem. et sic accipiendo. relatio est in predicamento actionis. Dicitur tercio quod non omnis entitas est absoluta. nec omnis relatio est substantia uel qualitas. sed relatio est entitas respectiua ab omni re absoluta realiter distincta. Probatur quadruplici autoritate. Prima autoritas est Hieronymi xii. de trinitate dicens. Nasci quod erat iam non tamen nasci est. sed seipsum demutare nascendo. Ex qua autoritate patet quod si aliquid nascere postquam erat demutare nascendo. Ex sic nasci debet aliquam entitatem ab omni entitate absoluta distinctam. Secunda est Ambrosii primo de trinitate ca. v. dicens. Si prius erat deus et postea per generationem et accessionem mutatur est. auertat deus hanc de mentem. Ex qua autoritate sequitur quod per solam accessum

tionē relationis fieret mutatio in psona. quod nō esset nisi relatio esset res distincta a fundamēto. qua fundamētū pexistat. Tercia autoritas ē Augustini in libro de trinitate ca. v. dicitis. In rebus creatis atq; mutabilibus qd non sū substantiā dicit restat qd sū accidēs dicatur. Et infra ca. vii. qd relatiue pñcia tur nō indicat subam. videt ergo expresse velle q saltem secūda relatio q amittit p manente fundamēto. nō sū substantiā sed accidēs. Quarta autoritas est cōmentatoris dicitis. sed metaphisice. pmento xviii. q relatio accidit quātitati et ceteris p dicamentis Et decimo eiusdē. q relatio inter oīa p dicamenta habz esse debilius. Et ista nō essent vera nisi relatio eēt distincta a substantiā et q̄litate. g. rē. Secūdo pbarur q̄ tuor rōnibz. Prima est. impossibile ē transire de ptra dicitōrio in ptra dicitōriū sine mutatione facta in aliq̄ sed si relatio nō esset res distincta a re absoluta. tunc possibile esset transire de ptra dicitōrio in ptra dicitōriū sine aliq̄ mutatione. g. rē. Vno. pbarur. pmo quia possibile est q̄ deus pseruet aliq̄ corpus. et suā albedinē in eodē loco ipsa albedine nō inherente. quo factō certū est q̄ nō est facta aliqua mutatio sū subam nec etiā sū quantitatē aut q̄litate. q̄ nulla ē facta alteratio. nec sū locū mutatio. q̄ nulluz eoz ē in alio loco ab eo in quo erat. q̄ albedo inherere corpori ḡ oportz dicere q̄ ibi sit acquisita aut deperdita aliqua entitas. q̄ nec sit corpus nec albedo. Et illa ē actua/ lis inherētia. sine vno accidētis ad substantiā. que est realiter distincta ab albedine et corpe. aut oportz dicere q̄ sit fact⁹ trāsitus de ptra dicitōrio in ptra dicitōriū nulla mutatione facta. cum sit verū dicere q̄ illa albedo nō inheret substantiā. Et p̄s erat verū dicere q̄ inherere. Secūdo pbarur minor. q̄ possibile ē q̄ deus se solo pducatur aliq̄ effectū quē pducit mediāte causa secūda. ponat ergo q̄ radium solis quē nunc pducit mediāte sole statim post pducatur se solo. tunc fact⁹ erit trāsitus de ptra dicitōrio in ptra dicitōriū. cū sol nō plus pducatur illū radium q̄ p̄s pducebat. aut ergo nulla ē facta mutatio. et sic habet intentū. aut ē aliq̄ facta. et tunc vel illa est facta in deo. et hoc nō potest dici. vel in sole aut in radio. et certū est q̄ illa non est sū subam aut quantitatē aut q̄litate aut vbi. cum nec sit ibi augmentatio nec diminutio nec alteratio nec mutatio sū locū. ergo oportz q̄ sit facta generatio aut corruptio alicui⁹ noue entitat⁹. sed nō substantie aut q̄litate vt notū est. ergo alicui⁹ entitat⁹ respectiue. q̄ sol dicebat pducens. et radius dicebat pducit a sole. Secūdo sic. si silitudo nō esset res distincta ab albedine cui⁹ est silitudo seq̄retur pmo q̄ possibile esset idē desinere et nō desinere esse. et posset siml esse et nō esse. Patet p̄na. q̄ silitudo fortis ad platonē potest desinere esse trāsmutato platone sū qualitātē sū quā est sibi silitis. et ipso sorte manere et albedine ei⁹ Secūdo seq̄retur. q̄ idem simul intendere et remitteretur. patet p̄na. q̄ positis albedini b̄ in sorte et platone si albedo sortis remittat per q̄tuo; gradus. et erit intē sior albedine platonis. et albedo platonis nec intēdat tur nec remittat. tunc in sorte remittet albedo. et siml intenditur silitudo eius. Et per simlē argumētatio nē pbaretur q̄ relatio posset intendi dum nullū absolute inē dicit. et sic relatio nō est res absoluta. Tercio seq̄retur q̄ idem simul multiplicare et non multiplicaretur. patet p̄na. quia multiplicatur silitudo sortis

non multiplicata albedine eius. sicut patet si sortes efficiatur similis pluribus albis. Nec valet si dicatur q̄ sit simile omnibus eadē similitudine. quia tūc q̄cūq; eēt similis vni essentialr. etiā eēt similis alteri. Quarto seq̄retur q̄ opposita essent eadē res. patet p̄na. q̄ p eandē rōem qua sortes albus est similis ep̄latoni albo. et etiā dissimilis ciceroni nigro. ergo si silitudo nō est alia entitas ab albedine. eadē rōe nec dissimilitudo. Sequit ergo q̄ similitudo et dissimilitudo sunt vna entitas numero. sed vna albedo. Quinto seq̄retur. q̄ vbiq; esset pfectius fundamētū ibi esset pfectior relatio. sed p̄ns est falsum. non em̄ omne albius est sū milius. Tercio sic. si vno vel ppositio nō esset aliq̄ qua res distincta a rebus absolutis que vniūtur. sequeret primo q̄ nō possent separari accidētia in sacramento altaris. Tenet p̄na. quia si inherētia q̄litate panis non sit aliud q̄ ipsa qualitas. sequitur q̄ sicut qualitas manet post psecrationē. ita inherētia actualis eius. et per p̄ns ad huc inherēt sicut p̄s. Secūdo cūdo seq̄retur q̄ sicut p̄s pponentes aliq̄od totū ipsū separate nō pponunt. sic etiā nec cōiuncte. patet p̄na. quia nulla alia realitate ab ipsis posita non possunt cōponere aliq̄id quod p̄s non pposuerūt. Tercio seq̄retur q̄ partes continui discrete a se invicem et diuise essent continue. tenet p̄na. quia possibile est q̄ ita sint sibi p̄ime discrete sicut continue. vt patet in cōtinuis. Et ergo si aliq̄ādo nō sunt contigue et postea sunt sine mutatione locali. tunc aliqua entitas est in eis quādo sunt continue que nō est in eis q̄ non sunt continue. Quarto seq̄retur q̄ si filius dei nūc q̄ assumpsit naturam humanā. et nō illam eandē quā assumpsit fecisset. tunc ipse ita realiter fuisset vnus illi sicut nunc ē. et si nunc dimitteret eam ipsa manente adhuc ipsa esset realr vnita sibi et ab eo assumpta. Quarto sic. si nulla relatio eēt distincta a rebus absolutis. seq̄retur pmo q̄ tollerēt omnis causalitas et armonia in causis secūdis. patet p̄sequētia. quia quicqd̄ causatur a diuersis causis secūdis. p̄tergit in eis debitam p̄porcionē et approximationē ad hoc q̄ ab eis causetur. ergo si ista armonia siue p̄porcio et approximatione nihil sit p̄ter absolutū. tunc nō pl⁹ causant quādo sunt approximata q̄ quādo nō sunt. Secundo seq̄retur q̄ sicut aliqua fundamēta sunt in genere substantie. et alta in genere q̄litate. et c̄is. etiam aliq̄e relationes essent in genere substantie. et aliq̄e i genere quātitatis. et per p̄ns p dicamentū relationis non esset distinctū ab alijs. Quarto seq̄retur q̄ absolutum et respectiū non essent differētie opposite. sed p̄ns est falsum. ergo. rē. Falsitas p̄ntis p̄z. quia sunt differētie immediate diuidētes ens. nam ens p̄s diuiditur in absolutū et respectiū. q̄ in substantiā quātitatē et qualitātē. rē. Quarto seq̄retur q̄ ad idē esset per se motus et nō esset p̄ se mor⁹. p̄z p̄na. q̄ ad fundamētū relationis est per se motus sū philosophū quinto p̄sicoz. ad relationē non est per se motus. ergo. rē. Sed ad rōnes alterius opinionis que s̄z contra istud dēm. Ad primā concessa p̄na negat falsitas p̄ntis. Sed ad autoritates que hoc videntur p̄bare respondēt aliqui. q̄ aliq̄id dicit vno modo mutari in se sine ad se. et sic sit mutatio in absoluto. Alio modo aliq̄d dicit mutari ad alterū. et sic sit in respectiuis. volunt ergo autoritates q̄ relatio p̄ aduenire alicui sine mutatione in se et ad se. non tamen sine

mutacione ad alterū. sicut patz in exēplo Augustini de amico. cum em̄ aliq̄s efficitur amicus. i. amās mutatur fm̄ qualitatē que est amor. Dicit alio mō q̄ illi le autoritates intelligunt de mutacione phisica. nō tñ negant qñ qñ alicui aduenit relatio realis ip̄m mutatur salte mutacione metaphorica. Et p̄ hec argumēta patz solutio ad autoritatē Augustini q̄nto de finitate. q̄ relatiua incipit r̄ desinit sine mutacione phisica. sicut amicus mutat. nō tamē sine mutacione metaphorica. Et silr̄ dōm̄ est ad autoritatē Anselmi r̄ phi. Sz ad rōem phantē fallitātē p̄ntis p̄ceditur vtraz p̄na nec debet h̄ videri mirabile. q̄ vno moto oīa moueantur. vel q̄ totū vn̄uersum sit in p̄tinuo motu. immo hoc ē necessariū. r̄ h̄ quantū ad relationes siue respectus siue bitudines. in q̄libet em̄ instāti q̄libet res tpa lis h̄z aliā r̄ aliā bitudine ad r̄ps. r̄ h̄z aliud qñ. Et si forte dicas. q̄ p̄ h̄s videt hoc h̄ē p̄ incōueniēti. q̄ oīa semp moueant. dicit q̄ ipse intelligit de motu phisico. sicut ē motus localis. nō autē de motu metaphorico. q̄ est motus ad respectū. Secundū etiā p̄ns nō est incōueniens. q̄uis em̄ actione phisica que req̄rit determinatū significatū inter agēs r̄ patiens non possit finitū agens agere fm̄ quācūqz distantia. tñ bene actio metaphorica. q̄ abstrahit a situ. agēs em̄ tali actione nō req̄rit determinatā approximationē. et tali actioe p̄ducitur relatio. Et ex hoc patz q̄ relatio p̄t causari. qz si nō possit causari ipsa esset ens in causariū aliud a deo. Patet sc̄do. q̄ p̄t causari p̄ mutacionē ex eo. q̄ quicūqz inducit aliq̄ forma in aliquo subiecto. p̄ cui⁹ introductionē subiectū habet se nunc aliter q̄ p̄us. tale subiectū necārio est mutātū. sicut patz p̄ diffinitionē mutacionis. sed sic ē de subiecto relationis. igit. Ad sc̄dam rōem r̄ndent aliq̄ dicentes q̄ extrema relationis p̄nt esse sine ipsa relatiōe p̄ potētiā diuinā. qz si generat aliq̄ album r̄ hōmē. tūc necessario necitate nature generat similitudo in albo exi⁹ te parit. sed nō necitate simplr̄. qz si deus vellet nō generaret. Un̄ dicunt q̄ possibile ē esse duo alba. que nō sunt similia formalr̄. licet p̄nt esse similia fundamētaliter. r̄ ita soluunt oēs instātiās siles q̄ possunt fieri p̄ istā p̄clusionē. Sed p̄tra istos solet cōiter instari. et p̄mo sic. qz si extrema p̄nt esse sine relatiōe seq̄retur q̄ relatio intrinsece adueniēs nō necārio poneret positū fundamēto r̄ termino. q̄ est p̄tra diffinitionē ei⁹.

Sc̄do sic. qz idem r̄ diuersum sunt passiōes entis trāscendētes r̄ oportantes relatiōes. sed subiectū non p̄t esse sine sua passiōe. ḡ. Tercio qz p̄rium ē quāsitati fm̄ eam quale r̄ ineq̄le dicit. et silr̄ p̄rium est q̄litarati fm̄ eā simile vel dissile dicit. ḡ quāritas r̄ q̄litas non p̄nt esse sine similitudine r̄ dissilitudine. Quarto qz illud q̄d p̄t de aliq̄ demonstrari non potest ab eo se parari. sed ordo em̄inēte hoīs ad asinū qui ē relatio p̄t de hoīe demonstrari. sic omne aīal rōnale melius ē irrōnali. sz oīs homo est aīal rōnale. ḡ omnis hō melior est irrōnali. Et p̄firmat. qz per se notū est. q̄ omne totū est maius sua pte. ḡ nunq̄ dz nec p̄t negari. quin oē totū sit maius sua pte Silr̄ nunq̄ p̄t ee q̄ si ab eq̄libus eq̄lia demas. q̄ ea q̄ remanēt non sint eq̄lia. Sed ad istas rōes facilliter r̄ndent p̄ distinctionē de relatione formalr̄ v̄ fundamētalr̄. Nam fundamētata nō possunt ee sine rōne fundamētalr̄. licet p̄nt esse sine relatione formalr̄. Vtrū autē relatio possit esse sine fundamēto r̄ termino r̄ cōuerso postea declarab. Di

endū est autē p̄ nunc q̄ relatio nō p̄t esse sine fundamētis nec fundamēta sine relatione. p̄pter necāriam dependentiā siue p̄ctionē vni⁹ ad alterz. Sed q̄ respōsio sit melior patebit vidēdo rōnes vtriusqz. Sed p̄ solutione aliaz rationū norāde sunt due regule. q̄rum p̄ma ē. quicūqz aliq̄d est tale denotatiue. r̄ aliud est formalr̄ tale r̄ denominās. tūc standū est in eo q̄d est formalr̄ tale. Sc̄da est quicūqz aliq̄d est mediū in aliq̄ ordine nō oportet tali medio assignare aliud mediū. sed ip̄m seipso in talibz est mediū. sicut vnus hō est idem sp̄s cum alio p̄ ydempritatē. r̄ hoc denotatiue. ydēpritas autē est mediū ydēprificationis illoz. r̄ est talis formalr̄ r̄ q̄d dicitatiue. r̄ ideo si ydēpritas sit alicui eadē nō oportet q̄ p̄ aliā ydempritatē. sed ipsa ē eadē seipsa. Ex istis patz solutio ad terciā r̄ quartā rōnes. Ad terciā ḡ negatur aīas. r̄ ad p̄mā p̄bationē p̄ceditur aīas r̄ negat p̄na. nisi intelligatur de diuersitate fundamētalr̄. Et ad p̄bationē p̄ne dz q̄ illud sufficit ad diuersitatē fundamētalr̄. non autē ad formalē. sed req̄ritur accidēs respectū quo formaliter dicat differre. Et ad alias p̄bationes aīas patz q̄ nō est p̄cessus in infinitū. sed ibi ē status. Ad quartā negatur p̄na. Ad p̄mā p̄bationē p̄ceditur q̄ illud est forzi idem fundamētalr̄ p̄ q̄d est vni⁹. non tñ formalr̄. Et sic patz ad autoritates. sicut r̄ p̄ idem est aliq̄d simile fundamētaliter p̄ q̄d est q̄le. Et ideo dz q̄ illa sunt similia q̄z est eadē qualitas. nō tñ seq̄tur ex hoc q̄ similitudo nō sit respect⁹ sup̄additus. Et cum dz q̄ per nullū magis diuersum a platone q̄ sit fortes est sibi idē fundamētaliter. tñ bene formalr̄. Ad rōnem de duplicitate dōm̄ est sicut de vnitare in q̄stione de quāsitare. Sed ad rōem de dño r̄ seruo q̄ dicebat apparēs dōm̄ est q̄ p̄pter lapsum t̄pis p̄ducunt multe noue entitates q̄ prius nō erant. ideo etiā p̄pter lapsum t̄pis p̄nt p̄duci seruit⁹ r̄ dominū. Nec seq̄tur q̄ si post aliq̄d temp⁹ elapsū p̄ducant necārio r̄ naturāl. q̄ etiā p̄us p̄ducerent. Et si diceret q̄ deus possit ponere paternitatē fortz in platone. cōfesso isto de quo tñ dubitū est. non seq̄retur p̄ter h̄ q̄ plato eet pater fortz. qz illa paternitas nō terminaret ad fortē. sicut nec p̄us terminabat

Quartum dictum.

Ad relationē actu siue actualē req̄rit q̄ habeat terminū in actu distinctū a suo fundamēto. ita videlicet q̄ ad nō ens non p̄t esse relatio realis. nec etiā eiusdez ad seipm̄. Probat quadruplr̄. p̄mo sic. qz de diffinitione relatiui ē q̄ sit ad aliud. q̄d autē nihil est nō ē ad aliud. ḡ. Probat sc̄do p̄prietates relatiōis. vni⁹ relatiua sunt silr̄ natura. r̄ dicunt ad p̄uertentiā. nō autē essent silr̄ natura nec dicerent ad p̄uertentiā si siml̄ existerēt. Tercio sic. oīs bitudo necāria p̄supponit fundamētū illi⁹ bitudinis. ḡ relatio p̄supponit fundamētū r̄ terminū in actu. Quarto q̄ locus a relatiue opposit⁹ tenet respectu h̄ p̄bi ee sc̄do adiacētis. et h̄ nō esset verū si relatio possit ee ad nihil. igit. r̄. posito em̄ vno correlatiuo non poneret reliquū. Sed. de ydēpritate p̄t facillit. p̄bari. nihil em̄ idē est ad aliud a seipso nisi fm̄ rōem. r̄ ideo etiā p̄dicta relatio soluz est relatio rōnis. Ad argumēta autē q̄ sunt p̄tra h̄ facilius est solutio. memoria em̄ r̄ hymago nō referuntur reali relatione q̄z sunt nisi ista existāt. causariū autē

et pductum non sunt relationes actuales. sed solum fundamentales

Ad argu meta in oppositum Ad primu dicitur negando ans. Et ad pbatoz pz soluto. relatio est in sui pcep tu coem non est pdicamentu distinctu ab alijs. sz e qddam trascendes. relato ar accepta p relatoe finita actuali reali z intrinsece aduenire distincta a suo fundamento est pdicamentu distinctu ab alijs. Et p h pz solu ad alias duas pbatoes Sz qd sit pntu qntu rlatois. pz ex dicitur Ad scdm negat ans. Ad pma pbatoez dicitur posito q relatoe fude in omib pdicamentis. no tn seqt q no sit pdicamentu ab eis distinctu. qz no est eis coe qd dicitur. sed solu denoiatue z ptaget. Ad alia pbatoz pz so ex dicitur Ad qnta pbatoes posset dicit q pbs enierat ea q sit alteri generi. no fm pnta opinione. sz fm opinione alioz. Vel posset dicit q nihil pbitur. vt vna res diuersi generis supponat alia z alia featone sicut boetio placet. so crates nax in eo q socrates suba est. in eo so q pz vt si lius adaliquid est. ita ad aliud atqz aliud dicta pdicatioe eade re sub diuerso genere ponit nihil pbitur. Ad scia roem dicit q oia entia dicunt ad aliqd siue relatiua denoiatue no e incoueniens. sz incoueniens sit oia dicit relatiua qd dicitur e centiat. Un totu e cuiuslibz entis no est adaliud qdamo se hie. Et ad pfirmatorem pz soluto. relato em no refert. sz est ro referendi ad aliud Ad qnta roem que est pproprietates. Ad tres pmas pz soluto. z silt ad quartam.

Qualitas est.

In h qnto capitulo definitur pbus de qnto pmo. s. de qlitate. z diuiditur in tres pres pncipales in pma d terminat de qlitate fm subam et. scilz diffiniendo z diuidendo ipsa. Et diuidit in duas pres. in pma ponit et diffinitionem dices q qlitas e fm quaz qltes ee dicimur. In scda pte diuidit ea dices. qlitas e de numero coru q multiplr dicitur. h est qlitas e de numero eoz q hnt multos modos siue spes sub se. Sz cu de (et vna qde) enumerat spes ipsius qlitatis. z pmo pma dices q vna spes qlitatis e habitus z dispo. Et cu de (diferent aut) ponit dntas int habitum z dispoem Prima dntia. qz habitus est pmanetior z diuturnior dispoem. qd pbat duplr. Primo pbat exeplo. qz scie z virtutes sit de difficili mobiles a subiecto. qz scia dicit ee pmanetior z de difficili mobilis. Si qs em medio erit sciam sumat de difficili mutat. nisi gra dis pmutato sca sit. vt ab egritudine vt ab aliq hmoi. Silt stus iniusticia castitas. zctis no videt posse moueri neqz facilt pmutari. affecto nes so. i. dispoes sit facilt mobiles z cito pmutabiles vt calor frigiditas egritudo z sanitas z alia hmoi. qz ho afficit qdamo circa eos z cito pmutat. qz cito ex calido fit frigidu. z ho ex sanitate in egritudine trasit nisi forte. pp logitudinē tps traserat in natura subiecti. vt in sanabil z difficult mobil fiat. z tuc dicitur habitus. Et cu de (Manifestu em) pbat dicta dntiam signo. qz in discipulis no mltu retinetes dicitur habitum no hie. quis sit meli vt pei ad disciplina dispositi. signu est qz habitus de difficili mobil est. z dispo de facili (Silt ar habitus) pbs ponit scdam dntiam int habitum z dispoem qz habitus sit dispoes. sz dispoes no necarie est esse habitus. pbat. qz illi q retinet habitum sit quodamo dispo

siti ad ea que hnt vel melius vt peius. sed qui dispositi sunt no oino retinet habitum (Aliud so gen?) Pbs ponit scdam spem qlitatis dices q fm gen qlitatis e fm qd nos dicim aliqs ee pugillatores vt salubres vt cursores. z silt quecuqz dicitur fm naturale potetia vt impone. Et qz aliqs posset credere q cursor z pugillator essent dispoes. io cu de (no em) remouet dubiu dices. qz no captiui cursor z pugillator fm qz dispoesti silt ad illos act? sz fm qz hnt naturale potetia ad h facilt facie du vel ad resistendu ne aliqd pariat a suis pntis. z h declarat p exeplo qz illi dicitur sanatiui. qui hnt naturales potetia. vt nihil a qbuslibet accentiis pariat. z egroratiui dicitur q hnt naturale impotetia aliqd faciedi Et du ru dicit qz hnt naturale potetia ad no cito secari. mo llevero qd hnt ad h naturale ipotetia (Tercia so qnt) Ponit tertia spem qlitatis que e. passibiles qlitates z passioes. sicut silt amaritudo dulcedo z austeritas. z his siltia. Amplius calor frigiditas albedor nigredo. Qz ar bec silt qlitates manifestu est. qz fm eas dicimur qz les. vt mel dicitur dulce. eo qz dulcedinem suscipit. Et corpus dicitur albu. qz albedine suscipit. z silt in alijs. Un silt qlitates no dicuntur passibiles. qz subiectu ipaz ab ipsis aliqd pariat. Vel em no dicitur dulce. eo qz sit aliqd passiu a dulcedine. sz dicitur passibiles qlitates. qz inferunt passionem vel inferunt a passione. Et silt dulcedo inferit passionem gustui. z calor tactui. sed albedo z nigredo z alij colores no dicuntur passibiles qlitates. qz inferunt passioes sensui. sz qz nascuntur z inferunt ab aliqbz passionibz. qz aut inferunt ab aliqbz passionibz pz. qz ppter passioes silt multe mutatoes color. aliqs em erubescens rubeus factus est z timidus pallidus z no solum inferunt ab aduenticijs. sz etia ex passionibz naturalibz. qz si qs a natura hnt aliquam talium passionu oz eu silem colore hie. qz affecto q nunc ad veredicia circa corpus sca est p passionem naturale est siltis color naturalis (Quecuqz igit) Poit dntiam inter passionem z passibile qlitate. qz passibilis qlitas capit a passionibz de difficili mobilibus a subiecto et io etia passibiles qlitates no silt facilt mobiles a subiecto Scda dntia e. qz passibiles qlitates denoiat nos simplr qltes. passiones so no. Et istas dntias declarat pmo in qlitatibz corporalibz. qz palloz siue nigredo siue pueniat ex naturali passione siue ex aduenticia. vt ex egritudine lora vel ex estu silt de difficili mobiles a subiecto. z fm eas dicimur qltes Sz passioes causant a passione cito trascendit. io silt facilt mobiles. z non dicitur mur qltes fm ipas. qz ille q ppter recudtia factus e rubeus no dicitur rubeus. nec ille cui inest palloz ppter timore dicitur pallidus. Et h id declaratur in qlitatibz aie. qz qlitates aie me q silt de difficili mobiles silt passibiles qlitates. z fm eas dicimur qltes. vt fm iracundia dicimur iracundi z fm demencia dicimur demetes. sz ille q silt de facili mobiles silt passiones. nec fm eas dicimur quales. quia ille qui irascitur ppter tristitiam no dicitur iracundus. sed magis aliquis dicitur passus. z io tales dicuntur passiones. qualitates vero minime (Quartum vero genus) Ponit quartam spem qualitatis. que est forma z circa hoc aliqd costas figura. sicut rectitudo z curuitas. z his similia Qz autem silt qualitates pbat. quia fm eas dicimur quales. vt fm triangulum aliqd dicitur ee triangulum. z fm rectitudinem z curuitatem aliqd dicitur rectum z curuū. Et quia aliquis posset dubitare vtru illa quattuor. rorum. spissum. asperum. z lene essent qz

b i.

predicamen
um dictum

Questiones

itates. id est cum dicit (rarum vero) remouet aliquid dubitatum dicens. quod non sunt qualitates. sed sunt positiones. Probat. quia importat positionem primum. ut patet per distictionem ipsorum. Spiritum enim est cuius pres subiuicem quinque sunt. Rarum vero est cuius pres a semitatem distant. Et asperum cuius vna pars est superior et alia inferior. Tene autem cuius pres in rectum iacent. Et cum dicit (et forte) excusat se super assignatione predictorum modorum distictis quod forte sunt multi alij modi quantitates. sed illi qui dicit sunt isti magis vnicati (Qualia vero) In hac secunda parte principali istius capituli dicitur de denotatio seu preterito ipsius qualitatis. scilicet de quali. Et primo ponit diffinitionem qualis dicens Qualia dicuntur quod sunt denotatiue dicuntur vel quolibet aliter ab his. et hoc declarat exemplariter de his que dicuntur denominatiue. ut candidus dicitur a candore et grammaticus a grammatica. et iustus a iusticia. Sed de his que non dicuntur denotatiue. hoc idem declarat ostendendo quod motus contingit aliqui dicitur a quibus non denotatiue. Contingit enim quod qualitatibus a quibus dicitur non sunt nomina imposita. sicut cursor et pugillator. [¶] et importat naturales potestas a nulla qualitate denotatiue dicuntur. eo quod illis naturalibus potestibus non sunt nomina imposita. Quis enim quod dicitur a dispositioibus vel habitibus dicitur denominatiue. si abstractis eorum sunt nomina imposita quibus dicitur denominatiue sic ab arte pugillatoria dicitur pugillator. et ab arte palestra dicitur palestrici. Secundo pergit aliquid dicitur a qualitate non denominatiue quando qualitatis est nomen impositum. tamen concretum non est debite formatum ab ipso abstracto. sicut studiosus dicitur a virtute non denominatiue. hoc tamen non est in multis. Deinde cum dicit (Inest autem contrarietas) In hac tertia parte principali determinat de qualitate [¶] suas proprietates. Et assignat tres proprietates eius. Prima proprietates est. quod licet inest contrarietas. et hoc probat primo in qualitatibus sicut iniusticia contrarietas iusticie. et albedo nigredini. Secundo probat in quibus. sicut iniustum contrarietas iustum. et album nigro. hoc tamen non est in omnibus qualibus. ex eo quod rubeo et pallido et alijs medijs coloribus nihil est contrarium. Sed cum dicit (Simplius si) Ponit vnum documentum quod est. Si vnum contrariorum fuerit quale. et reliquum erit quale. Probat. quod si iusticia contrarietas iniusticie que est iusticia. que est iniusticia. eo quod iusticia non erit quantitas. nec ad aliquid. nec vbi. nec omnino aliquid aliud quod non sit quale (Suscipit autem) Ponit secundam proprietatem que est. qualitas suscipit magis et minus. Probat. quia album est magis et minus album altero et iustum magis et minus iustum dicitur altero. et similiter candidum magis et minus candidum dicitur. Sed cum dicit (Non autem omnia) ostendit quod non conueniat omnibus qualitatibus. et primo dubitatio dicitur quod quilibet potest dubitare si iusticia dicatur magis et minus iusticia. quisdam enim de talibus dubitant dicentes quod vna iusticia non est magis iusticia. nec etiam minus. Similiter vna sanitas et vna grammatica etc. Dicunt tamen vnum magis habere sanitatem altero. et minus habere iusticiam altero et similiter vnum magis grammaticam altero. grammaticorum enim alter altero dicitur. et hoc indubitanter verum est. Sed cum dicit (triangulus vero) ostendit quod sunt qualitates que non suscipiunt magis et minus. Unde triangulus et quadrangulus non videntur magis et minus suscipere. nec aliqua aliarum figurarum. probat. quod qui

predicamentorum

tunc diffinitionem trianguli et circuli recipiunt equaliter sunt trianguli et circuli. Et inter illa que non recipiunt diffinitionem trianguli et circuli nihil magis alterum altero dicitur triangulum vel circumulum. quod dicitur altera pre longius non est magis circulus quam alius dicitur. Et hoc enim quod aliquid dicatur magis habere quam aliquid operis quod vtriusque suscipiat positionem rationem. Et his concludit quod nec habere contrarium nec suscipere magis et minus est proprium qualitatis. cum nullum eorum conueniat omnibus qualitatibus (Similia vero) Ponit tertiis proprietatem qualitatis que est proprietas qualitatis dicens quod proprius est qualitati finem esse simile vel dissimile dicitur. Et hoc probat. quia finem solas qualitates et non finem alium dicitur simile vel dissimile. quare proprium est qualitati finem esse simile vel dissimile dicitur. Et cum dicit (Tunc non deest) remouet vnum dubium. quia aliquid possit dicere quod plus insufficiet determinat de qualitatibus quia in determinando de ipso multa de reatiuis impositum sunt. Ideo dicitur quod non operis contrarietas si determinando de qualitate impositum de reatiuis aliqua. sed de habitu et diffinitione que in precedenti capitulo dicta sunt esse ad aliquid hoc enim factum est propter duas causas. Prima est. multorum genera sunt ad aliquid. et tamen singularia eorum sunt species et indiuidua non sunt ad aliquid. ut disciplina est ad aliquid quod. quia est alicuius disciplina. sed grammatica non est ad aliquid. cum non sit alicuius grammatica. nec etiam musica cum non sit alicuius musica. sed forte finem generis. ut grammatica est alicuius disciplina. et musica alicuius disciplina. ideo in talibus genera sunt ad aliquid. et tamen singularia sunt qualitates. quia finem singulas scientias dicuntur scientes. Secunda causa est. quia non est inconueniens idem esse quod est reatiuum. et ergo non est inconueniens idem annumerari in vtriusque generibus. Circa hunc textum.

Attende primo. quod finem Boetium consueta in principio est questio. cur post relationis predicamentum diffinitionem qualitatis aggressus est. quod minus curiosus est. Mirabile enim fuerat cur post quantitates ordinem non statim de qualitate cepisset. sed quoniam quantitates rationibus quedam relationes admiscuit. et disputatorem de relatione continuauit. idcirco non est mirabile post expeditam relationis interpositum ad qualitatis ordinem reuertisse. quod etiam ex hoc quoque recta sit series. Nam post magnum prius statim propter et quedam ad aliud comparato sequitur. post hoc autem innascentem necario est passionem. que qualitatis nature non discrepant. Non uenienter ergo post hoc de qualitate determinat. Attende secundo quod titulus huius predicamenti est de qualitate et qualitate sicut Boetio placet. Sed quare non suffecerat Aristotelem. determinare solum de quali vel qualitate dicitur Boetius quod hoc id est. quod quale non dicitur vno modo. sed qualitas dicitur simpliciter. quale enim dicimus et ipsam qualitatem. et illa res que qualitate illa participat. qualitas vero dicitur simpliciter. ut res ipsa que potest participari qualitas nominatur. res vero que participat qualitatis vocabulo non tenetur. quocirca quod quidam negant hunc titulum Aristotelis esse idemque confirmant posteriori adiectione esse signatum. nos tamen dicimus. propter quodam nominum similitudinem demonstrandam vtriusque posuisse ut nihil distare videatur. an quale an qualitas id quod appositum est predicamentum dicatur. quare autem Aristotelem. diffiniebatur qualitate per hoc quod est dicitur quale. Solutio ideo est. quia quale huius predicamenti absolutum

est a comparatione seu conrotatione. que possit ipsius ad aliud genus determinare. quod nullum aliorum predicamento sum facit. Attende tertia quod species sive modos speciales istius predicamenti circuloquit Aresto. p. nomina complexa. ex eo quod non habemus nomina simplicia per quod possemus perfecte significare istas species. Unde antiqui per modum spem vocabant applicatores. ex eo quod ipsa per modum acquiritoris per ipsas subiecti operationes paulatim acquiruntur et subiecto applicat. Secundam vero vocabant aptitudinem. ex eo quod per eam efficiuntur proprii et apti ad aliquid agendum. Sed tertia vocabant casum. ex eo quod casu agitur in sensibus passionibus vel aguntur ab ipsis. Et quod tam vocabant compositionem. nam forma et figura non est nisi quedam compositio simplicium. Attende tertia quod species sive modos speciales istius predicamenti circuloquit Aresto. aliquid in isto predicamento enumeraverit que etiam enumeravit in predicamento relatiōis. et sicut idem in diuersis species enumerat. hoc tamen non est finem eandem rationem nec finem eandem significatiōem. nihil enim prohibet aliquid reponi in isto predicamento quo ad significatum. et in alio quo ad conrotationem. Et sicut in diuersis species finem aliam et aliam causam. Unde Boetius inquit nihil impedit finem aliam seorsum aliam eandemque rem gemino generi specieiue supponere. Socrates enim in eo quod pater est ad aliquid dicitur. in eo vero quod homo substantia est. sic et in calore atque frigore. in eo quod quis finem ea videtur esse dispositus in dispositione enumerata sicut finem vero quod ex aliquibus passionibus nascuntur passibiles qualitates dicte sunt. ipse vero ab habitu distat. eo quod in plurimum ad habitum per artes atque scientias peruenitur. ita ut ipse habitus ordinem et quodam perficiatur. passibiles vero qualitates eo modo minime. Sequitur questio principalis.

Questio septima

Utrum diffinitiones species et proprietates quartis generis. scilicet qualitates sint a philosopho bene assignate. Arguitur primo contra suppositum. quia nullum equiuocum est genus generalissimum. sed qualitas est equiuocum. Unde Boetius in textu dicitur. qualitas est diuerso eorum quod multiplex dicitur. Et confirmatur. quod nullum transcendens est genus generalissimum. qualitas autem est transcendens. Non est genus generalissimum. Minor pars primo quod diuersa substantialis que est in predicamento substantie est qualitas. quod finem ea dicuntur quales. et etiam propria passio. Secundo arguitur contra quod dicitur. Et primo contra diffinitionem qualitatis. quod quod diffinitur per qualitatem. ergo qualitas male diffinitur per quale. Teneat consequentia. quia idem non potest esse notum et ignotum plus et posterius respectu eiusdem. Confirmatur quod semper loco diffinitionis licet ponere diffinitionem. sicut pars per unam maximam thopicam. si licet qualitas bene diffinitur per quale. et quod quod qualitatem idem potest diffiniri per seipsum et ponitur in sua diffinitione. quod est manifeste falsum. Tercio arguitur contra species qualitatis primo sic. cuiuslibet generis unum sunt tamen due proprie species. Et male hic assignatur quatuor. Secundo quod idem non potest esse in diuersis species. nec diuersae species sunt in abstracto de eodem verificari. sed sic est de habitu et passibili qualitate. Non sunt species distincte. Tercio sic. habitus naturalis potentia passio et forma non sunt species. Non sunt species qualitatis. Antecedens pars quia habitus et passio sunt duo genera generalissima. sed potentia et forma sunt transcendencia. eo quod potentia est differentia entis. et forma in omni genere reperitur

Quarto. quia aut illa duo que assignantur per unam specie sunt eadem aut diuersa. Si eadem male coniunguntur per coniunctionem. eo quod coniunctio non debet poni nisi inter diuersa. Si autem sunt diuersa non erunt una species qualitatis. aut si sunt species plures erunt quod quatuor. Quarto arguitur contra proprietates. et primo contra primam. quia si aliquae qualitates contrariarentur. aut ambe essent vel neutra esset. vel una esset et non alia. non primam. quia ille non mutuo se expellunt ab eodem. nec secundam nec tertiam. quia nec non ens contrariatur non enti nec ens non enti. Secundo arguitur contra secundam quia si qualitas suscipitur magis et minus. vel hoc esse finem esse vel finem entiam. non primam. quia tunc qualitas non suscipitur magis et minus. sed solum finem esse qualitatis. Nec secundam. quia essentia qualitatis consistit in indivisibili. Sed contra tertia proprietatem arguitur. quod accidit qualitati quod sit similis vel dissimilis. ergo non est maxime proprius quod litati finem ea simile vel dissimile dicitur.

In opposi

Questio

De sunt quatuor questiones speciales. prima. utrum quod quod qualitas sit unum genus generalissimum ab aliis distinctum. Pro cuius solutione attende primo. quod triplex est qualitas. quedam est pure essentialis quod qualificat genus. et demittit ipsam ad esse speciei. et talis dicitur qualitas generis. et in omni predicamento reperitur tales qualitates. Secunda pars est qualitas patim essentialis et partim accidentalis quod quodammodo sicut propria passio quod sequitur propria speciei. et de quodammodo do accidentalis. et quod est eiusdem speciei. idem essentialis. Tercia qualitas pure accidentalis diuides in qualitate generalis accepta. que seorsum reperitur in quibus predicamento de generibus accidentalibus. et in qualitate specialiter accepta. que sequitur esse individui. et non predicatur nec in quantum nec in qualitate se habet. et quod questio istius aliorum predicamentorum. sic est predicamentum ab alijs distinctum. Attende tertia quod quod potest accipi pro forma per se subiectum. et sic non distinguitur a qualitate nisi finem modum sciendi. vel potest accipi pro subiecto quod illa forma participat. et sic non est generalissimum. Potest etiam accipi pro subiecto et forma. que est in subiecto. et sic minus est genus generalissimum. eo quod est aggregatum per accidens. Attende tertia quod deca sit in sumul de intellectu predicte diffinitionis

Dicitur quod quod forma a quod aliquid denotat sicut unum genus generalissimum. pars per hunc unum modum predicandi et denotandi substantiam distinctam ab alijs modis predicandi. et ille est predicari in quod simpliciter. sic quod non in quantum nec in quantum. nec in quantum se habet. et illi modo predicandi cor respondit proprie modum eandem. sive proprie modum intrinsecus finem que distinguitur ab alijs predicamentis.

Secunda

questio. utrum illa quatuor que Aresto assignantur per species qualitatis sint uenienter ordinata et essentialiter distincta. Pro cuius solutione attende primo quod ordo istorum modorum sive species qualitatis potest sumi penes hoc quod est esse magis esse et minus esse. ut quod prima species inest tamen subiecti status corporali quod spirituali. Secunda pars sequitur naturam rei rationem suam causam. idem post hoc ordinat. Tercia autem licet in suo esse non sit eorum. quod tamen subiectum eorum. reputa tamen in subiecto quod in profundo informat. ideo post secundam ordinat

b ij

natur. Quarta autē p pūatōem oīm aliarum vltima ē
 nō em est cōior in genere qualitatis ceteris spēs. i. plu
 res spēs qlitatis cōtinēs. licz forte pluribz subiectis ins
 herens. nec est innata. qz figura potest variari circa sub
 iectū nulla variatōe facta in natura. nec est dispō in p/
 fūdo. ergo rōnabīl'r ponit extrema z posterior. Atten
 de secūdo. qz istoz modoz sic potest haberi sufficiētia
 nā omīs qlitas qualificat substātiā. vñ hoc est inqz
 tū est mobilis vel inquādum absoluta a motu. Si pzi
 mo sic est tertia spēs ad quam est per se motus. Si
 secūdo modo. aut qlificat eam in se z absolute. aut in cō/
 patōne ad aliquid. Si pmo sic pma spēs. Illa em
 que sūt in prima spē pficiunt z disponūt substātiā
 absolute. sicut forma materiā. Si secūdo mō h est
 duplr. aut disponūt substātiā in habitu dīne ad p/
 prias actōnes. z sic est secūda species. aut disponūt eā
 vt est sub quāritate. sic est quarta species. Attēde
 terco. qz ista quattuor que ponunt ab Aristō. pzo spe/
 cibus qualitatis ab aliquibz dicunt ee essentialr disti
 eta. ab alijs pō non. Dicit em qz Aristō. assignat qua
 tuor spēs. id est quattuor mōs speciales ipsius qlitatis
 ita qz illi modi non sūt essentialr distincti. sed em expli/
 cāt qtuor diuersas habitūdines qlitatis ad subiectū
 que quidem habitūdines vel plures possūt inesse eidē
 accidenti. z eidem subiecto. vt color comparatus ad sub
 iectum tanqz pficiens ipm. dicit esse in pma specie qua
 litatis. sed inquādum est principium actōnis real' ē in
 secūda specie qualitatis. put aut est a principio operatō/
 nis spiritual' siue immutatōnis sensus. tūc regit in ter/
 cia spē qlitatis. Est aut lara dīna inf speciem z modū
 specialem. Vñd spēs supra id cuius est species addit
 dīnam cōntialem. Sed modus spēalis vltra id cuius
 est modus addit dīnam accēntialem. sicut hō vltra aīal
 addit dīnaz cōntialem. S3 hō albi vltra hōiem addit
 solam dīnam accēntialem. Et hec videt ee mēs Boerij
 in cōmento. qui dē qz calor z frigus ponūt in pma spē h3
 qz qz ea videt ee disposit'. h3 pō qz ex aliqbz s' ponūt
 i3 spē. Videt tū alijs qz illa sūt cōntialr disticta. nō tū
 p illas dīnitas que sūt facilr z difficult' mobile. ee pū/
 cipū opatōnū. inferre passione sensus. z exteri' dispone
 re substā. S3 p illas dīnas accēntiales circūoqmur dif
 ferēntias cōntiales. nob tamē ignotas. que sūt subtrate
 ill' accēntialibz dīnitjs. Videt tū aliquibz qz pma spēs
 distinguat ab alijs p negatōem aliaz. ita qz illa qlitas
 que nec est facilr nec difficult' mobil' a subiecto nec ē pū/
 cipū opatōnis natural'. nec est exteri' rei dispō repo/
 nitur in pma spē. Attēde quarto. ea que dicta sunt
 in summulis de qualitate.

Dic pmo. Qz spēs qualitatis sūt suffi
 cient assignate loquēdo de
 spēs qz sūt famose. possēt em
 assignari alie spēs qlitatis. s3 ille nō sūt ita famose. p3
 p sufficiētā supius assignatā. Dic secūdo qz spēs ql/
 tatis sūt pueniēter ordinate. p3 ex dictis. Dic tercio
 qz illa p que Aristō. distinguūt spēs qlitatis nō distiguūt
 eas cōntialr. licz forte accēntialr z a posteriori. p3 sic. qz
 idē numero nō pōt contineri sub aliquibz cōntialr disti/
 ctis. s3 idē numero pōt in pma spē qlitatis. z in scia
 igif iste spēs nō sunt cōntialr distincte. Vñd p3 p p3
 et Boerij vbi supra qui dicit qz calor pōt ponī in pma
 secūda z tertia spē qlitatis. Dic quarto qz nō est inqz/
 neniens dicere illos modos speciales. vñ saltem aliqz

essentialiter dīstingui p differentias nobis tamē ignō/
 tas. neqz obstat qz idem sub ipis contineat. p3 per Bo
 etū. qui dē qz mōbil' impedit fm aliam sc3 z alia causā
 vnam eādemqz rem gemō generi spēiue supponere. Et
 hoc idem p3 in fine capituli de qlī z qlitate. Quomō/
 aut intēsu z remissū constituat qntā spēm qlitatis. et
 differentia substāntialis sextam speciem aliquālr dīc/
 tum est in summulis

Questio tertia. vtz stātibz dīnitjs ha
 bit' z dispōis. z silr aliaz spēs
 pmaneat eo3 vnitas specifica
 p cuius solutōne Attēde pmo qz dispō pōt capī gna
 liter. vt est cōmūnis ad qualitātē de difficult' mobilem
 et de facili mobilem. et capī specialr vt est cōis ad qz
 litates de facili mobiles. dispō pmo mō dicta z habi
 tus differūt sicut supius z inferi'. sed secūdo mō differūt
 sicut magis pfectū z minus pfectum in eadē specie. eo
 mō quo dicit Boetius. qz habit' z dispō differūt que/
 admodū ipse socrates dū est puulus. post pō pubescēs
 a seipso distabat. Et si qras eā mō que aliq' dispositio
 est de facili mobil'. Dico qz ppter imperfectōz forme. vñ
 ppter defectū pseruantis eam in subiecto. em em forma
 nōdum est intēsa. ipa de facili depēditur. sicut etiā de
 facili acquirī. Silr aqz calefacta si nō sit appōximata
 igni de facili frigeat. eo qz nihil est pseruas. Silr possz
 dīstingui de habitu qui nō accipit vt est cōis ad quā/
 libz qlitatem de difficult' mobilem. nec accipit vt ē tran
 scendens. nec vt significat habitūdīnē mediā inter habē
 tem z rem habitam. nec vt opponit entī pūatiuo. sed vt
 fecat qlitatem acq'sitam in subiecto de difficult' mobilē
 a subiecto. siue sit corpus siue anime Attēde secūdo. qz
 potentia vñ impotentia nō fecant aliqd cōntialr repōni
 bile in p'dicamēto qlitatis. s3 magis fecant modū qua/
 litatis absolute fm qz illa qlitas est pncipiū opatōnis.
 vtputa potētia dē modū facili agēdi. impotentia pō ē
 pncipiū difficult' agēdi. ille aut qlitates qz subsist' sūt
 forme absolute. z nō nomināt noibz nominātibz eas ab
 solute. sed solū in comparōe ad opationes quaz sūt pū/
 cipia. Et ex hoc inferit Albert' qz potentia materie nō
 est in isto p'dicamēto. qz nō est potētia ad opatōem. sed
 ad ee. Et ex hoc inferit vltērius qz quelibz natural' po
 tētia ad aliquā opatōnē. sicut sūt potētia aīe. z silr pprie
 passiōes. s3 ei' dē spē Vñ dicit illi qz acc' potētiā aīe
 z potē' sūt in p' spē qlitatis. eo qz acc' z potē' sūt ei' dē
 generis. Nā aliqz actus aīe est sūma pfectō hōis qz nō
 potest esse in p'dicamēto actōis. s3 qlitatis. sic alibi h3
 pbari. ergo z potētia crit in genere qlitatis. Attēde
 scio qz passio est equocū ad multa. sic p3 quinto metas/
 phisice. s3 hic accipit fm qz fecat qlitatem ad quā est p
 se motus. Et si sumat' cum passione tunc differt a passio
 bili qlitate p hoc qd est facili mobile a subiecto. Si at
 accipiat sine p'cissione tūc est pueribil' vñ supior qz sit
 passibilis qualitas. Vñ nō est de essētia ei' aliecu inf
 ferre passione vñ inferri a passione. sicut nec vñbile de
 cōntia coloris. sed est potius eius passio. Vñ non o3 qz
 ad hoc qz aliqd sit qlitas qz ipm denominet subiectus
 simplr qlē sed sufficit qz aliqd sibi sile in spē denoiēt
 ipm qlē. vñ nō o3 qz ipm denoiēt subiectū in pmanētia
 s3 sufficit qualificāqz denoiatō. Vñ qñ dē Aristō qz fm
 passiones nō dicimur qlēs intelligit h' qz nō dicimur qz
 les in pmanētia. s3 solum in trānsitu aliquid passi. Ac/
 cipit aut passio diuersimode in hoc textu. qz intēdū ac/
 qz

capit p actu appetitus sensitivi psequete actu sensitivū
 vt p timore aut verecūdia. 2 p delectatōe 2 tristitia cō
 seqnte actu sensitivū. Aliqñ pō accipit passiōe p qñ
 tate sensibili pñte hñōi a actus appetit' sensitivi. Et
 tende q̄rto. q̄ forma in pposito nō accipit trāscēdent' si
 cur videt' describi ab autore sex pncipioꝝ. s; accipit p
 dispōe exteriori rei aiate que resultat ex decenti lineatō
 ne mēbroꝝ. s; m q̄ dī q̄rto ethicoꝝ q̄ pueri pñt esse for/
 mosi. hoc est deccēter lineati. Figura aut est finitus vel
 clausio rei quāte. Et illa repit ram in aiatīs q̄ in aia/
 tis. forma aut in solis aiatīs. Et idē tamē aliquib; q̄
 idē intelligit' deb; p formā 2 figurā. ita q̄ hec cōiūctō et
 tenet' e ppositiue dicēdo. forma (2) p id est circa aliqd
 id ē quātitatē pñans figura. Et si forte q̄ras vtruz
 figura distinguat' a re figurata. Respōdent aliq̄ q̄ nō
 ymmo ē ea cēreal' sic qñ¹⁰⁰ i re q̄ra. q̄ntitas aut nihil ali
 ud est q̄ res quāta. s; figurā a nihil aliud est q̄ res fis/
 gurata. Et hoc pbat ex eo q̄ quilib; res sufficēter p̄
 terminari suis terminis p̄p̄is. Nō o; ergo supaddere q̄
 lineam q̄ terminet ipam q̄ntitatē. Secōdo q̄ p solam ab/
 latōem p̄tium nō causat' aliq̄ entitas positia. figura aut
 sicut est statua mercurij est p solā a blarōem p̄tium. nō est
 ergo entitas positia. Tercio sic. p solū motū locale nō
 causat' aliq̄ q̄ntitas. rectum aut 2 curvū angulū 2 circū
 lare pñt cāri p solum motū localem. nō s; ergo qualita
 res. Et p̄tīmat'. quia p̄sideratō mathematica est d̄ q̄
 titatibus figure. s; de quib; p̄siderat' mathematic' sūt
 quātitates. Quarto sic. si figura cēt res distincta a re fi/
 gurata. vel ḡ est simplex v' diuisibil'. Nō diuisibil'. qz
 omīs forma est simplex. 2 etiā ablata vna pte rei fis/
 gurate vel scia pte ad huc alia figura poss; manere p̄t'
 rei figurate. nec etiā simplex. qz tūc passer auferēs gra/
 nū de turri nostri dñi totaz turrim destruerz. quod in
 pbia ridiculum est

Dic p̄ pmo autoritate Boetij in p̄nti capi/
 tulo dicētis. Supficiēs nāq; qm̄ in dilata/
 tōe quadā 2 spacio p̄stat. quātitas est. sed p̄p̄o ipi' su
 pficiē q̄ntitas nāq; qm̄ tres linee cōueniūt in se iūct' ter/
 minis vñū spaciū p̄cluserūt qd̄ tribus angulis 2 trib'
 lineis p̄tinetur hoc ipm̄ spaciū qd̄ p̄cludūt ad quāti
 tatē referri potest. qd̄ p̄o tribus lineis p̄tinet' hoc est q̄
 litas. figura em̄ est triangulū p̄ secūdo autoritate cō
 mentatoris sc̄do p̄biscōꝝ dicētis. q̄ forme rerum arti/
 ficialialituz sunt accēnta. nullū aut accēns idē est ipi sub
 stantie. p̄ sc̄o. qz artifices faciēdo figurā. aut faciūt
 aliqd̄ aut nihil. si aliqd̄ nō faciūt tūc seq̄t q̄ ars nō ē hī
 e' factiū. qd̄ est p̄ h̄m sexto ethicoꝝ. Seq̄t etiā q̄ om
 nes domificatores 2 fabri. v' alij artifices 2 ill' siles ni
 hil faciūt. qd̄ est absurdū. Si faciūt aliqd̄. v' ḡ faciunt
 aliqd̄ nouū aut antiquū. s; nō faciūt aliqd̄ antiquū. qz
 tūc facerēt pus facta. Si faciūt aliqd̄ nouū. tūc aliq̄ ar
 tificēs nihil facerēt nisi figurā. 2 nō faciūt aliqūā nouā
 sbaz aut nouā q̄ntitatē. 2 seq̄t q̄ figura distinguit' a re fi/
 gurata. Probat' q̄rto autoritate p̄ h̄i. p̄ h̄i. ponentis
 dñāz int' res naturales 2 artificiales. 2 autoritate Por.
 dicētis. statuā p̄poni ex ere 2 figura. Si aut figura nō di/
 stingueret' a re figurata. seq̄ret' q̄ statua nō cōponeret' ex
 ere 2 figura. eo q̄ idē non p̄ponit' ex seipō. Neq; videt' q̄
 mō magnitudo in q̄ dep̄igat' circū' poss; ēē sine tali fi/
 gura si cēt vna eadēq; res. Et iā nō videt' quō poss; sal/
 uari p̄ras a mulr; astrolog; p̄bata. q̄ dicit' corp' celest'

ste hīc influētia 2 p̄tutē in q̄sdaz lapides sic figuratos
 quā nō haberēt in eodē alio' figuratos Ad p̄mā p
 batōem dōm q̄ s; oīs quātitas fininet' imediate finio
 p̄p̄ij gener'. sc̄dario tñ fininat' finio alteri' gener'. q̄ re
 sultat ex fininatōe ipsi' q̄ntitat' p̄ finios p̄p̄ios 2 int'ise
 cos. Ad sc̄dam dōm p̄cedēdo q̄ p solā ablatōz v' mo
 tū locale nō cāt' aliq̄ qualitas. bñ tñ cāt' ex fininatōe lē
 neaz 2 supficiēz sic iā dictū est. Et ad p̄firmatōz dōz
 q̄ mathematic' nō p̄siderat' abso' de q̄ntitatib;. s; cō
 siderat' de q̄ntitatib; lineis fininatis. ex q̄b; resultat fi
 gura Ad sc̄tā p̄z so' ex dōis. Ad q̄rā dōm q̄ figura ē
 accēns diuisibile ad diuisiōem sui subiecti imediate qd̄
 est q̄ntitas nō diuisiōe q̄ est in p̄' cēntiales. sic s; matē/
 ria 2 forma. s; bñ diuisiōe q̄ est in p̄' quodāmo' integra
 les. nec ex hoc seq̄t aliq̄d incōueniēs Dic 2° q̄ q̄lib; q̄
 q̄¹⁰⁰ denoiat' subiectū quale vel simpl' v' in trāitu. p̄z
 ex dicit'. Dic sc̄o q̄ quilib; qua¹⁰⁰ de quacūq; sp̄e
 q̄ntitatis est simplex simplicitate q̄ opponit' p̄p̄i ex ma
 teria 2 forma. p̄z autoritate Sil. pot. in p̄ncipio sex p̄n
 cipioꝝ Dic q̄rto q̄ nec potē' aie nec p̄p̄ie passiōes
 subeponūt' in isto p̄' p̄. p̄z p̄mo sic. qz si iste potētie po
 nerēt' in p̄' qualitatis. sequeret' q̄ ad illas potē' est
 sent' alie potē'. 2 est; p̄cessus in infinitū. Sequeret' 2°
 q̄ aia ex se nō poss; exercere suas oparōes. s; solū p̄ ali
 qua accē'. qd̄ est falsum. quia qd̄d est p̄fect' oīs in infē/
 riori nō dōz denegari a superiori. s; sic est q̄ calor q̄ est infē
 rior aia ratiōnali p̄ se 2 sine aliqua q̄ntitate supaddita
 p̄t' exercere suas op̄tōes. ḡ anima sine aliq̄ potē' supad
 dita q̄ sit res ab ea distincta p̄t' exercere suas oparōes
 et p̄ p̄ns supflue poneret' ista naturalis potē'. Sequet'
 ref' sc̄o q̄ p̄clusio demōstratōis poss; esse falsa. Nāz si
 p̄p̄ia passio est res distincta a subiecto 2 posterior sub
 iecto de' poss; ēē a subiecto separe. Sequeret' q̄rto q̄ i
 passiōib; est; p̄cessus in infinitū. nā si p̄p̄ia passio est;
 sp̄s in genere q̄ntitatis tūc illius sp̄s est; alia passio de
 qua poss; p̄sill' queri. 2 si illa distingueret' realr. tūc q̄
 reret' in quo p̄dicamēto. 2 sic p̄cederet' in infinitū. Si
 aut est; eadem realr. tūc eadē rōne p̄ma fuit eadē realr
 Et p̄firmat' autōit' p̄ h̄i in q̄rto metha. dicent' q̄ ens
 2 vñū dicit' eadē naturā. 2 tñ vñū est passio entis. q̄nti.

Questio quarta. vtr' p̄p̄ie q̄ntitat' sint
 a p̄ho sufficēt' assignate. Pro e'
 solutōe Attende p̄mo q̄ iustit'
 cia p̄t' capi dupl'r. vno' p̄uatiue. 2 sic dī carentiā iustit'
 cie in subiecto apto nato. 2 h̄ mō opponit' p̄uatiue iustit'
 cie 2 nō p̄rie. Alio' capis iniusticia p̄rie. 2 sic ponit' aliq̄
 qd̄ positū. s; habitū viciōsū p̄rium habitū p̄tuos. 2 h̄
 mō p̄rie opponit' iusticia 2 iniusticia Attēde 2° q̄ de
 susceptōe magis 2 min' q̄tuor fuerūt snie apud antiq̄s
 p̄hos. q̄rū tres recitat' Boet' in p̄mēto sic dicēs. in h̄
 tres fuere snie. qd̄ā nāq; dicebāt in oib; p̄' materie ha
 bitudinē repiri posse magis 2 min'. p̄p̄iū nāq; ēē mare
 rie cozpositiq; intēsiōne crescere 2 minui relaxatōe q̄ q̄
 rūdā platonicoꝝ snia fuit. Alij p̄o s̄m certissias veriss'
 masq; artesq; p̄tutes nō dicerēt' eē magis 2 min'. Sed;
 aut medias dici posse Tercia ē de q̄ dicit'. loq̄t' q̄ ipas q̄
 de habitu dines nulla intēsiōne crescere. nec diminutō
 ne decrefcere putāt. s; coz p̄ticipatōes posse sub exami
 ne p̄patōis venire 2 de his magis minusue dicit' Sani
 tatē nāq; 2 iusticia aliam alia magis minusue nō esse
 hūc em̄ quilib; dici magis esse sanitate a lera alia. s; h̄
 b. liij.

Solum dicere possum? magis hinc sanitates aliquid modo
 id est esse saniores. Sed contra est sententia divi simplicii. quod allega-
 do archidiacono dicitur. quod est infinitate quaedam principat passio
 nes. propter hoc recipiunt quaedam intensioes determinatae secundum ma-
 gis et minus. et ita secundum suam rationem quantitas habet magis et mi-
 nus. et non a principatibus. Nam in principatibus considerata in-
 tensio et remissio. non habet me exire albo sic contingat. quoniam
 aut ad usum fuerit a sole factio. nec minus albo secundum ydonei-
 tate sic principatibus. vel secundum mixtionem eius quod non est tale et
 hoc simplicius. Attende ratio per intellectone ista? vlti-
 me sine quod forme suscipiunt magis et minus. sed non secundum habi-
 tudine quam habent in subiecto. sed quod habent infinitate. hoc est il-
 limitatorem sive indefinitatorem ad certos gradus. quod si
 presentia infra rationem sive naturam specificam quantitas. sed nos
 per accensio et a posteriori percipiamus formam esse intensam quoniam sub-
 iectum magis vel minus participat eam. sed quoniam ipsa est minus permixta
 suo. tunc est magis intensa. Attende ratio quod duplices sunt
 gradus. in forma quoddem sunt specificae. alij vero individuali-
 les. gradus specificus est vltima perfectio essentialis constituti-
 va ipsius speciei essentialis. Sed gradus individualis est quoddam per-
 fectio forme constitutive in eodem individuo. et talis est duplex. quod
 est gradus individualis qui vocatur hecetas. et constituit in
 individuo in eodem individuo. et per tale nec fit intensio nec remis-
 sio. Alij sunt gradus quoddammodo sunt extra rationem individuali
 vnitivae tunc presentia in ipso individuo. et per tales potest fieri inten-
 sio et remissio. et in concreto et in abstracto. Nec haberi potest
 ex textu Aristotelis. in isto capitulo quod iusticia vel sanitas non
 suscipiunt magis nec minus. sic per intuitum

Dic primo. Quod quantitas necessaria habet gra-
 dus eiusdem rationis in eodem sub-
 iecto. quod suscipiat magis
 et minus. Probat. quia impossibile est aliquam formam a
 pluribus diversis de participari nisi sit divisibilis in plures p-
 tes. sed sic est quod albedo a pluribus diversis de participat. ut
 pura ab illo intensio. et ab alio remissio. necesse est habet p-
 tes graduales. Sed quod ille sint eiusdem rationis per quod per hunc di-
 stinguunt gradus specificae a gradibus individualibus. quod spe-
 cificae non sunt eiusdem rationis sed habent se numeri. Sed sunt per pos-
 sibilis in eadem parte subiecti. per quia eadem albedo nume-
 ro quod plus in eadem parte subiecti erat remissa post erit intensa.
 Dic secundo quod forma in abstracto potest suscipere magis et
 minus. per intentionem simplicii. Dic tertio quod eadem illi
 intensiois vel remissionis est illimitatorem graduu sub ead-
 dem specie. per ex dictis. Dic quarto quod forma manens una
 et eadem numero potest intendi et remitti. per quia si non sequit
 refertur esse aliqua nova forma genita. cui tamen nulla esset
 eadem. per quia si ab aliquo frigido remittatur unus gradus
 tunc generaretur forma nova cui nulla posset assignari eadem
 ut per quia forma tria non esset eadem illi per se nec etiam
 eadem ab ipso frigido. quod tunc idem esset eadem superius. nec ac ali-
 quod circumstante. quod possibile est quod nihil aliud circumstet. et
 per

Pro maiori manifestatone veritatis predictorum per predicta
 Arguit primo sic per philosophum octavo metaphisice dicente. for-
 me sunt sicut numeri. et sicut numero non potest fieri ad-
 ditio nisi mutet in aliam speciem vel diminutio. et nec forma
 manens una et eadem specie potest intendi et remitti. Confirmat
 quod vltimi gradus intensioales dunt solo numero. et hoc non
 potest fieri. eo quod duo accensio solo numero dunt non pos-
 sunt esse in eodem subiecto. aut differet specie. et sic quantitas in-
 tensa esset causata ex aliquibus diversarum rationum. et per non
 esset forma simplex. sed potius totum compositum. Confir-
 mat. quod si intensio forme fieret per gradus. tunc talis posset

fieri in abstracto. ut iusticia vel alia per posset intendi et re-
 mitti. quod est contra philosophum in textu. et contra Boetium palles-
 gatum in tertia sententia per opinionem Aristotelis. Secundo sic.
 susceptio magis et minus fit per solam dispositionem factam secundum quod
 forma sic vel sic in subiecto recipit. et non fit per additionem
 graduu. Tunc probat per autoritatem sex principiorum dicente. forma
 est per se contingens simpliciter et invariabiliter eadem consi-
 stens. quare non per gradus. sed per maiorem vel minorem radicatio-
 nem in subiecto intendit vel remittit. per hunc. quod subiectum est magis vel
 minus dispositum ad susceptioem talis forme. sicut lux est
 una simplex forma. et nulla variatone facta in lumine in
 aere intendit vel remittit secundum quod magis vel minus radicat
 in aere. aer dicitur magis vel minus lucidus. Tercio sic
 susceptio magis et minus in habentibus saltem contrariu
 est ex mixtione vel de puritate per se. et non per gradus. Pro-
 bat autem primo autoritate philosophi in tertia thopicoz dicentis
 Illud est albius quod est nigro impmixtum. Secundo au-
 toritate per metatosis quanto melius dicitur. Albius non fit
 minus album nisi ex mixtione per se. Et in alio per meto de
 Diminutio in omni genere est diminutio per mixtionem con-
 trarij. et sicut in secundo de generatione dicitur. quod si calidum non esset
 in composito non esset in eo frigidum nisi in fine. et in sum-
 mo ubi vult probare quatuor elementa esse in mixtura. Lo-
 firmat. nam colores medij intendunt et remittunt per mixti-
 onem. Ad primum dicitur quod forme sunt sicut numeri. sic
 intelligendo quod per additionem alicuius gradus specificae
 bene variant de una specie in aliam. non tamen habet veritatem
 de additio graduu individualiu de qua est ad pro-
 positum. Ad perfirmatorem dicitur quod illa autoritas philosophi non habet
 veritatem in accensibus respectivis. nec etiam in accensibus
 per se absolute. sic est lumē et spes intelligibilis. ne-
 que accensibus corporalibus. cuiusmodi sunt isti gradus qui
 non merentur dici forme. sed aliquid forme eiusdem in numero
 ut patebit. Ad secundam perfirmatorem dicitur quod concedendo prius
 et nego hoc esse per philosophum. nam plus in textu relinquit subdu-
 bio. ut per intuitum. Ad secundam dico negando autem. et ad
 perfirmatorem per soluto. Tunc si hoc esset verum. tunc non posset
 mus assignare eam intensiois et remissiois accensiu sicut
 erant aliarum. eo quod ibi nulla est radicatō in subiecto
 Tunc deus posset separare duas quantitates accensivas a subie-
 ctis. puta caliditate et frigiditate. quo facto una adhuc
 alterabitur alia. cum sint derelictae proprie nature. et sic una re-
 mitteret. et tamen non sunt in subiecto radicate. vnde non est possi-
 bile quod deus ponat eandem albedinem numero in duobus
 subiectis. sic quod unum sit magis expositum quam aliud. iam
 illa albedo erit magis et minus intensa per quod unum
 subiectum dicitur albius alio. Ad tertium dicitur
 negando antecedens. Et ad autoritates que videntur
 hoc probare dico. quod ipsi per permutationem contrarij in-
 telligunt accessum seu approximationem ad contrariu
 et non oppositionem ex contrarijs. sic ergo quod sunt impmix-
 tiora contrarijs et minus accessio ad ipsa tria. illa sunt ma-
 gis talia. Ad autoritatem commentatoris de mixtione
 dicendum. quod non vult dicere quod hic sit mixta caliditas. cum
 frigiditate in mixto iam completo et perfecto. elementis sus-
 is substantialiter corruptis. sed vult quod in principio mix-
 tionis non concurrat ad mixtum solum elementum frigi-
 gidum. sed etiam calidum. aliter esset frigidus in fine. et
 in summo. Sed ad perfirmatorem dicitur. nec medij colores dicuntur
 medij per participatorem sic quod eadem compositi ex extremis. sed
 potius dicuntur medij per partem. eo quod ruberum partem albo
 nigri videt. et sicut partem nigri videt albi. vnde si bec opinio

grad^o forme 2 qdlibz indi duū vagū distinguat^r specifi/ ce fm qd. lz p maior: demiatōe iā dicitōz. **D**iceres septio an tñ isti grad^o sint eiuldē rōis. **R**idēt qdā q nō et pbāt p^o sic. q: in ter ea q sunt eiuldē rōis ita q nō alfi us 2 alfi^o. vñ nō ē pfectō alio 2 actuali. **S**z grad^o intēsi/ or: ē pfectōz 2 actualior remissō. q grad^o itēsus 2 remis/ sus nō sunt eiuldē rōis. **S**edō sic nlla foza ē distibil in p res eiuldē qstātis nisi mediare qstātē ut pz ex diffini tōe qstātis. v. meta. vt sup^o patuit. lz tles foze nō dū uidiū f3 qstātē cū nle pres qstātis accipiāt eo q nō excedunt lz intēdunt q rē. **T**ercio sic. ex duobz gradibz bus eadē pfectōis nō fit foza itēsiōr. sicut pz ex pūctōe du orū tepidōz ex qbz nō fit foza intēsiōr. **S**z tu dic q gra dus intēsiōales in forma sunt eiuldē rōis. pbat p^o. nā accipēdo vñā formā hūc vñū gradū 2 acqrat vñum gradū. iste grad^o f3 opionē pbatā valet qstū 2 pcedēs 2 cū h pl^o. 2 sic seqret q sp auget pl^o qz p mediare itē f3 h ē ptra psum 2 qstātē. **P**robat^r. mor^o intēsiū 2 remissū ē est vñ^o rōis q: ē tñ ad v^o tñ^o specifiū seu eiuldē spāi. **S**z ad grad^o alt^o rōis est etiā mor^o alt^o rōis. qz grad^o dus intēsiōales sunt eiuldē rōis. **T**er^o sic. grad^o alt^o pfectōis pstituit dūerfā spēm sicut pz de gradu specifi co. lz cū grad^o indiidual seu intēsiōal non constituant spēs dūerfay rōnū. ipsi debēt dici eiuldē rōis grad^o. **A**d pñū alt^o opionis d: q si accipiat grad^o seqns p cī se sic nō ē pfectōz lz si accipiat inqstū lūmp^o cū pcedēt i sil. sic pfectōz eo remissō. **A**d^o d: q pres eiuldē rōis fit in duplici dā. q: qdā nō fit ppoibiles sil in ea de pre subiecti. 2 de tlibz itelligit argumētū. alie ar fit p poibiles rē. cuiusmōi sūt grad^o itēsiōales. **A**d fctū d: q si tepiditas vñ^o libiecti appōret alt^o tepiditā ita q eint sil i eodē subiecto 2 p eadē pre subiecti sic forma fieret intēsiōr. vt pz q: ex duobz ignibz fit ign^o intēsiōr 2 ex duobz grauibz fit v^o grau^o. sic et: ex duobz alb fit al bi^o. 2 h si ille albedies nō maneat i distinctis libiect^o lz re dūctā i v^o. **E**t si argueret q si grad^o eēt eiuldē rōis it se 2 cū foza sic nō eēt demiatō ad certū nūerū gradū nūi vñ eēt actualior 2 pfectior alio. i q eēt itā dū. **P**it ei in suplatōe stat^r. **E**t d: sil q op^o 2 nafapstātū demiat^r ē tñ^o magnitudis 2 augmētū. **A**d qd dōz q foza i itēde p^o duci in infintū pagēs supnatale nō ar nafal q: omē agēs nafale ē finite pūctū qre ē itā dū in suplatōe. **D**i ceres octauo. an foza intēsiā 2 remissā sit eadē nūero. **C**irca h ē v^o opio mgrī galtberī tenēs q nō qd pbat sic pmo q: ois mor^o ē a pūo in pūo qnto pūo. lz a foza intēsiā ad formā remissā 2 eō ē mor^o q foza itēsiā 2 remis sa fit pūo. **S**z pūo nō sunt ide nūero. 2 specie dā. **P**ro bat^r supponēdo iū pmetatore 3° pūo q mor^o ē ge/ ncratō p^o p^o p^o. tūc sic ar nō ē possibile q ide numero bis gñer. q foza intēsiā 2 remissā nō fit eadē nūero. **O**p/ positū em pūo is ifert oppositū a nūis. q. **T**er^o sic. **T**ecū pio vñā albedinē 2 remittat. tūc in tli remissione veni tur ad mediū lz color medi^o distiguit specifice ab exte mis iā. idē nūero pūerit sub dūerfā spēbz qd ē fm. q. **S**z tu dic q foza manēs vna et eadē nūero pū intēdi et remitti. pz. q: si nō. seqret q eēt aliq noua foza geita e tñ nlla eēt cā. nā si sit aliq d frigidū. 2 graduū et remit tat^r et fiat noue graduū. ibi gñaret foza noua. cū nlla posset assignari cā vt pz. q: forma pūo nō eēt cā illi eō rratie p se pura calor vt calidū q a gēs nafale vadit so lū ad vñū oppo^o it. metaphice. nec eēt cā ab ipō frigi/ do. **T**ū q: idē nō ē cā sui ip^o. etiā nō a frigido pcedēt vt sequēt. q: nō sunt. cū illd frigidū ē. nec aliq frigido sū cūstante q: possibile est qd nūbil aliū circūstet

Ad rōes

alfi us opionis. **A**d pñā d: q mor^o est de pūo in pūo vt sim^o pū^o vt fm qd qd possit assignari inf illos grad^o. **A**d sedāz d: q in motu intēsiōe bñ acqrit nou^o grad^o puta albedis. nō ar noua foza vt puta albedo. nec ē necē in oi motu acqri nouū siminū sumplr pferri cū sola res pfectet 2 moueret. **E**t lz mobile in mo tu locali sit sp de vno vbi ad aliū vbi. h ē qz in illo mo/ tu tor^o siminū sit at drit 2 depdit. qd nō ē sic in motu itē siuo aut alcatōis. **A**d fctā d: q si remitteret ad medū am formā specifice distictā sic dico. q nō eēt eadē nūero lz si remitteret ppatie sic dico q e eadē nūero. **S**ed diceres nono an isti grad^o sint foze accitales. **D**ōz q lz qlbz grad^o signat^r sit accitā 2 foze pfectice. 2 nūerā li vage tñ accepti fit d centia forme i dūual. nō ar pfecti re nll ex pñū. ita videlz q foza possit eē sine oi gradu signato coplatie h ē sine itlo pē eē foza 2 sine itlo pē esse foza. rē. nō tñ pē eē sine aliq gradu. **E**t si argueret albe do itēsiō ē ppo^o. lz foza q^o simplicior sit tāto pfectōz q re positō graduū nō poneret pfectōe. **D**ōz q argu^o p cedit d ppoē. ppe dēā cuiusmōi nō ē itēsiō foze. **D**ice res. r. an i forma sint infintū grad^o itēsiōales. **D**ōz q qdāmō in pūo sūt ptes eiuldē pūo rōis pōnales et ifi nite. 2 etiā ptes actuales eiuldē qstātis 2 finite. **S**ic etiā dico d gradibz i forma q qdā fit^r actuales 2 finite. aliq ar fit^r pōnales 2 i finite. vñ vna forma nō ē intēsiōr iā fm grad^o pōnales lz bñ f3 grad^o actuales. **E**t si ar gueret nō videt q pōnalitate isti grad^o vñ pōnales 2 isti actuales imo qlbz ps in suo toto d: eē i pōnā. cū ē pōnā 2 id dīsa a to^o. **A**d qd dōz q nō dicunt pōnales a pōnā pōnā. lz pres eiuldē pūo rōis pōnāles q: pūerit a pūbz actualibz. fm qz pres nō crescit neqz maio raf pūnūū aut foza itēsiōal sicut tā dām ē. **S**z alie p tes dūr actuales puta pres eiuldē qstātis eo q pūner pres eiuldē pūo rōis fm q crescit 2 maiorat pūnūz 2 foza intēsiōal eo q maioritas videt ē qdā actualitas 2 h mōi pres in forma intēsiōal dicit grad^o. **E**t scias q vñ^o grad^o foze nō ē in vna pre subiecti et ali^o i alia. sed q libz i pre subiecti. et hez d formay itēsiōe dēā sufficiūt. **A**d^o pbatōes p3 so^o ex dēis. **E**t ad 2 rōes d: q diffi^o qlitat^r dat p qlitatē p non^o mob. lz qle diffinit p qlitatē tā qz p notū sumplr 2 q ad naturā. 2 ex h nō seqt q ide sit notū tepō q: h nō ē fm eūdē modū pgnoscēdi. **A**d pūmatōez d: q i diffinitōibz pūis loco diffini lz ponere diffitōez 2 nō in his q^o sōli dēp tōes q^o ē p dēā qlitat^r dēspō. **E**t ad fctā rōez cū suis pbatōibz p3 so^o ex dēis. **A**d qūā rōez d: q pperates qlitat^r sit sufficiēt assignare. **E**t ad i pbatōez d: q lz pūa q nō exiūt i eodē nō pūe actu se expellere sit tñ apta na ta se expellere ab eo dē libiecto. 2 lz es nō pūerit nō ēti sim plr bñ tñ pūat nō entī in actu exiūt nō pōnā. **E**t cum ar d sedāz pūetate q qlitas nō sulcipit mag^r 2 min^r ne gādū ē si cur pz ex dēis. **E**t cū ar d fctā dōz q accidit albo eē si te nō tñ sibi accidit esse assimilabile

Recipit autem.

In hylitimo caplo h^r tractat^r qz breuissime dūmā pūo de sex vltis pūis q^o fit formalte respect^r ext^risec^r aduentētes. **E**t didit in ou as pres. In pma pte dēteminat de actiōe 2 pūione ponēdo duas pūprietates eius. **D**icens q agere et pati recipiunt contraria 2 magis 2 minus. **P**robat

primam proprietatem quia calefacere est contrarium ad frigidum facere et calefieri ad frigidum fieri et delectari ad contristari. Secunda probat quod calefieri et calefacere dicuntur magis et minus et similiter contristari. (Dicitur enim) in hac secunda parte excusat se de alijs quatuor. et dicit quod dicitur est de situ in predicamento ad aliquid dicitur enim est quod situata. ut sedere iacere et stare dicitur denotantur a positionibus de alijs autem ut de qua do ubi et habere nihil dicit nisi ea que dicta sunt in principio scilicet huius tractatus ut quod habere significat calciatum esse vel armatum esse et ubi in loco esse. Et ideo que dicta sunt sufficienter de predictis generibus. et dicendum est consequenter que sunt modi oppositi. Circa istum textum per nunc nihil dicit sed ea que dicenda sunt usque ad librum secundum principiorum qui est Gilberti porritani referuabuntur. **Sequuntur postpredicamenta**

Notiēs aut.

Iste est tertius et ultimus tractatus predicamentorum. in quo philosophus determinat de postpredicamentis et diuidit in quatuor capitula. in primo capitulo determinat de primo postpredicamento scilicet de oppositōne

Et diuidit in duas partes principales. in prima parte determinat de speciebus oppositi et primo enumerat eas. dicens quod alterum potest alteri opponi quadruplex scilicet aut sicut relatiua aut sicut contraria aut sicut habitus et priuatio. id est sicut priuatio opposita aut sicut affirmatio et negatio. id est sicut contradictoria. Exemplificat autem de quilibet oppositione cum dicit (opponit autem unum quodlibet sicut figuratim. et exemplanter patet. exemplum de relatiuis ut dupliciter opponit dimidio. de contrarijs ut malum bono. de priuationibus ut cecitas visui. de contradictorijs ut sedere non sedere. (Quocumque igitur ut relatiua opponuntur) Hic Aristoteles diffinit species oppositi. et primo relatiue opposita dicens Relatiue opposita sunt que ea ipsa que sunt opposita dicuntur aut quomodo libet aliter ad aliud. sicut dupliciter hoc ipsum quod est est alterum. est enim alicuius dupliciter et disciplina dicit alterius scilicet disciplinatum et disciplinatum similiter dicit ad disciplinam. Sed cum dicit (illa vero) Remouet obiectum qua aliquis possit contra dicta diuisione obiectum. nam contraria videntur dici ad aliud et esse relatiua. Unde dicit quod contraria sunt id quod sunt nullo modo dicuntur ad inuicem quod malum non dicitur bonum malus sed ei contrarium nec album nigrum album sed ei contrarium Quocumque vero) Hic Aristoteles supponendo diuisionem in contraria mediata et immediata diffinit membra diuisionis. Dicitur contraria immediata sunt quorum necesse est alterum inesse suo proprio susceptibili. Contraria vero mediata sunt quorum necesse est alterum inesse suo proprio susceptibili. Deinde cum dicit (ut languor) exemplificat de contrarijs et primo de contrarijs immediatis ut languor et sanitas respectu animalis. et necessarium est alterum semper inesse similiter par et impar siue abundans et perfectum respectu numeri. Sed de contrarijs mediatis exemplificat cum dicit (quorum vero ut nigrum et album respectu corporis) quia non omne corpus est album aut nigrum sed est aliquid quod medium inter album et nigrum. Similiter prauum et studiosum sunt contraria mediata quod non omnia sunt

praua aut studiosa sed est aliquod medium quod neque est prauum nec studiosum. similiter est aliquid corpus quod neque est album neque nigrum sed est fuscum aut pallidum. Deinde cum dicit (in aliquibus autem) ostendit dupliciter contraria mediata. quod quedam habent media notata sicut album et nigrum habent fuscum et pallidum. Alia vero non habent media nominata sed nominantur per negationem extremorum sicut medium inter bonum et malum est quod neque est bonum neque malum. et medium inter iustum et iniustum est quod neque est iustum neque iniustum. (Priuatio vero) Aristoteles diffinit priuationem oppositam. Dicens quod priuatio et habitus sunt que habent fieri circa idem ordine quodam et tempore determinatio. Unde in ista diffinitione tangit tres condiciones priuationis opposite. Prima est quod habet fieri circa idem ut visio et cecitas circa oculum. Secunda quod habet fieri ordine quodam. Tercia est quod habet fieri tempore determinato. probat quod tunc dicitur mus aliquid priuari quando non habet id quod natum est habere. Non enim dicimus illi edentulum quod non habet dentes nec cecum quod non habet visum sed quando congruit habere non habet. quia sunt quedam generationes id est quedam res genite que neque visum neque dentes habent. sed non dicuntur edentate aut cecitate. Sed cum dicit (priuari vero) ponit differentiam inter priuari et priuationem. et inter habitus et habitum et ipsum habitum. Nam priuari non est priuatio neque habere habitum est habitus. Probat quod visus est habitus et cecitas est priuatio et tamen habitus non est habere habitum. nec cecum esse est cecitas. quia cecitas est priuatio et cum esse est priuari et non priuatio. patet quod si cecum esse et cecitas essent idem de eadem predicarent sed hoc est falsum quia homo dicitur cecus et tamen homo nullo modo dicitur cecitas. Et ex hoc patet manifeste quod priuatio dicitur aliquid distinctum ab habitu. patet etiam quod abstractum et concretum nullo modo sunt termini sinonimi quod si sic tunc de eodem predicarent quod est contra Aristotilem. Sed cum dicit (opposita autem) ponit convenientiam inter priuari et habere habitum cum priuatione et habitu. quod priuari et habere habitum eodem modo opponuntur sicut habitus et priuatio. nam sicut cecitas opponitur visui sic cecum esse opponitur ad visum habere. (Non est autem) Hic consequenter determinat Aristoteles de contradictorijs ponendo convenientiam et differentiam inter affirmationem et negationem et res que subiacent affirmationi et negationi. Et dicit quod res que subiacerit affirmationi et negationi. non est affirmatio et negatio. probat quod affirmatio eorum affirmatiua et negatio eorum negatiua scilicet eorum que subiacerit affirmationi et negationi nullum est oratio. Sed convenientia est talis quod sicut affirmatio et negatio opponuntur contradictorie. ita res que subiacerit affirmationi et negationi. quod sicut sedere et non sedere opponuntur contradictorie ita res que sub utroque est scilicet sedere et non sedere. (Quomodo autem priuatio etc.) In hac secunda parte principii huius capituli ponit differentias inter species oppositi. Et primo ponit duas differentias inter priuationem et relatiue opposita. Prima differentia est. quod relatiue opposita opponuntur ad se inuicem sub habitu rudine alicuius calius. sed priuatione opposita non referuntur ad se inuicem. Non enim dicitur visus cecitas et visus. nec cecitas dicitur visionis cecitas quous bene dicitur visionis priuatio. Secunda differentia est quia omnia relatiua sunt reciprocatua. id est dicuntur ad conuertentiam. sed nullo modo priuatione opposita dicuntur ad conuertentiam quod quous cecitas dicitur visionis

Et visus non dicitur cecitatis visus (Quoniam autem ne-
cessitas) ponit differentiam inter contrarie opposita et pri-
uative opposita. et hoc duabus rationibus. Prima est in-
ductiva et est talis in contrariis immediatis necesse est
alterum semper inesse suo proprio susceptibili. sicut patet de
languore et sanitate. abundantia et perfectio sed in privative
oppositis hoc non est necessarium. In contrariis autem medi-
atis necesse est necesse alterum extremorum inesse suo proprio sus-
ceptibili. non enim necesse est omne corpus esse candidum vel
nigrum. calidum vel frigidum et hoc nisi alterum in se a natu-
ra ut igni calidum esse et nigrum candidum esse. In his autem quibus
alterum in se a natura necesse est unum de finitate inesse et im-
possibile est ei inesse reliquum. non enim est possibile igni esse
frigidum. neque nigrum. In privative autem oppositis nul-
lum istorum est necessarium. non enim est necessarium alterum inesse
suo proprio susceptibili quia ille quod nodum habet naturam
ad videndum neque cecus neque videns dicitur. Aliqua do-
tamine in privative oppositis necessarium est alterum inesse suo
proprio susceptibili quia doctus et ignis est determinatum a natu-
ra necesse est necesse alterum inesse determinate. Et cum
dicitur (Amplius hec) ponit secundam rationem que est quod in
omnibus contrariis potest fieri mutatio de uno in aliud et
eccontra nisi alterum in se a natura ut igni inesse esse calidum
et album potest fieri nigrum et calidum frigidum et studiosum
prauum et eccontra. quod patet. quia prius exercitatus in
bonis opibus et bonis doctrinis modicum proficiet ut me-
lior fiet. et si aliquis sit semper exercitatus in bonis opibus
perfecte mutabitur aut saltem magnam incrementum suscipiet
Et in privative oppositis quibus potest fieri mutatio ab ha-
bitu in privationem. tamen impossibile est quod fiat mutatio a
privatione in habitum. quia cecus non est iterum factus videns
neque caluus factus est eccontra comatus neque qui fuit
sine dentibus dentes ei orti sunt (Quocirca vero ratio)
ponit differentiam inter contradictoria et alia opposita
quod in solis contradictoriis necessarium est alterum esse verum
et alterum esse falsum. Probat quod sanitas et languor sunt
contraria. et dupliciter et dimidiata relata opposita. et visio et
cecitas privative opposita et nullum istorum est verum aut fal-
sum eo quod omnia ista dicuntur sine complexione. sed eorum
que sunt nullam complexionem dicuntur nullum est verum
aut falsum (Sed maxime videbitur) Remouet unum
dubium quod aliquis possit dicere quod etiam in complexis repi-
tur contrarietas et ex privative oppo et in talibus necesse est
num esse verum et alterum falsum. Ideo probat quod non quod
ista sunt contraria complexa. socrates est sanus et socra-
tes est languidus et non est necessarium unum istorum
esse verum et alterum falsum. quia si socrates sit unum est
verum et alterum falsum. sed si non sit ambo sunt falsa.
Similiter socratem esse cecum et socratem habere visum
opponuntur privative. et tamen non est necessarium unum
esse verum et alterum falsum. quia si subiectum non sit
nullum est verum. et posito quod sit adhuc non est necessa-
rio alterum esse verum. quia cum socrates nondum na-
tus est habere visum ambo sunt falsa. Sed quod in con-
tradictoriis necessarium sit alterum esse verum et alterum
falsum. probat. quia siue socrates sit siue non sit necesse est
ipsum languere vel non languere. Ex his concludit in con-
tradictoriis proprium est semper alterum esse verum et
alterum falsum (Contrarium autem bono) Sic Ar-
istoteles ponit quinque proprietates contrariorum. Prima
est bono semper contrariatur malum hoc probat induc-

tine. nam languor contrariatur sanitati et iniusticia in-
iusticie et debilitas fortitudini et sicut in alijs. sed malo alii
quando contrariatur bonum et aliqui malum. superabundantia
cum quod est malum contrariatur egestati quod etiam mala est. sed ta-
men hoc tertium in paucis patet quod solum in his quod se habent super
abundantiam et defectum (Amplius contrariorum) ponit se-
cundam proprietatem que est quod si unum contrarium sit non est neces-
sario alterum esse quod omnibus existentibus suis sanitas est et
non est languor. sicut omnibus existentibus albis albedo est
et non est nigredo. Sed cum dicitur (amplius si) ponit ter-
ciam proprietatem que est quod impossibile est contraria eidem sit
in se ut si socrates sit sciamus ipse non erit languidus. Quar-
ta proprietates que tangit ibi (patet vero) est omnia contraria ha-
bent fieri aut circa idem genere ut languor et sanitas cir-
ca aial et albedo et nigredo circa corpus aut circa idem spe-
re iniusticia et iniusticia circa aiam. Quinta proprietates ta-
ngit ibi (Necessarium autem) Et est quod necesse est omnia con-
traria esse aut in eodem genere aut in contrariis et diuer-
sis generibus aut esse diuersa genera sicut album et ni-
grum sunt in genere coloris. et iusticia et iniusticia sunt
in contrariis generibus quia iusticia est in genere virtutis
et iniusticia est in genere nequicie. aut sunt diuersa gene-
ra sicut bonum et malum.

Primum autem.

In hoc secundo capitulo huius tractatus determinat
philosophus de primo principio predicamentorum scilicet de primo. Et dicit quod primum dicitur
aut quadruplex. Primo modo aliquid dicitur primum proprie
et secundum tempus. et sic illud dicitur primum quod est antiquius et
senius. Secundo autem ponit secundum modum potentis quod est quod
primum dicitur a quo non conuertitur subsistendi. consequen-
tia. sicut unum est primum duobus quia duobus et tunc necesse est unum
esse sed uno ex parte non est necessarium esse duo. Sed cum dicitur (ter-
cio vero) ponit tertium modum quod est secundum quod aliquid dicitur primum
ordine. non tamen quocumque ordine sed ordine corporis et nature si-
cut in geometria elementa sunt potentia his que describunt. et
in grammatice sunt potentia syllabis. et in oratione id est in ar-
te oratoria siue rethorica phemium est primum narratione
Quartum modum potentis ponit cum dicitur (Amplius pro) Et est quod
aliquid dicitur primum quod est melius et honorabilius. siue uerum em-
plum honorabiliores et magis dilectos dicere priores
apud. se ipse tamen modus est alienum modus potentis. Unum istum
modum tamen enumerati positi sunt ab aristoteli sicut boetio place-
re istos tamen videtur esse alium modum potentis nasal que ponit
Aristoteles. cum dicitur (Uideret autem) Et est quocumque aliquid duo co-
uertuntur secundum eandem potentiam et unum est aliter quolibet causa ut sit il-
lud quod est causa dicitur primum natura et hoc declarat quod modo de exemplo
sicut res et ordo quod uertuntur. Nam res est causa potentis vel sitatis
ordis et non eccontra. nam si hoc est tunc res est ordo in quod dicitur hoc est et
si hec ordo hoc est sita tunc ita est in re quod hoc est. Quod autem sita
non est causa rei sed res videtur esse quod dicitur causa potentis ordis. ha-
cui res est aut non est vera dicitur ordo aut falsa necario. Et qui-
bus concludit quod primum dicitur quinque modis

Simul autem dicuntur

Iste est secundum capitulum in quo philosophus determinat de primo modo
scilicet de similitudine. et ponit tres modos eius. Primum est similitudo secundum que
illa dicuntur simul quorum generatio est in eodem tempore
(Naturaliter autem) ponit secundum modum quod est esse simul
natura secundum que illa dicuntur simul que uertuntur secundum eandem

consequentiam et unum non est causa alteri? ut sit sicut sunt
duplum et dimidium. Nam si duplum est dimidium est. et si dimi-
dium est duplum est neutrum est causa alteri? ut sit Tertius
modus qui tangit ibi (dicunt autem est secundum naturam) sed
que illa dicunt simul que et diuersa diuidunt ab inuicem
ex eodem genere ut gressibile volatile et aquile. al. enim diui-
dit in ista et nullum est prius aut posterius sed oia sunt secundum
naturam Sed cum dicit (genera vero) remouit dubium quod ali-
quis posset credere quod genera essent simul natura cum speciebus
Dices quod genus est prius suis speciebus quia ab ipso ad suas
species non couertitur consequentia subsistendi quod licet si sit
agguatle etiam sit aial tamen non est necesse. si aial sit quod a
quile sit. et finaliter refertur eouerso ordine modos silitatis

Motus autem sex

In hoc quarto capitulo determinat philosophus de quarto postpositum
dicamento scilicet de motu. Et diuidit in duas partes. in pri-
ma parte enunciat species motus. et dicit quod sunt sex. scilicet generatio
corruptio augmentatio diminutio alteratio et secundum locum mu-
tatio. Sed cum dicit (in alteratio vero) mouet dubium
videt enim quod ipsa non distinguitur ab alijs. quod forte necessarium est
omne quod alteratur per aliquam aliam mutationem mutari. Sol-
uit autem hanc dubitationem philosophus ad duas rationes quod altera-
tio distinguitur ab alijs motibus. Prima ratio qua tangit ibi
(Nam pene) quod possibile est aliquid alterari et tamen non mo-
uari secundum aliquam aliam mutationem quod quod alteratur per passio-
nem nec est necesse augeri nec minui et sic de alijs. et alteratio
distinguitur ab alijs. probatur consequentia quod si alteratio esset
eadem cum eis oportet quod id quod alteratur augeri vel minui
vel mutari secundum aliquam aliam mutationem. Sed cum dicit
(similiter autem) probatur huiusmodi ratione quod si alteratio non
distingueretur ab alijs oportet quod id quod alteratur aut quod
aliqua alia mutatio mutatur alterari. sed hoc est falsum
quod sunt quedam creatura que non alterantur sicut quadrangulum cir-
cumposito gnomone creuit et tamen non est alteratur. (Est autem
quid) In hac secunda parte determinat de contrarietate mo-
tus et ponit unam contrarietatem que est quod motui est aliquid
contrarium. et dicit quod motui in communi et etiam omni
motui contrariatur quies. Sed generationi contrariatur corrup-
tio et augmentatio diminutioni et mutationi secundum locum quod
secundum locum et forte mutatio in locum contrarium ut muta-
tio que est superius contrariatur mutationi que est infe-
rius. Est autem difficile assignare contrarium alterationis
nisi nec videtur esse aliquid contrarium nisi dicatur quod sibi con-
trarietur quies secundum qualitatem aut mutatio secundum qualitatem con-
trariam cum enim alteratio sit mutatio secundum qualitatem si-
bi opposita quies secundum qualitatem aut mutatio in contra-
riam qualitatem sicut album fieri ad id quod est nigrum
fieri contrarium est.

Habere autem

In hoc ultimo capitulo huius tractatus determinat
Aristoteles de ultimo postpositum dicamento quod dicitur habere po-
tendo eius modos. Et dicit quod habere dicitur multis mo-
dis. Primus modus est habere affectum id est dispositum
ad habitum aut aliquam aliam qualitatem sicut disciplina et
ritum. Secundus est habere quantitatem sicut magnitu-
dinem. ut bicubitum tricubitum. Tertius est habere
ea que circa corpus sunt ut vestimentum vel tunicam. Quar-
tus est habere aliquid in membro ut annulum in manu. Qui-

tus est habere membrum ut manum vel pedem. Sextus ha-
bere contentum ut modum grana tritici. Laguna vinum. Sep-
timus est habere possessionem ut domum vel agrum. Octa-
uus est habere uxorem aut virum et iste modus videtur
alienissimus quod habere uxorem nihil aliud est nisi simul
habitare cum ea. et cum dicit (forte tamen) finaliter se excusat
ab enumeratione aliorum modorum. et dicit quod forte sunt ad-
huc alij modi habere sed qui magis vilitati sunt enim
rati sunt. Circa hunc textum attende primo. quod sicut re-
fert Boetius et simplicius erant aliqui philosophi de quorum
numero fuit andronicus qui dicebat hunc ultimum tra-
ctatum propter libri intentionem esse appositum a quodam
hunc librum predicamentorum intulauit ante topicum
Sed isti non intelligebant quantum oportunitate non solum
topico negotio sed etiam de predicamentis conferant dicta.
Alijs autem sicut porphirio placet fuit appositus ad ex-
planationem Unde in nominibus quorum memorari debuit
in predicamentis quecumque non erant secundum conceptus communes
intellecta. hec in principio preceperunt Aristoteles. et sic des-
terminauit de equinoctijs et vniuersis quecumque autem erant
in communibus conceptibus precepta. ampliori autem discul-
sione indigebat horum confusam preceptionem post comple-
tionem de articulatione ut non interromperet libri conti-
nuitatem si de articulatione horum in medio posu-
isset. Unde dicit simplicius quod omnes isti dicitur aliquid
sed non adiungunt totam causam que est in hoc quod quia
Aristoteles in predicamento quantitatis memoriam habuit
de contrarijs et de re latine oppositis cum de magno et puo-
diceret ideo conuenienter in principio. huius nominis se-
gnificationem explicauit. et in predicamento ad aliquid
dixit re latine esse simul natura simul tamen vero opposita
positas ideo de simul et priora determinat quid sint. ne-
fallis opinionibus non firmus animus traditur luderetur
faciendi vero patientis predicamenta sunt cum quibus
si motus atque agitatio considerat. ideo natura ipsi motus
explicat. habet autem inter alia predicamenta nume-
ratus est. ideo conuenienter eius multiplicitate in fine disti-
gnit attende secundo. quod determinando de motus oppositis
Primo determinat de re latine et contrarie oppositis eo quod
vtriusque extremum eorum est ens. et primo de re latine oppositis
que contrarie. ex eo quod vltimo omnis oppositum est formalis re latine
quod re latine opposita respectu eiusdem non permittunt se in
in eodem neque in actu neque in potentia contraria aut successiue
cessiue haberi fieri in eodem. Et prius determinat de puo-
uatie oppositis eo quod puatio est minus non ens que nega-
ex eo quod relinquit aptitudinem in subiecto attende tertio
quod ex illo eodem textu manifeste patet. quod puatio est entitas
distincta ab habitu et ad excludendum omnes euasiones que
aliquid adducunt legendum est istud deum Boetii Tres namque
res sunt in eo quod est habitus. is qui habet. ea res que habet
et habere ut est is que videt et huiusmodi ipsius quod ex vltimo
que sit. distat autem et videre ab eo que videt et huiusmodi ipsius videre
rursus a visu. Aliud est enim quod fit et is qui facit videre
videns aut operatur. et statim post eodem quoque modo
etiam in priuatione. Illuc quoque tres sunt res. is qui pri-
uatur. hoc ipsum quod fit. id est priuari. et ipsum quo-
quis priuatur. id est ipsa priuatio. quod si distat is qui ha-
bet ab eo ipso quod est habitus habere distat necessa-
rio id quod est priuari ab eo qui priuatur. et id quod est
priuari ab ipsa scilicet priuatione qua quisque priuatur.
et statim post non est dubium quin eorum esse sit ali-
ud que cecitas. et priuari que priuatio

Attende quarto. qd cu dicit Aristo. aliqua esse siml natura qd couertunt fm cosequenciam...

Questio octaua

Utr diuisiones postpredicamenti siue spex eius sint conuenienter assignate Arguit pmo. contra suppositu qd...

Sedo arguit qd opposita no verificant de eode sed il la q assignant p relative oppositis...

mune qlitati z qntitati sed motus augmentatois est in genere qntitatis z alterationis est in genere qlitatis...

In oppositu

Questio prima

Utr oppo sit aliqd comune vniuo cu qtuor spex op positionis Ad qd ruder comunter qd oppo e vniuo ca...

Dic primo

ex hoc sequit correlative qd oppo no est nome collectiuu sicut qdam fingit. Un ome oppositu dicit ad aliud...

Vertical text in the right margin, likely bleed-through from the reverse side of the page.

opponat. Secunda pars p3. q2 oppositio puenit rebus de omnibz generibus. et puenit enti anteqz descendat in decē genera. sicut de se p3. q2 ens diuidit p finitum et infinitū q opponunt. anteqz diuidat in decē pdicas/menta. Tercia pars p3. q2 ille respectus immediate con/ surgit positio extremis. Dic tertio q oppositio pri/ uatiua et p traditio: ia nō sunt solū relationes rōnis. Parz de oppositōe priuatiua cuius vtrūqz extremū est ens reale. licet p uatio nō sit ens positiuū. Tū ridicu/ lum est dicere q habitus et p uatio opponantur p soluz op' nostri intellectus. circūscripta em quacuqz opatōe intellectus ad huc cecitas opponit visus. Sz de p di/ ctoria opponē p3. q2 dicit p h s q sic affirmatio et nega/ tio opponunt. ita et res q sub vtroqz scz affirmatione et negatōe est opponit. Unde si nō sedere inessz homi/ ab aia. tū circūscripto ope rōnis fortes semp sederet qd est absurdū. Dic quarto. q oppositio pdicatur vniuoce de quor: generibz oppositio nū. Parz p d i s s i/ nitōe vniuoce pdicatur em fm nomen et fm rōnem de omnibz suis spēbus. sicut ex autoritate superi alle/ gara patuit. Neqz valet rō alterius opinionis. qz nec oppositio p uatiua nec p traditio sunt relatiōes rō/ nis. Sed ptra hoc arguit qdruplīcter. Primo sic respectus realis nō est ad nihil. sed aliter extremū con/ tradictōis et etiā p uatiue oppositōis est ad nihil. q nō sunt relatiōes reales. Vno: parz de esse Secdo sic ad relatiōem reale requirit q vtrūqz extremū sit rea/ le. sed sic est de oppositōe p traditio. Sz. Tercio sic. genus positiuū d3 habere spēs positiuas. sed spēs oppositōis nō sunt positue. sicut parz de oppositōe cō/ traditio. Quarto sic. enti et nō enti nihil est vni/ uocū. p traditio autē est nō ens. igit' rē Ad ista ar/ gumēta dicendū est q oppositio nō dicit relatiōe rati/ onis sic q sit fabricata ab anima. sed ipsa est realis. sicut patuit. nō tū est relatiō realis positiuā. sed tū p uatiua. maxime loquēdo de oppositōe p traditio. de q est difficultas ad pns. licet em p uatio bñ possit fundari in ente positiuo. tū ens positiuū nō p fundari in p uatiōe. Nā p traditio in re nō dicit nisi in cō/ parabilitate extremoz. et pnotat respectuz oppositōis eodē modo. sicut identitatis pnotat respectū eiusdē ad se. et dicit negatōem oīs distinctōis siue indiuisionez essentie q est circūscripto ope intellectus. Vtrū autē ista negatō de' nō est lapis. sit circūscripto ope intellectus videt aliquibz q sic. ex eo q dicit pfectōem simplicit' et etiā formalitatē distinctā a sua formatōe. et tūc facile dicerem q p traditio est relatiō realis. sed de h' alibi. Et p h p3 solutio ad aegumēta tā dicta

Questio secūda vtz

Priuatio et habitus insunt suis subiectis ordīne qdam Pro cui' solutio attende pmo q tripliciter ptingit p uatiōem et habitū fieri circa idē subiectū. Vno mō circa idē subiectū numero. et sic fortes dicit cec'. Alio mō circa idē subiectū in genere p p n u o. sic talpa dicitur ceca. quia suū genus quod est animal est aptum natū videre. Tercio mō circa idē subiectū in genere remoto. et sic planta dicitur ceca. quia suū gen' remotum quod est aiatum dicitur videre. Attende secūdo. q habitus potest dupliciter accipi. Vno modo pro ipsa forma positiuā inherere alicui subiecto Alio mō

capitur magis p munitē. scz pro ipsa forma positiuā na vel pro p uatiōis dispositionibz que disponūt subiectum ad talē formā Attēde tertio. q p uatiō p r d u s pliciter accipi. Vno mō pro discretōe forme positine inexistētis subiecto. et sic opponit habitū primo mō Alio mō accipitur p uatiō pro carentia forme in subiecto apto nato. siue ista forma p f u e r i t in subiecto siue non. dūmodo tū subiectū sit naturaliter inclinātū ad talē formā. siue dūmodo h3 aptitudinē ad talē formā. et sic hō cecus natus dicit visu priuati'. dato q nū q habuerit visum. dūmodo tū habuit aptitudinē ad videndū Attēde quarto. q duplex est p uatiō. q s d a m est q negat actū tū relinquit do potentā. et a tali bene p r fieri regressus ad habitū. Alia est q negat actum et potentiam. et a tali nunqz potest fieri regressus Unde p uatiō pmo mō accepta ē a principio extrin/ seco sicut tenebre in corpore diaphono. p uatiō autē se cūdo mō est a principio intrinseco. sicut cecitas est ab eo qui destruit pncipia visus intrinseca

Dic primo.

Qz nō omnis p uatiō presupponit habitū ac/ tualiter p f u e s s e in subiecto. sed bene presupponit aptitudinē ad habitum Parz de p uatiōe que est in ceco nato. que nō p r e s u p p o n i t habitū Dic secūdo. q aliq p uatiō non p s u p p o n i t aptitudinē in specie. sed solū in genere p p n u o Parz de talpa. q inqstūm aial est apta nata est videre et nō videt. Dic tertio. q nulla p uatiō est in alio quo subiecto q n p r e s u p p o n a t actuz vel aptitudinē in subiecto. Parz p d i f f i n i t i o n e m p u a t i o i s. Dic quarto q a p u a t i o e cuius p n c i p i u m est. intrinsecū nō p r e f i e r i regressus in habitū saltem naturalit'. licet bene a p u a t i o n e cuius p n c i p i u m est extrinsecuz. Prima pars p3 p a r e s t o. in caplo de opponē. Secunda pars p3. qz de tenebris p r fieri regressus ad lucē.

Questio tertia vtz

D i f f i n i t i o n e s et p r i e r a t e s p r a r i o r u m s i n t a p h o p u e s n i e n t e r a s s i g n a t e Pro cui' solutio attende pmo. q cū dicit p h s (Necesse est alterū p r a r i o r u m i m e d i a t o r u m s p i n e s s e s u s c e p t i b i l i) n o n e s t i n t e l l i g e n d u m d i s i u n c t i u e. sed d i s t i n c t i u m. Unde nō ē necesse sanitatē sp i n e s s e a i a l i. neqz est necesse egritudinē sp i n e s s e a i a l i. sicut de se notū est. necesse est tū sanitatē vel egritudinē i n e s s e a i a l i q d i u e s t a i a l. Unde nō est ponendū corp' neutruz qd scz nec est sanū nec egrū. potest tū poni corp' sanuz parū distans ab egrū. et si q hoc velint appellare corp' pus neutru. nō tū p r a d i c i t a r e s t o r e l i. semp em corp' i n e s t sanū vel egrū siue sit neutz siue non. Dicitur tamē aliq q in p r a r i o i s i m e d i a t i s nō semp necē est alterum i n e s s e s u s c e p t i b i l i. sed s u f f i c i t q a l i q d s i b i s i t e i n s p e s c i e i n s i t s u o p r i o s u s c e p t i b i l i. nō em oportet hāc egrit' tudinē vel hāc sanitatē sp i n e s s e a i a l i. sed s u f f i c i t q h e c v e l s i b i s i l i s i n s i t Attēde secūdo. q i n t e r a l i q p r e s s e q d r u p l e x m e d i u m. Primū est mediuz p i n c l u s i o n e m. sicut totū p p o s i t u m i n t e r m a t e r i a m e t f o r m a m e o mō quo dicit boet' q a r e s t o t e l e s r e l i c t' e x t r e m i s d e t e r m i n a t d e m e d i o. Aliud est mediū p a b n e g a t o e z sicut lapis nec est iustus nec iniust'. Tercū est mediū p e x c l u s i o n e. sicut medij colores excludunt extre/ mos Quartū est mediū p p a r t i c i p a t i o n e. sicut repidū

oppositio est prima

questio

mediat inter calidum et frigidum. Attende tertio. qd cum dicit aristoteles impossibile esse ignem frigidum. no dz intelligi qd hoc sit simpliciter impossibile. sed qd hoc sit impossibile naturaliter. si enim aliquid caliditas hz apertus dicitur ad hoc qd sit sine subiecto. pariformiter et quilibz alia. licet hoc naturaliter fieri no possit. Et si forte arguas. qd dicit aristoteles. in secundo thopicoz qd si aliquid p dicitur catu alligetur inesse alicui subiecto oportet videre si contrarium illius sibi possit inesse. et si no destruendum est pbleuma. Posset qd dicere qd hoc verum est nisi alterum insit a natura. Vel dicat qd prius sit nata fieri circa idem no tñ o3 qd circa quodcumqz subiectu vnu est natu fieri et reliquu. et sic quis frigiditas non sit nata fieri circa ignem. tñ caliditas et frigiditas sunt nate fieri circa aliquid vnu et idem subiectu. vt circa aquam. Attende quarto. qd hec ppositio pbi qd dicit. si vnu pparatio: um sit. no est necesse reliquu esse. dz intelligi de necessitate absoluta. Nam in secundo de celo et mundo dicit aristoteles. qd si vnu pparatio: est in natura. necesse est reliquu esse. sed hoc dz intelligi de necessitate pditionata. si enim pparatio debet agere ad inuicem et p suas actoes causas re generatões et corrupções. tñ necesse est qd si vnu sit in natura ena et alter. Lu autem dicit aristoteles. contraria esse posita sub eodem genere. hoc dz intelligi de genere logicali. iusticia enim et iniusticia ponunt in diuersis generibus moralibus. Lu autem dicit pparatio esse diuersa generis. hoc dz intelligi de generibus moralibus. na malum et bonum sunt in eodem genere logico. sunt tñ diuersa generis moralia. Dic ergo breuiter ad questionem qd diffinitiones et pparates pparatio: sunt sufficienter assignate. vt patet ex dictis.

Questio quarta

Utrum modi pparis sint a pbo sufficienter assignati. Pro cuius solutioe Attende pmo. qd fm aristoteles. qnto metaphisice caplo de ppar. generalis ro pparis in oibus modis est esse. pparinqu? pncipio. igit quot modis ppar aliquid esse. pparinqu? pncipio. tot sunt modi pparis. sz hoc ppar pluribus modis accidere. sicut in eodem hoc manifestu est. et ideo possent plures modi pparis assignari qd hic enumerant. sed hic solu enumerant modi pparis qui sunt pncipaliores et qd deseruunt ad pparituz. Unde pmo modus deseruit ad pparituz. qd fm ipsuz videt substantia pcedere actus. Un septimo metaphisice dz. substantia pcedit actus tpe. Sed s ar mod? qd e in psequendo maxime est hic ad pparituz. qd fm illum modu supiora sunt pparia suis inferioribus. Sicut qntus motus qd est in causando est hic ad pparituz. qd substantia est ca oim accitium. Sicut tertio mod? deseruit ad pparituz. qd fm eu aliquid dicit ppar o3 dicitur ne cognitiois. et sic superiora sunt pparia inferioribus. Quart? etiā mod? aliquid mo deseruit ad pparituz. qd fm eu inferiora sunt pparia superioribus. sicut prima substantia ppar est secunda. eo qd est pfectior. Vel possz dici qd tres modi qd sunt ppar tpe. natura. ror dicit. no snt pncipaliter intenti. sed solum ponunt ad declaratoem alioz. Attende secundo. qd aliquid esse ppar natura ppar intelligi dupliciter. Vno mo qd sit ppar natura ita scz qd ipm pot naturaliter existere sine alio. qd dependet ab eo in esse et no eotra. et isto modo gen? est ppar natura suis spibus. Alio mo dicit aliquid prius natura

qd fm sui pceptum formalem et ppletum potest ppar in intellectu pparandi ab alio. et sic dicimus ens esse prius natura deo. et genus suis spibus. no qd ens sit aliqua prior natura. sed est bene prior conceptus realis. et illo modo debet intelligi diffinitio prioris natura. qua dicitur. prius natura est illud qd potest existere sine alio et non eotra. No enim intelligo qd genus ppar existere sine omnibus suis spibus. licet bene possit existere sine aliquibus. sed genus in suo pceptu formali non includit spem. Et si forte arguas qd hec psequencia est bona ens est. ergo deus est. ergo pceptus entis non est prior. Dico qd hec pparia solum tenet gratia materie. ex eo scz qd psequens est necessariu. qd si no esset necessarium pparia nihil valeret. Attende tertio. qd ex exemplo qnto modi prioris et puenientia qua ponit aristoteles inter affirmatorem et negatorem et rem que subiacet affirmati oni et negationi. videt haberi qd sicut contra dicitoria oppositio est in vocibus sive in pceptibus ita et in rebus. et similiter veritas que est in re que est ca veritatis que est in orone. et per psequens qd veritas et oppositio sunt ppassiones ppositiois. videt sequi qd sint ppositae ex rebus prout res distinguuntur ppar signum. Unde pceptus significat immediate res. et non significat res incopletas si pceptus sint pplexi. ergo significat aliquas res pplexas. ita qd illa res no est pposita ex vocibus neqz ex pceptibus. sed ex aliis reb?. sicut homine esse animal. neqz significat homine nec animal. si cut alibi deducetur. No est tñ intelligendum qd ppositio rei euz re sit ppar opus intellectus. sed est ppar ab intellectu pponente vel diuidente. sed de hoc alibi latius practicabit. Dic h breuiter. qd modi prioris sint sufficienter assignati. sicut patet ex dictis.

Ad rones

In oppositu. Ad prima dicit. qd non oportet membra diuisionis esse formaliter pposita. sed sufficit qd sint opposita capiendo o ppositio nem generaliter. scz ppar quacuqz repugnantia. et sic e in pposito. qd licet membra no opponantur aliquid istoz quatuor modoz. sz opponuntur tñ o ppositione generali. qd scz sunt disparata ad que virtualiter sequit o ppositio. Ad secunda pparatorem dicit qd membra huius diuisionis no sequuntur ad se inuicem. qd hec diuisio dicit de sedis iteribus. et ideo licz sequit. h est albu et magz. ergo est albu et non albu. vel hoc est ecut et videns. h est ecut et non ecut. no tñ sequit. hec sunt opposita pparatiue et pparie. ergo sunt opposita pparadictorie. nec sequit. qd si aliqua o ppositio e o ppositio pparia aut pparatiua qd sit cōtradictoria. Ad secunda dicit concedendo maiorem et negando minorem. Et ad pma pparatorem dicit. qd licet relative opposita verificentur de eodem respectu diuersoz. non tñ respectu eiusdem qd requirit ad rōnem oppositoz. sicut patuit in diffinitioe quam assignat boetius. Ad secunda pparatorem dicit qd cōsequencia in ipso no tenet in pparatiue oppositio nisi pparatio habitus superioris restringat pparatiue inferioris. Et ideo sic deberet argui. videns est sensibilis. ergo ecutus est insensibilis sensu visus. Ad tertiam pparatorem dicendum qd in tali medio no est pparatiue aliquid extremu. sed solu in esse remisso. et ideo nullu illorum denotat subiectu. Ad quartam pparatorem dicitur. vno modo qd scitru no est coloratu. eo qd nullo colore est co

loratum. sed bene est colorata. Uel si pcedat q sit es
 loratu pt dici q no sequit. ergo est album et nigrū vel
 medio colore coloratu. Et ad phm dicit. q in acci
 dentibus est duplex mod⁹ denoiandi. scz fm esse et fm
 inesse. Et ideo si scutu sit coloratu. tūc scuto inest al
 bedo vel nigredo vel medi⁹ color. non tū oportz q sit
 albū aut nigrū aut medio colore coloratu. qz in acci
 dentibus ab inesse ad esse nō semp valet p̄na. sicut al
 bi p̄z Ad terciā dicit negādo aīs. Et ad p̄bariōez
 p̄z solō ex dēis. Ad secūda p̄bariōem pcedit q simul
 dicit tot modis quor modis et p̄us. sed tū p̄bus non
 enūerat hōes modos. vel qz sufficient p̄nt haberi per
 modos prioris. vel qz illi quos ponit sufficiūt ad p̄po
 sitū. Ponit em̄ duos modos q̄rum vterqz opponit scz
 cūdo modo prioris. Et ad iūgit simul tpe. vt ceteri in
 notescant. Ad terciā p̄bariōem dicit. qz q̄uis fm
 p̄hm tempus nō habuerit p̄ncipiū sue duratiōis. cum
 non inceperit esse. tū in tēpe est p̄ncipiū p̄manās pres
 eius. et illud est tempus p̄ns. Et sic p̄us et postertus
 tpe sumūtur p̄ respectum ad p̄sens. ita qz illud dicit
 p̄us in p̄teritis qd est remotius a p̄senti. et illud dicit
 ram p̄us in futuris qd est p̄niquius p̄senti. Ad q̄r
 tam p̄bariōem dicit qz aliqui inter p̄positiōnes est cō
 sequentiā rōne aliquoz incōpletoz. et sic illud icom
 pletum potest dici p̄us fm p̄sentia. rōne aut⁹ aliud.
 infert p̄sequens. Et ad confirmatiōnes p̄z solūto ex
 dicitis. Unde licet pars integralis sit p̄or toto fm ali
 quē modū p̄oris. totum est p̄us fm aliū modū p̄oris.

Ad q̄rtam dicitur negando aīs. Et ad primam
 p̄bariōem dicitur. qz p̄bus in q̄nto p̄hicozum acci
 pit motū p̄p̄rie p̄o mutatiōe successiua. hic autēz
 capitur generaliter sicut in tercio p̄hicoz. vt est p̄m
 nis ad mutatiōem successiuam et instantaneā. Ad
 secūdam p̄bariōem dicit qz nō sunt species p̄p̄rie
 capiēdo sp̄m. sed sunt quidam modi sp̄ales. Ad
 terciā dicit. qz sicut in genere qualitatis est tū vna spe
 cies motus. et tū in genere vbi. sic etiā in genere q̄nti
 tatis. sed illa sp̄s non est nominata generalī noie. sed
 soluz in sp̄ibus que sunt augmentatiō. diminiūtiō. zc.
 Sicut dicendū est de generatiōe et corruptiōe. Ad
 q̄rtam p̄bariōem dicit qz tot sunt sp̄s motus quor sūt
 sp̄s entis acquisiti per motum. sed non oportet qz tot
 sint sp̄s motus quor sunt p̄dicamēta. sed quot sūt
 p̄dicamēta acquisita per motum. tot etiā sunt spe
 cies motus zc.

Finitur liber p̄dic
 tamentoz Aristotelis

Handwritten notes in a cursive script, likely a student's marginalia or a scribe's correction. The text is partially obscured and difficult to decipher fully, but appears to discuss philosophical concepts related to the main text.

Iste liber p̄dic

mentas. i. de enūciatiōe siue interpretatiōe. prima sui
 diuisione diuidit in duos libros pariales. In p̄mo
 determinat de enūciatiōe de inesse cuius scz p̄dicatū
 et subiectū sunt simplicia. Et diuidit in p̄bentiū. et i
 tractatū. In p̄bentiū tangit ordinē dicendoz. Et di
 uidit in tres partes. In p̄ma ostendit de q̄b determi
 nanduz est in hoc libro. et ea enumerat. dicens qz ōz
 p̄mo p̄stiuere quid sit nomen z qd verbum. et postea
 qd affirmatiō. i. oratiō affirmatiua. et qd negatiō. id ē
 oratiō negatiua. et qd enūciatiō. et qd oratiō (Sunt
 q̄a) In hac secūda parte intendit docere subordina
 tiōne eoz q̄ significant et significant. dicens (qz ea que
 sunt in voce sunt note) id est signa eaz p̄ssioni. i. cō
 ceptū (que sunt in aīa. et ea q̄ scribuntur). i. scriptu
 re (sunt note eoz que sunt in voce). i. significata p̄ vo
 ces. Est autē cōuenientiā inter voces et scripturas. qz
 sicut littere non sunt eodem apud omēs. sic nec voces
 sunt eodē apud omēs. Est autē p̄uenientiā inter passi
 ones aīe et res ad extra. qz sicut res ad extra est eadem
 apud oēs. ita p̄ssiones aīe q̄ sunt naturales sicut
 nes rerū sunt eodem apud oēs. Sed cuz dicit (Et de
 his) excusat se de ampliori determinatiōe de ipsis p̄cep
 tū et rebus. Et dicit (qz hoc est alteri⁹ negotiū) et dī
 etū est de eis in tercio de aīa (Est autē) In hac ter
 tia parte intendit hanc p̄clusionē. Vocū qdam sunt
 p̄p̄te verū vel falsum significātes. vt enūciatiōes. q̄
 dam vero incōplexe nō significantes verū vel falsum.
 vt noīa et verba. Et qz quēdam modū. i. sicut in anima
 aliquis est intellect⁹. id ē p̄cept⁹ q̄ est sine verō vel fal
 so. aliū vero q̄ significat verū vel falsum (Sic etiā ē
 in voce) Primā p̄em declarat. qz circa p̄positiōne et
 diuisione intellect⁹ est veritas et falsitas. Secūdam par
 tem declarat. qz nomina et verba sine p̄positiōe et di
 uisione sunt silia intellectui qui est sine verō z falso. qz
 hō vel albū si nō addat aliqd p̄bū. nō significat verū
 aut falsum. Et hoc p̄bat a signo siue p̄ locū a maiori
 qz licet hoc nomen b̄reoseru aliquid significet. tū non
 significat verū aut falsum si nō addat ei aliqd esse vt
 non esse simpliciter. i. in materia naturali. vel fm temp⁹
 id est in materia p̄tinenti. vel aliter simplr. i. fm tps
 p̄ns. vel fm tps. i. fm tps p̄teritū vel futurū Circa
 hūc textū Attende p̄mo de ordine istī libri ad alios
 libros logice. Unde sicut dicit p̄bus in tercio de aīa
 duplex est oratiō intellectus. Prima est simpliciu in